

Nyheter

Frodig og begeistret kirkeleder

(03.01.2012)

Alle det er naturlig å sammenlikne ham med, har rundet denne bøyen for lengst. Når det gjelder alder, holder Andersen seg beskjedent i bakgrunnen. I de fleste andre seilaser kommer Kirkerådets tidligere leder friskt og frimodig ut i høy hastighet, og dermed også i front.

Kirkemøtet valgte Nils-Tore Andersen til leder av Kirkerådet i 2006. I fire år var han Den norske kirkes fremste valgte leder, et verv han skjøttet med brennende engasjement og menneskelig klokskap. De som hevder at Den norske kirke dekker over uenigheter, har ikke vært til stede på møter i Kirkerådet eller på Kirkemøtet.

Andersen er en dyktig strateg og en tillitvekkende brobygger som har bidratt til et forbedret klima av gjensidig respekt for ulikhet i kirken. Nils-Tore er glad i folk, og folk som blir kjent med ham, blir glade i ham. Han hviler i nåden og kan selv be om tilgivelse i full offentlighet.

Nils-Tore Andersen er en svært kunnskapsrik lekmann, som har en velsignet evne til å snakke så folk forstår. Han uttrykker ofte at han er glad i kirken. Så enkelt og så godt kan det sies. Han sprer optimisme og glede - ofte iblandet stor grad av selvironi. Han ser de positive utviklingstrekkene mer enn de negative, og han er flink til å gi medarbeidere tilbakemeldinger. Det gir trygghet og frimodighet i arbeidet.

Som kirkerådsleder investerte Nils-Tore Andersen svært mye tid, engasjement og innsats. Han var svært tilgjengelig, både for kirkens folk og for pressen. Vi mistenker at overgangen ble en smule brå da han ikke lenger var rådsleder. Vi syntes liksom han skulle få litt fred - og pressen skulle jo nå henvende seg andre steder. Responsen da vi etter hvert henvender oss for litt rådslagning, er lynrask og herlig imøtekommende: Å, så hyggelig at dere spør!

Nå som han omsider er 70 og pensjonist på ordentlig, kan Nils-Tore Andersen skaffe seg akkurat så mye travelhet han ønsker seg selv. Han er en populær predikant og har en erfaring og et engasjement som kirken forhåpentlig vil få nye godt av lenge. Vi gratulerer så mye med dagen og lyser Guds fred over dagene.

Jens-Petter Johnsen og Trude Evenshaug
Kirkerådet

En halv million deltok i kirkevalgene

(04.01.2012)

Demokratireformen i Den norske kirke er forankret i [en politisk avtale inngått mellom partiene på Stortinget i 2008](#).

Evalueringen som er foretatt av Stiftelsen Kirkeforskning (Kifo) på oppdrag fra Kirkerådet, viser at kirkens medlemmer gjennom to valg er blitt gjort oppmerksomme på at de har stemmerett ved valg i kirken. Kirkens demokratiske ordninger og organer er blitt bedre kjent.

Kirkevalget
2011

På nivå med nabolandene

- Oppslutningen om Kirkevalget er nå på nivå med det vi ser i Sverige og Finland. Det er vi godt fornøyd med. Vi er stolte av å ha gjennomført to valg der mye makt ble flyttet til velgeren og der hver stemme ble tillagt stor vekt. Vi har fått bredt sammensatte og representative menighetsråd, bispedømmeråd og kirkemøte, sier Jens-Petter Johnsen, direktør i Kirkerådet.

[Evalueringen etter valget i 2009](#) konkluderte med at følgende forutsetninger som ble skissert i forliket mellom partiene på Stortinget i 2008, ble oppfylt: Kirken har lagt til rette for økt bruk av direktevalg, valgene er holdt samtidig med offentlige valg og det er gjennomført forsøk med ulike ordninger. Forskerne kom videre til at den fjerde forutsetningen, etablering av reelle valgalternativer, formelt sett var oppfylt, men at det var store utfordringer når det gjaldt gjennomføringen i praksis.

For krevende valgordning

- Etter å ha gjennomført et valg til, der vi har lagt bedre til rette for at velgerne skal få god informasjon om kandidatene, sier forskerne rett ut at det så å si er umulig å tilfredsstille det informasjonsbehovet valgordningen forutsetter. Vi kan med andre ord ikke imøtekomme dette med informasjonstiltak. Vi må derfor arbeide videre med valgordningene, sier Johnsen (bilde).

Johnsen påpeker i tillegg at erfaringen etter to valg er at valgordningen til

bispedømmeråd og Kirkemøte er for krevende. 9,15 prosent av stemmene til bispedømmerådsvalgene måtte forkastes, de fleste fordi stemmeseddelen ble levert urettet, noe valgordningen ikke tillater.

- Valgordningen krever for mye, både av kirkens organisasjon og av velgeren. Dette kommer vi derfor til å gjøre noe med, sier Jens-Petter Johnsen. Han mener det er nærliggende å gjøre valg til bispedømmeråd og Kirkemøte mer lik menighetsrådsvalget.

Ikke kampanjeorganisasjon

- Kirkens organisasjon er ikke et partiapparat. Den er ikke kampanjeorganisasjon for velgergrupper. Det går derfor en grense for hva kirken som tilrettelegger av valg kan gjøre når det gjelder mobilisering av kirkepolitisk aktuelle saker og presentasjon av interessekonflikter mellom kandidater. Dette må vokse fram nedenfra, fra kirkens medlemmer, understreker Johnsen.

Mellom 15.000 og 16.000 mennesker har stilt som kandidater til hvert av valgene i 2009 og 2011. Evalueringen viser at velgergruppen er bredere sammensatt enn før. Også blant de nye rådsmedlemmene er det blitt større variasjon i politiske oppfatninger og religiøs selvforståelse.

Imponerende innsats lokalt

- Kirkelig medarbeidere og et omfattende korps av frivillige over hele landet har lagt ned et imponerende arbeid for å gjennomføre de to valgene. En takk til alle disse hører med når erfaringene med demokratireformen skal summeres opp. Kirken har grunn til å være stolt av å ha stablet et så omfattende apparat på beina. I all evaluering må rammebetingelsene tas med i betraktningen. Her har mange fått til mye med forholdsvis begrensede ressurser, sier direktøren i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen.

- [Evaluering av demokratireformen i Den norske kirke](#) - sluttrapport fra KIFO, Stiftelsen kirkeforskning - januar 2012 (pdf - 0,8mb)
- [Kirkevalget 2011 - evaluering](#). En rapport fra KIFO, Stiftelsen kirkeforskning – januar 2012 (pdf - 2,8mb)
- [Når alle stemmer teller - evaluering av Kirkevalget 2009](#). En rapport fra Menighetsfakultetet (MF) og Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO)
- [Demokratireformen i kirken](#) - Et knippe viktige dokumenter om demokratireformen i kirken
- [Særskilte regler for de kirkelige valg 2011](#). Fastsatt av Kirkemøtet 19.11.2010, med mindre endringer i Særskilte regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøte fastsatt av Kirkerådet 15.12.2010

K-stud - en studiefusjon

(04.01.2012)

K-stud formidler statsstøtte til all organisert opplæring i trossamfunn, menigheter og organisasjoner.

- Tilskuddsordningene er noe forenklet. Vår nye nettside (www.k-stud.no) legger til rette for at alle kan søke om statsstøtte via nettet, forteller studieleder Ingvar Lyche.

K-stud vil være støttespiller for dem som tilrettelegger studiearbeid i menighetene. Det er også mulig å søke om prosjektmidler til pedagogisk utviklingsarbeid.

- Vi bidrar med råd og veiledning, tilbyr ressurs- og studiemateriell og holder gjerne kurs, sier Lyche.

Han anbefaler å følge med på nettsiden www.k-stud.no. I løpet av 2012 gir man blant annet ut nye standard studieplaner, ny metodebank, ressursbank og nyrevidert materiell for flerkulturelt arbeid.

Kontaktperson:

Ingvar Lyche, studieleder

E-post: ingvar.lyche@nkrs.no

Tlf.: 23 08 14 70/97 47 81 25

Nye trosopplæringsmenigheter også i 2012

(11.01.2012)

En liten opptrapping

Tildelingen til reformen over statsbudsjettet for 2012 er så lav at Kirkerådet først utelukket muligheten for å trappe opp antallet menigheter som i år ville få tildeling til trosopplæring. Nå har Kirkerådet likevel funnet rom for å fase noen nye menigheter inn i reformarbeidet. Dette skjer gjennom en omfordeling av midler. Det er nå totalt 900 menigheter som mottar tilskudd gjennom Trosopplæringsreformen i Den norske kirke.

- Den lave budsjetøkningen til Trosopplæringsreformen i 2012 gjør det svært krevende å holde motivasjonen for reformen oppe hos menigheter som i mange år har ventet på å få ressurser til å styrke sitt trosopplæringstilbud. Det er stor skuffelse i Den norske kirke over årets moderate budsjetøkning til Trosopplæringsreformen, sier avdelingsdirektør Paul Erik Wirgenes i Kirkerådets avdeling for menighetsutvikling.

Kirken er både ekstra fargerik og ekstra full når det er Barnas gudstjeneste. (Foto: Askim menighet)

Avsluttede prosjekter gir nye muligheter

- Økningen på 6 millioner kroner tilsvarer indeksregulering av fjorårets budsjett. I tråd med tidligere planer gjennomføres nå en omdisponering av midler fra menigheter som fikk en høyere tildeling i prosjektfasen. Frigjorte midler fra dette, samt fra noen avsluttede prosjekter, brukes til å trappe opp reformen i de omkringliggende menighetene. Vi velger denne løsningen fordi ett år med

stans i opptrappingen ville vært veldig uheldig for reformens framdrift. På grunn av trange økonomiske rammer, ble det dessverre ikke mulig å fase inn ett prosti i hvert bispedømme. Dette vil Kirkerådet søke å kompensere ved kommende tildelinger, avslutter direktøren.

Liten og stor

Prostiene som i denne omgang får midler, er Senja i Nord-Hålogaland, Midhordland i Bjørgvin, Dalane i Stavanger, Bamble og Vest-Nedenes i Agder og Telemark, Tønsberg i Tunsberg, Solør i Hamar og Østre Borgesyssel i Borg. Det største soknet har 3572 døpte mellom 0-18, det minste 12.

Samarbeid gir god ressursutnyttelse

- Mange menigheter og fellesråd er små, andre er store. Materialet fra forsøksfasen antyder at enheter med om lag 50-130 døpte i året er en rasjonell enhet for trosopplæring.

Opptrappingsmodellen legger til rette for koordinering i prostiet på ulikt vis. Noen steder kan samarbeid mellom flere fellesråd gi grunnlag for eventuelt nye stillinger, mens tildelingen andre steder gir rom for stillinger innenfor en menighet eller ett fellesrådsområde, er rådet fra seksjonsleder Aksøy.

Barneløftet

Som nevnt over, er Østre Borgesyssel ett av prostiene som får tildeling i 2012. En av menighetene der, Askim, har allerede mottatt trosopplæringsmidler i seks år. Og dette har virkelig løftet hele menigheten! I Askim har familiegudstjenesten blitt erstattet av Barnas gudstjeneste, med bevisst fokus på barna som subjekter.

- Det begynte med at vi opplevde at søndagsskolebarna ikke ville komme i kirka når det ikke var søndagsskole. Selv om det var tradisjonell familiegudstjeneste, fikk vi ikke med ungene fordi vi ikke hadde søndagsskole parallelt, forteller barne- og familiearbeider Nanna Engeseth. Hun startet opp med Barnas gudstjeneste i Askim i 2006.

- Barna er veldig aktive i gudstjenesten, de bærer inn blomster, kors og Bibel, de er forsangere, nattverdutdelere, de leser bønner og samler inn kollekt. Og ikke minst har vi pyntet litt ekstra disse søndagene, det er jo fest når det er Barnas gudstjeneste!

Sokneprest Geir Braadlie får bruke for flere personlige egenskaper når han er med og lager gudstjeneste på barnas premisser. (Foto: Askim menighet)

Ny grunnstamme

Barnas gudstjeneste feires hver måned utenom på sommeren. Dette er populære gudstjenester for dåpsfolk, og menigheten har måttet sette tak for hvor mange dåpsbarn de kan ha hver gang. Gudstjenestene samler kanskje så mye som 150 mennesker, og av og til er en tredjedel av disse er barn. Men også den godt voksne generasjon er godt fornøyd.

-Noe av det flotteste vi ser, er at dette har gitt en helt ny grunnstamme for Askim menighet. Det er en berikelse for oss alle med den faste gjengen som kommer til Barnas gudstjeneste, og egentlig ikke ellers i året. Dette har gitt oss en ny giv, og Barnas gudstjeneste er de best besøkte gudstjenestene gjennom året, avslutter Engeseth.

Kontaktpersoner

- Kristine Aksøy, seksjonsleder, Seksjon for barn, unge og trosopplæring, kaa@kirken.no, telefon 23 08 12 88 eller 91 71 30 42
- Paul Erik Wirgenes, avdelingsdirektør, Avdeling for menighetsutvikling, pew@kirken.no, 23 08 12 85 eller 48 99 12 85

Lystog for papirløse

(13.01.2012)

Nøyaktig ett år etter at Maria Amelie ble pågrepet utenfor Nansenskolen gikk flere hundre mennesker i lystog for å markere støtte til de mange papirløse innvandrerne i Norge. Tross det store medietrykket i etterkant av behandlingen av Maria Amelie kom man ikke frem til noen løsning for papirløse.

Rom for større raushet

- Vi skal ha respekt for regelverk og for likebehandling i asylvurderinger. Men jeg tror at det er rom for en mye større raushet og medmenneskelig skjønn enn det vi har sett fra myndighetene i disse sakene, sier Hagen Agøy.

Hun var en av åtte appellanter som oppfordret norske myndigheter til å revurdere måten papirløse innvandrere blir behandlet på. Mellomkirkelig råd og Bispemøtet for Den norske kirke er tilsluttet kampanjen som har pågått siden 31. august 2010. I alt er 48 ulike organisasjoner som representerer et bredt spekter av humanitære, ideelle og politiske organisasjoner og ulike tros- og livssynssamfunn tilsluttet kampanjen.

"Ingen mennesker er ulovlige" var et av slagordene under lystoget for papirløse innvandrere.

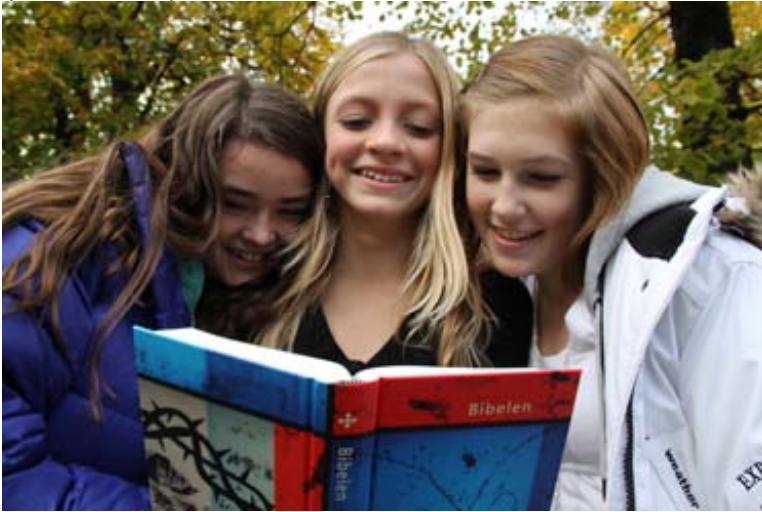
Barnas rolle

Bispemøtet engasjerer seg også i forhold til papirløse. I en uttalelse legger Bispemøtet særlig vekt på barnas rolle når de uten påvirkningsmuligheter havner i et papirløst liv. Bispemøtet ber derfor myndighetene utarbeide bestemmelser som tydeliggjør at barns beste har forrang foran innvandringspolitiske hensyn. Biskopene er videre opptatt av å ratifisere FN-konvensjonen om migrantarbeidere og deres familier.

- [Berit Hagen Agøys appell torsdag 12. januar 2012](#)
- [Bispemøtets uttalelse](#)

Kode B – no er vi i gong

(13.01.2012)

Før der to eller tre er samla...

I Hammerfest har dei slengt seg på opplegget frå første stund. Kyrkjelydspedagog Berit Oskarsen startar opp med samling nummer ein på torsdag 19. januar. Så langt har berre fire meldt seg på, men det er inga hindring.

- Eg hadde ikkje avlyst om det var berre to som ville vere med, men eg håper og trur at deltakarane får med seg fleire vener, så vi blir ein fin liten gjeng.

I Greverud kyrkje blir Bibelen gjenstand for både glede og undring. (Foto: Kyrkjerådet)

Utan mat og drikke...

Rekrutteringa skjer først og fremst etter LysVaken, som vart arrangert litt på etterskot i Hammerfest. Her var det 13 deltakarar, og målet til Oskarsen er at Kode B skal leve langt utover dei fire samlingane og gudstenesta det er lagt opp til på www.kodeb.no

- Mitt ønske er at vi kan fortsette annan kvar veke i heile vår og kan hende lenger enn det. No byrjar vi med å bruke opplegget frå trusopplæringa, med Babels tårn, og bygging av tårn med marshmallows og spagetti, og vi lager litt god mat saman. Eg har òg tenkt at dei unge skal skape noko dei kan ha med seg heim, slik lever den nye kunnskapen om Bibelen lengre, og i heimemiljøet.

Gamle ord i ny innpakning skal gjere ein ny generasjon til bibellesarar - og Kode B gjer porten inn litt vidare. (Foto: Kyrjerådet)

Materiell til så mangt

Meir enn 100 kyrkjelyder har meldt frå at dei vil arrangere Kode B. Alle de påmeldte får økonomisk stønad, og finn alt dei treng for å arrangere fire samlingar og leggje til rette for ei Kode B-gudsteneste 5. februar. Nettopp då, på såmannssøndagen vil mange kyrkjelyder få oppleve Kode B-songen og dansen framført av dei nye bibelkunnige, dei vil få tekstane lese opp av 11-åringar, eller sjå at ein tweens-gut heller vann i døypefonten. Men det er ikkje berre desse vekene på nyåret ein kan nytte seg av Kode B-ressursane. Også dei som allereie har unge samla i klubb, har kyrkjeleg samling etter skuletid eller vil heve sundagsskulen til noko som freistar tweens-ungdommen meir, kan bruke det heilt nye materiellet på www.kodeb.no

Om du har spørsmål, kontakt Dag Håkon Eriksen på dhe@kyrkja.no, eller 23 08 12 89

- Syng et samisk kyrrie

(17.01.2012)

- [Nordsamisk utgave av nyhetsmeldingen](#)

Generalsekretæren i Samisk kirkeråd håper det på mange av gudstjenestene 5. februar blir referert til Samefolkets dag 6. februar. I Strategiplan for samisk kirkeliv som Kirkemøtet vedtok i fjor, understrekes det at Samefolkets dag enkelt kan markeres i kirker over hele landet. Der det ikke passer med markering på selve dagen, kan det gjøres på søndagsgudstjenesten dagen før.

Samefolkets dag blitt offisiell merkedag i Den norske kirke

Samisk kirkeråd har i mange år laget ressursmaterieill til markering av Samefolkets dag. Gjennom gudstjenestereformen i Den norske kirke er Samefolkets dag / Samenes nasjonaldag for første gang fullt integrert som kirkelig merkedag i Den norske kirkes ordninger.

- [Se materiell til Samefolkets dag 2012 her](#)

- Dette er en viktig milepæl, sier Samisk kirkeråds generalsekretær Tore Johnsen. Han ser dette som en naturlig oppfølging av Den norske kirkes målsetting om å anerkjenne det samiske nærværet på nasjonalt og lokalt plan.

- Det mangeårige arbeidet med [Strategiplan for samisk kirkeliv](#) har ført til samordning av samiske perspektiver i flere reformer i kirken, sier han.

Samefolkets dag i ny gudstjenestebok og tekstbok

- En veiledende tekst om kirkelig markering av Samefolkets dag og sentrale liturgiske ledd på sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk finnes i ordning for hovedgudstjenesten.
- Egne teksttrekker for Samefolkets er dag tatt inn i ny tekstbok.
- Relevant refleksjonsstoff finnes i veiledningsdelen til gudstjenesteboken under avsnittet «Bruk av ulike målformer og språk».
- Ny kollektbønn / dagens bønn for Samefolkets dag er blant Kirkerådets forslag til nye kollektbønner.
- 15 salmer på hvert av de 3 offisielle samiske språk i Norge vil være med når ny salmebok for Den norske kirke utgis.

- Lávlot sámi kyrie

Tore Johnsen ávžžuha riikka searvegottiid oinnosindahkat Sámi álbmotbeaivvi ipmilbálvalusas: - Lávlot sámi kyrie ja rohkadallet sámi álbmoga ovddas ovddasrohkosis, evttoha son.

Sámi girkorádi válđočálli doaivu searvegottiid namuhit Sámi álbmotbeaivvi ipmilbálvalusain miehtá Norgga guovvamánu 5. beaivve. Sámi girkoallima strategalaš plánas, maid Girkočoahkkin mearridii diibmá, deattohuvvo ahte Sámi álbmotbeaivvi sáhtta oktageardanit oinnosindahkkot girkuin miehtá riikka. Doppe gos ii heive ieš beaivvis guovvamánu 6. beaivve, sáhtta dahkkot sotnabeaivvi ipmilbálvalusas beaivvi ovdal.

Sámi álbmotbeaivi šaddan virggálaš mearkabeaivin Norgga girkus

Sámi girkoráddi lea mánggaid jagiid ráhkadan veahkkeneavu dasa mo vuhtiiváldit Sámi álbmotbeaivvi ipmilbálvalusas. Ipmilbálvalusreformma bokte lea Sámi álbmotbeaivi vuosttaš hávvái ášahuvvon virggálaš girkolaš mearkabeaivin Norgga girku ortnegiid mielde.

- [Geahča veahkkeneavu Sámi álbmotbeaivái 2012 dás](#)

- Dát lea dehálaš lávki ovddosguvlui, dadjá Sámi girkorádi válđočálli Tore Johnsen. Son oaidná dán lunddolaš oassin Norgga girku ulbmillaš barggus dohkkehit ja árvvus atnit sámevuoda báikkálaččat ja riikkadásis.

- Mii leat mánggaid jagiid bargan [Sámi girkoallima strategalaš plánain](#), ja dat lea mielddisbuktán ahte sámi bealit dál buorebut vuhtiiváldojit girku mángga reformmas, dadjá son.

Sámi álbmotbeaivi Norgga girku odđa ipmilbálvalusgirjjis ja teakstagirjjis:

- Bágadalli teaksta Sámi álbmotbeaivvi birra ja guovddáš liturgalaš oasit lullisámegillii, julevsámegillii ja davvisámegillii gávdnojit dál "Ordning for gudstjenesten"-nammasaš girjjis.
- Sierra čálalohkamat Sámi álbmotbeaivái leat odđa teakstagirjjis.
- Girkoráddi lea evttohan odđa kollektarohkosa / beaivvi rohkosa beaivái.
- 15 sálmma gudetge 3 almmolaš sámegillii válđojit Norgga girko odđa sálbmagirjái, mii ii leat vel almmohuvvon.

Oktavuohtaolmmoš / kontaktperson:

Tore Johnsen

Tlf.: 48 99 12 35 / 23 08 12 35

Epost: tore.johnsen@kirken.no

Betatt av Borg

(20.01.2012)

Men kan det hende det rett og slett blir litt kjedelig for han - fra å ha hatt hele verden som sitt nedslagsfelt, skal han nå nøye seg med en liten flik av Norge?

- Åneinei, på ingen måte kjedelig! Jobben min har jo vært å snakke med folk i ulike sammenhenger, og spørre hva vi kan bidra med! Nå kan jeg lettere trekke linjer fra lokalmiljøet til det nasjonale og globale nivået. Dette er det nyttig å ha med seg, og jeg gleder meg til å jobbe med å tydeliggjøre det globale samfunnet i Borg. Jeg ser jo også at jeg har en litt friere hånd som biskop enn som generalsekretær, og i min rolle skal jeg utfordre til vekst og til endring, når det er behov for det.

Musikalske størrelser

At den nye biskopen er entusiastisk når han snakker om sitt nye «nedslagsfelt», er det ikke tvil om.

- Østfold har jo fostret en av våre aller største kirkemusikere, Egil Hovland. Og vi har den lokale komponisten Frank Nordensten, han har skrevet den liturgiske musikken vi bruker i domkirken, i tillegg til at han har komponert både preludium og postludium til vigslingsgudstjenesten. Borg er bispedømmet for den universelle kirken, og det synes jeg vi viser tydelig på søndag.

Aktiv generalsekretær under innsamlingsaksjon, her i samtale med God morgen, Norges Signe Tynning. (Foto: Sean Meling Murray, Kirkens Nødhjelp)

Hele verden i Fredrikstad

Vigslingsgudstjenesten har både økumenisk og internasjonalt preg - helt i den nye biskopens ånd. Pinsevennen Jan Groth skal synge under nattverden, og Kouame Sereba fra Elfenbenskysten har innslag i gudstjenesten. Biskop Mounib kommer fra Palestina, en kvinnelig prest fra Sør-Afrika deltar, i tillegg til en serbisk generalsekretærkollega av Sommerfeldt. Skriftemålgudstjenesten kvelden før er sterkt preget av taizé-bevegelsen, og søndag kveld er det duket for kirkemusikals familiefest i Glemmen kirke med syngende barn fra Borg.

Spissen på laget

I Borg har Sommerfeldts forgjengere vært sist Helga Haugland Byfuglien, og før dette Ole Christian Kvarme. Begge biskoper som har markert seg, og som på ingen måte har pensjonert seg ut av Borg-jobben. Den nye biskopen tror egentlig ikke det er så viktig *hvem* som til enhver tid sitter som geistlig toppsjef.

- Det viktigste er jo det som skjer lokalt, og at jeg trer inn i stillingen nå, endrer ikke noe der. Jeg er en symbolbærer i bispedømmet, og gleder meg til å gjøre noe ut av dette, men rollen min har bare bærekraft så lenge den er lokalt forankret. I min forrige jobb kalte jeg meg en møtende spiss på fotballaget. Også her er det medarbeiderne som må spille ballen inn til meg, og så tar jeg rollen i det offentlige rommet. Målet mitt er at både medarbeidere, frivillige og menighetslem skal være stolte over å tilhøre Den norske kirke og vårt bispedømme.

En fin tid!

60-åringen jobbet som prest tidlig på åttitallet, og gleder seg til å hente fram igjen forkynnelsen og presten i seg.

- Det blir flott å få jobbe mer systematisk med teologiske og kirkelige spørsmål, det er jo faget mitt! Nå på søndag vil det for meg være en utrolig sterk og viktig milepæl med markering av ny tjenesten. Formaningen og forbønnen betyr svært mye for mitt virke som biskop. Jeg får en myk start på tjenesten, de første månedene kalles gjerne introduksjonsperiode, og i løpet av denne tiden skal jeg besøke alle de ni prostiene i Borg, jeg skal møte mange av de ansatte rundt omkring, og finne min plass. Dette gleder jeg meg virkelig til!

Alle arrangementene i forbindelse med vigslingen er åpne for alle:

Skriftemålgudstjeneste i Fredrikstad domkirke lørdag kl 17:30

Vigslingsgudstjeneste i Fredrikstad domkirke søndag kl 11:00

Kirkemusikalsk familiefest i Glemmen kirke søndag kl 17:00

Mer om Atle Sommerfeldt [her](#).

Trosfrihet som demokratitest

(20.01.2012)

Han leder organisasjonen som inntil årsskiftet het Norsk Misjon i Øst. Nå er navnet «Stefanusalliansen» som henspiller på St. Stefanus, den første kristne martyr.

De fleste land i verden har underskrevet FNs erklæring om menneskerettigheter og andre konvensjoner som beskytter trosfriheten. Likevel mottar Stefanusalliansen daglig rapporter om alvorlige brudd på trosfriheten. På [organisasjonens nettsider](#) finnes ferske meldinger om «*Håp og frykt blant Egypts kristne*» og «*Nytt kirkeangrep i Nigeria*». Situasjonen i Burma er også bredt omtalt:

I Burma er over 650 politiske fanger nylig sluppet fri og det er satt i gang forhandlinger om våpenhvile med etniske motstandsbevegelser. Til tross for dette forteller humanitære observatører som rapporterer til [Free Burma Rangers](#) at lidelsene fortsetter for Burmas minoriteter.

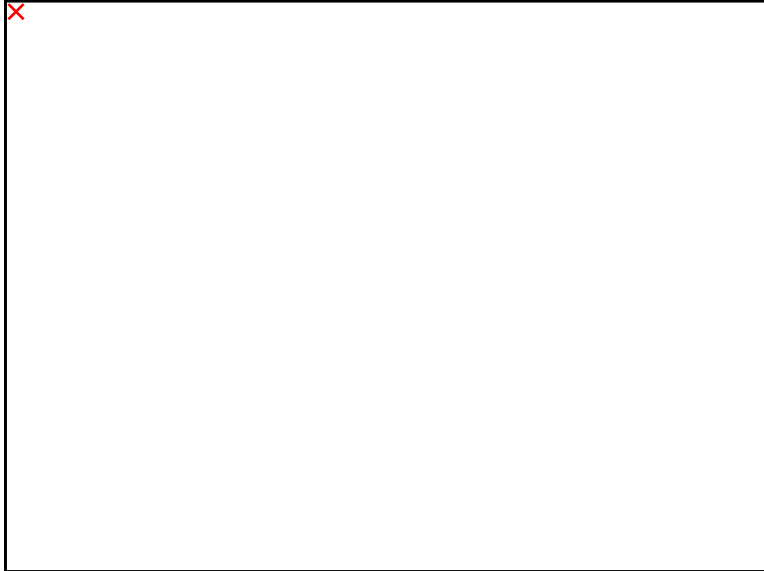
Stefanusalliansen ble nylig det sjuende medlem av Samarbeid for Menighet og Misjon (SMM). SMM er et møtested mellom misjonsorganisasjoner og Den norske kirke for å styrke menighetenes misjonsengasjement.

Stefanusalliansen definerer seg som en misjons- og menneskerettighetsorganisasjon med særlig fokus på trosfrihet. Organisasjonen gir støtte, omsorg og praktisk hjelp til mennesker og kirker verden over som forfølges eller undertrykkes på grunn av sin kristne tro

- [Les mer om Stefanusalliansen her](#)
- [Les mer om Samarbeid for Menighet og Misjon her](#)

Markering av Holocaustdagen 2012

(26.01.2012)

- Den internasjonale Holocaustdagen er viktig som en protest mot alle former for antisemittisme og fremmedhat, sier Einar Tjelle, assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Den årlige merkedagen ble opprettet av FN for å minnes Holocaust. Datoen for markeringen ble valgt med tanke på hendelsene den 27. januar 1945, da sovjetiske styrker frigjorde rundt 7000 tilbakevendte og overlevende fanger i Auschwitz i det tyskokkuperte Polen.

Minoriteters rettigheter

- I 2011 ble det avdekket at det finnes antisemittisme og rasisme mot religiøse minoriteter i Osloskolen. Det er uakseptabelt, og vi som nordmenn har et felles ansvar i å rydde opp i dette. Ingen i Norge skal være redde for å synliggjøre sin religiøse eller livssynsmessige tilhørighet, sier Tjelle.

Han mener dagen også er viktig som en nasjonal markering av etniske og religiøse minoriteters rettigheter.

- For kirken gir dagen en anledning til å markere at alle mennesker er skapt i Guds bilde og har universelle rettigheter. Menneskeverdet til minoriteter trues stadig i ulike sammenhenger – også i Norge i dag. Vi har fremdeles en jobb å gjøre for å skape et bedre og mer inkluderende samfunn. Kvaliteten på et demokrati avhenger av hvordan samfunnet behandler sine minoriteter, sier Tjelle.

Markering i Oslo

I Oslo skal blant andre statsminister Jens Stoltenberg holde tale på Akershuskaia i Oslo. I tillegg blir det tenning av fakler og diktlesning ved jødiske barn. Lederen for Holocaust-senteret, Odd-Bjørn Fure, leder minnemarkeringen. Programmet starter fredag 27. januar kl. 15.00 på Akershuskaia. Alle som er til stede ved markeringen inviteres deretter inn i Fanehallen for servering, sosialt samvær og videre program.

Program for [dagen](#).

For å finne ditt nærmeste arrangement les mer på www.holocaustdagen.no. Her finnes også ressurser til bruk i undervisning.

Nettsidene til [Holocaustsenteret](#), har også stoff om Holocaust og andre folkemord, samt minoriteters vilkår i moderne samfunn.

I forbindelse med markeringen av Holocaustdagen 2010 skrev biskop Ole Christian Kvarme en kronikk i Aftenposten med tittelen [Holocaust og det nye Europa](#).

Kirken kritisk til returavtale med Etiopia

(27.01.2012)

- Barnas beste er det viktigste. Flere av de etiopiske barna som lever i Norge uten lovlig opphold er født og oppvokst her. Kirken er klar på at barns beste og tilknytning til Norge må prioriteres framfor innvandringsregulerende hensyn, uttaler preses i Den norske kirke, biskop Helga Haugland Byfuglien.

Barn må ikke tilbakesendes

-Barn som har bodd i Norge i over 3 år har som regel en sterk tilknytning til riket, og må ikke tilbakesendes. Dette har også Stortinget tidligere vært tydelig på, og er noe regjeringen må ta hensyn til, understreker Haugland Byfuglien.

- Mange etiopiske barn vil returneres til et land de ikke kjenner. Etter flere år i Norge har de utviklet en sterk tilknytning til sitt nye hjemland, og en retur vil være et dramatisk brudd med den virkeligheten de kjenner – med skolekamerater, fotballklubb og lokalmiljø, sier Haugland Byfuglien.

Bør åpnes for ny vurdering

Etiopia er et totalitært regime med stor grad av menneskerettighetsbrudd og politisk forfølgelse. Norge har ikke hatt en returavtale med landet på over 20 år. Derfor bor det i dag mange lengeværende etiopiske asylsøkere i Norge, flere med over 10 års botid i landet.

- Mange av asylsøkerne har jobbet, betalt skatt og blitt integrert i det norske samfunnet. For dem som har vært her lengst, bør det åpnes for ny vurdering av om det foreligger oppholdsgrunnlag ut fra sterke menneskelige hensyn og særlig tilknytning til riket - i medhold av utlendingslovens § 38, sier biskopen.

Helga Haugland Byfuglien ber regjeringen:

- Prioritere barns tilknytning til riket framfor innvandringsregulerende hensyn. Berostille saker som omhandler barn som har 3 år eller lengre botid, inntil stortingsmeldingen om barn på flukt er ferdigbehandlet.
- Åpne for at etiopiere med lengst botid og sterkest tilknytning til riket gjennom arbeid og deltagelse i lokalsamfunn, får mulighet til en ny vurdering hvor opparbeidet tilknytning til

riket blir tillagt særskilt vekt.

- Åpne for at etiopiere som anfører at de har nye opplysninger om politisk virksomhet i Norge får en ny vurdering av deres beskyttelsesbehov, sett i lys av den negative menneskerettighetsutviklingen med økt bruk av vilkårlig fengsling og internering av regimekritikere i Etiopia.

[Preses Helga Haugland Byfugliens innlegg på høring i Stortinget 30. november 2011.](#)

Begeistret biskop i Borg

(29.01.2012)

Gudstjenesten ble akkurat som han ønsket, et utstillingsvindu for et mangfoldig bispedømme. Så har han også øvd hver dag de siste dagene for å lykkes med både ord og toner på festdagen.

- [Se bildegalleri fra vigslingen på www.f-b.no](http://www.f-b.no) (Fredrikstad blad)

Tallet er endelig 12

For første gang teller Den norske kirke 12 biskoper, og den tidligere generalsekretæren i Kirkens Nødhjelp «arvet» i dag bispedømmet etter Helga Haugland Byfuglien, som har blitt Bispemøtets preses. Borg er landets minste bispedømme, men også det med flest kirkemedlemmer, en halv million østfoldinger og akershusfolk utgjør bispedømmet til 60-åringen.

Gud straffer ikke

Under vigslingen i dag var både Konge, statsråd, biskoper og stortingsrepresentanter til stede, og den nye biskopen holdt sin [preken](#) over Guds straff over menneskene, som han fastholdt var helt feil, det er ikke Guds gjerning å straffe menneskene. Guds gjerning er å fremme menneskeverd og myndiggjøre de utstøtte.

Midt i prekenen ble det følelsesladd stemning da Sommerfeldt tok en pause for å la kirken fylles med *Til ungdommen*, nydelig framført av Maria Mohn (Idol-deltaker i 2011). Biskopen fortsatte etter sangavbrekket med å snakke om et liv før døden.

- Vi må tro på et liv før døden, fordi Jesus har seiret over ondskap og død og inviterer oss til å være med ham, her og nå.

Kirkekaffe med nogo attåt

Etter gudstjenesten inviterte bispedømmet til kirkekaffe på et av byens hoteller. Her deltok blant andre H.M. Kongen og statsråd Rigmor Aasrud, begge med personlige hilsener til den nye biskopen.

[Kong Harald V beskrev](#) Sommerfeldt som en fargerik mann med et stort hjerte, og han syntes Sommerfeldts budskap om at kirken må bidra til å se de små og svake er et særdeles viktig budskap. Kongen var også opptatt av at biskopens internasjonale bakgrunn ville berike Bispemøtet.

[Kirkestatsråd Aasrud](#) – som av bispedømmerådsleder Bjørn Solberg ble beskrevet som kanskje siste

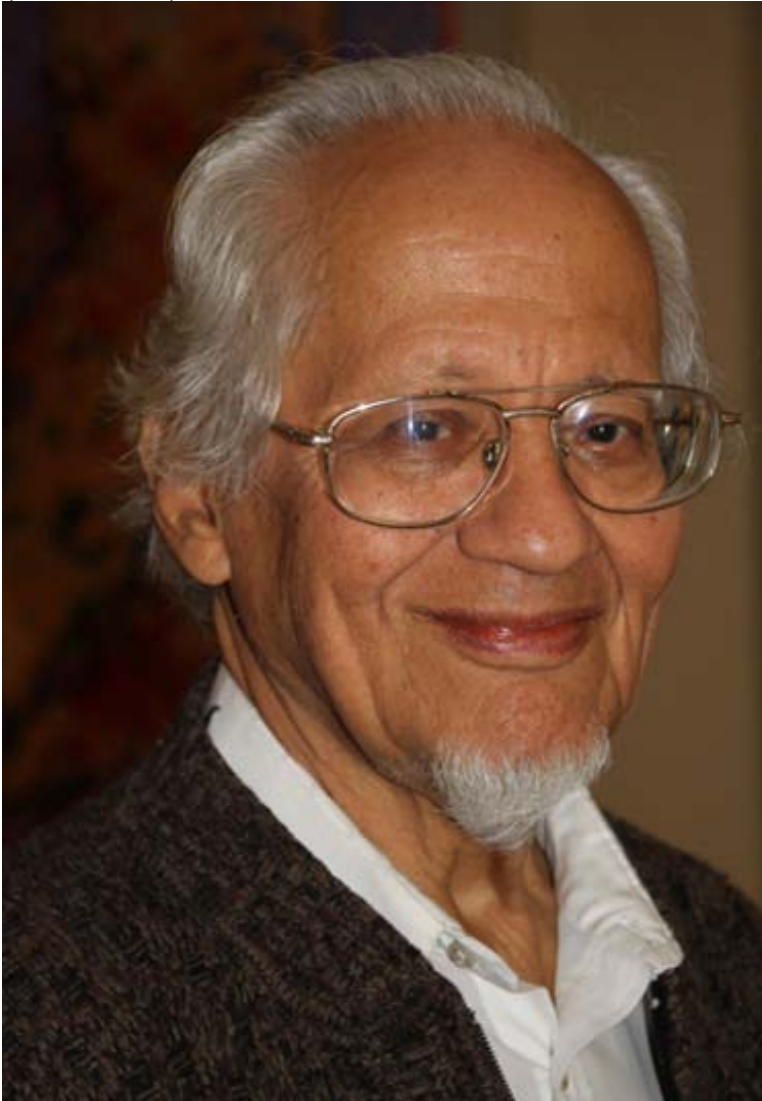
sådan – trakk også fram den nye biskopens mangeårige bakgrunn fra Kirkens nødhjelp. Hun mente at hans lange erfaring med personalledelse gjorde han godt egnet til å lytte seg inn i nye arbeidsoppgaver og utfordringer. Hun ønsket at Sommerfeldt skulle fortsette å utfordre det etablerte, både i kirke og samfunn.

Hovedpersonen selv avsluttet kirkekaffen med å takke for all rausheten han var blitt møtt med, og alle de gode ordene han hadde fått i løpet av dagen, de skulle han gjemme i sitt hjerte.

- [Biskop Atle Sommerfeldts preken ved vigslingsgudstjenesten](#)
- [Vigslingstalen ved preses Helga Haugland Byfuglien](#)

René Padilla i Norge

(30.01.2012)

31. januar kl.10.00 kan du høre den kjente latinamerikanske misjonslegenden på Det teologiske Menighetsfakultetet i Oslo. Det er Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) og Oslo Bispedømme som har invitert Padilla til Norge. Fra 24.- 31. januar 2012 gjester han Oslo, og skal snakke om misjon i et helhetlig perspektiv.

Jobbe møysommelig

Padilla har spesielt satt fokus på behovet for en integrert og helhetlig misjonsforståelse. Evangeliet skal nå både ånd, sjel og kropp, noe som utfordrer ideen om at evangelisering er nok. Evangeliet har en forvandlende kraft på samfunnet, argumenterer Padilla, slik at de kristne alltid bør være dem som taler de svakeste sin sak og fremmer rettferdighet, også i den nåværende verden.

- Vi må forme fellesskap som jobber mot konsumentideologien. Det holder ikke bare å velge kristne inn som politikere, sier Rene Padilla. Han mener det er helt nødvendig å jobbe aktivt og møysommelig for at fred, rettferdighet og forsoning i større grad skal prege samfunnet vårt.

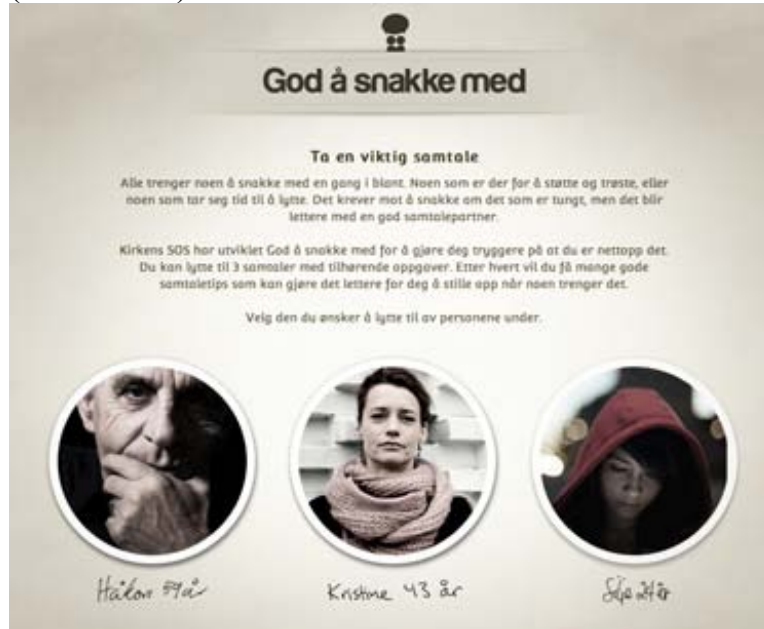
Viktig leder

Padilla er en av de viktigste stemmene fra Latin Amerika innen vår tids missiologiske tenkning, og har blant annet preget Lausanne-bevegelsen gjennom flere tiår. Han ble født i Ecuador og vokste opp i Colombia, men har bodd i Buenos Aires, Argentina, siden 1967. Padilla var med på å grunnlegge “The Kairos Community”, som han fortsatt er tilknyttet som president emeritus. Han har også vært generalsekretær for det latinamerikanske “Teologiske brorskap” (FTL). Han er kjent som foreleser og gjesteprofessor ved en lang rekke universiteter og teologiske skoler.

[Program for Misjonsuka 2012 på MF.](#)

God å snakke med?

(01.02.2012)

1. februar lanserte Kirkens SOS **Godåsnakkemed.no**, en nettside for alle som ønsker å bli en bedre samtalepartner. Nettsiden er lagt opp slik at man samtidig benytter telefonen for å lytte til eksempel-samtaler. På skjermen vises oppgaver knyttet til eksempel-samtalene.

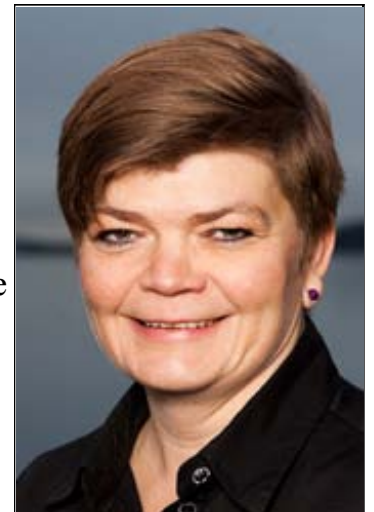
• [Gå til Godåsnakkemed.no](http://Godåsnakkemed.no)

- Vi ønsker å styrke den emosjonelle folkehelsen, ved å gjøre flere til gode lyttere, sier Sukka.

Ingen har flere samtaler med mennesker i vanskelige situasjoner enn Kirkens SOS. Det nye tiltaket peker på at alle kan være gode samtalepartnere.

- Vi bruker vår erfaring til å gi enkle verktøy til dem som ønsker å bli bedre å snakke med venner, familie og kollegaer, sier Sukka.

Nettsiden **Godåsnakkemed.no** er tilgjengelig for alle, og inviterer til opplevelseslæring. Ved å lytte til samtaler og løse ulike oppgaver får man tips til den gode samtalen.

Kirkens SOS:

- Har siden 1974 drevet det som i dag er landets største krisetjeneste med døgnåpen krisetelefon, SOS-meldinger og SOS-chat
- Er en selvmordsforebyggende krisetjeneste
- Svarer årlig om lag 170 000 antall henvendelser fra mennesker som trenger noen å snakke med
- På telefonen er majoriteten av de som ringer mellom 45 og 65 år, mens på SOS-meldinger og SOS-chat via internett er de fleste under 30 år
- Sin krisetjeneste bemannes av rundt 1000 frivillige medarbeidere på svarsteder 20 steder i landet, fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord

- Tilbyr også kurset «God å snakke med» landet rundt, til mennesker som vil bli tryggere på vanskelige samtaler med mennesker rundt seg
- Har utviklet Godåsnakkemed.no i et samarbeid med det digitale kommunikasjonsbyrået apt, finansiert av prosjektmidler fra Gjensidigestiftelsen

For mer informasjon, kontakt generalsekretær i Kirkens SOS, Janne M. Sukka. Tlf.: 458 61 038.

Lindø og Lundby stiller til valg

(02.02.2012)

Kirkemøtets nominasjonskomite foreslår kandidatene Svein Arne Lindø og Knut Lundby til ledervalget. Kandidater kan for øvrig fremmes helt fram til avstemningen på [Kirkemøtet](#).

Svein Arne Lindø (58) fra Hommersåk i Stavanger bispedømme, ble valgt til leder i Kirkerådet på Kirkemøtet for to år siden. Han er omsorgssjef i Gjesdal kommune. På 80-tallet var han i seks år misjonær i Bhutan, og deretter var han i fem år kretssekretær i Santalmisjonen i Stavanger. Lindø har blant annet vært styreleder for Kirkens Familievernkontor i Stavanger i 4 år. Siden 2006 har Lindø vært medlem av Stavanger bispedømmeråd, og bispedømmets representant i Kirkerådet. Han ble gjenvalgt til bispedømmerådet ved kirkevalget i 2011. Lindø er utdannet sykepleier og diakon.

Svein Arne Lindø stiller altså til gjenvalg til den viktigste valgte lederposisjonen i Den norske kirke. Hans motkandidat er Knut Lundby.

Knut Lundby (63) fra Oslo var medlem av Oslo bispedømmeråd i to perioder fra 2002 til 2009, og var rådets leder 2006–2009. Ved kirkevalget i fjor ble Lundby igjen medlem av Oslo bispedømmeråd. Lundby er professor og forskningsleder ved Institutt for medier og kommunikasjon på Universitetet i Oslo. Han ledet i 1998–2004 det tverrfaglige forskningssenteret InterMedia, Universitetet i Oslo. I 1986 leverte Lundby sin doktoravhandling "Troskollektivet" - en studie i folkekirkens oppløsning i Norge. I 2010 og 2011 var Lundby nestleder KA/Kirkerådets styringsgruppe som utredet IKT-strategi for Den norske kirke. Dessuten har han blant annet vært styreleder i Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO), 2005–2010.

Til Kirkemøtets valg av ledere i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd foreslår Kirkemøtets nominasjonskomite gjenvalg av de sittende lederne.

Kjetil Aano (63) fra Stavanger, stiller til gjenvalg som leder av Mellomkirkelig råd. Han har vært rådets leder siden 2009. Kjetil Aano er prost i Tungenes prosti i Stavanger bispedømme, og var fram til 2011 generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap (NMS), i en tiårs-periode. Han har vært utsendt fra NMS til tjeneste på Madagaskar fra 1978 til 1988. Etter det var Aano med på å bygge opp arbeidet til Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) i Stavanger.

Anne Dalheim (63) fra Oteren i Storfjord i Troms, stiller til gjenvalg som leder av Samisk kirkeråd. Hun ble valgt til rådsleder på Kirkemøtet i 2009. Dalheim er spesialpedagog og sjef for etat for pleie og omsorg i Storfjord kommune. Anne Dalheim har blant annet vært fylkespolitiker i Troms for SV og varamedlem til Sametinget i flere perioder.

Kontaktperson:

Inger Kari Søyland, leder i Kirkemøtets nominasjonskomite

Tlf.: 51 51 61 00 / 40 40 60 14

E-post: iks@nms.no

- [Kort cv - Svein Arne Lindø](#)
- [Kort cv - Knut Lundby](#)
- [Kort cv - Kjetil Aano](#)
- [Kort cv - Anne Dalheim](#)

- [Regler for valg av Kirkeråd](#)

Lederskap, askespredning og hellige steder på Bispemøtet

(09.02.2012)

Bispemøtet samles på Voksenåsen i Oslo. Biskop Olav Skjevesland i Agder og Telemark bispedømme deltar på sitt siste bispemøte. Han ble utnevnt i 1998, og fyller 70 år i mai. Biskop Atle Sommerfeldt i Borg deltar på sitt første bispemøte. Biskopene møter kirkestatsråd Rigmor Aasrud til samtale i løpet av Bispemøtet.

Askepredning

Blant sakene som skal behandles er spørsmålet om askespredning i forbindelse med kirkelig gravferd. Kirkemøtet skal i april i år drøfte behovet for å regulere kirkelig medvirkning ved askespredning. I den forbindelse har Kirkerådet bedt Bispemøtet om å uttale seg.

Bakgrunnen for at kirken må revidere sine bestemmelser om medvirkning ved gravferd, er at Gravferdsloven ble endret ved årsskiftet. I Gravferdslovens paragraf 20 om privat gravsted og spredning av aske, het det inntil 1. januar 2012 at man ikke kan kreve kirkelig medvirkning ved askespredning. Nå er ikke dette lenger nevnt i lovteksten.

Åndelig lederskap

Bispemøtet har i lengre tid jobbet med spørsmål rundt biskopenes lederrolle. Til drøftinger om dette har biskopene på flere møter invitert eksterne ressurspersoner til å komme med innspill.

På møtet neste uke deltar filosof Henrik Syse (bilde), som er forsker ved Institutt for fredsforskning (PRIO). Han er invitert til å innlede om det å være åndelig leder.

Hellige steder

Biskopene skal også drøfte sitt svar på en henvendelse fra organisasjonen *En verden i dialog* og *Oslosenteret for fred og menneskerettigheter*. Dette handler om å slutte seg til felles retningslinjer for å beskytte hellige steder i verden ([Universal Code on Holy Sites](#)). Universal Code on Holy Sites er utviklet fordi hellige steder er arenaer for konflikt i mange steder i verden i dag.

I november i fjor startet et pilotprosjekt i Bosnia Hercegovina der det interreligiøse rådet forpliktet seg til å etterleve retningslinjene for å teste om de fungerer som et redskap for konfliktløsning og forsoning. Det planlegges et tilsvarende pilotprosjekt i Jerusalem. Retningslinjene får nå tilslutning fra religiøse ledere verden over, deriblant samtlige i The Executive Committee of Religions for Peace. Det ambisiøse målet er at dokumentet skal få internasjonal status som en FN-konvensjon.

Bispemøtets arbeidsutvalg (Byfuglien, Kvarme og Fiske) vil orientere fra møtet på en pressekonferanse **fredag 17. februar kl. 12.30** på Voksenåsen hotell, Oslo.

Kontaktperson:

Bispemøtets generalsekretær Christofer Solbakken

Epost: cs@kirken.no

Tlf.: 95 11 99 46

Biskopene: - Nei til tidlig ultralyd

(17.02.2012)

Biskopene mener et slikt tiltak i praksis vil fungere som fosterdiagnostikk, og føre til at flere velger bort fostre med Downs syndrom. Ut fra et kristent menneskesyn vil Bispemøtet understreke alle menneskers likeverd uansett utviklings- og funksjonsnivå. På dette grunnlag går Bispemøtet mot et offentlig tilbud om tidlig ultralyd for alle.

Dette kommer fram i [en uttalelse](#) fra Bispemøtet i Oslo 13.-17. februar.

Bispemøtet viser til [Bioteknologinemndas uttalelse](#) som slår fast at det ikke er påvist noen klar helsegevinst for foster og mor ved rutinemessig tidlig ultralyd.

- Det er derfor ingen grunn til å bruke store ressurser på å etablere et offentlig tilbud om tidlig ultralyd av hensyn til svangerskapsomsorgen, uttaler biskopene.

Bispemøtes uttalelse peker på at menneskeverdet er en grunnleggende verdi og at menneskelivet må vernes i alle livsfaser, fra unnfangelse til død:

- Alle mennesker har det samme verd, uansett utviklingstrinn og egenskaper. Å innføre en rutinemessig undersøkelse som vil føre til at flere velger bort fostre med Downs syndrom, reiser spørsmålet om hvordan samfunnet stiller seg til menneskeverdet for disse. En slik situasjon vil kunne føre til et større press på de berørte foreldre om å velge abort. I tillegg sendes det negative signaler til dem som selv har Downs syndrom. I et lengre perspektiv vil en slik praksis også kunne ha en negativ effekt på samfunnets syn på funksjonsnedsettelse og føre til holdninger som problematiserer menneskeverdet for enkelte grupper, utaler Bispemøtet.

Biskopene mener det er problematisk at noen velger tidlig ultralyd på privat basis. Men de understreker at det er ikke et argument for at en slik undersøkelse blir et rettighetsfestet tilbud.

Uttalelser fra Bispemøtet 13.-17. februar 2012

- > [Tidlig ultralyd](#)
- > [Håndtering av asyl- og retursaker](#)
- > [Kirkelig medvirkning til askespredning](#)
- > [Hellige steder](#)

> [Bispemøtets uttalelse om tidlig ultralyd](#)

Retur av asylsøkere uten oppholdstillatelse

Under overskriften *Troverdighet og medmenneskelighet* uttaler Bispemøtet seg også om myndighetenes håndtering av asyl- og retursaker.

- Den norske kirkes bispemøte mener det er humanitært uakseptabelt å returnere barn som faktisk har bodd i Norge i flere år slik den inngått returavtalen med Etiopia ser ut til å åpne for. Samtidig ber Bispemøtet om at Norge må avstå fra å inngå returavtaler med totalitære diktaturer, heter det i [uttalelsen](#).

I konvertittsaker forventer Bispemøtet at utlendingsmyndighetene i langt større grad gir religiøse institusjoner en faglig rolle. Bispemøtet støtter for øvrig kravet om å gi papirløse arbeidstillatelse. For Bispemøtet dreier dette seg om etisk troverdighet og medmenneskelighet i vårt samfunn.

Biskopene mottar mange henvendelser fra fortvilte mennesker, menigheter og lokalsamfunn om norske myndigheters håndheving av utlendingsloven og de humanitære konsekvensene denne får for sårbare grupper. I sin uttalelse oppfordrer biskopene regjeringen til å revurdere sine politiske signaler ved praktiseringen av utlendingsloven på en rekke punkter.

> [Bispemøtets uttalelse Trovedighet og menneskelighet](#)

Om kirkelig medvirkning ved askespredning

Bispemøtet er av Kirkerådet bedt om å gi en læremessig vurdering av spørsmålet om Den norske kirkes medvirkning ved askespredning før Kirkemøtets endelige beslutning i april i år.

Den nye gravferdsloven regulerer ikke spørsmålet om Den norske kirkes medvirkning ved askespredning. Dette gjør det nødvendig for Den norske kirke å utvikle sine egne regler om dette.

Bispemøtet mener at det ikke er læremessig grunnlag for å avvise kirkelig gravferd som etterfølges av askespredning. Det er heller ikke læremessig nødvendig å avvise kirkelig medvirkning ved selve askespredningen.

I [Bispemøtets vedtak](#) heter det:

- Det er ulike oppfatninger i Bispemøtet om hvorvidt askespredning som symbolhandling formidler forestillinger som gjør at kirkelig medvirkning ved en slik handling ikke er ønsket. Bispemøtet er samlet av den oppfatning at prester og andre kirkelige ansatte kan reservere seg mot å delta i askespredning og eventuelt gravferden forut for denne.

> [Bispemøtets uttalelse om kirkelig medvirkning ved askespredning](#)

Tilslutning til dokument om vern av hellige steder

Biskopene i Den norske kirke har fått seg forelagt Universal Code on Holy Sites fra organisasjonen En verden i dialog, og [gir sin tilslutning](#) til denne. Dette handler om å slutte seg til felles

retningslinjer for å beskytte hellige steder i verden ([Universal Code on Holy Sites](#)). Universal Code on Holy Sites er utviklet fordi hellige steder er arenaer for konflikt i mange steder i verden i dag.

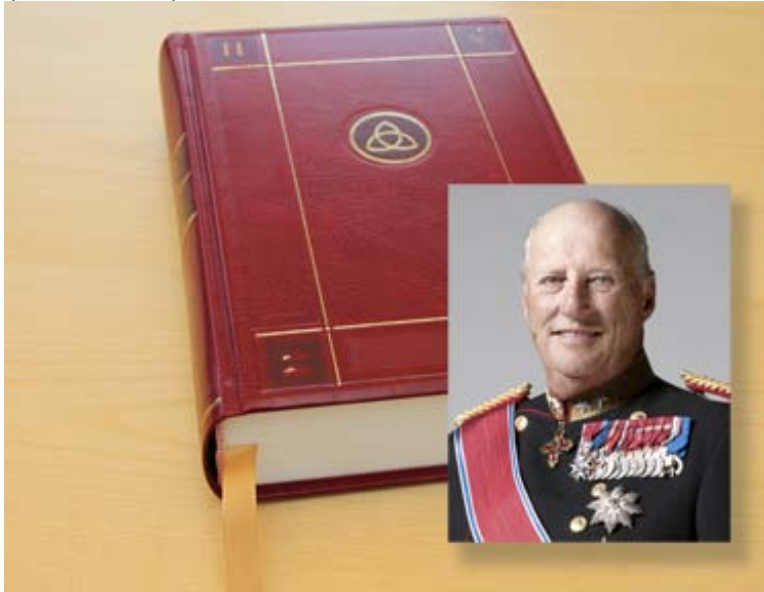
Uttalelser fra Bispemøtet 13.-17. februar 2012

- > [Tidlig ultralyd](#)
- > [Håndtering av asyl- og retursaker](#)
- > [Kirkelig medvirkning til askespredning](#)
- > [Hellige steder](#)

Kirkerådets leder,
Svein Arne Lindø,
har overrakt Kongen
en skinninnbundet
spesialutgave av
den nye
Gudstjeneste for
Den norske kirke, til

Kongen og kirken

(20.02.2012)

Av Svein Arne Lindø, leder i Kirkerådet, Den norske kirke

I anledning fødselsdagen har Den norske kirke ved Kirkerådet fått overrekke Kongen en skinninnbundet bokutgave av *Gudstjeneste for Den norske kirke/Gudsteneste for Den norske kyrkja*. Kirkens nye gudstjenesteliturgi ble vedtatt av Kirkemøtet i 2011 og tas i bruk av norske menigheter i løpet av året.

Kirkerådets leder, Svein Arne Lindø, har overrakt Kongen en skinninnbundet spesialutgave av den nye Gudstjeneste for Den norske kirke, til Kongens 75-årsdag.

Avisen Vårt Land har fortalt at Kong Harald i 2011 deltok ved 18 kirkelige begivenheter. Vi er glade for at Kongen så ofte har takket ja til å være til stede ved store og små begivenheter i kirken. Kongens oppmerksomme deltakelse beriker kirkens fellesskap.

Etter dagens grunnlov har Kongen konstitusjonelle forpliktelser overfor Den norske kirke. Dette begrenser seg, slik Kirkerådet ser det, til Kongens særskilte kirkestyre, slik det utøves i kirkelig statsråd. Når Grunnloven endres, faller dette bort.

Alle andre møtepunkter mellom Kongen og kirken er begrunnet i tradisjoner og sedvane. Nær 79 prosent av befolkningen er medlemmer av Den norske kirke. Kirken er en stor samfunnsinstitusjon. På samme måte som Kongen som statsoverhode deltar ved idrettsarrangementer og andre begivenheter av nasjonal betydning og interesse, er det nærliggende at Kongen fortsetter å være til stede ved nasjonale så vel som lokale kirkelige anledninger. Når folk søker kirken, har vi erfart at Kongen har valgt å være med og være nær. Det har gitt styrke til samholdet i krise, sorg og glede. Kongen vil alltid være velkommen til kirke.

Relasjonen mellom staten og kirken endres samme år som den nye liturgien for gudstjenesten tas i bruk i kirken. Mye er nytt i den nye gudstjenesteordningen, men dette står fast: Vi ber for Kongen og hans hus i kirkene hver søndag.

Denne teksten er også publisert i dagens utgave av Vårt Land.

Mellomkirkelig råd møtes i moské

(27.02.2012)

På Mellomkirkelig råds siste møte i valgperioden 2010-2012 drar rådsmedlemmene på besøk til Islamic Cultural Center på Grønland i Oslo. Det er første gang alle rådsmedlemmene drar på moské-besøk sammen.

I løpet av Mellomkirkelig råds besøk til Islamic Cultural Center og Islamsk Råd Norge 1. mars blir det møte med imam Hafiz Mian Muhammad Tayyib. Han skal fortelle om hvordan det er å være imam på Grønland. I møtet med Islamsk Råd Norge (IRN) får Mellomkirkelig råds medlemmer høre nærmere, blant annet fra generalsekretær Mehtab Afsar, om hvordan det er å være muslim i Norge etter 22. juli 2011.

En kontaktgruppe for jevnlig kontakt mellom Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og Islamsk råd Norge ble opprettet i 1993. Flere felles utspill og uttalelser har kommet gjennom årene, sist en [islamsk/kristen fellesuttalelse mot religiøs ekstremisme](#) i november i fjor.

- Etter terroranslagene sist sommer var det mange kontakter mellom representanter for Islamsk råd og Den norske kirkes ledelse. Oslo biskop bidro sterkt til at dette ble synlig ved å delta på en [markering og minnestund i moskeen til World Islamic Mission i Oslo 26. juli 2011](#) Slike manifesteringer var og er viktige. I offentlig debatt om vårt hvordan vi skal leve med vår felles 22. juli-erfaring, har vi igjen sett hvor lett fordommer og mistenksomhet skaper murer mellom muslimer og kristne, sier Berit Hagen Agøy.

Kvinnekamp i Israel

I regi av Norges Kristne Råd og Norsk Økumenisk Kontaktutvalg for Kvinner deltar medlemmene i Mellomkirkelig råd 29. februar på et kort seminar med temaet «*Om kvinners stilling i Israel*»

Seminaret arrangeres fordi to representanter fra den israelske kvinneorganisasjonen, [Isha L'Isha](#) besøker Norge i forkant av Kvinnedagen 8. mars: Dr. Hannah Safran og Khulud Khamis.

Dr. Hannah Safran er jødisk israeler, historiker, forfatter og mangeårig frivillig i Isha L'Isha. Khulud Khamis er en palestinsk borger av Israel og koordinator for prosjektet. Isha L'Isha, etablert i 1983, er en av de ledende stemmene om kvinners rettigheter i Israel.

Seminaret «*Om kvinners stilling i Israel*» holdes i Kirkens hus i Rådhusgt. 1-3, Oslo onsdag 29. februar kl. 10.30-12:00.

Sakslisten for Mellomkirkelig råds møte i Kirkens hus i Oslo 29. februar - 1. mars:

Sak MKR 01/12: Protokoller
Sak MKR 02/12: Saker i de økumeniske organisasjonene
Sak MKR 03/12: Orienteringssaker
Sak MKR 04/12: Referatsaker
Sak MKR 05/12: Årsrapport 2011 for de sentralkirkelige råd (Kirkemøtesak)
Sak MKR 06/12: Årsplan 2012 for de sentralkirkelige råd
Sak MKR 07/12: Budsjett 2012 for de sentralkirkelige råd
Sak MKR 08/12: OVF 2012 - Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner
Sak MKR 09/12: Skråstola for vigslende diakoner, kateketer og kantorer
Sak MKR 10/12: Den norske kirkes ordning etter 2013 - (innspill fra Mellomkirkelig råd)
Sak MKR 11/12: Evaluering av rådets virksomhet
Sak MKR 12/12: Oppnevninger i 2012
Sak MKR 13/12: Oppnevning av delegater fra Dnk til KEKs generalforsamling i 2013
Sak MKR 14/12: Oppnevning av delegater fra Dnk til KVs generalforsamling i 2013
Sak MKR 15/12: Nominering av medlem til CPCEs råd

Kontaktpersoner:

Leder i Mellomkirkelig råd, Kjetil Aano

Tlf. 466 27 611

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy

Tlf.: 23 08 12 70 – 48 99 12 70

E-post: berit.hagen.agoy@kirken.no

Kirkenes Verdensråd støtter kristne syrere

(28.02.2012)

I tillegg har medlemmene av Kirkenes Verdensråds (KV) utøvende komite sendt en [uttalelse](#) til kirkene i Syria, der de uttrykker et håp om at volden vil ta slutt og at en nasjonal dialog kan vokse fram. Det blir oppfordret til å arbeide for rettferdig fred, anerkjennelsen av menneskerettighetene, og respekt for menneskeverdet samt behovet for at syrerne må leve sammen i gjensidig respekt for hverandre uavhengig av religiøs tilhørighet.

20 syriske kirkeledere

Uttalelsen kommer i en tid hvor situasjonen i Syria blir stadig verre. Situasjonen og de voldelige urolighetene ble diskutert i et møte på KV's hovedkontor i Genève i desember 2011. Rundt 20 syriske kirkeledere fra ulike kristne tradisjoner deltok på dette møtet, som kom i stand på initiativ fra KV.

Uoversiktlig

Freddy Knutsen, fungerende stiftsdirektør i Hamar bispedømme, har besøkt landet flere ganger og kjenner situasjonen godt. Han deltok på det økumeniske møtet i Genève om utviklingen i Syria. Dette var det første møtet mellom kirkene i Syria siden begynnelsen på krisen i mars 2011. Det finnes ikke noe nasjonalt økumenisk organ i Syria, og kirkene har derfor ikke noe fast møtepunkt.

- Den manglende kontakten kan også skyldes frykt for at de blir overvåket. Menneskene i Syria lever under helt andre forhold enn det vi gjør, og det er hele tiden frykt for følgene av å kritisere det sittende regimet, sier Knutsen.

Avstand fra vold

I media har det kommet frem at noen syriske kirkeledere uttrykker støtte til det sittende regimet med president Assad i spissen. Men på grunn av den generelle frykten for å kritisere myndighetene, er ikke dette nødvendigvis et sant bilde av deres egentlige holdninger.

- Kirkene i Syria tar klar avstand fra all volden i landet, sier Knutsen.

Samtidig er de urolig for hva slags alternativ Syria kan stå overfor ved et eventuelt regimeskifte. De siste årene har Syria tatt imot flere tusen kristne flyktninger fra Irak som ikke lenger kjenner seg trygge i hjemlandet sitt.

Slagord fremfor dialog

Selv om det er flere av kirkelederne som uttrykte ønske om dialog mellom partene, kan dette synes vanskelig å få i stand rent praktisk siden det finnes få arenaer for dialog i det syriske samfunnet.

- Dermed får man slagord, demonstrasjoner og konfrontasjoner fremfor dialog. Det ville vært bra for Syria om det ble mer åpenhet for de ulike grupperingene til å snakke sammen om hvordan de ønsker å bygge nasjonen sammen. Og der tror jeg kirkene kan spille en betydelig rolle sammen med muslimske ledere, sier Knutsen.

I etterkant av møtet ble det opprettet en gruppe som skal arbeide videre med kirkenes engasjement for dialog i Syria.

- Men det viktigste arbeidet må gjøres internt i Syria, sier Knutsen.

Ber om moralsk støtte

I en e-mail sendt 10. februar til støttespillere, uttrykker erkebiskopen av den syriske ortodokse kirken i Aleppo, Gregorios Yohanna Ibrahim, et ønske om moralsk støtte.

“ What we really need today from you is moral support, and continuation of prayers for the stability and tranquility of Syria”.

Lenker:

Kirkenes Verdensråd: <http://www.oikoumene.org/>

Uttalelser fra kirkeledere i Syria:

Les uttalelse fra KVs generalsekretær Olav Fykse Tveit [her](#).

Vil grumset på grasrota til livs

(02.03.2012)

Torsdag 1. mars besøkte rådsmedlemmene i Mellomkirkelig råd Islamic Cultural Center (ICC) på Grønland i Oslo for å lære om muslimers opplevelser i etterkant av 22. juli. Det var første gang alle rådsmedlemmene dro på moské-besøk sammen. Det ble et sterkt møte der rådet blant annet fikk høre fra leder for ungdomsarbeidet i ICC, Nashat Quazi, om hvordan det var å være muslim i timene etter bombeeksplosjonen i Regjeringskvartalet.

Fortsatt redde

I møtet kom det fram at de muslimske lederne er dypt bekymret for hvordan man skal håndtere redselen som finnes blant norske muslimer. På tross av rosetog og solidaritetstog arrangert av Islamsk Råd Norge i etterkant av terrorhandlingene, føler mange muslimer seg urolige for det grumset som finnes på en del nettsider og nettdebatter.

Ned på grasrotnivå

- I tiden etter terrorhandlingene var den spesielle atmosfæren av fellesskap, varme og godhet fantastisk, og jeg opplevde for første gang å få en virkelig følelse av at Norge er hjemlandet mitt,

sier Mehtab Afsar, generalsekretær i Islamsk Råd Norge (IRN).

- Men ser man på nettdebattene i dag, er de like stygge og islamofobiske som før 22. juli. Jeg tror disse dialogene som foregår på nettet er et uttrykk for noe av det som skjer på grasrotnivå. Vi som ledere er enige om mye og har en god dialog, men det er viktig at vi tar denne enigheten ned på grasrotnivå, sier Afsar, som en direkte oppfordring til kirkelederne.

Konkrete forslag

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy, oppfordrer alle menighetsråd til å gå gjennom den islamsk/kristne fellesuttalelsen mot religiøs ekstremisme som kom i november i fjor.

- Vi må bli flinkere til å utfordre islamfiendtlige holdninger i våre egne rekker, sier Hagen Agøy.

Hun vil ha økt bevisstgjøring i samfunnet om følgene av holdninger og utsagn som er islam fiendtlige.

- Når vi møter utsagn som “Norge er et kristent land hvor muslimer ikke hører hjemme”, må vi straks konfrontere personene med å spørre om han eller hun er klar over hva et slikt utsagn innebærer. Implisitt i et slikt utsagn ligger det at vi ikke skal ha religionsfrihet i Norge, sier Hagen Agøy.

- En hver menighet bør ta inn over seg at dette er akutte spørsmål etter 22. juli, legger Hagen Agøy til.

Ta til orde mot hatefull omtale

I [uttalelsen](#) kommer det blant annet fram at både Den norske kirke og Islamsk Råd Norge oppfordrer menigheter og forsamlinger til å ta til orde mot hatefull og truende omtale av andre, ikke minst i media og på internett.

- Samtidig er det svært viktig at vi ivaretar ytringsfriheten og saklig religionskritikk. Og at vi i felleskap finner en form for konstruktiv kritikk av religion som ikke devaluerer menneskeverdet, sier Berit Hagen Agøy.

Konkrete råd mot religiøs ekstremisme

En kontaktgruppe for jevnlig kontakt mellom Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og Islamsk råd Norge ble opprettet i 1993. Flere felles utspill og uttalelser har kommet gjennom årene, sist en islamsk/kristen fellesuttalelse mot religiøs ekstremisme i november i fjor.

I uttalelsen er det flere konkrete forslag til hvordan man kan arbeide mot religiøs ekstremisme. Den norske kirke er særlig opptatt av at tendenser til religiøs ekstremisme i egne rekker blir oppdaget. Uttalelsen er et redskap som blant annet kan gi hjelp til å oppdage de ulike kjennetegnene på religiøs ekstremisme.

- [Markering og minnestund i moskeen til World Islamic Mission i Oslo 26. juli 2011.](#)
- [Berit Hagen Agøys refleksjoner etter 22. juli.](#)

Må snakke om pengemangelen i kirken

(07.03.2012)

Økonomien til kirken blir derfor et tema når kirkens ledelse i dag møter Jens Stoltenberg og Rigmor Aasrud.

- Vi har ikke for vane å klage over manglende bevilgninger, men denne gangen har vi ikke noe valg. Statsbudsjettet 2012 var en så stor skuffelse, at vi er nødt til å si fra, uttrykker Kirkerådets leder, Svein Arne Lindø.

Aller helst ville Lindø bruke hele møtet til å snakke om det kirken er og bør være opptatt av, blant annet asylbarnas situasjon, klimaspørsmål og samfunnets verdigrunnlag i forlengelse av 22. juli-erfaringen.

- Det blir nok også plass til det, men finansieringen av kirken vil dessverre måtte stjele mye av tiden, beklager Lindø.

- Dette året har vist at folkekirken står sterkt og har en viktig plass i samfunnet. Vi er opptatt av å forvalte våre kjerneverdier som nestekjærlighet, menneskeverd, fredsspørsmål og miljøspørsmål. Det er derfor forstemmende at vi samtidig må bruke en sjeldent viktig anledning til å klage over manglende bevilgninger.

Lindøs bekymring skyldes politikernes manglende oppfølging av to store og omgripende reformer: Kirkeforliket og Trosopplæringsreformen.

Stortinget vedtok i april 2008 å endre forholdet mellom kirke og stat, også kalt kirkeforliket. Etter planen skal kirkeforliket utløse endringer i Grunnloven i 2012 og innleder dermed en av de største samfunnsreformene i moderne tid.

- Kirkens rolle blir endret med gjennomføringen av kirkeforliket, og vi har ikke fått midler til denne store omstillingen, fortsetter Lindø.

Kirken har i dag mer enn 3,8 millioner registrerte medlemmer spredt over hele landet. For kirken innebærer forliket et behov for tettere dialog med medlemmene, det være seg medlemmer som har et aktivt forhold til kirken i det daglige og medlemmer som søker til kirken under høytider eller markering av merkedager og livsriter.

Mange av kirkens medlemmer er blitt klar over at de har stemmerett ved valg i kirken, men hva

stat-kirke-reformen innebærer, er ikke like godt kjent.

- Det kan skape utrygghet, mener Lindø. - Befolkningen som helhet må få god informasjon i forbindelse med en så omfattende reform av staten. Og de som tilhører kirken, må få trygghet for at kirken fortsatt skal være der for dem, understreker Lindø

Forut for kirkeforliket vedtok Stortinget Trosopplæringsreformen, som innebærer en overføring av trosopplæring fra skoleverket til menighetene. Reformen skulle gjennomføres i løpet av en tidsperiode på fem til ti år.

Med reformvedtaket fulgte en opptrappingsplan som innebar at man i 2013 skulle nå en årlig finansiering på 250 millioner kroner, som i 2012 betyr 350 millioner kroner. I årets statsbudsjett er finansieringen på 203 millioner.

- Vi opplever spriket mellom lovede og reelle bevilgninger som alvorlig, og med en slik underfinansiering blir vårt oppdrag svært vanskelig å fullføre, sier Lindø.

- I gjennomføringen av denne reformen har politikerne sviktet, påpeker Lindø. Nesten en kvart million barn og unge tilhører menigheter som ikke mottar tilskudd til reformen, og i bispedømmene Stavanger og Nidaros venter nesten halvparten av menighetene på midler.

Kirken har kommunisert sin bekymring bredt over landet og ser frem til å møte forståelse fra politisk hold på møtet i dag.

I dag kan du også lese [preses Helga Byfugliens kronikk i Aftenposten](#).

Kirkerådets møte med Jens Stoltenberg og Rigmor Aasrud finner sted onsdag 7. mars kl 1400.

Bønn for Syria

(07.03.2012)

Mediene bringer oss daglige oppslag om ufattelige hendelser i Syria. Verdenssamfunnets ledere står tilsynelatende uten mulighet til å påvirke for endring. Imens lider sivilbefolkningen.

[Norges kristne råd \(NKR\) oppfordrer alle norske kirker til forbønn for Syria.](#)

Dypt bekymret

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, som nylig var samlet til rådsmøte, er også dypt bekymret for forholdene i Syria.

- Slik situasjonen er nå, tror vi forbønn er den beste måten vi som kirke kan være med på å støtte dem som lider, sier generalsekretær Berit Hagen Agøy.

Hun oppfordrer derfor alle menigheter til å be for sivilbefolkningen i Syria i gudstjenestene.

- Vi må også be for at de med makt besinner seg slik at volden stopper umiddelbart, sier Hagen Agøy.

- Det er viktig å opprettholde troen og håpet om fred for befolkningen i Syria, understreker generalsekretæren.

Mellomkirkelig råd har utarbeidet to forslag til forbønn som kan brukes i Den norske kirke.

[Forbønn for Syria \(PDF\)](#)

[Forbøn for Syria \(PDF\)](#)

[Kirkenes Verdensråd oppfordrer til bønn for Syria.](#)

Mobilisering for kasteløse samfunn

(09.03.2012)

28. mars, inviterer det norske Dalit- solidaritetsnettverket (DSN Norge) til høring om kastedasert diskriminering på Litteraturhuset i Oslo.

Kastedasert diskriminering er en av de største globale menneskerettighetsutfordringene i dag. Over 260 millioner mennesker er på verdensbasis rammet av kastediskriminering, som både gjelder politiske, sivile, økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Likevel er det liten oppmerksomhet rundt denne formen for undertrykkelse og brudd på menneskerettighetene.

På høringen vil **Jan Egeland**, Europadirektør i Human Rights Watch, snakke om hvordan man kan arbeide internasjonalt, og vinner av Raftoprisen 2007, **Paul Divakar**, generalsekretær for National Campaign for Dalit Human Rights, vil gi en introduksjon til temaet.

Det blir også en kort filmfremvisning ved International Dalit Solidarity Network (IDSN)

[Fullt program](#)

Paneldeltakere:

Sushil Raj, representant fra FNs høykommissær for menneskerettigheter

Helen Bjørnøy, generalsekretær, Plan Norge

Berit Hagen Agøy, generalsekretær Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Rikke Nöhrlind, koordinator, International Dalit Solidarity Network (IDSN)

Moderert av Ed Brown, Stefanus Alliansen

Tid: 28. mars, 09.00-13.00

Sted: Litteraturhuset i Oslo, Rom: Amalie Skram

DSN Norge er et nettverk bestående av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, FIAN Norge, Plan Norge, Stefanus Alliansen, Det norske menneskerettighetsfond, Human-Etisk Forbund, Raftostiftelsen.

[Kampen mot kastediskrimineringen](#)

Sametinget må vise urfolkssolidaritet!

(09.03.2012)

Samisk kirkeråd er kjent med at Sametinget nylig har fått en henvendelse fra den kanadiske indianerlederen Francois Paulette. Han er fra urfolksområdet i Canada som er rammet av tjæresandproduksjon, og blant de fremste talsmennene for urfolkernes motstand mot denne. Dette brakte ham i 2010 til Stavanger hvor han sa følgende til Statoils generalforsamling: «What you do with your money is not my business. But when you start to invest your money in my territory, then it becomes my business.»

Statoil truer urfolks livsgrunnlag

Samisk kirkeråd peker på at Norge gjennom Statoil er involvert i tjæresandproduksjon i Alberta. Naturinngrepene og utslippene produksjonen fører med seg, gjør at urfolkssamfunns helse og livsgrunnlag er truet. Indianerlederen Francois Paulette har nå bedt om Sametingets oppmerksomhet og tilbudt seg å komme for å fortelle om hvordan tjæresandproduksjonen rammer urfolkene - og Moder jord. Samisk kirkeråd oppfordrer Sametinget til å invitere ham og vise urfolkssolidaritet i dette spørsmålet.

Samisk kirkeråd oppfordrar også andre kirkelige organer i Den norske kirke til å bidra i denne prosessen.

[Her er uttalelsen.](#)

- Kontaktperson, Tore Johnsen, generalsekretær Samisk kirkeråd, 48991235

Sámi girkoráđđi bivdá Sámedikki čájehit álgoálbmotsolidaritehta

Sámi girkoráđđi bivdá Sámedikki ja sámi servodaga čájehit álgoálbmotsolidaritehta bihk kasáddoášsis (maiddáí gohčoduvvon oljosáddun). Dat boahhtá ovdan cealkámušas maid Sámi girkoráđđi mearridii bearjadaga njukčamánu 9. beaivve 2012.

Sámi girkoráđđi diehtá ahte kanadalaš álgoálbmotnjunuš Francois Paulette ođđajagis lea váldán oktavuoda Sámedi kkiin. Son lea eret álgoálbmotguovllus Canada:s mii lea áitojuvvon bihkasáddobuvttadeamis, ja son lea ovddimusaid gaskkas ovddidit álgoálbmogiid vuostálastima. Dát doalvvui su Stavangerii jagis 2010 gos son Statoila váldochoahkkimis

dajai dán: "Maid dii bargabehtet iežadet ruđaiguin ii gula munnje, muhto go geavhišgoahtibehtet iežadet ruđaid mu eatnamiin, de dat gullá munnje."

Statoil áitá álgoálbmogiid eallinvuođu

Sámi girkoráđđi fuomášuhtta ahte Norga lea mielde bihkkasáddobuvttadeamis Albertas Statoila bokte. Luonddosisabahkkemat ja dasa gulli luoitimat dagahit ahte álgoálbmotservodagaid dearvvašvuohta ja eallinvuođu lea áitojuvvon. Álgoálbmotnjunuš Francois Paulette lea dál bivdán Sámedikki beroštit áššis, ja son lean fállan boahit Sámediggái muiitalit mo bihkkasáddobuvttadeapmi čuohcá álgoálbmogiidda – ja Eanan Eadnái. Sámi girkoráđđi ávččuha Sámedikki bovdet su ja čájehit álgoálbmotsolidaritehta áššis.

[Dá lea mearrádus.](#)

- Oktavuohtaolmmoš: Tore Johnsen, SGR válđočáli, 48991235

Dialogmøte om religion i det offentlige rom

(12.03.2012)

Onsdag 14. mars kl. 18.00-21.00 inviterer Den norske kirke og Human-Etisk Forbund (HEF) til dialogmøte om religion i det offentlige rom på Litteraturhuset i Oslo. Det er første gang de to tros- og livssynsorganisasjonene går sammen om et felles arrangement som dette.

- Begge parter er veldig engasjerte i denne tematikken, men det er historisk at vi arrangerer et dialogseminar sammen, sier Sven Thore Kloster, rådgiver i Mellomkirkeligråd for Den norske kirke.

Lav terskel

Regjeringen har satt ned et utvalg som skal komme med forslag til en ny og helhetlig tros- og livssynspolitikk. Den norske kirke ønsker en lav terskel for å bruke religiøse symboler i det offentlige rom.

- Religion er et offentlig anliggende, og det er viktig at det legges til rette for et mangfold av religiøse uttrykk og symboler i vårt pluralistiske samfunn, sier Kloster.

22. juli tragedien

Samtalen om religionens plass i det offentlige rom er stor og mangefasettert. Seminaret vil derfor nærme seg diskusjonen ved å ta utgangspunkt i dommen i «krusifikssaken» i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen fra 2011. I tillegg vil forhold rundt nasjonale minnemarkeringer med utgangspunkt i 22. juli-tragedien bli diskutert.

Program:

1. Krusifikssaken i EMD:

- Menneskerettslige forpliktelser vs. nasjonalt politisk handlingsrom
- Majoritetens tros- og livssynsinteresser vs. minoriteters tros- og livssynsinteresser

Innledninger ved Janne Haaland Matlary (prof. UiO, inst. for statsvitenskap) og Andreas Føllesdal (prof. UiO, inst. for menneskerettigheter)

Responser fra Lorentz Stavrum (HEF) og Per Kristian Aschim (Dnk) med fokus på spørsmålet:
- Hvordan bør vi håndtere slike spørsmål i norsk sammenheng?

2. Nasjonale minnemarkeringer:

- Når nasjonens samhold er akutt - hva slags lim brukes?
- Inkluderende nasjonale symbol - hva er det?

Innledning ved Cora Alexa Døving (seniorrådgiver HL-senteret)

Responser fra Åse Kleveland (HEF) og Berit Hagen Agøy (Dnk) med fokus på spørsmålet:

- Hvordan bør framtidens markeringer utformes og gjennomføres?

3. Plenumsamtale

Tid: onsdag 14. mars kl. 18.00-21.00

Sted: Litteraturhuset i Oslo, møterom Ndjema

[Fullstendig program](#)

Kirkerådet tilsetter direktør og drøfter kirkeordning

(13.03.2012)

- [Se dokumentene til møtet i Kirkerådet 15. og 16. mars](#)

Behov for endringer i Den norske kirkes ordninger har vært tema i flere utredninger og i en rekke vedtak fra kirkens organer de seneste årene. På Kirkerådets møte denne uken er Den norske kirkes ordning etter 2013 en viktig sak. Kirkerådets sekretariat har utarbeidet et forslag til høringsdokument/refleksjonsnotat for å innhente synspunkter og vurderinger fra menigheter, andre kirkelige organer og kirkelige organisasjoner til Kirkerådets/Kirkemøtets videre arbeid med organiseringen av kirken.

Kirkerådet skal også ha en overordnet drøfting av fremdriften i kirkeordningsarbeidet. Det er behov for å klarlegge hvilke kirkemøtesaker det skal legges opp til i 2013 og 2014 innenfor temaet kirkeordning.

Liturgi for velsignelse av hus og hjem

Kirkerådet skal videre vurdere et forslag til liturgi for velsignelse av hus og hjem. Dette forslaget bygger i stor grad på en lignende nordsamisk liturgi som ble vedtatt av Samisk kirkeråd i 2007. Den nordsamiske liturgien har i norsk oversettelse også vært brukt av prester ved en rekke anledninger i mange deler av landet. Liturgien er utformet slik at den kan brukes når noen flytter inn i et nytt hjem og ønsker at presten skal be for hjemmet og velsigne det. Liturgien kan også brukes når noen opplever uro og utrygghet i huset.

Liturgiforslaget skal sendes på høring, og Kirkerådet vil få saken tilbake i september i år. Bispemøtet skal uttale seg om saken før den eventuelt fremmes for Kirkemøtet i 2013.

Skråstola for diakon, kateket og kantor

Bispemøtet anbefalte i 2010 at diakoner, kateketer og kantorer kan bære skråstola. Dette ble fulgt opp av Kirkemøtet som ba om at bruken av stola for de tre tjenestegruppene «utredes samtidig og fremmes for Kirkemøtet så snart som mulig».

Både Bispemøtet og Kirkemøtet legger til grunn at stola er vigslingsstegnet i vår kirke.

Kirkerådet skal drøfte spørsmålet om bruk av skråstola før saken sendes på høring. Bispemøtet skal

senere uttale seg om saken før den eventuelt fremmes for Kirkemøtet i 2013.

Dagens bønn (kollektbønner)

Nemnd for gudstjenesteliv legger fram for Kirkerådet et fullstendig forslag til dagens bønn (kollektbønn) for alle 82 kirkeårsdager. I samsvar med regelverket for liturgisaker skal bønnene til slutt vedtas av Kirkemøtet etter en høring og en læremessig uttalelse av Bispemøtet. Det legges opp til at Kirkerådet kan legge bønnene fram for Kirkemøtet 2013.

I forslaget til dagens bønn (kollektbønn) er det lagt vekt på at bønnen har en fast og gjenkjennelig struktur. Bønnen skal angi dagens hovedtema og formidle et teologisk innhold som svarer til vår kirkes tro. Det har også vært et mål å gi bønnene et inkluderende språk med varierte uttrykk og bilder i omtalen av Gud.

Kirkerådet vil få saken tilbake etter høringen på sitt møte i september. Bispemøtet skal uttale seg om saken før den eventuelt kommer til vedtak på Kirkemøtet 2013.

Flere oppgaver - mer penger ?

Som en konsekvens av reformer i kirkeordningen blir nye oppgaver bli overført fra kirkedepartementet til Kirkerådet. På møtet 15. og 16. mars gjennomgås Kirkemøtets og Kirkerådets økonomiske behov for å ivareta alle oppgavene. Siden kirkeloven av 1997 trådte i funksjon har det aldri vært foretatt noen grunnleggende gjennomgang av Kirkemøtet og Kirkerådets økonomi i forhold til den oppgaveporteføljen som gradvis er tillagt disse organene.

- [Se dokumentene til møtet i Kirkerådet 15. og 16. mars](#)

Kontaktpersoner:

Kirkerådets kommunikasjonsdirektør Trude Evenshaug

E-post: trude.evenshaug@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 05 / 48 99 12 05

Leder i Kirkerådet, Svein Arne Lindø

Tlf.: 97 64 65 00

E-post: svein.lindo@lyse.net

Direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen

Tlf.: 23 08 12 10

E-post: jens.petter.johnsen@kirken.no

Kirkelig toppdelegasjon til Midtøsten

(14.03.2012)

Hun tar med seg hele kirkens toppledelse på en ni dagers rundreise til Israel, Det palestinske området (inkludert Gaza), Jordan, Egypt og Libanon.

- Kirkemøtet har bedt oss om å ha et særlig fokus mot denne regionen. Vår reise er både et uttrykk for solidaritet med trossøsken, men også en anledning til å samtale med samarbeidspartnere, religiøse ledere og politikere om den politiske og religiøse utviklingen i regionen, sier Byfuglien som forventer at delegasjonen vil få innspill til hvordan Den norske kirke best mulig kan bidra til fred og forsoning i det konfliktfylte området.

Over 40 møter

De norske kirkelederne skal fra 18. mars til 26. mars ha over 40 møter med kirkeledere, muslimske og jødiskere ledere, menneskerettighetsorganisasjoner, FN, politikere og representanter for myndigheter. Blant annet skal delegasjonen møte representanter for grunnlovskommisjoner i Palestina, Egypt og Jordan.

I Egypt spenner eksempelvis møtene fra Bibelselskapet til Det muslimske brorskapet.

Demokratibyggning

- Vi håper gjennom denne rundreisen å forstå mer av hvilken rolle religion spilte under den arabiske våren. Men særlig viktig er det å samtale om hvilken rolle kirkene og andre religiøse institusjoner nå kan spille i demokratibyggningen, sier Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

- Mange av utfordringene de kristne nå står overfor deler de jo med hele befolkningen, legger Hagen Agøy til.

Religionsfrihet

- Det er viktig for Den norske kirke å understreke at trosfriheten må gjelde alle grupper i et samfunn, og at minoriteter må sikres rettigheter, sikkerhet og likebehandling, sier Byfuglien. Hun ser spesielt fram til besøket i Kairo.

- Møter med koptiske kristne er en viktig del av vår reise, og vi vil samtale med dem om hvordan Den norske kirke best kan støtte dem i deres krevende situasjon, sier Byfuglien.

Sterkt engasjement i Midtøsten

Den norske kirke har gjennom Mellomkirkelig råd et sterkt engasjement i Midtøsten. I samarbeid med Det lutherseke verdensforbund (LVF) og bl.a. Kirkens Nødhjelp har man i flere år gitt økonomisk støtte til Augusta Victoria sykehuset på Oljeberget i Øst-Jerusalem, som gir kreftbehandling til palestinere.

Mellomkirkelig råd er også direkte involvert i religionsdialogarbeid i Jerusalem og Amman, og Den norske kirke samarbeider med Kirkens Verdensråd og Kirkerådet i Midtøsten både om religionsdialog og arbeid for å styrke kirkene i regionen.

- Tilhørigheten til det internasjonale økumeniske fellesskapet er særdeles viktig for de tallmessig små kirkene i Midtøsten, og vi ønsker å ta deres oppfordring om å besøke dem og dele deres liv på alvor, sier Hagen Agøy.

I tillegg til preses og ledelsen i Kirkerådet og Mellomkirkelig råd er Borg bispedømme, Kirkens Nødhjelp, Kontaktgruppen for Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd Norge, samt Mellomkirkelig råds komité for internasjonale spørsmål også representert i delegasjonen.

DISSE REISER FRA 18. - 26. MARS:

Preses, Helga Haugland Byfuglien

Valgt leder av Kirkerådet, Svein-Arne Lindø

Kirkerådsdirektør, Jens-Petter Johnsen

Valgt leder av Mellomkirkelig råd, Kjetil Aano

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy

Representant for Borg bispedømme, Jan-Erik Sundby

Prost, Trond Bakkevig

Representant for MKRs komité for internasjonale spørsmål, Iver B. Neumann

Representant for MKRs kontaktgruppe med Islamsk Råd Norge, Anne Hege Grung

Representant for Kirkens Nødhjelp, Gudrun Bertinussen

Rådgiver i Mellomkirkelig råd, Sven Thore Kloster

PRESSEKONTAKTER

Berit Hagen Agøy, tlf: 489 91 270

Susanne Lende, tlf: 23 08 12 47

Direktør i seks nye år

(15.03.2012)

Nå gleder han seg til nye seks år i førersetet.

- Jeg gleder meg til dette, og ønsker å fortsette i en historisk betydningsfull tid for kirken med mange store reformer og vidtfavnende prosesser. Mye har blitt gjort de siste seks årene, blant annet endrings- og utviklingsarbeid innen trosopplæring, gudstjenestereform, planarbeid for kirkemusikk, diakoni, kirke og kultur, samisk kirkeliv, pilegrimsarbeid, skaperverk og bærekraft og IKT. For meg er det spennende å se fortsettelsen på dette og ikke minst hvilken betydning det har for oppslutning om kirken og gudstjenesten.

En synlig kirke

Gjenvalgte Johnsen er også opptatt av at kirken skal være synlig i samfunnet.

- Jeg synes det er både viktig og interessant å delta i det offentlige ordskiftet, dette vil jeg fortsette med, for kirken har en viktig plass på den offentlige arenaen. Dette ble særlig synlig etter 22. juli i fjor. Folks reaksjoner og handlinger viser at den store del av landets befolkning søker et kristent svar og håp, og her har Den norske kirke en stor arv å forvalte.

Vanskelig uten penger

Det er imidlertid store økonomiske utfordringer direktøren er spesielt engasjert i for tiden.

- De store endringene vi står oppe i, krever finansiering. Vi har ikke fått de midlene vi trenger for å utvikle en felles IKT-satsing, ei heller penger politikerne har lovet å bevilge til trosopplæring. Som direktør vil jeg oppfordre politikerne til å ha store, men riktige forventninger til kirken: at den skal være kirke! Kirken må få rammebetingelser som gjør det mulig å følge opp IKT-satsingen og løftene om trosopplæringsmidler. Særlig i en tid der kirkens relasjon til staten står i endring, med en forventet grunnlovsendring i vår, trenger Den norske kirke midler for å fylle det tolkningsrommet som ligger åpent. Ny kirkeordning er det viktigste arbeidet vi står oppe i nå, vi har en unik mulighet til å utvikle en ny kirkeordning som først og fremst bygger på en ekklesiologisk forståelse av hva en kirke er.

Til for menigheten

Et viktig mål står uansett over de øvrige, og det er å være *til for menigheten*.

- Vi skal være en folkekirke som når hele folket med evangeliet om Jesus Kristus og utfordre til tro på han både når livet går godt og når det ikke er like lett å være menneske.

Vil stanse tvangsretur til Etiopia

(15.03.2012)

Nettverket oppfordrer regjeringen til å la humanitære hensyn telle tyngre enn innvandrings-politiske hensyn.

Her er uttalelsen vedtatt på årsmøtet 14.mars 2012:

Stans tvangsretur til Etiopia for barnas skyld

I følge den nylig fremforhandlede returavtalen med Etiopia er 15.mars 2012 frist for frivillig utreise for etiopiske asylsøkere.

Det er uakseptabelt og umenneskelig å utvise etiopiske barn som har levd flere år i landet og har sterk tilknytning til Norge. Det er tydelig brudd både på FNs barnekonvensjon og prinsippet om at barns rettigheter ikke skal settes til side på grunn av foreldres valg.

Barnas tilknytning til riket må prioriteres foran innvandringsregulerende hensyn. Vi ber derfor regjeringen om å ikke tvangsreturnere barna og deres familier. Vi forventer at stortingsmeldingen om "Barn på Flukt" som er varslet, er i tråd med FNs barnekonvensjon. Vår erfaring er at vedtak i norsk asylpolitikk ofte går i favør av innvandringsregulerende hensyn framfor humanitære, noe vi anser som en svært uheldig utvikling. Humanitære hensyn er et viktig og selvstendig prinsipp som ikke kan reduseres av potensial for misbruk.

Vi har forståelse for norske myndigheters behov for returavtaler for å kunne utvise asylsøkere med endelig avslag på søknad, men er på lik linje med internasjonale organisasjoner som Human Rights Watch og Amnesty International bekymret for om retur av politiske flyktninger til Etiopia er trygt. Mange etiopiere frykter for sine liv.

Som kirker og kirkelige organisasjoner møter vi redde og fortvilte mennesker som ber om hjelp. I denne situasjonen er også Flerkulturelt kirkelig nettverk som felleskap direkte berørt. Vi vil uttrykke vår solidaritet med etiopiere i Norge i dag.

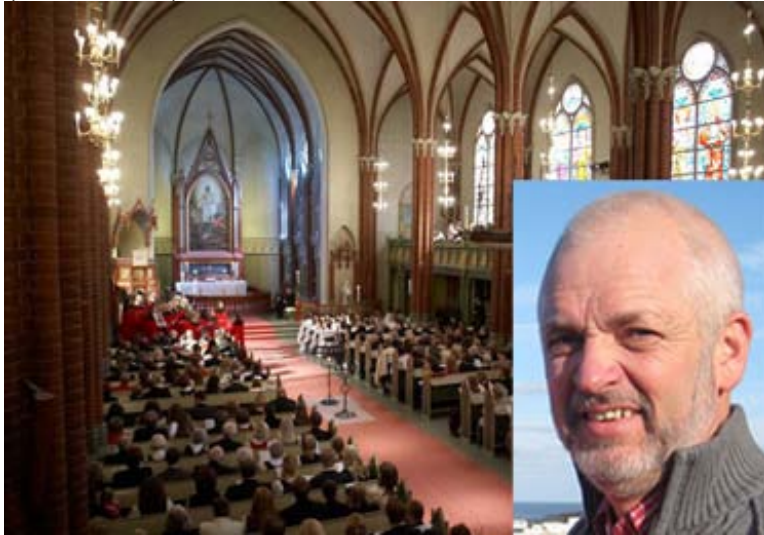
For mer informasjon, ta kontakt med Ørnulf Steen, generalsekretær i Norges Kristne Råd
Tlf: 95041821

[Kirken kritisk til returavtale med Etiopia.](#)

Lystog for papirløse.

Historisk lovendring, men mangler penger

(16.03.2012)

- [Mer om lovproposisjonen på www.regjeringen.no](http://www.regjeringen.no)
- [Innstilling fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite om grunnlovsforslagene](#) - 27. mars 2012 - Innst. 233 S (2011–2012) (Midlertidig)

- Vi er i dag godt fornøyde med dette nødvendige og gledelige skrittet på veien mot en mer selvstendig kirke. 2012 er virkelig et spennende år for Den norske kirke, og dette markerer en ny relasjon mellom kirke og stat, sier Svein Arne Lindø, leder i Kirkerådet.

Kirkeforlik og trosopplæring

Med ny kirkeordning følger nye oppgaver som blir lagt på kirken selv, og finansiering til dette må komme fra myndighetene. I tillegg mangler millioner til en tiårig trosopplæringsreform som snart skal være i mål.

- I dag er det naturlig å snakke om økonomiske midler for å være med og fylle det tolkningsrommet som ligger åpent med ny kirkeordning, og dette koster. Vi skal gjøre folk trygge på at kirken er der, slik den alltid har vært, men dette må kommuniseres til 3,8 millioner medlemmer. Andre områder som lider under manglende overføringer, er trosopplæring for døpte mellom 0-18 år. Over flere år har ikke dette blitt fulgt opp økonomisk som forventet, og fortsatt venter nær hvert tredje sokn på midler for å gjennomføre sin lokale trosopplæring, fortsetter Lindø.

Reformer koster

Omstillinger og reformer koster, og Kirkerådet er alvorlig bekymret for hvorvidt de planlagte reformene kan gjennomføres med dagens bevilgningsnivå.

- Nå må statsråden ta ansvar for at de påbegynte reformene får de midlene som må til. I et merkeår som dette, ber Kirkerådet departementet om å foreslå den nødvendige tilleggsbevilgningen på revidert nasjonalbudsjett 2012, avslutter lederen i Kirkerådet.

[Les åpent brev til kirkeminister Rigmor Aasrud.](#)

Kontakt:

Leder Svein Arne Lindø, svein.lindo@lyse.net

Direktør Jens-Petter Johnsen, jpi@kirken.no

Kommunikasjonsdirektør Trude Evenshaug, 48 99 12 05, tev@kirken.no

Nytt nettsted med kirkestoff

(21.03.2012)

Kirkerådet har lenge sett behovet for å kunne være i dialog med ansatte og frivillige i landets 1280 menigheter. Bladet Kirkeaktuelt ble lagt ned for et drøyt år siden, men gjenoppstår nå på nett - med mulighet for dialog med brukerne.

Ett samlingssted

På kirkeaktuelt.no vil lenker til viktige kirke-ressurser være samlet, blant annet lovsamlinger, liturgier, materiell fra trosopplæringen, rundskriv og grafisk profil. Her er det også mye stoff til produksjon av lokale menighetsblad, blant annet barnesider fra Søndagsskolen, ferdige artikler og tips og råd for å lage et best mulig menighetsblad.

Nyhetsbrev

Det vil jevnlig bli sendt ut nyhetsbrev fra kirkeaktuelt.no, med aktuelle nyheter, rundskriv og annet materiale. Dette kan man abonnere på ved å gå inn [her](#).

For mer informasjon, kontakt redaktør Siv Thompson, sth@kirken.no, 23 08 12 08 eller 482 482 54

Imponert over kirkens diakonale arbeid på Gaza

(21.03.2012)

I dag er det kun 1300 kristne igjen i Gaza av en befolkning på om lag 1,6 millioner. Sammen med en delegasjon fra Den norske kirke var han tirsdag invitert av kirkerådet i Gaza til å besøke flere av de historiske kirkene.

Tilbyr helsetjenester

Johnsen er imponert over kirkens omfattende diakonale arbeid etter å ha besøkt Ahli Arab Hospital drevet av den anglikanske kirke, den ortodokse kirkes helseklinikker og en katolsk skole.

- Under ekstremt vanskelige kår og daglig frykt driver en liten gruppe kristne et imponerende arbeid og tilbyr helsetjenester og utdanning for et par hundre tusen mennesker, de aller fleste muslimer, sier Johnsen som legger til at det gjør inntrykk å møte mennesker som gir Guds kjærlighet videre til sine medmennesker, uten å forvente noe tilbake.

- Det de ber oss om er forbønn og solidaritet, materiell støtte kommer i annen omgang. Dette er evangeliet i handling.

Lever under ekstremt press

- Vi er blitt møtt med en gjestfrihet og åpenhet som gjør meg ydmyk og glad, sier Anne Hege Grung, prest, forsker og medlem av kontaktgruppa mellom Mellomkirkelig råd og Islamsk råd Norge. Vi har møtt kristne som er bevisste på at de vil bidra til å bygge et godt samfunn og som har en inkluderende og åpen holdning i forhold til sine muslimske naboer. De forteller oss at de ekstremt vanskelige levekårene i Gaza deler de med sine muslimske brødre og søstre. Følgende av krigen, Israels fortsatte blokade, arbeidsløshet og frykt for ekstremisme fra ulike grupper, gjør at befolkningen i Gaza lever under et ekstremt press.

Anne Hege Grung ved døpefonten i en av verdens eldste gresk ortodokse kirker fra tidlig 400-tall i Gaza by.

Mange emigrerer

- På helseklinikken møtte vi kvinner som får behandling for traumer og psykiske problemer og som kommer med sine underernærte småbarn. De sosiale forholdene og manglende bevegelsesfrihet gjør at mange emigrerer. De som har mulighet reiser i håp om et bedre liv, ikke bare kristne men også andre. Det merkes spesielt godt i kirkene siden antallet kristne nå er så få. Det er ufattelig trist å se hvordan kirkene, som har vært her siden de første århundrer, nå skrumper inn til knøttsmå menigheter, forteller Grung.

- Jeg møtte en eldre kvinne som fortalte at hun er den siste anglikaner igjen i Gaza, det var et sterkt og tankevekkende møte, sier Grung.

Kvinnen hadde jobbet 35 år som lege på Shifa-sykehuset i Gaza og håpet nå på å få innreisetillatelse slik at hun kunne feire påsken i Jerusalem.

Modererende rolle

- Kirkene spiller en modererende rolle i den politiske situasjonen, ifølge Johnsen.

De ulike kirkelederne som delegasjonen møtte fortalte om hvordan ulike ekstremistgrupper nå forsøker å splitte befolkningen i Gaza. Dette truer med å ødelegge de gode relasjonene, ikke bare mellom muslimer og kristne, men også mellom ulike grupper blant muslimer. Mange er frustrerte over myndighetene og over stillstand i fredssamtalene mellom israelere og palestinere.

- Man kan bli deprimert etter et besøk i Gaza, sier Johnsen, som likevel sitter igjen med et inntrykk av stolthet og takknemlighet etter møter med palestinske kristne.

- Deres kristne vitnesbyrd og samfunnsansvar gjør sterk inntrykk. Skolene og det diakonale arbeid, som er vidt anerkjent for god kvalitet, får støtte av Kirkens Nødhjelp, og dette arbeidet ville ikke kunne drives om det ikke var for støtte fra kirker og diakonale organisasjoner utenfor Gaza. Det er godt å merke at vi er bundet sammen med våre trossøsken i Gaza i et globalt kirkelig fellesskap, og at vi kan be for hverandre og sammen forkynne evangeliet i ord og konkret handling.

[Kirkelig toppdelegasjon til Midtøsten.](#)

- Hjelp oss å stoppe kastediskriminering!

(29.03.2012)

Onsdag 28. mars arrangerte Det norske Dalit solidaritetsnettverket, DSN Norge, for første gang en høring om kastediskriminering på Litteraturhuset i Oslo. Målet med høringen var å sette kastediskriminering på dagsorden, og å oppfordre norske myndigheter og sivilsamfunn til aktivt å jobbe for en slutt på diskrimineringen.

- Jeg vil råde dere i Operasjon Dagsverk til å holde det enkelt. Hva med «Kast ut kastediskrimineringen!», foreslo tidligere vinner av Raftoprisen, Paul Divakar. Han er en av drivkreftene på grasrotinivå i India i kampen mot kastediskriminering. I år vil OD-pengene gå til Strømmestiftelsens utdanningsprosjekt for kasteløse i Nepal.

Koble grasrotbevegelser med internasjonale fora

DSN Norge består av organisasjoner som er opptatt av å fjerne diskriminering basert på kaste eller opphav, og har som mål å koble grasrotbevegelser med internasjonale apparater for å synliggjøre og løse problemet med diskriminering. Mellomkirkelig råd for Den norske kirke er av partnerne i nettverket. Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd, ønsker å se en holdningsendring til tematikken i Norge. Hun understreket at kirker i India ofte ikke selv gjør nok for å forhindre diskriminering, men at det også trengs en bevisstgjøringsprosess i Norge.

- Kanskje man kan bruke alle historiene vi kjenner til om hvordan daliter blir behandlet, til en

holdningskampanje av barn og unge i Norge, sa hun.

Rystende film

De rundt 50 oppmøtte fikk først se en rystende film produsert av International Dalit Solidarity Network (IDSN), om hvilke forhold mennesker som tilhører den laveste kasten i Sør-Asia ofte lever under. Brutale bilder og øyenvitneskildringer gjorde sitt til at publikum raskt ble satt inn i noen av følgene av kastediskriminering.

Raftoprisvinner

Paul Divakar, generalsekretær for National Campaign for Dalit Human Rights, fortalte deretter om hvordan situasjonen er i arbeidet mot kastediskriminering i blant annet India, mens Asha Kowtal, også generalsekretær i National Campaign for Dalit Human Rights, gikk inn på kvinners rolle og særlige utfordringer.

FN representant

Etter introduksjonene fikk publikum anledning til å stille spørsmål til et panel bestående av Sushil Raj, representant fra FNs kontor for menneskerettigheter, Silje Vold fra Plan Norge, Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, og Rikke Nöhrind, fra International Dalit Solidarity Network.

Liten oppmerksomhet

Kastebasert diskriminering er en av de største globale menneskerettighetsutfordringene i dag. Over 260 millioner mennesker er på verdensbasis rammet av kastediskriminering, som både gjelder politiske, sivile, økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Likevel er det liten oppmerksomhet rundt denne formen for undertrykkelse og brudd på menneskerettighetene.

DSN Norge består av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, FIAN Norge, Plan Norge, Stefanusalliansen, Det norske menneskerettighetsfondet, Human-Etisk Forbund, Raftostiftelsen.

[Mobilisering for kasteløse samfunn](#)

[Kampen mot kastediskriminering](#)

[DSN Norges nettside](#)

[International Dalit Solidarity Network](#)

Kongen deltar ved Kirkemøtets åpning

(30.03.2012)

Med grunnlovsendringene våren 2012 skal ikke lenger staten ha en «offentlig religion», men understøtte Den norske kirke som folkekirke, og andre tros- og livssynssamfunn på linje med den. Den norske kirke skal etter dette forholde seg til en konfesjonsfri stat.

- [Regjeringen la fram en proposisjon om lovendringene 16. mars 2012.](#)

For kirken medfører dette i første omgang at biskoper og proster ikke lenger skal utnevnes i kirkelig statsråd, men tilsettes av kirkelige organer. Siden det ikke lenger skal avholdes «kirkelig statsråd» vil kravet om kirkestatsrådets kirkemedlemskap også forsvinne.

På Kirkemøtet 12.-17. april vedtar man ordninger for hvordan kirkens organer heretter skal tilsette proster og biskoper.

Ny salmebok

Kirkemøtet 2012 skal gjøre et historisk vedtak som fastsetter innholdet i Den norske kirkes nye salmebok. Siden 2004 har det vært arbeidet med en ny salmebok, og de 116 medlemmene av Kirkemøtet har nå fått det endelige forslaget til vedtak. Den nye salmeboken skal etter planen tas i bruk høsten 2013.

I forslaget til ny salmebok er 596 av de 873 salmene i gjeldende utgave av Norsk Salmebok tatt med. Fra Salmer 1997 er 123 av 283 salmenummer videreført. 234 nummer i salmebokforslaget er nye i forhold til disse to salmebøkene.

- [Se mer om arbeidet med ny salmebok](#)

Ledervalg

Kirkemøtet skal i år velge nye medlemmer - og nye ledere - til de tre sentralkirkelige organene i Den norske kirke: Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd. Til valg av leder i Kirkerådet for den kommende toårs-perioden er det to kandidater: Sittende leder Svein Arne Lindø fra Stavanger bispedømmeråd stiller til gjenvalg. Hans motkandidat er Knut Lundby fra Oslo bispedømmeråd.

- [Se mer om ledervalget her](#)

Askespredning

Ved årsskiftet 2011/2012 ble Gravferdsloven endret. Denne loven har en paragraf (§ 20) om privat gravplass og spredning av aske. Inntil 1. januar 2012 hette det der at man ikke kan kreve kirkelig medvirkning ved askespredning. Kirkemøtet skal nå revidere sine bestemmelser om medvirkning ved gravferd som blir avsluttet med spredning av aske.

- [Les Bispemøtets uttalelse om denne saken](#) pdf (februar 2012)
-

Se informasjon om Kirkemøtet 2012 her <http://www.kirken.no/km>

- [Alle saksdokumentene til Kirkemøtet 2012 finner du her](#)

Kirkemøtet har 116 medlemmer. [Se medlemsoversikten her](#).

Kirkemøtet består av de 11 bispedømmerådene

55 leke medlemmer som ble valgt ved direkte valg,

22 leke medlemmer som ble valt ved indirekte valg (dvs. at medlemmene i menighetsrådene i det aktuelle bispedømmet hadde stemmerett),

22 representanter for leke kirkelig tilsatte og prester,

12 biskoper,

3 representanter fra nordsamisk-, lulesamisk og sørsamisk område,

1 representant fra Døvekirken.

Blant de 77 leke medlemmene har det nye Kirkemøtet 56% kvinner, 44% menn.

Gjennomsnittsalderen er på 49 år. 40 av de 77 lekfolksrepresentantene ble gjenvalgt som medlemmer av bispedømmeråd/Kirkemøtet ved Kirkevalget 2011.

Til pressen:

Pressen ønskes velkommen til å dekke Kirkemøtet 2012, 12.- 17. april på Quality Hotel Tønsberg (Ollebukta 3).

Kirkemøtets plenumssesjoner er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser.

- [Til pressen om Kirkemøtet 2012](#) (pdf)

Følg ellers med på <http://www.kirken.no/km> der man blant annet finner web-tv-overføring av Kirkemøtets sesjoner.

Journalister og fotografer som ønsker å være til stede ved Kirkemøtets åpning 12. april, bes om å ta kontakt med Kirkemøtets pressetjeneste:

Kommunikasjonsdirektør Trude Evenshaug, mob. Tlf.: 48 99 12 05

Seniorrådgiver Siv Thompson, mob.tlf.: 48 24 82 54.

Seniorrådgiver Gunnar Westermoen, mob. tlf.: 48 99 12 06 - E-post: gwe@kirken.no

Unikt kvinnearbeid i Midtøsten

(30.03.2012)

– Kirken driver et foregangsarbeid for å fremme likestilling, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy.

Hun er nettopp kommet hjem fra en nidaders rundtur i Midtøsten sammen med hele Den norske kirkes toppledelse. I Jordan besøkte kirkeledelasjonen kvinneprogrammet i Den lutherske kirken i Jordan og Det hellige land. Dette er den eneste kirken i Midtøsten som har en egen avdeling viet kvinne-, kjønns-, likestillingsspørsmål. Den norske kirke støtter kvinnearbeidet økonomisk med midler fra Opplysningsvesenets fond.

Personlig engasjement

– Biskop Munib Younan omtaler kirkens kvinnearbeid som svært viktig. Han har et personlig engasjement for likestilling og arbeider bevisst for å synliggjøre kirkens kvinner, sier preses Helga Haugland Byfuglien. Hun var også en del av delegasjonen som fikk innføring i det pågående likestillingsarbeidet.

– Kvinner spiller en viktig rolle i samfunnet, og kvinners kår er en avspeiling av respekten for menneskerettigheter i hele samfunnet. Derfor er kvinnearbeidet et viktig uttrykk ikke bare for likeverd, men også for en kirke som ønsker å ta et samfunnsansvar, sier Hagen Agøy.

Styrke arbeidet

Kirkelederdelegasjonen hadde et møte med Bassima Jaraiseh, koordinator av kvinneprogrammet i Den lutherske kirken i Jordan og Det hellige land. Jaraiseh kunne fortelle om en virkelighet hvor spørsmål rundt kvinnekriminering fremdeles er høyst aktuell.

– Vi diskuterte med Bassima Jaraiseh hvordan vi fra vår side kan bidra til å styrke deres arbeid videre. Selv om vi lever i svært ulike kulturer, er det lett å finne felles erfaringer og utfordringer for kvinner i Den norske kirke og i Den lutherske kirke i Jordan og Det hellige land. Vi har mye å snakke om og å lære av hverandre, og ikke minst har vi nordmenn godt av å bli minnet om at det normale i store deler av verden dessverre er at kvinner diskrimineres, ikke bare i samfunnet men også internt i kirkene, sier Hagen Agøy.

I løpet av møtet ble det lansert en ide om å arrangere en felles workshop for å bringe erfaringen fra de to kirkene sammen.

Reformere kirkelovene

Nå skal Den norske kirke støtte arbeidet med å reformere kirkelovene som regulerer familielovgivning, som skilsmisse og arv. Dette prosjektet er også i regi av kvinneprogrammet i Den lutherske kirken i Jordan og Det hellige land.

– I Midtøsten er det slik at familiesaker er underlagt religiøs lovgivning adskilt for hvert trossamfunn. Det er for eksempel ikke mulig å inngå borgerlig ekteskap i Israel. Nå er skilsmisse vanskelig å få for lutheranere fordi de må tilpasse seg andre kirkers skilsmisselover. For mange er det enklere å konvertere til islam for å få skilsmisse i den muslimske rettsinstansen, som har et noe mer liberalt syn. Dessuten vil kvinneprosjektet jobbe for at man kan utøve en mer likestilt praksis når det gjelder arverettigheter for menn og kvinner. Slik det nå er, arver kvinner halvparten av det menn gjør i den felles kristne rettsinstansen for familielov. Man håper at en mer rettferdig familielovgivning vil være et eksempel for andre konfesjoner og trossamfunn, sier Anne Hege Grung, prest og medlem av Kontaktgruppa mellom Mellomkirkelig Råd og Islamsk Råd Norge.

Familievold

Et annet prioritert område for kvinneprogrammet er familievold som rammer mange kvinner i den palestinske befolkningen generelt, også de kristne.

– På grunn av en brutalisert tilværelse som er økonomisk vanskelig, med mange arbeidsløse, stor frustrasjon og lite framtidshåp i de palestinske områdene, er vold i nære relasjoner et stort problem, sier Grung.

Felles kristen-muslimsk engasjement

Kvinneprogrammet planlegger verksteder der man kan få juridisk, psykologisk og teologisk kunnskap om problemet, slik at man systematisk kan hjelpe de som rammes.

– Fordi problemet gjelder alle, ser man også for seg at disse verkstedene kan være felles for kristne og muslimer der det er mest tjenlig. Slik kan arbeidet mot vold i nære relasjoner også bli en plattform for et felles kristen-muslimsk praktisk engasjement, sier Grung som legger til at det vakte interesse da delegasjonen fortalte om arbeidet i Kontaktgruppa mellom Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd Norge, og den felles uttalelsen mot vold i nære relasjoner.

[Kirkelig toppdelegasjon til Midtøsten](#)

[Felles front mot vold i nære relasjoner](#)

Kirkens tillitsvalgte samlet til Kirkemøte

(12.04.2012)

I fem dager skal medlemmene i Den norske kirkes øverste organ sitte samlet i Tønsberg for å diskutere verdier, tro og kirkepolitikk. Og penger. Kirkerådets valgte leder, Svein Arne Lindø, er spent før årets møte. Han stiller til gjenvalg for neste toårsperiode, men det er først og fremst andre ting som gjør ham forventningsfull.

– Det har vært spennende å sitte som leder i en tid hvor Den norske kirke har tatt viktige skritt mot en løsrivelse fra staten, sier Lindø.

Stortinget vedtok i april 2008 å endre forholdet mellom staten og kirken, et vedtak kalt ”Kirkeforliket”. Grunnlovsendringene som inngår i [Kirkeforliket](#), blir endelig vedtatt våren 2012.

Etter dagens grunnlov har Kongen konstitusjonelle forpliktelser overfor Den norske kirke. Når Grunnloven endres, faller disse bort. Staten skal ikke lenger ha en «offentlig religion», men understøtte Den norske kirke som folkekirke, og andre tros- og livssynssamfunn på linje med den. Den norske kirke skal etter dette forholde seg til en konfesjonsfri stat.

For kirken medfører dette i første omgang at biskoper og proster ikke lenger skal utnevnes ved Kongens bord, - i kirkelig statsråd, men tilsettes av kirkelige organer. Siden det ikke lenger skal avholdes «kirkelig statsråd» vil kravet om kirkestatsrådets kirkemedlemskap også forsvinne.

I tillegg til å vedta reglement for tilsetting av proster og biskoper skal Kirkemøtet diskutere og evaluere demokratireformen. En viktig del av stortingspartienes kirkeforlik fra 2008 var en satsing på kirkevalgene i 2009 og 2011 for å styrke det demokratiske fundamentet for kirkens valgte organer. Velgeroppslutningen økte fra 4,2 % av de stemmeberettigede i 2005 til 13,1 % i 2009 og 13,4 % i 2011.

- Vi ønsker at vi også ved neste kirkevalg skal oppnå en høyere valgdeltakelse enn både i 2009 og 2011, men det krever at vi synliggjør viktigheten av kirkedemokrati også i de årene det ikke er valg, sier Lindø engasjert.

Svein Arne Lindø sier kirken ønsker å bli mer selvstendig, men han uttrykker også bekymring for hva vedtaket vil innebære for kirken.

Lindø nevner som eksempler at kirken har lite ressurser til moderne medlemskommunikasjon. Kirkens nettsider er av varierende kvalitet. Mange menigheter har ikke nettsider i det hele tatt, og kirken har heller ikke noe intranett som kan bidra til å modernisere og effektivisere samhandlingen i kirken.

– Nettopp i denne historiske situasjonen må vi være synlige og henvende oss bredt til kirkens medlemmer og til samfunnet forøvrig. Det vi ønsker oss, er muligheten til å gjøre kirken nærværende og tilgjengelig i en tid der folk lurer på hva som nå skjer med kirken. Vi stusser vi over at politikerne vedtar en så grunnleggende reform uten å gi oss midler til å gjennomføre den til beste for alle som tilhører kirken, sier kirkerådslederen.

Lindø tror mange i kirken synes det er ubehagelig å snakke om penger. Men han mener kirkeledelsen nå må si klart fra om at lovreformene utløser behov for økte ressurser:

– Nå må statsråden ta ansvar for at de påbegynte reformene får de midlene som må til. I et merkeår som dette, ber Kirkerådet departementet om å foreslå den nødvendige tilleggsbevilgningen på revidert nasjonalbudsjett 2012, sier lederen i Kirkerådet.

- Mer om Kirkemøtet her <http://www.kirken.no/km>

For mer informasjon, kontakt
Trude Evenshaug, kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet.
Tlf.: 48 99 12 05
E-post: trude.evenshaug@kirken.no

- Kongens deltakelse beriker kirken

(12.04.2012)

[Bilder fra Kirkemøtet](#)

116 delegater er samlet til årets Kirkemøte i Tønsberg. Det er første gangen delegatene møtes etter Kirkevalget høsten 2011. Delegatene er valgt for fire år, og de vil i denne perioden være med å ta viktige veivalg for Den norske kirke, som denne våren tar første steg mot en mer fristilt relasjon til staten.

Kirkerådets leder pekte på at Stortinget denne våren vedtar endringer i Grunnloven som gjør at relasjonen mellom stat og kirke endres og at Kongens særskilte kirkestyre avvikles.

- Hva betyr dette for relasjonen mellom Kongen og kirken, spurte Lindø. Spørsmålet er det opp til Kong Harald selv å besvare. Kongens deltakelse på Kirkemøtet har imidlertid aldri vært en konstitusjonell plikt, og Svein Arne Lindø benyttet anledningen til å invitere Kongen til fortsatt aktiv deltakelse i kirkens liv.

- Når folk søker kirken, har vi erfart at Kongen har valgt å være med og være nær. Det har gitt styrke til samholdet – i krise, sorg og glede. Slik håper vi det fortsatt vil være også etter grunnlovsendringene. Kongen er alltid velkommen til kirke, understreket Lindø.

Grunnlovshistorie og kirkehistorie

Når Grunnloven endres, skal Den norske kirke selv utnevne biskoper og proster. Årets kirkemøte skal vedta hvordan dette heretter skal foregå. Svein Arne Lindø framholdt at dette innleder en av de største reformene for kirken i moderne tid.

Kirkestatsråd Rigmor Aasrud var også opptatt av at det denne våren skrives grunnlovshistorie og kirkehistorie. Den 21. mai skal Stortinget gjøre endringer i sju grunnlovsparagrafer som handler om forholdet mellom stat og kirke. Den norske kirke endrer status fra å være ”statens religionsvesen” til å bli et av flere trossamfunn som understøttes av staten.

- Dette er en grunnleggende forfatningsreform. Den skaper en ny plattform for utvikling av forholdet mellom stat og kirke, sa Aasrud og fortsatte:

- Vi står nå ved slutten av en periode som har vart i nesten 500 år. Det gir grunn til ærefrykt og ettertanke. Vi tar et avgjørende viktig skritt for endrede relasjoner mellom stat og kirke. Samtidig vil

de fleste av Den norske kirkes medlemmer knapt merke følgene av denne historiske begivenheten. Det syns jeg er bra. Det er all grunn til å kommunisere at det er den samme kirken som lever videre og vil være til stede i folks -og lokalsamfunnenes liv akkurat som før. Samtidig er jeg klar over at det hos mange av dere er stor utålmodighet etter å finne fram til en kirkelig organisering med forenkling og forbedring. Det håper jeg vi kan samarbeide videre om slik at vi også i fortsettelsen kan få gode og samlende løsninger på veien videre, sa Rigmor Aasrud.

Skuffelse over Statsbudsjettet

Lindø benyttet i sin tale anledningen til å minne kirkeminister Rigmor Aasrud og medlemmer av Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomite var til stede på åpningsmøtet, om deres ansvar for finansiering av de kirkelige reformene de selv har vedtatt. Lindø minnet om at trosopplæringsreformen langt fra er ferdigfinansiert.

- Statsbudsjettet for 2012 var en stor skuffelse for alle som er opptatt av trosopplæring. Ni år etter at reformen ble innført, bor fortsatt en kvart million døpte barn og unge i menigheter som ikke mottar støtte til trosopplæring. Dette er uholdbart og urettferdig, sa Svein Arne Lindø.

Kirkerådslederen brukte mye tid i sin tale til å adressere kirkens ansvar for miljø og klima. Deltakelse på klimatoppmøtet COP 17 i Durban hadde gjort sterkt inntrykk og Lindø rettet utfordringen tilbake til Kirkemøtets deltakere og til alle kirkens medlemmer:

- Kirken skal ha en tydelig stemme i forbindelse med de globale miljø- og klimaspørsmålene. Samtidig må vi rette et kritisk søkelys på vårt eget forbruk. Vår troverdighet i klimaspørsmålene er avhengig av at vi selv vil vise måtehold og evne til å redusere forbruket. Slik jeg ser det, må dette forankres i det gudgitte ansvaret vi har fått for skaperverket, sa Lindø.

- [Les talen til kirkerådsleder Svein Arne Lindø her](#)
- [Les talen til kirkestatsråd Rigmor Aasrud her](#)
- [Mer om Kirkemøtet 2012 her](#)

Lindø gjenvalgt med én stemmes overvekt

(15.04.2012)

- [Last ned bildet ovenfor i større oppløsning](#) (3,6 mb)

Stemmetallene var 58 stemmer for Svein Arne Lindø og 57 stemmer for hans motkandidat Knut Lundby. Da Lindø første gang ble valgt til leder av Kirkerådet i november 2010, skjedde det også med bare én stemmes overvekt.

Det var stor forventning i kirkemøtesalen da valgresultatet ble kunngjort søndag kveld. I en kort hilsen til de 115 stemmeberettigede som var til stede, innrømmet også Lindø at spenningen hadde vært stor.

Svein Arne Lindø (58) er fra Hommersåk i Stavanger bispedømme. Han er omsorgssjef i Gjesdal kommune. På 80-tallet var han i seks år misjonær i Bhutan, og deretter var han i fem år kretssekretær i Santalmisjonen i Stavanger. Lindø har blant annet vært styreleder for Kirkens

Familievernkontor i Stavanger i 4 år. Siden 2006 har Lindø vært medlem av Stavanger bispedømmeråd, og bispedømmets representant i Kirkerådet. Han ble gjenvalgt til bispedømmerådet ved kirkevalget i 2011. Lindø er utdannet sykepleier og diakon.

Kirkerådet har 15 medlemmer; 10 leke medlemmer, hvorav minst én kirkelig tilsatt, og 4 prester. Disse velges av Kirkemøtet. Dessuten er Bispemøtets preses medlem. Kirkerådet velges for 4 år. Leder velges altså for to år av gangen. Kirkerådet har som hovedoppgave å være Kirkemøtets forberedende og iverksettende organ.

Anne Dalheim (i midten) og Kjetil Aano (til høyre) ble 15. april enstemmig gjenvalgt som ledere i henholdsvis Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

- [Se Svein Arne Lindøs valgtale til Kirkemøtet 14. april](#)

Krever Statoil ut av tjæresandprosjekt

(16.04.2012)

Tirsdag 17. april deltar hun på [Besteforeldrenes klimaaksjons](#) overlevering av et brev til Statoils styre. I brevet krever aksjonen at Statoil trekker seg ut av den omstridte tjæresandvirksomheten i Canada.

Først og fremst på grunn av det betydelige samfunnsansvar Statoils styre har på bakgrunn av de store, negative konsekvensene tjæresandproduksjonen har for klima, miljø og lokale urbefolkninger.

Bryter med etiske standarder

- Statoils tjæresandprosjekt bryter med grunnleggende etiske standarder, sier Dalheim.

Hun provoseres kraftig av en virksomhet som ødelegger livsgrunnlaget for store deler av urbefolkningen i provinsen Alberta i Canada.

- Det er viktig for meg å si at dette ikke er en sak mot Statoil, men mot en virksomhet som Statoil må slutte å drive med, sier Anne Dalheim.

Kirkemøtet støtter Samisk kirkeråds oppfordring

Et samlet Kirkemøte vedtok mandag 16. april at:

«Kirkemøtet støtter Samisk kirkeråds og Mellomkirkelig råds krav om at norske myndigheter sørger for at Statoil trekker seg ut av de omstridte oljesandprosjektene i Canada. Dette er nødvendig både ut fra klima- og miljøhensyn, og hensyn til urfolks rettigheter.»

Rettferdig bruk av oljeinntekter

Besteforeldrenes klimaaksjon arbeider aktivt for å dreie fokuset i media og opinionen fra behovet for økt olje- og gassleting og produksjon til behovet for en rettferdig bruk av oljeinntektene, og utviklingen av et kretsløpsbasert lavenergisamfunn til fordel for kommende generasjoner.

Demonstrasjonstog

Brevet skal overrekkes til en representant for Statoil av et demonstrasjonstog av besteforeldre på Statoils hovedkontor i Oslo, Drammensveien 264, Vækerø, tirsdag 17. april 2012.

Lenker:

[Samtinget må vise urfolkssolidaritet!](#)

[Kirken vil selge seg ut av Statoil](#) (nrk.no)

[Åpent brev til Statoils styre](#)

[Uttalelse fra Samisk kirkeråd](#)

[Vi eier Statoil](#) (vieierstatoil.no)

[Besteforeldreaksjonen](#) (besteforeldre.framtiden.no)

Kirkerådet skal tilsette biskoper

(16.04.2012)

Det er med bakgrunn i det historiske [kirkeforliket på Stortinget i 2008](#) at Kirkemøtet 16. april vedtok ny ordning for nominasjon og tilsetting av biskoper i Den norske kirke.

- Biskopene skal fremme enhet i kirken og oppmuntre menigheter og ansatte. Det er riktig og viktig for Den norske kirke at ikke staten tilsetter disse lederne, sier Knut Lundby. Han er saksordfører for komiteen som har arbeidet med denne saken i Kirkemøtet

Lundby er tilfreds med at regjeringen ikke lenger kan påvirke kirkens valg av biskoper.

- Selv om mange ikke kjenner navnet på biskopen der de bor, oppfattes biskopene som viktige symbolbærere i samfunnet. Kirken må nå selv sørge for at bredden og mangfoldet i kirken blir representert i bispekollegiet. Dette er et ansvar for alle som skal delta i rådgivende avstemninger og endelig utnevning, framholder Knut Lundby.

Men han legger til:

- Selv om kirken nå kan tilsette biskopene, vil de fremdeles være statstjenestemenn. I denne forstand er det fremdeles statskirke i Norge.

[Se et web-tv-intervju med Knut Lundby om ny ordning for nominasjon og tilsetting av biskoper](#)

Det var et kirkehistorisk sus over utnevnelsen av Atle Sommerfeldt til biskop i Borg bispedømme i oktober i fjor. Han ble den siste i den århundrelange rekken av biskoper utnevnt av Kongens kirkestyre. Når det neste gang skal tilsettes en biskop i Den norske kirke vil det for første gang siden 1814 foregå uten regjeringens medvirkning. Den nye biskopen i Agder og Telemark som skal etterfølge Olav Skjevesland når han går av 1. juni, vil være den første biskopen tilsatt av Kirkerådet.

Siden reformasjonen har biskopene blitt utnevnt av Kongen som et ledd i Kongens kirkestyre. Fra tidlig på 1900-tallet har utnevnelsene skjedd i kirkelig statsråd, kirkemedlemmene i regjeringen. Fram til 1989 ble også sokneprester utnevnt i kirkelig statsråd. Etter hvert som kirken har fått mer selvstyre, har disse oppgavene blitt delegert til bispedømmerådene. Men utnevning av biskoper kunne man ikke delegere på samme måte. Overføring av denne myndigheten krever lovendring, og dette skjer neste måned.

I Regjeringens [Prop. 71L \(2011-2012\) Endringer i kirkeloven m.m.](#) som skal behandles i Stortinget i juni, foreslås blant annet følgende tatt inn i § 25 i Kirkeloven:

Kirkerådet tilsetter biskoper etter forskrift om framgangsmåten fastsatt av Kirkemøtet.

- [Ordning for nominasjon og tilsetting av biskoper i Den norske kirke – vedtatt av Kirkemøtet 16. april.](#) (Kirkemøtekomiteens merknader og Kirkemøtets vedtak)

Kirkemøtet gjorde i 2007 ([KM-sak 09/07](#)) vedtak om å tilsette biskoper etter en valgordning. Kirkemøtet tar til etterretning at en slik ordning ikke kan realiseres uten ved en særlov, så lenge biskopene fortsatt skal være statstjenestemenn.

I merknadene fra komiteen som arbeidet med denne saken på Kirkemøtet, pekes det på at når biskoper tilsettes av Kirkerådet, kan dette på sikt få konsekvenser for bispetjenestens selvstendighet. Komiteen mener forholdet mellom Kirkerådet og biskopene må avklares og tydeliggjøres.

Askespredning med prest

(17.04.2012)

Bakgrunnen for Kirkemøte-saken er endringer i gravferdsloven. I gravferdsloven sto det tidligere at «ved slik gravferd kan det ikke kreves kirkelig medvirkning». Da denne formuleringen gikk ut, ble det behov for ny formulering i alminnelige bestemmelser for gravferd.

Saksordfører Erling Birkedal fra Borg bispedømme er fornøyd med lovendringen.

- Kirkemøtet har nå, mot 18 stemmer (med 112 stemmeberettigede til stede), bestemt at kirkelige ansatte kan medvirke ved askespredning etter en gravferd. Men dette er ikke noe prester og andre kirkelig ansatte kan pålegges, det er mulig å reservere seg mot dette.

[Web-tv-intervju med Erling Birkedal om kirkelig medvirkning ved askespredning](#)

Legemets oppstandelse

Grunnen til at dette har vært problematisk tidligere, er at man har oppfattet at tradisjonen med askespredning strider mot kristen tro på menneskets legemlige oppstandelse og håpet om evig liv. Dette er imidlertid behandlet av Bispemøtet, som mener at det ikke er læremessig grunnlag for å avvise kirkelig gravferd som etterfølges av askespredning.

Birkedal synes det er klokt at prester kan reservere seg mot å medvirke ved askespredning.

- Dette er for noen en samvittighetssak. Samtidig mener jeg at kirken ikke skal nekte pårørende en kirkelig medvirkning når de ber om det. Forutsetningen for denne medvirkningen er imidlertid at det skjer innenfor rammen av en kristen livstolkning, sier Birkedal.

Kirkemøtet ber Kirkerådets sekretariat utarbeide en veiledning som inneholder elementer som kan

brukes i en liturgi ved askespredning. Man kan her bygge videre på den veiledningen som finnes for urnenedsettelse.

Det nye regelverket trer i kraft fra det tidspunkt Kirkerådet bestemmer.

- [Se vedtaket fra Kirkemøtet her \(Sak KM 8/12\)](#)
-

Se også:

- [Vedtak fra Bispemøtet 13.-17. februar 2012 Sak BM 007/12 Kirkelig medvirkning til askespredning](#) (pdf)
- [Liten motstand mot askespredning](#) (nyhetssak på www.kirken.no 6.12.2011)

Alt klart for ny salmebok

(17.04.2012)

- Jeg vil bare få gratulere hele Den norske kirke med dagen i dag, vi har fått oss ny salmebok! Det har vært et spennende arbeid å følge med i siste del av prosessen, sier Gunnhild Nordgaard Hermstad som har vært saksordfører i salmeboksaken.

***Til ungdommen* kom ikke med**

Nordahl Griegs *Til ungdommen* fikk ikke plass i den nye salmeboka. Kirkemøtet var delt i oppfatningene om signalsangen burde få plass blant de 899 salmene, men flertallet ønsket altså ikke å ha med den symboltunge sangen.

Til tross for at både Kirkerådet og Bispemøtet hadde innstilt på å ha *Til ungdommen*, eller *Kringsatt av fiender*, med i den nye salmeboka, gikk 65 av 111 stemmeberettigete imot. Som flere av delegatene påpekte, kan *Til ungdommen* synges i norske kirker på lik linje med andre salmer, men får altså ikke plass i salmeboka som utgis til neste år.

Flere barnesalmer

Det har vært et omfattende arbeid å kutte ned antall salmer i den nye salmeboka. Tallet må ikke overskride 899, da tallene fra 900 og oppover er holdt av til bibelske salmer. Flere forslag om salmer som skulle inn, kom fram i plenum, blant annet flere barnesanger.

Flere språk

Norsk salmebok 2013 blir annerledes dagens salmebok fra 1985. Blant annet har det blitt lagt vekt på at alle de seks norske språkene skal være representert, kvensk, lulesamisk, nordsamisk, sørsamisk, nynorsk og bokmål. Videre er det satt opp flere dubletter, der engelsk tekst ledsager den norske teksten.

Flere instrumenter

Det vil også komme en salmebokutgave med besifring, slik at det er lett å akkompagnere salmene med noe annet enn orgel. Komiteen har også merket seg at mange sliter med høye toner, og har derfor ønsket at tonehøyden vurderes på flere av salmene.

Inn i en ny tid

Salmer på papir er en ting, salmer på skjerm er noe annet. Og i komiteens merknader kommer det fram ønske om at den digitale salmedatabasen skal få flere bruksområder, blant annet lesebrett og smarttelefoner.

- [Kirkemøtekomiteens merknader i saken og Kirkemøtets vedtak](#)
- [Se mer om arbeidet med ny salmebok her](#)

Uttalelse fra Kirkemøtet: - Nå er rettens tid

(17.04.2012)

Rettsaken etter 22. juli er i gang. Kirkemøtet vil uttrykke sin medfølelse med etterlatte og berørte, og vi oppfordrer våre menigheter til å be for dem og for rettsprosessen.

Nå står gjerningsmannen i fokus, i rettsaken og i mediene. Da blir det desto viktigere for oss å hedre de dødes minne og omslutte overlevende og etterlatte med respektfull omsorg. Også i denne tiden er kirkene steder å gå til med bønn og klage, sinne og sorg.

Rett og rettferd er grunnleggende verdier i kristen tro. Derfor vil vi også be for dem som har ansvar for gjennomføringen av rettsaken. Vi ber om at den vil bidra til å styrke menneskeverdet og samholdet i samfunnet vårt. Nå er rettens tid.

Kirkemøtet, samlet til møte i Tønsberg 12.-17. april 2012.

Nytt Kirkeråd valgt

(17.04.2012)

- [Last ned større utgave av bildet ovenfor](#)

På Kirkemøtet i Tønsberg 12.-17. april gikk ikke valget av nytt Kirkeråd helt smertefritt for seg. Etter andre valgomgang 16. april vedtok et enstemmig Kirkemøte dagen etter å oppheve valgoppgjøret og å annullere tredje omgang i valget av medlemmer til Kirkerådet.

Nytt valgoppgjør og ny tredje valgomgang ga følgende resultatet:

Medlemmene er:

Svein Arne Lindø, Stavanger (valgt til leder)
May Lisbeth Hovlid Aurdal, Møre
Kjartan Bergslid, Nidaros
Erling Birkedal, Borg
Ivar Braut, Bjørgvin
Dag Jostein Fjærvoll, Sør-Hålogaland
Agnes Sofie Gjeset, Nidaros
Kristin Gunleiksrud, Oslo
Ingrun Jule, Hamar
Sølvi Lewin, Tunsberg
Egil Morland, Bjørgvin
Jan Olav Olsen, Agder og Telemark
Sigurd Skollevoll, Nord-Hålogaland
Jan Erik Sundby, Borg
Bispemøtets preses, Helga Haugland Byfuglien

Lederne i Samisk kirkeråd, Anne Dalheim og Mellomkirkelig råd, Kjetil Aano, møter også i Kirkerådet, - men uten stemmerett.

Kirkerådet har som hovedoppgave å være Kirkemøtets forberedende og iverksettende organ. Kirkerådet har 15 medlemmer; 10 leke medlemmer, hvorav minst én kirkelig tilsatt, og 4 prester. Disse velges av Kirkemøtet. Dessuten er Bispemøtets preses medlem. Kirkerådet velges for 4 år.

Uttalelse fra Kirkemøtet om norsk asylpolitikk

(18.04.2012)

Kirkens engasjement for asylsøkeres rettigheter er dypt forankret i vår kristne tro. Det handler om menneskeverd og likeverd, som er umistelige verdier i det norske samfunnet.

Kirkemøtet i Den norske kirke verdsetter rettstatens likebehandling og har respekt for at myndighetene praktiserer et lovverk gitt av Stortinget. Vi har forståelse for at asylsøkere som ikke fyller kravene for opphold, får avslag og må returnere.

Men likevel ser Kirkemøtet med dyp bekymring på utviklingen av norsk asylpolitikk.

Dersom lovverket er til hinder for en mer human asylpolitikk, oppfordrer vi Stortinget til å endre lovverket. Men vi mener at dagens lovverk muliggjør en annen behandling av asylsøkere og åpner for et større humanitært skjønn. Lang behandlingstid kompliserer sakene og gir stor belastning for de involverte.

Kirkemøtet er særlig bekymret for de om lag 450 barna som lever som 'papirløse innvandrere' i Norge. Vi er sterkt kritiske til en asylpolitikk som har som konsekvens at barn og foreldre skilles og familier går i oppløsning. Kirkemøtet mener at barnekonvensjonen og barns tilknytning til riket må tillegges en større selvstendig vekt i vurderingen av asylsøknader. Barn skal ikke lide på grunn av foreldres valg. Vi ber myndighetene ikke hindre en praksis som tydeliggjør at barns beste har forrang foran innvandringspolitiske hensyn.

Regjeringen har fremforhandlet en returavtale med Etiopia. Kirkemøtet frykter at mange lengeværende asylsøkere og barn med sterk tilknytning til Norge vil bli tvangsutsendt som følge av denne avtalen. Vi ber utlendingsmyndighetene vise varsomhet ved returnering til autoritære stater og foreslår at det etableres en ledsagerordning i slike tilfeller. Kirkemøtet ber også om at Norge avstår fra å inngå returavtaler med totalitære diktaturer.

Asylsøkere som har skiftet tro, er særlig utsatt ved retur til land hvor konvertering ikke er akseptabelt. Kirkemøtet ber myndighetene ikke tvangsreturnere mennesker som risikerer forfølgelse, i verste fall død, for sin tros skyld. Sentralt i religionsfriheten hører retten til å gi uttrykk for sin tro, også offentlig. Dette kan være problematisk for kristne konvertitter i mange muslimske land. Vi forventer at UNE lytter til prester, diakoner og andre som har god kjennskap til

konvertittens omvendelsehistorie, når vedkommendes troverdighet blir vurdert.

La oss sammen vise at Norge ikke bare er et land med materiell rikdom – men mest av alt et samfunn med hjertevarme for vår neste.

Enstemmig vedtatt ved Kirkemøtets avslutning 17. april 2012.

- [Mer om kirkens engasjement for asylsøkere og flyktninger](#)

Besteforeldre mot tjæresand

(20.04.2012)

For å sikre barnebarnas klimaframtid, stilte leder for Samisk kirkeråd, Anne Dalheim, og 50 besteforeldre opp for å overlevere et brev til Statoils styre med krav om at selskapet trekker seg ut av canadisk tjæresand.

Totalt har 28 organisasjoner undertegnet på brevet fra Besteforeldreaksjonen, deriblant også AUF, KrF, Venstre, Samisk Kirkeråd og Concerned Scientists. De henvender seg nå direkte til Statoils styre fordi regjeringen og de store partiene på Stortinget ikke vil instruere Statoil om å trekke seg ut av tjæresanden. Brevet er skrevet i samarbeid med blant andre WWF og Greenpeace.

Brevet til styret ble overlevert av Bente Bakke, tidligere stortingsrepresentant for Høyre. For Statoil mottok Bård Glad Pedersen, pressetalsmann for de internasjonale virksomhetene. I bakgrunnen stod om lag femti besteforeldre med banner, plakater og tomme oljetønner som ble brukt til å slå på.

Folkelig motstand

– Vi har skrevet et brev hvor vi ber Statoil om å trekke seg ut av tjæresand, verdens skitneste olje, slik at vi slipper å være flaue over å være norske, og slik at våre barnebarn kan gå en tryggere klimafremtid i møte, sa Bente Bakke ved overleveringen.

Press fra Kirkemøtet

Etter at Glad Pedersen hadde takket for brevet og lovet å videreformidle det, viste han til at Statoil snart legger frem resultatene fra første driftsår i Canada.

– Der vil det gå frem hvordan vi jobber med å gjøre dette på en forsvarlig måte, sa han.

Anne Dalheim, leder av Samisk kirkeråd, brakte med seg mandagens nyhet om at Kirkemøtet har gitt sin støtte til kravet om at Statoil skal trekke seg ut av tjæresandprosjektet.

– Vi har også bestemt at etiske retningslinjer skal gå foran økonomisk gevinst når det gjelder investeringene til Opplysningsvesenets Fond. Samisk kirkeråd vil dessuten jobbe for at OVF gjør som Svenska kyrkan og det britiske fondet Ecclesiastical – nemlig å trekke seg ut av Statoil, sa Dalheim.

En ny eldrebølge

Bak Besteforeldreaksjonen står mange tidligere fremtredende personer i norsk politikk og samfunnsliv, som Per Kleppe, Reiulf Steen, Wenche Frogn Sellæg, Inge Johansen (Statoils tidligere styreleder), Finn Wagle, Birgitte Grimstad, Mette Newth, Bernt H. Lund, Gunnar Skirbekk, Turid Lilleheie med flere.

Filmturne "Vi eier Statoil!"

Samisk kirkeråd i Den norske kirke arrangerer sammen med WWF og Greenpeace en turne med den kanadiske indianerlederen [Francois Paulette](#) fra 2. mai - 15. mai. Stoppesteder vil være Oslo 2. mai, Bergen 4. mai, Trondheim 5. mai, [Tromsø 8. mai](#), Kautokeino-Karasjok 10. mai, Stavanger 14. mai.

Mer informasjon kommer fortløpende.

[Kirkemøtets vedtak.](#)

[Brev til Statoils styre](#)

[Krever Statoil ut av tjæresandprosjekt](#)

[Kirkemøtet støtter Samisk kirkeråds oppfordring](#) (NRK)

[- Vil tvinge Statoil ut av oljesand](#) (NRK)

[Kirken vil selge seg ut av Statoil](#) (NRK)

Nytt luthersk nettverk

(25.04.2012)

25. april presenterte *Evangelisk luthersk nettverk* seg. Bak nettverket står Den Evangelisk Lutherske Frikirke, Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, Indremisjonsforbundet, Normisjon og Norsk Luthersk Misjonssamband.

Ett av punktene i nettverkets grunnlagsdokument har overskriften "Framtidige handlingsalternativer". Her omtales handlingsalternativer dersom det skjer et større "oppbrudd fra Den norske kirke".

- Lokalt samarbeid er bra, for å samordne engasjement og ressurser. Men grunnlagsdokumentet viser at nettverket også har et annet sikte. Det er vanskelig å ikke lese dokumentet som en kritikk av utviklingen i Den norske kirke, sier Haugland Byfuglien.

Preses i Bispemøtet understreker organisasjonenes betydning for kirken:

- Organisasjonslivet i Den norske kirke er livskraftig, selvstendig og ofte kritisk til kirkens offisielle organer. Det er en styrke for en luthersk kirke at vi har rom for en stor bredde innen organisasjonslivet. Vi ønsker å legge til rette for denne bredden av selvstendig organisasjonsliv, sier Helga Haugland Byfuglien.

- [Grunnlagsdokumentet for *Evangelisk luthersk nettverk* kan leses på \[www.delk.no\]\(http://www.delk.no\)](http://www.delk.no)

Klimameldingen ikke nok alene

(25.04.2012)

- Klimameldingen som er lagt frem inneholder en rekke fornuftige tiltak, sier Johnsen. For å løse klimakrisen trengs det likevel sterkere virkemidler og mobilisering for å sikre skaperverket for kommende generasjoner.

Folkelig mobilisering

- Nå trengs det en kraftfull folkelig mobilisering for å virkeliggjøre ambisjonene i meldingen. Alle menigheter bør følge opp vedtaket som kom under Kirkemøtet 2012 om delta i samarbeidet rundt «Klimavalg 2013», sier Johnsen.

Kirkerådsdirektøren påpeker videre at denne utfordringen også går ut til alle andre samfunnsaktører som politiske partier, organisasjoner og enkeltmennesker.

Kirkens klimamelding

Den norske kirke vil selv følge opp ved å utforme en egen klimamelding.

- Kirkemøtet vedtok at det skal utformes en egen klimamelding for Den norske kirke så raskt som mulig. Den skal konkretisere hvordan alle ledd i kirkens organisasjon kan bidra til å realisere våre ambisjoner for klima og bærekraft, sier Johnsen.

[Vedtaket fra Kirkemøtet 2012](#)

[Klimavalg 2013](#)

Kvinnelig biskop på Island

(26.04.2012)

I andre avstemningsrunde fikk prost Agnes M. Sigurðardóttir 307 stemmer (64,3%) og Dr. Sigurður Árni Þórðarson 152 stemmer (31,9%). Åtte kandidater deltok i første avstemningsrunde som ble avsluttet 23. mars.

Preses i Den norske kirkes bispemøte, Helga Haugland Byfuglien gratulerer Den islandske kirke med bispevalget.

- Jeg opplever at gamle kulturelle og kirkelige bånd mellom Norge og Island gir spesielt godt grunnlag for samarbeid oss imellom. Vi setter stor pris på den gode kontakten med våre venner på Island. Neste år er det 20 år siden vi fikk den første kvinnelige biskopen i vår kirke. Jeg kan love Islands nye biskop at vi har nyttige erfaringer vi kan dele med henne, sier preses i Bispemøtet Helga Haugland Byfuglien.

Agnes M. Sigurðardóttir blir innsatt som biskop 24. juni. Hun overtar 1. juli biskopsembetet etter Karl Sigurbjörnsson som har vært Islands biskop siden 1998.

I en pressemelding sier Agnes M. Sigurðardóttir at hun takker Gud for å ha kalt henne til denne tjenesten.

- Guds budskap til oss og verdiene i den kristne tro er oppmuntrende, trøstende og styrkende og gir oss veiledning i vanskelige situasjoner. Jeg ber Reinhold Niebuhr's bønn om sinnsro:

Gud, gi meg sinnsro til å godta de tingene jeg ikke kan endre, mot til å forandre de tingene jeg kan, - og visdom til å vite forskjellen.

- [Den islandske kirkes nettsider](#)

OVF vil selge seg ut av Statoil

(26.04.2012)

- Dette er et svært gledelig vedtak fra OVF-styret, sier leder for Kirkerådet, Svein Arne Lindø.

OVF har på de to siste generalforsamlingene i Statoil stemt sammen med WWF og Greenpeace for å avvikle tjæresandengasjementet, men er blitt nedstemt begge ganger. OVF eier aksjer for omkring 10 millioner kroner, og vil under den kommende generalforsamlingen til Statoil 15. mai, nok en gang stemme for avvikling. Kommer de i mindretall, vil imidlertid OVF selge hele aksjeposten sin.

Lyttet til krav

Lindø synes det er positivt at OVF nå har lyttet til kravene fra Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd om å gå enda sterkere ut mot tjæresandvirksomheten til Statoil.

- Vedtaket viser at det er bred mobilisering mot Statoils miljøfiendtlige tjæresandprosjekt, sier Lindø.

Kirken mener alvor

Leder for Samisk kirkeråd, Anne Dalheim, applauderer også vedtaket.

- Jeg er glad på vegne av verdens urfolk, og særlig for befolkningen i de berørte områdene i Canada. Nå vil Statoil se at kirken mener alvor, sier Dalheim.

Fortsette å kjempe

Hun har tidligere uttalt at Statoils tjæresandprosjekt bryter med grunnleggende etiske standarder, og at virksomheten ødelegger livsgrunnlaget for store deler av urbefolkningen i provinsen Alberta i Canada.

- Den eneste måten vi kan endre Statoils praksis på, er ved å gjøre som dette; man må ta ut investeringene i selskapet, sier en takknemlig Dalheim.

Nå håper hun OVF- vedtaket kan være enda et skritt på veien for å få en slutt på tjæresandvirksomheten til Statoil.

- Dette vil oppmuntre folk til å fortsette å kjempe for klimarettferdighet og urfolkssolidaritet. Og det viser at etikk fortsatt er en viktig drivkraft i samfunnet vårt, sier Dalheim.

Kirkemøtets vedtak

Beslutningen fra styret i OVF er i tråd med Kirkemøtets vedtak om at de sentralkirkelige rådene skal

følge opp dialogen med OVF om kapitalforvaltning, og at de etiske retningslinjene for forvaltning av kapitalen må gå foran hensynet til økonomisk gevinst.

[Se vedtaket her.](#)

Kirkemøtet 2012 ga enstemmig støtte til kravet fra Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd om at Statoil skal trekke seg ut av tjæresandvirksomheten. I vedtaket heter det at dette er nødvendig både ut fra klima- og miljøhensyn, og hensyn til urfolks rettigheter.

Les også

Tirsdag 17. april deltok Dalheim i en demonstrasjon i regi av [Besteforeldrenes klimaaksjon foran Statoils hovedkontor](#) på Vækerø i Oslo. Aksjonen overleverte et brev til Statoils styre med krav om at selskapet trekker seg ut av kanadisk tjæresand.

"Vi eier Statoil!" på Norgesturné

(27.04.2012)

Hva skjer med Statoil og tjæresand i Canada?

"Vi eier Statoil!"-kampanjen inviterer til arrangementer om tjæresand med debatt, film og fotoutstilling. Norgesturneen starter i Oslo 2. mai, før den går videre til Bergen (4.mai), Trondheim (5. mai), Tromsø (8. og 9. mai), Kautokeino (10.mai), Karasjok (10.mai) og avsluttes i Stavanger 14. mai med forslag om at Statoil må trekke seg ut av tjæresand på selskapets generalforsamling 15. mai.

Gå ikke glipp av indianerhøvding Francois Paulette og dokumentaren "Tipping point - the end of oil", i tillegg til kirkeledere, engasjerte akademikere, miljøvernere og politikere. Kanskje kommer representanter fra Statoil også, de er i hvert fall invitert. Møt gjerne opp og lær mer om hva som skjer med Statoil og tjæresanden i Canada. Finn et arrangement nær deg, og [inviter med venner på Facebook](#).

Turneen er et samarbeid mellom WWF, Greenpeace, Samisk Kirkeråd og Concerned Scientists Norway.

Les mer om "[Vi eier Statoil!-kampanjen](#)" [her](#).

Første møte for nyvalgt Kirkeråd

(27.04.2012)

Kirkemøtet 12.-17. april valgte nytt kirkeråd for perioden 2012-2015. På møtet neste uke skal rådet konstituere seg og foreta en rekke oppnevninger. De store sakene på det nyvalgte topporganets første møte er bibelske salmer og liturgisk musikk i Salmeboken og et utkast til ny bønnebok for Den norske kirke.

Den norske kirkes nye salmebok som gis ut neste år, skal også omfatte bibelske salmer, en bønnebok og utvalgte liturgier.

Den nye salmeboken skal inneholde "bibelske salmer" (salmer med tekst fra Bibelen), samt noen sentrale liturgiske melodier. Forslaget på Kirkerådets bord inneholder 77 bibelske salmer, hvorav 52 er videreført fra Norsk Salmebok og Salmer 1997 og 25 er nye salmer. I den nye salmeboken er salmenumrene 900-999 (ca. 60 boksider) avsatt til dette og til liturgiske sanger og bønner.

Det er snakk om en "mild revisjon" av dagens bønnebok som inneholder 366 bønner/bibelvers. I saksdokumentet fra Kirkerådets sekretariat er 29 bønner foreslått tatt ut og 24 nye bønner er foreslått tatt inn.

En av bønnene som kanskje kommer inn i Bønneboken, har overskriften "*Uten arbeid*" og kan bes av den som har mistet jobben. Bønnen er skrevet av tidligere biskop Finn Wagle:

*Herre, jeg drømte om et bedre liv enn dette:
Nå står jeg her uten arbeid, som om jeg ikke duger. Men også for meg finnes det vel noe annet enn endeløse dager på trygd? La meg få en sjanse, Gud, til å vise hva jeg er god for.*

Bispemøtet får i juni endringene i bønneboken og forslaget til bibelske salmer og liturgiske sanger og salmeboken til læremessig uttalelse.

- [Se dokumentene til Kirkerådets møte 2.-3. mai](#)

Kontaktpersoner:

Kirkerådets kommunikasjonsdirektør Trude Evenshaug

E-post: trude.evenshaug@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 05 / 48 99 12 05

Leder i Kirkerådet, Svein Arne Lindø

Tlf.: 97 64 65 00

E-post: svein.lindo@lyse.net

Direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen

Tlf.: 23 08 12 10

E-post: jens.petter.johnsen@kirken.no

Medlemmene i Kirkerådet 2012-2015:

Svein Arne Lindø, Stavanger (leder)

May Lisbeth Hovlid Aurdal, Møre

Kjartan Bergslid, Nidaros

Erling Birkedal, Borg

Ivar Braut, Bjørgvin

Dag Jostein Fjærvoll, Sør-Hålogaland

Agnes Sofie Gjeset, Nidaros

Kristin Gunleiksrud, Oslo

Ingrun Jule, Hamar

Sølvi Lewin, Tunsberg

Egil Morland, Bjørgvin

Jan Olav Olsen, Agder og Telemark

Sigurd Skollevoll, Nord-Hålogaland

Jan Erik Sundby, Borg

Bispemøtets preses, Helga Haugland Byfuglien

Lederne i Samisk kirkeråd, Anne Dalheim og Mellomkirkelig råd, Kjetil Aano, møter også i Kirkerådet, - men uten stemmerett.

Konstituering av Kirkerådet

(02.05.2012)

Kirkerådets arbeidsutvalg, som består av fire personer, ble 2. mai etablert for en periode på to år. Leder, nestleder og Bispemøtets preses, biskop Helga Haugland Byfuglien sitter i arbeidsutvalget. I tillegg ble Egil Morland fra Bjørgvin bispedømmeråd valgt inn. Morland fikk 11 stemmer, mens motkandidaten Sigurd Skollevoll fra Nord-Hålogaland bispedømmeråd fikk fire stemmer.

Erling Birkedal fra Borg bispedømmeråd er første varamenn til Kirkerådets arbeidsutvalg. Sigurd Skollevoll er andre varamann.

- [Mer om Kirkerådet](#)

Virtuell klimakonferanse

(04.05.2012)

12. mai, klokken 13.00 europeisk tid, arrangerer [Det lutherske verdensforbund](#) for første gang en [virtuell klimakonferanse](#) for hele verden.

[For påmelding klikk her.](#)

Vern om skaperverket

Schuff gleder seg til å ta del i konferansen.

- Økoteologi og vern om skaperverket er tema jeg har vært engasjert i lenge blant annet gjennom Korsvei-bevegelsen, sier Schuff.

Til daglig jobber hun som høyskolelektor i interkulturelle studier og psykologi ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Ikke pliktøp

- Har man først fått en opplevelse av at det å tenke grønt henger sammen med kjernen i troen, er det vanskelig å legge det fra seg igjen. For meg er ikke dette bare et pliktøp, men handler om å leve i en kjærlighetsrelasjon til Gud og hele hans skaperverk, sier Schuff. Hun synes imidlertid interessen for økoteologi har dabbet litt av de siste årene.

- Dette handler for meg ikke bare om å leve miljøvennlig, det handler også om skaperverkets verdighet, sier Schuff.

Få impulser

Hun er nysgjerrig på hvordan selve avviklingen av webinarer vil forløpe seg, og ser fram til å bli inspirert av andre med samme interessefelt.

- Jeg håper jeg vil få mange impulser i forhold til mitt engasjement i Korsvei-bevegelsen, men også at jeg vil kunne hente inspirasjon og lære noe, sier Schuff.

Flere seminarer

«Webinaret» Green and Just vil tilby en lang rekke seminarer med temaer som «Forberedelse for

Rio +20», «Klimaflytninger» og «Teologi og skaperverk».

Dr Kumi Naidoo, direktør for Greenpeace International, Amsterdam, Nederland, skal holde hovedinnlegget sammen med

Esther Hinostroza Ricladi, National Center for Mining Women, Lima, Peru

[Se hele programmet.](#)

Flere språk

De vituelle seminarer vil foregå på engelsk, tysk, fransk og spansk.

Alle interesserte inviteres til å ta del i denne enestående verdensvide klimakonferansen.

Tidligere i vår var generalsekretær i Det lutherske verdensforbund, Martin Junge, på norgesbesøk.

Blant annet besøkte han Kirkemøtet i Tønsberg 12. april.

[Se hans hilsen til Kirkemøtet på Web-tv her.](#)

8 av 10 vil ha alkoholfrie ungdomsmiljøer

(09.05.2012)

Rapporten "[Fra vann til vin?](#)" ble lagt fram 8. mai.

Noen sentrale funn i undersøkelsen:

- Forbruket øker kraftig med alderen: 20-åringer drikker betydelig mer enn tenåringer
- 50 % mener det er ok å ta seg et glass på byen etter et kristent møte
- En tredel er totalavholds, mens flertallet praktiserer måtehold
- Ca 20 % av de over 18 år drikker seg beruset en gang i blant
- 8 av 10 mener at kristne miljøer bør være alkoholfrie soner

FRA VANN TIL VIN?

BRUK AV RUSMIDLER BLANT AKTIVE
I KRISTNE UNGDOMSMILJØER

Fil Reid Berntsen
Oversatt: Kåre Nottat

Kåre Nottat Nr.3/2012

KIFO

Tabell A 19 Kristne kan gjerne drikke alkohol, bare de ikke drikker seg fulle

	Prosent	Antall
Helt enig	16,3	167
Enig	43,7	449
Uenig	22,1	227
Helt uenig	8,5	87
Vet ikke	9,4	97
Totalt	100	1027

Tabell A 21 Når man sier at man er kristen aksepterer andre lettere at man ikke drikker

	Prosent	Antall
Helt enig	16,5	170
Enig	51,4	528
Uenig	13,4	138
Helt uenig	3,1	32
Vet ikke	15,6	160
Totalt	100	1028

To av tabellene fra rapporten (klikk på hver av tabellene for større utgaver)

- Tallene indikerer en vane- og holdningsendring fra avhold til måtehold blant ungdomsgruppen. Samtidig er de kristelige gråsonene under press. Derfor mener

vi at det trengs større bevissthet i de kristelige organisasjonene og kirkene om disse utfordringene, sier Amund Gillebo (bilde), programsjef – barn og ungdom i Blå Kors.

- Undersøkelsen viser at det er betydelig forskjell mellom aktive kristne og ungdomsbefolkningen generelt. Kristent ungdomsarbeid er til en stor grad fortsatt en alkoholfri sone. Samtidig viser undersøkelsen at det trengs økt bevissthet om temaet, sier Amund Gillebo.

Prosjektet er initiert av samarbeidsforumet [ROK \(Rus- oppvekst – kirke\)](#) som ledes av Blå Kors og hvor Den norske kirke gjennom Kirkerådet og IKO – Kirkelig pedagogisk senter, har faste representanter.

- [Last ned rapporten her](#) (pdf)
- [Mer om ungdom og rus her](#)

For mer informasjon om rapporten, kontakt:

Amund Gillebo

Programsjef - barn og ungdom, Blå Kors Norge

E-post: amund.gillebo@blakors.no

Pål Ketil Botvar

Forsker, Kifo Stiftelsen Kirkeforskning

E-post: pal.ketil.botvar@kifo.no

Kirken støtter indianerhøvdinges tjæresandprotest

(10.05.2012)

Rundt 80 klima- og miljøengasjerte tromsøværingene hadde møtt fram da Vi eier Statoil-turneen inviterte til debatt og filmfremvisning av den prisbelønte dokumentaren “*Tipping Point - the end of oil*” på Verdensteateret i Tromsø 8. mai.

I ferd med å ødelegges

Indianerhøvdingen Francois Paulette fra Alberta i Canada innledet med å fortelle om hvordan hjemstedet hans er rammet av fiskedød, forurenset vann og overhyppighet av en mystisk magekreft.

Nå er Paulette i Norge for å samle støtte i kampen mot verdens skitneste oljeproduksjon, tjæresandprosjektene i Canada.

- Jeg vil forteller dere at den vakre verdenen som jeg kommer fra er i ferd med å ødelegges, sa Paulette.

Statoil er en av aktørene innenfor industrien, og Paulette er krystallklar på at det norske selskapet må være seg sitt moralske ansvar bevisst.

- Du har utfordret oss til å tenke over om vi er den miljø-eneren vi liker å framstå som, repliserte biskopen på indianerhøvdingens direkte utfordring om at nordmenn har et moralsk ansvar som såkalt miljønasjon til å gå foran og trekke seg ut av tjæresandprosjektet.

Generalsekretær Tore Johnsen i Samisk kirkeråd ledet 8. mai paneldebatt i Tromsø om Statoils tjæresand-engasjement.

Samlet Kirkemøte bak seg

Biskop Jørgensen stiller seg helhjertet bak indianerhøvdingens oppfordring, og han har også et enstemmig vedtak fra Kirkemøtet bak seg når han krever at nok er nok; tjæresand er uetisk, og Statoil må trekke seg ut snarest.

Bispemøtet har tidligere gitt sin støtte til Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråds oppfordring om at Statoil må trekke seg ut. I slutten av april vedtok også Opplysningsvesenets fond (OVF) at fondet skal selge sine Statoil-aksjer, med en verdi på 10 millioner, kroner hvis ikke Statoil vedtar å trekke seg ut på årets generalforsamling 15. mai i Stavanger.

- Vi må stå sammen om denne kampen, sier Jørgensen og legger til at dette ikke bare er en kamp mot Statoil, det er også andre selskaper.

Biskopen berømmer samtidig initiativet til informasjonsturneen som er et samarbeid mellom WWF Norge, Greenpeace, Concerned Scientists Norway og Samisk kirkeråd i Den norske kirke.

- Dere kommer ikke til å tape penger ved å trekke dere ut av tjæresand i Canada, men dere vil få økt anseelse i verden, sa Paulette.

Sametinget kritisk til Statoils tjæresandprosjekt

(13.05.2012)

[Uttalelsen](#) kom etter at Sametinget hadde hatt møte med indianerhøvdingen Francois Paulette, Samisk kirkeråd, WWF Norge og Greenpeace Norge 10. mai på Diehtosiida, Samisk høgskole, i Kautokeino.

Følger opp med Statoils eiere

- Sametinget er meget opptatt av et samarbeid med andre urfolk og Sametingsrådet aksepterer ikke at Statoil gjennomfører prosjekter i urfolksområdet uten å innhente forhåndsinformert samtykke fra de berørte urfolk. Dette har etter vår kunnskap ikke skjedd i oljesandprosjektet Albert, Canada. Vi kommer til å følge opp denne saken umiddelbart i forhold til Statoils eiere, forsikrer visepresident Vars.

Stort engasjement

Etter å ha besøkt Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø var turen kommet til Karasjok på kvelden 10. mai. Engasjementet var stort blant de rundt 30 fremmøtte som kom før å høre Paulette fortelle om hvordan fisken og buffaloen dør, mens de unge blant folket hans lider av kreftsykdom. I den påfølgende paneldebatten kunne publikum høre Sametingspresident Egil Olli love at Sametinget ville følge saken videre.

- Vi er veldig takknemlige for at et samlet Samting gir et så tydelig signal som dette. Det stemmer overens med det inntrykket vi har fått hele tiden, om at dette er en sak de omfavner og er villige til å kjøre hardt, sier generalsekretær i Samisk kirkeråd, Tore Johnsen.

Påfører urbefolkningen store skader

Samisk kirkeråd er medarrangør for en informasjonsturne med kampanjen "*Vi eier Statoil*", som reiser Norge rundt fra 2. – 15. mai, for å sette fokus på Statoils engasjement i tjæresandproduksjon i provinsen Alberta, Canada. Konsekvensene av denne virksomheten er enorme, og påfører urbefolkningen i området store skader ved å ødelegge livsgrunnlaget deres. Det er også unormalt mange tilfeller av kreft i området.

Francois Paulette overrekker et eksemplar av filmen "Tipping Point- the end of oil", som vises på turneen, til Samtingsdirektør, Rune Fjellheim.

Se også:

- [Kirken støtter indianerhøvdings tjæresandprotest](#)
- [Krever Statoil ut av tjæresand](#)
- [Besteforeldre mot tjæresand](#)

Satte tonen før Statoils generalforsamling

(16.05.2012)

Mandag kveld inviterte biskop Erling Pettersen til solidaritetskonsert for urfolk og Moder jord i Stavanger Domkirke.

Konserten markerte slutten på en to ukers [opplysningsturne](#) om Statoils tjæresandprosjekt i Canada, som Samisk kirkeråd, Greenpeace og WWF har arrangert.

[Sametinget kritisk til Statoils tjæresandprosjekt](#)

En godt besøkt domkirke fikk høre joik, rock og appeller fra urfolksrepresentanter, kirkeledere og miljøvernere.

Konserten ble åpnet med joik av det samiske bandet Adjagas, fulgt av en samtale der høvding Francois Paulette og biskopen snakket om forholdet mellom natur, mennesker og religion.

[Se hele saken på WWFs hjemmesider.](#)

Grunnlovsverdiene skal feires

(16.05.2012)

Norges grunnlov er et vern for alle som bor her i landet. Grunnloven skal sikre de verdiene som ble angrepet 22. juli i fjor: Respekt for alle menneskers likeverd og rom for kulturelt og religiøst mangfold.

Vi har grunn til å feire Norges Grunnlov. Grunnloven og dens historie er viktig. Kirken er med på forberedelsene til grunnlovsjubileet i 2014, - ikke fordi vi ønsker å bevare Den norske kirkes privilegerte stilling i vårt lovverk, men fordi kirken er en sentral institusjon i Norge og ønsker å styrke folks interesse for våre fellesverdier.

Noen dager etter årets 17. mai endrer Stortinget en rekke grunnlovsparagrafer som har med kirke-stat-forholdet å gjøre. I stedet for å fastslå at den evangelisk-lutherske religionen er statens «offentlige Religion» (§ 2), uttrykker den reviderte formuleringen at «*Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv*». I tillegg gis Grunnloven et formål: «*Denne Grundlov skal sikre Demokrati, Retsstat og Menneskerettighetene.*»

Kirken kommer ikke til å savne den gamle § 2 som innebar at staten var bundet til en bestemt kristen tros lære. De nye formuleringene kombinerer på en god måte en henvisning til vår kristne arv og menneskerettighetene. Slik jeg ser det, er Norges kristne forankring minst like sterk med den nye formuleringen av § 2 i Grunnloven. Dessuten skal kirken stå i første rekke for å forsvare enkeltmenneskers rett til beskyttelse og verdige liv, også om de ikke tilhører kirken.

Vi må bekjempe vrangforestillinger om at "de norske verdiene" er truet av et åpent fellesskap med respekt for mangfoldet.

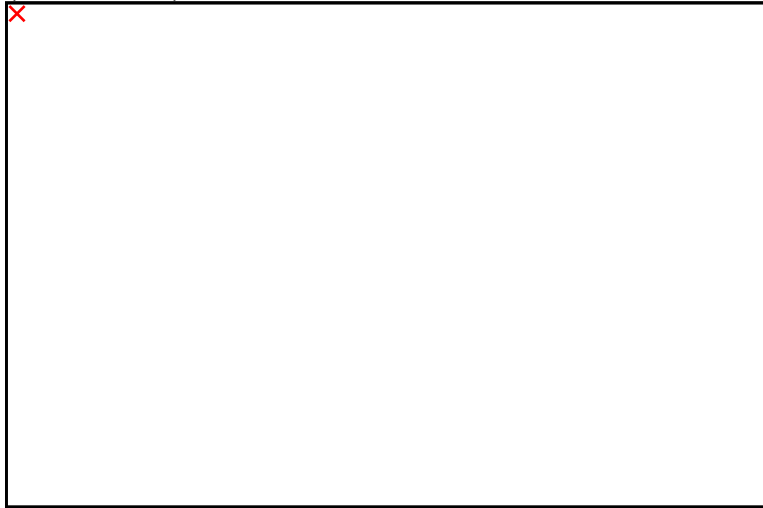
Endringene i Grunnloven påvirker relasjonen mellom kirke og stat her i landet. Vi får en Grunnlov som tydeligere ser på Den norske kirke som det trossamfunnet den alltid har vært. Men lovformuleringer vil ikke avgjøre kristendommens fremtid i Norge. Levende menigheter skapes av levende mennesker som følger Mesterens oppfordring om å følge Ham.

Gratulerer med grunnlovsdagen!

Av Svein Arne Lindø, leder i Kirkerådet

Borten Moe bommer med kirkekritikk

(16.05.2012)

- At kirken går foran og viser vei i etisk relevante spørsmål, er ikke noe nytt. Hele Den norske kirkes engasjement for skaperverk og bærekraft har sitt utspring i troen på Gud, sier Svein Arne Lindø, leder for Kirkerådet.

Lindø uttaler seg etter at olje- og energiminister Ola Borten Moe går kraftig ut mot Den norske kirkes klimaengasjement i Stavanger Aftenblad 16. mai. Statsråden mener Den norske kirke i de senere år har vist «stadig større tilbøyelighet til å uttale seg om politiske spørsmål, det vil si blande børs og katedral», skriver han i en kronikk.

Avviser påstand

Lindø avviser statsrådens påstand om at kirken ikke kan agere politisk relevant.

- Kampen for urfolks rettigheter, klimarettferdighet og vern om skaperverket er ikke partipolitisk betinget, men dreier seg om hvordan vi må ta ansvar for at den politikken som føres er etisk forsvarlig, sier Lindø.

Den norske kirke har lang tradisjon for å arbeide innenfor feltet miljø- og klimaproblematikk, blant annet gjennom det felleskirkelige prosjektet Skaperverk og bærekraft. Her samarbeider både Norges kristne råd og Kirkens Nødhjelp med Den norske kirke for å fremme etisk bevissthet i klimasaken.

- Vårt engasjement handler om å ta de riktige politiske valgene basert på en etikk som ivaretar våre medmennesker og miljø, legger kirkerådslederen til.

Trenger ikke mer fossil energi

Lindø er glad for at Borten Moe ser sammenhengen mellom fattigdoms- og klimaproblemene, men er helt uenig i at verden trenger mer fossil energi for å løse disse store utfordringene.

- Verdens fattigdomsutfordringer løses ikke ved hjelp av tjæresand, men ved hjelp av mer fornybar energi. I India er det i dag billigere å bruke solenergi enn diesel for å gi fattige elektrisitet. Hvis vi åpner opp for full utvinning av tjæresand vil det få store konsekvenser for klodens klima, slik den anerkjente klimaeksperten James Hansen påpekte i en kronikk i Dagsavisen i går, sier Lindø.

Ikke uvesentlig

Han synes det er positivt at statsråden finner det nødvendig å kommentere Kirkens engasjement.

- Vi tolker statsrådens kraftige tilsvare som et uttrykk for at Kirkens engasjement ikke er uvesentlig.

For det er en samlet kirke som står bak kravet om at etikk må være styrende når det gjelder klimaspørsmål, sier Lindø og legger til;

- Som demokratisk institusjon er vi opptatt av dialog, og vi vil gjerne snakke med statsråden om både Statoils tjæresandprosjekt i Canada og klimarettferdighet.

Kirkeuka for fred i Israel og Palestina

(24.05.2012)

For syvende år på rad inviterer Kirkenes verdensråd medlemskirker og kirkelig baserte organisasjoner til å delta i markering av en kirkeuke for solidaritet og aksjoner for rettferdig fred i Palestina og Israel.

Aksjonen skal i 2012 avholdes i perioden 30. mai - 3. juni, og har fått temaet "Hjemmefra". Det oppfordres til å samles om bønn om fred i Palestina og Israel under den vanlige søndagsgudstjenesten eller ved en spesiell gudstjeneste den 3. juni 2012.

Sikre legitime rettigheter

Siktemålet er å gi et kirkelig bidrag til å sikre legitime rettigheter og en framtid for begge folkene. Samtidig skal denne internasjonale kirkeuken også sette fokus på de utfordringer som de kristne kirkene i regionen står overfor.

Både medlemskirker og kirkelig baserte organisasjoner inviteres til å delta i markeringen.

Hovedfokuset for Kirkeuka 2012 er Hjemmefra.

For mer informasjon om temaet se [hjemmesiden](#) til Kirkeuka 2012.

Dette skjer i forbindelse med Kirkeuka for fred i Palestina og Israel:

”Hjemmefra”: Program Kirkeuka 2012

Trondheim:

Tirsdag 29. mai

Kirkeakademiet: seminar med Abla Nasir og Camilla Winsnes (Prest og Ledsager, EAPPI). Respons fra biskop Tor Singsaas

Sted: Kirkekjelleren Ilen Kirke, Trondheim

Tid: 19:30

Kontakt: Lise Martinussen (Kirkens Nødhjelp)

Onsdag 30. mai

Møte med kirkelig ansatte i Trondheim, med Abla Nasir, Camilla Winsnes og Maria Paulsen Skjerdingsstad

Sted: Erkebispergården

Tid: 09:00- 12:00,

Gratis lunch, påmelding til Lise Martinussen, lim@nca.no innen 25. mai
Kontakt: Lise Martinussen (Kirkens Nødhjelp)

Ålesund:

Torsdag 31. mai

Solidaritetsmøte/lunsj med Rami Kassis

Sted: Ålesund, Borgund menighetshus

Tid: 11.30-13:00

Kontakt: Mary Rowland (Borgund kyrkje)

Oslo:

Torsdag 31. mai

Seminar: Patterns of Palestinian Displacement

(Seminar med Abla Nasir, Anne Hege Grung, Peter M. Johansen, Martin Holter)

Sted: Litteraturhuset, Oslo

Tid: 1900-2100

Kontakt: Arne Næss-Holm (KN)

Facebook: <http://www.facebook.com/events/433817143313860/>

Fredag 1. juni

Strategimøte: Pilegrimsreiser, med Rami Kassis

Sted: Kirkens hus, Oslo

Tid: 11:30-13:30

Kontakt: Eilert Rostrup (Karibu), påmelding til tyler@karibu.no innen 29. mai

Fredag 1. juni

”Hjemmefra” møte med palestinske diaspora i Oslo

Sted: Kirkens hus (Bjørgvin møterom), Oslo

Tid: 15:30-17:00

Kontakt: Tyler Hauger (Karibu)

Ressurser

Her kan du lese ledsager [Helene Bjerkestrands blogg](#) fra Vestbredden. Ledsagerprogrammet drives av Kirkenes Verdensråd, og i Norge står Mellomkirkelig råd, Norges Kristne Råd, Kirkens Nødhjelp og KFUK - KFUM bak programmet.

[Jerusalem bønn 2012](#) (på norsk) (basert på Salme 10, 19, 37, 43 og 46)

[Jerusalem bønn 2012](#) (på engelsk) (basert på Salme 10, 19, 37, 43 og 46)

[Mer bakgrunnsinformasjon](#)

Uttalelse om situasjonen i Syria

(30.05.2012)

Brutaliteten mot og drapene på uskyldige sivile sjokkerer og gjør oss opprørte og triste. Vi vil uttrykke vår dypeste medfølelse med alle de familier som har mistet sine barn og andre kjære.

MKR oppfordrer kristne i Norge til å ta befolkningen i Syria med i sine forbønner. La oss be om at de ansvarlige stopper voldshandlingene umiddelbart slik at liv kan bli spart. La oss også be om at kirkelederne i Syria får styrke og klokskap til å håndtere den krevende situasjonen riktig, slik at kirkene kan bidra til forsoning og rettferdig fred. Vi vil stå sammen med dem i det verdensvide kirkelige fellesskapet og omslutte dem med våre bønner.

MKR vil uttrykke tillit til at norske myndigheter gjør alt de kan gjennom FN og andre organer for å bidra til at konfliktene blir løst med fredelige midler. Vi ber om at den humanitære beredskap opprettholdes slik at en hardt prøvet befolkning får dekket akutte humanitære og sikkerhetsmessige behov. Vi ber også om at nødvendige ressurser stilles til disposisjon for humanitære organisasjoner som arbeider blant syriske flyktninger.

[Bønn for Syria](#)

[Olav Fykse Tveit, generalsekretær i Kirkenes Verdensråd, fordømmer volden i Syria](#)

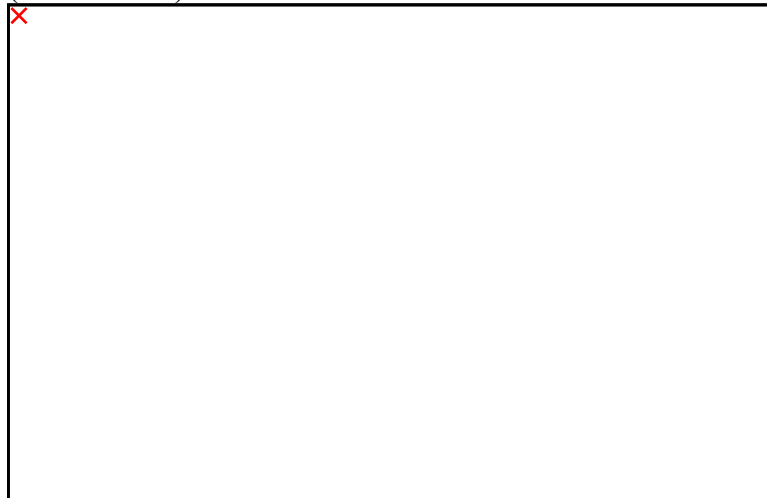
Ressurser

[Forbønn for Syria \(PDF\)](#)

[Forbøn for Syria \(PDF\)](#)

Opprop for internasjonal våpenhandelsavtale

(04.06.2012)

- I dag finnes det en rekke avtaler for handel med bananer, men ingen for våpen, sier Camilla Ravensborg Aschjem, rådgiver for internasjonale spørsmål i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Hun er nettopp kommet hjem fra en økumenisk konferanse i Cape Town, Sør Afrika, som samlet kirkeledere fra land i verden som er sterkest rammet av følgene av uregulert våpenhandel. Møtet ble arrangert av Kirkenes Verdensråd (KV).

Økumenisk kampanje

Ved økonomisk hjelp av blant andre det norske Utenriksdepartementet, har KV lansert en kampanje for å mobilisere det internasjonale kirkenettverket i kampen for en sterk våpenhandelsavtale. Så langt er 34 land blitt med i kampanjen *Ecumenical Campaign for a Strong and Effective Arms Trade Treaty*.

- Kampanjen jobber for å informere grasrota om følgene av uregulert våpenhandel. I tillegg jobber den for å legge press på alle de respektive delegasjonene som reiser til New York, for å ansvarliggjøre de i forhold til de vedtak som blir fattet i løpet av konferansen, sier Aschjem.

[Kirkenes Verdensråd engasjerer seg for større våpenhandelskontroll.](#)

Håper på sterk avtale

Nesten hele juli er satt av til å forhandle om den første internasjonale bindende avtalen om våpenhandel, også kalt [Arms Trade Treaty \(ATT\)](#).

Håpet er å få på plass en sterk og effektiv avtale som kan bidra til å redusere de ødeleggende konsekvensene av væpnet vold og uansvarlig våpenhandel over hele verden. En handel som ofte resulterer i alvorlige brudd på internasjonale menneskerettigheter og internasjonal humanitær rett.

Enkeltpersoner oppfordres også til å skrive under på oppropet.

[Skriv under på oppropet her.](#)

Kirkens Nødhjelp oppfordrer utenriksminister Jonas Gahr Støre til selv å reise til New York i juli for å arbeide for en god internasjonal våpenhandelsavtale.

- Hvis Norge sender Støre, vil andre land følge opp med å sende sine toppdiplomater. Det blir dermed en viktig signaleffekt om vår utenriksminister selv reiser til New York, sier Aschjem.

[Send en oppfordring til Jonas Gahr Støre du også ved å følge lenken.](#)

[Nettsidene til controlarms.org.](#)

Krever at partilederne gjenopptar klimaforhandlingene

(05.06.2012)

(Foreløpig utgave)

Meld. St. 21

(2011–2012)

Melding til Stortinget

Norsk klimapolitikk

- Klima- og miljøsakene er svært viktige for Den norske kirke, og engasjementet vårt er forankret i troen på at Gud vil vi skal ta vare på alt det skapte. Det dreier seg om vern om skaperverket og fremtiden for våre barnebarn, sier Tor B. Jørgensen, biskop i Sør-Hålogland bispedømme.

Han har sammen med flere kirkeledere skrevet under på oppropet.

- Jeg oppfordrer derfor politikerne til å sette seg ned igjen rundt forhandlingsbordet for å danne et helt nødvendig grunnlag for norsk klimapolitikk. Dette er avhengig av deres forhandlingsvilje på Stortinget, og jeg håper derfor inderlig at de kommer på sporet av et nytt klimaforlik, sier Jørgensen.

Privatpersoner kan signere oppropet [her](#).

Under følger oppropet som Den norske kirke har stilt seg bak:

Til: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Høyre, Venstre, KrF og Frp

Klimaet trenger et ambisiøst klimaforlik

Vi som har undertegnet dette oppropet ber regjeringen og opposisjonen om å sette seg ned ved forhandlingsbordet igjen for å bli enige om et nytt og ambisiøst klimaforlik. Hvis ikke havner vi i en fortvilt situasjon hvor det ikke blir et solid flertall for svært viktige klimatiltak.

De alle fleste partiene på Stortinget er enige i at klimatrusselen er verdens alvorligste utfordring. Da må de også klare å bli enige om utslippskuttene her hjemme, uten først og fremst å tenke på hva som tjener deres parti best.

Det ligger nå flere forslag på bordet både fra regjeringen og fra opposisjonen, som er viktige og som bør bli vedtatt. Vi ber partiene sette seg ned ved forhandlingsbordet igjen og vise reell vilje til forhandlinger.

Organisasjoner som har undertegnet: Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, Miljøagentene, Zero, Bellona, Greenpeace, WWF, Framtiden i våre hender, Utviklingsfondet, Norsk klimastiftelse, Regnskogsfondet, Grønn Hverdag, Spire, Changemaker, Klimavalg 2013, Besteforeldreaksjonen, Norsk klimanettverk, KFUK-KFUM Global, Norges KFUK-KFUM, KFUK-KFUM Speiderne, FOKUS - Forum for Kvinner og Utvikling, SABIMA, Norges Bygdekvinnelag, Energi Norge, Norwea, Småkraftforeningen, Norsk bioenergiforening, Norsk teknologi, Norsk Geofysisk Forening, Byggenæringens Landsforening, Norsk Eiendom, NORSK VVS Energi- og Miljøteknisk Forening, Grønn Byggallianse, Schneider Electric, Norges bygg- og eiendomsforening, Utdanningsforbundet,

Naturviterne, Tekna, Norsk Lokomotivmannsforbund, Rådgivende Ingeniørers Forening, Norges Bondelag, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS), Kommunesektorens organisasjon(KS), Kirkens Nødhjelp, PRESS - Redd Barna Ungdom, Norsk Varmepumpeforening, Unge Høyre, Unge Venstre, Krfu, Grønn Ungdom, Rød Ungdom, Sosialistisk Ungdom, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke v/ Berit Hagen Agøy, Kirkerådet v/Jens Petter Johnsen, Forum for utvikling og miljø, Norges Sosiale Forum, Misjonsalliansen, Det norske Skogselskap, Den norske turistforening(DNT), Digni, Norges Kristne Råd v/Ørnulf Steen

Enkelt personer som har undertegnet: Tor B. Jørgensen - biskop i Sør-Hålogaland Bispedømme, Ingeborg Midttømme - biskop i Møre Bispedømme, Helen Bjørnøy (tidligere miljøvernminister), Einar Steensnæs(tidligere olje- og energiminister), Åslaug Haga(tidligere partileder i Senterpartiet), Jørgen Randers, Åsne Seierstad(redaktør), Thor Bjarne Bore(redaktør), Terje Osmundsen, viseadministrerende direktør Scatec Solar, Paul Erik Wirgenes - styreleder i Skaperverk og Bærekraft, Gabriella Tranell, leder Senter For Fornybar Energi, Bernt H. Lund - tidligere leder for Grønn skattekommissjon

Verdens miljødag

(05.06.2012)

Et samlet Kirkemøte vedtok i april i år at Den norske kirkes lokale menigheter skal arbeide for økt grønn bevissthet. Menighetene utfordres til å integrere og styrke bærekraft-perspektivet i trosopplæring, diakoni og forkynnelse.

- Først og fremst oppfordres alle menigheter til å bli «grønne menigheter». Fremgangsmåten er enkel, og finnes på gronnkirke.no, sier Hessellund.

Ressursmaterieill

- I mai ble det sendt ut en ressurskatalog med fokus på takk og tjeneste for skaperverket til alle menigheter som ønsker å feire Skaperverkets dag. Denne kan også lastes ned på gronnkirke.no, eller kui.no, sier Hessellund.

Klimaengasjement

Den norske kirkes engasjement for skaperverk og bærekraft har sitt utspring og henter sin kraft i troen på den treenige Gud:

- Gud skapte og opprettholder fortsatt all sin skapning. Gud skapte mennesket av jorden, og vårt liv er vevd sammen med jordens liv.
- I Jesus Kristus vil Gud forsone verden og hele skapningen med seg.
- Ånden kaller og opplyser oss, og hjelper oss å leve i respekt for skaperverket.

Menneskets avhengighet av jorden må avspeiles i hvordan vi ivaretar vårt ansvar som forvaltere av skaperverket. Mennesket er skapt i Guds bilde og er en del av skaperverket. Vi er kalt til et liv i nestekjærlighet. Bevaring av skaperverket handler om økt livskvalitet for oss alle.

Hustavle

På Kirkemøtet ble det også utformet en hustavle. Den utfordrer oss som enkeltmennesker til å øve oss på en jordvendt kristen praksis og bevisstgjøre oss på mulighetene i våre egne liv, både som samfunnsborgere, forbrukere og medmennesker.

Hustavlen har ti punkter:

1. Sett pris på skaperverket
2. Motarbeid alt som vil bidra til å undertrykke andre
3. Stå imot alt som gjør deg avhengig
4. Vær en ansvarlig energiforbruker
5. Kjøp ikke ting for å høyne din egen status

6. Øv deg på å nyte ting uten å eie dem
7. Gi raust til kirkens diakonale arbeid og organisasjoner
8. Vær en ansvarlig samfunnsborger
9. Delta i frivillig arbeid i kirke og samfunn
10. Øv deg i takknemlighet

Ansvarlig samfunnsborger

Alle de ti punktene har et bibelord knyttet til seg og de er utdypet i en setning eller to som gjør utfordringen konkret. Hva det vil si å være en ansvarlig samfunnsborger, konkretiseres slik: «Sett deg inn i hva de politiske partiene mener om Klimarettferdighet, miljø og global fattigdomsbekjempelse og la det få betydning når du skal stemme ved valg. Følg med på hvordan klimaplaner i din kommune følges opp.»

Kirkemøtet 2012: [KM 04/12 Skaperverk og bærekraft. Revidert prosjektplan.](#)

[Ressurskatalog til Skaperverkets dag.](#)

Polart bispemøte

(06.06.2012)

- [Se nettsidene til verdens nordligste kirke](#)

Bispemøtet møtes 11.-15. juni i Longyearbyen. Her vil det naturlig nok fokuseres på biskopenes engasjement i klima- og miljøspørsmål. I løpet av oppholdet skal biskopene blant annet på båttur med Sysselmannen for å bli kjent med naturen og se effekten av klimaendringene i de sårbare polarområdene. De vil også bli orientert om nordområdesituasjonen både i et politisk og i et miljømessig perspektiv, og drøftelser av regjeringens klimamelding.

Biskopene skal også ta opp liturgisaker. Det gjelder revisjon av bønneboken, bibelske salmer og særskilte prekentekster, i tillegg til høringssaker om kollektbønn og liturgi for velsignelse av hus og hjem.

Kirkeordning er også et viktig punkt på bispemøtet. Dette er første gang biskopene er samlet etter endringene av Grunnloven 21. mai, og den nye situasjonen for kirken blir drøftet.

For mer informasjon om biskopenes møte på Svalbard, kontakt Bispemøtets generalsekretær
Christofer Solbakken

E-post: csso@kirken.no

Tlf.: 95 11 99 46

Høring om organisering av kirken i Oslo

(07.06.2012)

I en [høring med svarfrist 25. juni 2012](#) (pdf) bes berørte menigheter uttale seg om forslag til konkrete endringer i Østre Aker prosti og Domprostiet. Forslagene innebærer at det vil bli færre sokn i Groruddalen og i sentrum av Oslo. I tillegg ber bispedømmerådet om en vurdering av salg eller utleie av Bredtvet og Markus kirke.

- Vi mener at dette er nødvendige forslag. Flere menigheter har for små staber til at de kan fungere som robuste arbeidsfellesskap. Gjennom sammenslåing av sokn får vi større staber og muligheten til å øke innsatsen der det trengs mest, sier leder i Oslo bispedømmeråd, Harald Hegstad (bilde).

Han understreker at omorganiseringsplanene er ikke noe forsøk på å spare penger:

- De grep Oslo bispedømmeråd nå tar, et uttrykk for at kirkelige organer selv er nødt til å foreta prioriteringer innenfor tilgjengelige budsjettammer. Vi har lagt vekt på de strategiske utfordringer kirken i Oslo står overfor, samtidig som vi ønsker å opptre som ansvarlige arbeidsgivere.

Han mener de foreslåtte endringene gjør kirken i Oslo i stand til å leve bedre med de ressursrammer den har, og han forventer at bevilgende myndigheter minst vil opprettholde disse rammene.

- Vi mener den spesielle situasjonen kirken i Oslo står overfor tilsier en økt ressurstilgang. Kirken har oppgaver i lokalsamfunnet som ikke bare er knyttet til medlemmer og medlemstall, sier Hegstad.

- Omorganiseringsprosessen viser at den kirkelige strukturen er svært komplisert. Organisatoriske endringer krever et nært samarbeid mellom flere parter med ulikt myndighetsområde. I denne prosessen er det viktig å holde nær kontakt mellom bispedømmeråd, biskop, fellesråd, proster og lokale menighetsråd og staber, understreker Harald Hegstad.

Omoraniseringen som nå foreslås av Oslo bispedømmeråd er basert på bispedømmerådets rapport [«Organisering av kirken i Oslo – Anbefalinger om endringer i struktur og organisering i Domprostiet og Østre Aker prosti»](#) som ble presentert 19. mars 2012. Arbeidsgruppen bak rapporten ble ledet av Otto Hauglin.

Saken skal opp til ny behandling i Oslo bispedømmeråd 17. september 2012.

- [Se nettsidene til Oslo bispedømmeråd om høringen og bispedømmerådets forslag](#)

Klimaforlik på Stortinget

(08.06.2012)

Regjeringen og opposisjonspartiene, unntatt Frp, ble torsdag ettermiddag enige om fremtidens klimapolitikk. Partene hadde da gjenopptatt forhandlingene etter at de brøt sammen i forrige uke.

Opprop

Etter at klimasamtalene brøt sammen på Stortinget gikk flere kirkeledere, sammen med rundt 70 organisasjoner og enkeltpersoner, ut med et felles opprop der de krevde at partene satte seg ned igjen ved forhandlingsbordet.

- Vi er svært glade for at partene på Stortinget lyttet til vår oppfordring om å komme til enighet, og synes det er positivt at den synes å være bredt forankret. Men forliket må ikke bli en sovepute. Det er viktig at klimasaken forblir høyt prioritert på den politiske dagsorden, sier Tor B. Jørgensen, biskop i Sør- Hålogaland.

Han er en av kirkelederne som skrev under på oppropet.

- Jeg frykter at de foreslåtte tiltakene i Klimameldingen ikke er tilstrekkelig for å oppfylle Norges bidrag for å nå 2 graders målet. Til tross for at klimaforliket har konkretisert flere tiltak trengs det en løpende debatt for å bli enige om flere, sier Jørgensen.

Kampanjer for og imot vigselsturgi for likekjønnede ekteskap

(13.06.2012)

Prestene Maren Ninni Arnesdatter Lockertsen, Harald Hauge og Thore Wiig står bak [oppropet](#).

Øivind Benestad og MorFarBarn-stiftelsen etablerte kort tid etter en [underskriftskampanje](#) med tittelen *Nei til vigselsturgi for likekjønnede ekteskap!*

I flere Facebook-grupper og på [verdidebatt.no](#) pågår en livlig diskusjon om dette temaet.

Dansk og Svensk vigselsturgi

Den danske regjering [opphevet 7. juni lov om registrert partnerskap og vedtok endringer i ekteskapsloven](#). Regjeringen ønsker at alle medlemmer av den danske folkekirke skal ha mulighet til å gifte seg i kirken – uansett deres seksuelle orientering. Par av samme kjønn kan fra 15. juni, når loven trer i kraft, gifte seg og kalle seg ektefeller både i kirken og på rådhuset. Regjeringens forslag om at prester skal ha mulighet for å si nei til å vie homoseksuelle [blev også vedtatt av Folketinget](#).

Allerede i desember i fjor meddelte de danske biskopene sin kirkeminister at de ville ha en liturgi klar til bruk, så snart loven ble vedtatt i Folketinget. Den 11. juni ble liturgien, som 8 av 10 biskoper stiller seg bak, presentert på [www.folkekirken.dk](#)

I 2009 endret Sveriges Riksdag ekteskapslovgivningen, og i oktober samme år gikk [Svenska kyrkans kirkemøte inn for kirkelig vigsel for par av samme kjønn.](#)

Samlivsetisk utvalg

I 2009 fikk Norge en ny ekteskapslov, som også ga likekjønnede par rett til å inngå ekteskap. Loven presiserer imidlertid at likekjønnet ekteskap ikke kan inngås i kirken uten at Kirkemøtet har fastsatt liturgi for inngåelse av ekteskap mellom likekjønnede.

I [ekteskapslovens §16](#), står det: *"Et ekteskap er ugyldig dersom prest i Den norske kirke ikke har fulgt liturgi fastsatt av Kirkemøtet."*

Etter anmodning fra Kirkerådet [oppnevnte Bispemøtet høsten 2009 et samlivsetisk utvalg](#). Kirkerådet ønsket en grundig, teologisk gjennomgang av kirkens ekteskaps- og samlivsetiske forståelse.

Utvalget som ledes av Bispemøtets preses, Helga Haugland Byfuglien, presenterer ventelig sin utredning i september. Utredningen vil blant annet redegjøre for endringer i befolkningens holdninger og praksis i samlivsspørsmål og gi premisser for kirkelig samlivsetisk veiledning.

Utredningen vil bli behandlet på Bispemøtet i høst, og deretter oversendt Kirkerådet. Kirkerådet skal deretter fremme en sak til Kirkemøtet.

Et stykke igjen

Kirkerådets direktør, Jens-Petter Johnsen, tror samlivssaken neppe kan bli sak på Kirkemøtet før i 2014.

- Dette er et spørsmål det er strid om i kirken. Derfor er det viktig at saken blir drøftet grundig i kirkens ulike organer. Dersom det kommer forslag om innføring av en liturgi for vigsel av likekjønnede par, må dette først drøftes som en prinsipiell sak på Kirkemøtet og senere som liturgisak. Det betyr at Den norske kirke tidligst i 2015 kan ta stilling til spørsmålet om å innføre en liturgi for vigsel av homofile par, sier Johnsen.

Den norske kirke har i mange år debattert homofili, homofilt samliv og likekjønnet ekteskap. [Se en oversikt for årene 1992-2012 her](#)

Tariff-forhandlinger for 6000 kirkeansatte neste uke

(14.06.2012)

Det er 21 arbeidstakerorganisasjoner som er part i Hovedtariffavtalen i KAs tariffområde. Arbeidstakerorganisasjonenes krav legges fram 14. juni, og KA legger opp til å presentere et tilbud når forhandlingene starter 18. juni. Alle dokumenter i forbindelse med tariffoppgjøret legges ut på KAs hjemmesider under [TARIEFF 2012](#).

Den 5. juni ble det enighet mellom arbeidstakerorganisasjonene og kommunesektoren (representert ved Kommunenes sentralforbund KS) om tariffoppgjøret i kommunal sektor. Oppgjøret har en samlet ramme på 4,07 prosent, det samme som i oppgjøret i staten.

KAs medlemmer er alle kirkelige fellesråd og noen menighetsråd, barnehager og organisasjoner. Etter KAs vedtekter for arbeidsgivervirksomheten § 5, overdrar medlemmene fullmakt til KA for å inngå og si opp sentrale tariffavtaler.

Det er inngått tre avtaletyper:

[Hovedavtalen](#), som regulerer bl.a. tvisteregler mellom partene, samarbeid og medbestemmelse. Det er utarbeidet en felles veiledning til Hovedavtalen. Gjeldende avtale løper til 31.12.2013.

[Hovedtariffavtalen](#), som regulerer lønns- og arbeidsvilkår, så som bl.a. lønn/godtgjøringer, arbeidstid, avtalefestet ferie, lønn under sykdom/svangerskap mv., og pensjonsforhold. Gjeldende avtale løper til 30.04.2012.

[Sentrale særavtaler](#), som regulerer forhold som ikke allerede er regulert i de to andre avtalene. Det er inngått 6 særavtaler som omhandler, reiseregulativet, arbeidstøy, ledere, kirkelige stillinger, barnehager mv og barnehager i Oslo. Gjeldende særavtaler løper til 31.12.2012.

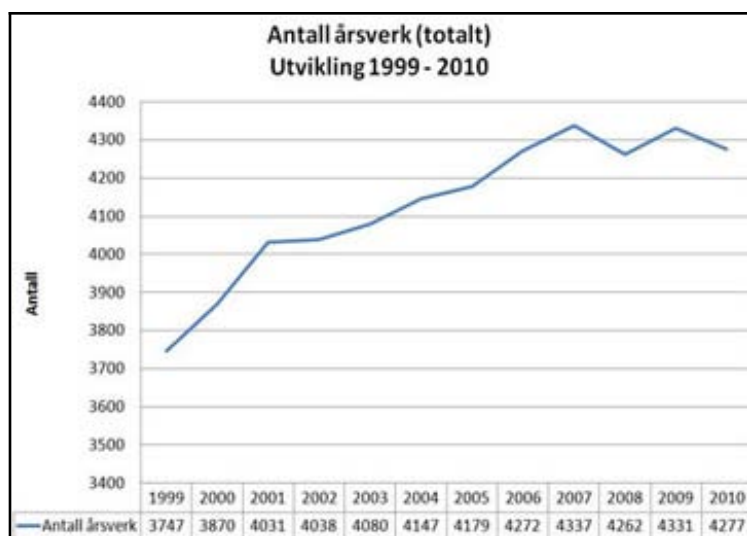
KA har i vår arrangert fem arbeidsgiverkonferanser landet rundt. Administrerende direktør presenterte [et debattnotat](#) til disse konferansene. Her skriver han blant annet.

- . . . *kirkens nære kobling til kommunene (har) gjort at vi i alle år har sett det formålstjenlig å ligge nær resultatet fra kommunene (KS), og også følge de interne prioriteringene som er gjort der.*

Sistnevnte er ikke en selvfølge, og er derfor også et av temaene det alltid må tas stilling til ved tariffrevisjonene.

Alle de kirkelige fellestrådene er medlemmer av KA - Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon. KAs medlemmer har rett til rådgivning og bistand fra KA i forbindelse med:

- Inngåelse og revisjon av tariffavtaler og andre avtaler med de ansattes organisasjoner.
- Tolkning av avtaler, lover og bestemmelser.
- Forebygging og løsning av rettsvister og interessetvister.
- Utforming av lønns-, arbeidsgiver- og personalpolitikk og personaladministrative tiltak.
- Dyktiggjøring av folkevalgte og ansatte i lønns- og personalsaker.

Antall årsverk i KA-sektoren har økt fra 3747 i 1999 til 4277 i 2010. Den jevne veksten i årsverk siden slutten av 1990-tallet, har i senere år flatet ut. (Grafen er hentet fra www.ka.no - klikk på bildet for større utgave)

- [Se mer om KAs lønns- og personalstatistikk her](#)
- [Se KAs nettsider om Veiledning til Hovedavtalen 2010–2013](#)
- [Vedtakter for KAs arbeidsgivervirksomhet](#)

Ved spørsmål om arbeidsrett og tariff kan følgende personer kontaktes i KA - Kirkelig arbeidsgiver og interesseorganisasjon:

Ingrid B. Tenfjord, forhandlingssjef/advokat, tlf. 23 08 14 23, mob.tlf. 988 89 229

Steinar Moen, spesialrådgiver, tlf. 23 08 14 20, mob.tlf. 909 40 088

Randi Moskvil Letmolie, seniorrådgiver, tlf. 23 08 14 22, mob.tlf. 472 39 569

Biskopene med ny klimauttalelse: - Vi vil mer!

(15.06.2012)

Vi vil mer!

Om klimautfordringen – uttalelse fra Bispemøtet samlet på Svalbard

Bispemøtet har vært på Svalbard og opplevd naturens storhet og sårbarhet. Arktis er et barometer for klimaet på hele kloden. De dramatiske klimaendringene er tydelige. På denne reisen har vi fått bekreftet en bred faglig enighet om at menneskenes forbruk av fossilt brennstoff er medvirkende årsak til disse endringene. Det haster med å redusere verdens samlede klimagassutslipp.

Klimaendringene rammer verdens fattigste hardest. De mest utsatte har minst ansvar for dagens situasjon. Kampen mot klimaendringer må balanseres med retten til et verdig liv. Klimakrisen og energimangelen må løses parallelt. De industrialiserte landene må ta ansvar for å få utslippene drastisk ned.

En ny internasjonal klimaavtale må på plass. Mens vi venter på en slik avtale må Norge bruke sine økonomiske og teknologiske muligheter til å være et foregangsland.

Regjeringens klimamelding, Norsk klimapolitikk, bekrefter alvoret i situasjonen. Det var viktig at Stortinget 7. juni vedtok et klimaforlik med en forpliktende og konkret tiltakspakke. Bispemøtet mener at målsettingene er for lite ambisiøse, og er kritisk til at Norge ikke tar en større del av utslippskuttene hjemme. Kortsiktige, nasjonale vinningshensyn overskygger de langsiktige og globale perspektivene. Vi må ta modigere skritt enn det klimameldingen og klimaforliket legger opp til, selv om det koster.

Skaperverket er en gave fra Gud. Det skal forvaltes og ikke forbrukes. Bibelen advarer oss mot grådighet og selvopptatthet. Som del av skaperverket utgjør vi mennesker et felleskap der alle har rett til et trygt og verdig liv. Det er vår moralske plikt å arbeide for rettferdig fordeling.

Situasjonen er utfordrende. Vår kristne tro gir oss håp for framtida og mot og kraft til å kjempe. Bibelens Gud er håpets Gud. Kunnskapen om klimakrisen bærer i seg kimen til forandring. Vi har

ressurser til å finne alternativer hvis vi vil. Sammen med alle mennesker av god vilje må vi søke nye og dristige løsninger. Det nytter.

Vi avsluttet vår reise med å feire gudstjeneste i håpets tegn og sang Svalbard-salmen:

*«Naturen roper sårbar som mennesket, på vakt
mot alt som truer livet i all Guds skaperprakt.*

-Hav og himmel, fjell og vidde

Gud er stor i alt han gjør.

Lys og mørke, storm og stille,

Gud er hos oss nå som før.»

Det haster - det koster - det nytter

Uttalelse fra Bispemøtet 2. oktober 2007.

Kirkeledere krever sterk våpenhandelsavtale

(26.06.2012)

2. juli starter FNs konferanse om en internasjonal våpenhandelsavtale i New York. KV har gått aktivt ut med å lansere kampanjen Ecumenical Campaign for a Strong and Effective Arms Trade Treaty. Rundt 60 medlemskirker og samarbeidspartnere i 34 land engasjerer seg i kampanjen.

Den internasjonale kirkelederen ønsker seg en sterk våpenhandelsavtale som kan redusere verdens bruk av våpen.

- I vårt arbeid registrerer vi at Norge blir sett på en som en viktig aktør for at denne avtalen skal bli noe av. Skal man oppnå resultater i slike forhandlinger kreves det tung politisk deltakelse. Derfor hadde det vært bra om Norge kunne spilt en rolle slik at vi får et gjennombrudd, sier Fykse Tveit.

Lagt merke til

Han tror ikke Norges betydning for resultatet av forhandlingene skal undervurderes.

- Med den status Støre har i det internasjonale diplomati, vil det bli lagt merke til om han deltar. Og det vil helt sikkert ha en positiv effekt på forhandlingen om han selv reiser, mener Fykse Tveit.

[Kirken Nødhjelp ber Støre reise til New York.](#)

Viktigste initiativ

Fra 2.-27. juli skal land fra hele verden samles for å forhandle om det som blir sett på som det

viktigste initiativet noensinne innenfor FN i forhold til kontroll av våpenhandel. Håpet er å få på plass en sterk og effektiv avtale som kan bidra til å redusere de ødeleggende konsekvensene av væpnet vold, og uansvarlig våpenhandel over hele verden. En handel som ofte resulterer i alvorlige brudd på internasjonale menneskerettigheter og internasjonal humanitær rett.

Menneskelige hensyn

- KV har en lang tradisjon for å arbeide for nedrustning, rettferdighet og fred. Og et tiltak som dette hører klart hjemme i vårt arbeid, sier Fykse Tveit.

Ved å mobilisere individer, kirker og organisasjoner vil KVs våpenhandels-kampanje understreke den viktige rollen lokale trossamfunn kan spille, ved å bringe menneskelige hensyn inn i forhandlingene.

Støttes av LVF

Også det Det Lutherske Verdensforbund (LVF) engasjerer seg i arbeidet for en sterk internasjonal avtale. I løpet av LVFs møte i Bogota, Colombia, fra 15.-20. juni, vedtok rådet en uttalelse om behovet for en våpenhandelsavtale. I sin tale til LVFs råd siterte biskop Munib A. Younan, president for rådet, Nomfundo Walaza fra Desmond Tutus Fredssenter i Cape Town:

- Kirker og troende bør være bekymret for potensialet for en svak avtale. Når alt kommer til alt, hva kan vi si at vi har bidratt med? Støtte til en sterk og effektiv ATT handler om å bry oss om samfunnet og sårbare mennesker over hele verden.

Younan skrev selv under kampanjen.

- Det er på tide at kirken slutter å nøle, og i stedet snakker med klar stemme til de kreftene som vil frarøve oss selve livet, sa biskop Younan.

Tverreligiøs kampanje

Parallelt er det også initiert en tverreligiøs underskriftskampanje av Control Arms, en global allianse mellom ulike organisasjoner. Så langt har denne blitt signert av 176 religiøse ledere og 74 trosbaserte organisasjoner i 22 land.

Sterkt eksempel

Martin Junge, generalsekretær for LVF, støtter den tverreligiøse kampanjen.

- Religion er ikke ment som snublestener, men som brobygger for å skape en rettferdig, fredelig og gjenforent verden. Våpenhandelsavtalen er et sterkt eksempel på hvordan interreligiøst samarbeid kan gå sammen om et felles godt formål, sier Junge.

[Opprop for internasjonal våpenhandelsavtale](#) (kirken.no)

[Arms Trade Treaty \(ATT\)](#)

[Kirkenes Verdensråds kampanje for en sterk våpenhandelsavtale](#)

Markering for en god våpenhandelsavtale

(27.06.2012)

Neste uke starter sluttforhandlingene i FN om verdens første internasjonal våpenhandelavtale (Arms Trade Treaty) i New York. I den forbindelse oppfordrer en rekke norske organisasjoner den norske delegasjonen til å ikke fire på kravene.

Underskrifter

Onsdag 27. juni kl.10, utenfor Utenriksdepartementet, ble de norske underskriftene fra den internasjonale Control Arms-kampanjen levert til statssekretær Gry Larsen. Kampanjen inneholder også en del der religiøse ledere oppfordres til å gi sitt budskap for en sterk våpenhandelavtale – disse vil bli overlevert i New York.

Den norske forhandlingsdelegasjonen med statssekretær Gry Larsen i spissen, lyttet interessert da Rebekka Jynge fra Press - Redd Barna Ungdom, overleverte de norske underskriftene og holdt en kort appell.

Internasjonalt økumenisk press

Arbeidet for en sterk våpenhandelavtale er en sak som Kirkenes Verdensråd har arbeidet lenge for. Generalsekretær Olav Fykse Tveit er en av de som ønsker at Norge skal gå foran som et foregangsland.

Hva er ATT?

Arms Trade Treaty er et globalt rammeverk under FN som skal regulere den internasjonale handelen med konvensjonelle våpen. FNs medlemsland skal i juli 2012 enes om hvilke våpen og overføringer som skal reguleres av avtalen, og hvilke kriterier og føringer som skal gjelde for våpenhandelen i framtiden.

Markering for fred i Sudan og Sør-Sudan

(28.06.2012)

Markeringen i Norge er ledd i en verdensomspennende fredsmarkering initiert av tidligere barnesoldat, nå artist, Emmanuel Jal.

Se ham på YouTube her:

YouTube

We Want Peace

Representanter fra både den sudanske og den sør-sudanske ambassaden vil være tilstede og holde appell. Sarah Ramin Osmundsen vil stå for kunstneriske innslag.

Budskapet til markeringen er fred og beskyttelse av sivilbefolkningen i Sudan og Sør-Sudan, og betydningen av varig fredsbygging.

De som stiller seg bak markeringen er foreløpig Støttegruppen for Fred i Sudan, Osloenteret for fred og menneskerettigheter, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Norsk Folkehjelp, Kirkens Nødhjelp, Fredslaget, Norges Fredsråd, Norges Kristne Råd, Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom, KFUK-KFUM Global, Norsk flyktningehjelp, Leger uten grenser, Redd barna og SAIH (Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond).

**Fredsmarkeringen starter kl 12.00-14.00, på Eidsvolls plass foran Stortinget.
Alle er velkommen.**

Arrangørene stiller seg bak følgende opprop:

Opprop for fred i Sudan og Sør-Sudan

Norge har et bredt engasjement for befolkningen i Sudan og Sør-Sudan, og spilte en sentral rolle for å få på plass fredsavtalen i 2005. Sammen med USA og Storbritannia la Norge grunnlaget for forhandlinger og fred i et land herjet av borgerkrig. The Comprehensive Peace Agreement (CPA) åpnet for en tostats-løsning, og 9. juli 2011 erklærte Sør-Sudan seg som selvstendig stat etter å ha avholdt folkeavstemning. Samme dag anerkjente Norge det nye landet. Men situasjonen er skjør, og deler av de stabiliserende målsettingene i fredsavtalen er ennå ikke gjennomført. Dette har ført til at de to landene igjen står overfor nye konflikter. Arbeidet for fred er ikke over.

USA, Storbritannia og Norge (troikaen) spilte en viktig rolle under de IGAD ledede fredsforhandlingene, og må fortsette sitt felles engasjement i samarbeid med FN og Den afrikanske unionen (AU). Med støtte fra sikkerhetsrådet har AU nå skapt rom for dialog og videre forhandlinger. Partene må oppfordres til å følge veikartet som er nedfelt i FNs sikkerhetsrådsresolusjon 2046 og som implementeres gjennom forhandlingene i regi av AU. Mangel på beskyttelse og humanitær hjelp til sivile både i Sudan og Sør-Sudan er brudd på menneskerettighetene.

Vi vil at:

- Norge arbeider for at troikaen fortsetter sitt felles engasjement
- Norge må stå ved sine løfter om støtte til Sudan og Sør-Sudan i implementeringen av fredsavtalen også etter fredsavtaleperioden.
- Det må legges til rette for at partene starter forhandlinger om de uavklarte grenseområdene, slik at angrepene og terroren mot sivilbefolkningen opphører.

Forhandlinger er veien til fred - ikke nye krigshandlinger.

[Kirkenes Verdensråd fordømmer ødeleggelse av kristen kirke i Sudan.](#)

Statlig veiledning til privatisert gravferd

(03.07.2012)

Se www.livssynsaopenseremoni.no

Dette sier preses i Den norske kirkes Bispemøte, Helga Haugland Byfuglien (bilde). Hun var ukjent med Kulturdepartementets nye nett-tjeneste som ble lansert 2. juli. [Nettsiden](#) inneholder musikk og tekster til bruk ved privat gravferd. Departementet har også laget et informasjonshefte, [Livssynsåpen seremoni ved gravferd](#), som skal distribueres til begravelsesbyråer landet rundt.

Helga Haugland Byfuglien gir støtte til regjeringens arbeid med å få på plass livssynsnøytrale seremonirom. Men hun mener det er uheldig at regjeringen utarbeider egne forslag til gravferdsseremoniens utforming.

- I ritualer og seremonier ved livets slutt spiller livssyn en rolle for de fleste mennesker og knytter dem til et større fellesskap. Min forventning til regjeringens religionspolitikk er å tilrettelegge for det religiøse og livssynsmessige mangfoldet, ikke å påta seg veilederrollen, - eller tilta seg definisjonsmakten, - for hva som er «livssynsåpent», sier hun og legger til:

- Kulturdepartementets veiledning legger til rette for å sette sammen tekster fra ulike tradisjoner og livssyn. Dette stiller jeg også et stort spørsmål ved.

Haugland Byfuglien ser positivt på at ulike gravferdsordninger er i bruk:

- Valgmuligheter er alltid et gode, men ved gravferd trenger de fleste noe trygt og kjent som har vist slitestyrke. Få vil ha behov for å få presentert enda flere alternativer fra begravelsesbyrået enn de får i dag. Jeg tror kulturministerens nye initiativ kommer til å gi begravelsesbyråene en rolle og et ansvar som det burde ha vært reflektert mer over, sier preses i Bispemøtet, Helga Haugland Byfuglien.

22. juli-markering i Den norske kirke

(06.07.2012)

- [English version](#)

Hole kirke

I [Hole kirke](#) vil DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen delta sammen med blant andre utenriksminister Jonas Gahr Støre og AUFs generalsekretær Tonje Brenna. Det er holdt av plasser til pårørende i tillegg til vanlig menighet. Fordi Hole er en forholdsvis liten kirke, blir det overføring til storskjerm på utsiden av kirken.

Gudstjenesten i Hole ledes av Tunsberg-biskop Laila Riksaasen Dahl sammen med prost Kristin Moen Saxegaard og sokneprest Morten Hansen Hunstad. Trompetist Tine Thing Helseth deltar sammen med kantor og to lokale kor.

Gudstjenesten starter kl. 11.00. Alle som skal ha plass inne i kirken, må være til stede i god tid før kl. 10.30. Denne dagen kan man ikke kjøre egen bil helt fram til kirken. Det tilbys busstransport fra Vik, kommunesenteret i Hole, og fra Helgelandsmoen.

Oslo domkirke

I Oslo domkirke vil DD.MM. Kongen og Dronningen delta sammen med Prinsesse Märtha Louise. Der deltar også stortingspresident Dag Terje Andersen, statsminister Jens Stoltenberg og AUF-leder Eskil Pedersen. En rekke plasser vil bli holdt av til pårørende og ofre for terrorhandlingene.

NRK1 overfører denne gudstjenesten direkte. Gudstjenesten starter kl. 11.00.

Gudstjenesten i Oslo domkirke ledes av preses i Bispemøtet biskop Helga Haugland Byfuglien, Oslo-biskop Ole Christian Kvarme, domprost Olav Dag Hauge og sokneprest Elisabeth Thorsen. Kirkens to kantorer og kor vil også delta denne dagen.

Alle inviterte som ønsker plass i kirken, må være til stede i god tid før kl. 10.40.

Markering i gudstjenester landet rundt

Alle biskopene deltar på gudstjeneste i sine respektive domkirker 22. juli. Bispemøtet har sendt ut forslag til hvordan gudstjenester ellers i landet kan markere årsdagen for terrorhandlingene.

- [Se det utsendte materialet fra Bispemøtet her](#)

Her er ett av forslagene til bønn på gudstjenestene 22. juli:

Himmelske Far, vi kommer fram for deg og ber for alle som mistet sine kjære og sitter igjen med savn og sorg etter 22. juli 2011.

Vi ber for dem som overlevde udåden, men som lever videre med skader på kropp og sjel.

Kom med fred og trygghet til alle som kjemper med uro og angst.

Vi ber for din kirke og menigheten her hos oss.

Gjør oss til medmennesker som kan lytte, lindre og lege.

Det ber vi deg om, Gud.

-
-
- Se også [Det finnes lys, også i mørket](#) (av preses i Bispemøtet, Helga Haugland Byfuglien)
-
-

NRK leverer pool-bilder fra gudstjenesten i Oslo domkirke til tv-medier. Det vil være poolfotografering innendørs ved NTB Scanpix, ANB og Stella pictures. Det holdes av plasser til journalister. Undertegnede ber om tilbakemelding fra de som ønsker å være til stede på gudstjenesten.

Også i Hole kirke vil det være poolfotografering der NRK og NTB Scanpix har fått tildelt plass innendørs. Andre fotografer henvises til plassering utenfor kirken. Det holdes også her av plasser til journalister inne i kirken. Undertegnede ber om tilbakemelding fra de som ønsker å være til stede på gudstjenesten.

Siv Thompson, kommunikasjonsrådgiver i Kirkerådet,
sth@kirken.no, 482 482 54.

Siv Thompson vil være til stede på gudstjenesten i Hole 22. juli.

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug, vil bistå media i Oslo domkirke 22. juli.
tev@kirken.no, 48 99 12 05.

«Salige er de som skaper fred»

(09.07.2012)

Biskop Ingeborg Middtømme fokuserte på fellesskap og samhandling i sin appell foran Stortinget:

- Jesus sier «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.» (Mt 5,9) Freden kommer ikke av seg selv. Den må skapes; den må bygges – av mange ulike elementer - og av kvinner og menn i fellesskap, sa hun til de oppmøtte. Til tross for store mengder nedbør var det rundt 70 mennesker tilstede på markeringen.

Biskop Ingeborg Middtømme holdt appell og sa: La oss stå sammen med våre søsken i Sudan og Sør-Sudan til de har fred. (Foto: Laurie MacGregor/Kirkens Nødhjelp)

Det var også appeller fra Utenriksdepartementet, ambassadene til Sudan og Sør-Sudan, Kirkens Nødhjelp, AUF og Folkehjelpa Solidaritetsungdommen – og opptredener av Sarah Ramin Osmundssen, African Sunz og Morton Zakaria.

I forrige uke kom erkebiskopen i Sør-Sudan (katolsk) og erkebiskopen i Sudan (episkopal) med en [felles uttalelse](#) der de beskrev den felles drømmen om fred i landene.

Biskop Midttømme viste til denne uttalelsen og avsluttet sin appell med oppfordring om å stå sammen for å skape fred.

- Vi tror på en verden hvor de svake blir beskyttet, ikke utnyttet, En verden hvor ingen er sultne eller fattige, en verden hvor goder og ressurser blir delt, så alle kan nyte godt av dem, eEn verden hvor nasjoner, raser og kulturer, kvinner og menn, lever sammen i toleranse og gjensidig respekt, en verden hvor fred bygger på rettferdighet.

Vi vil fred. La oss stå sammen med våre søsken i Sudan og Sør-Sudan til de har fred.

Vi vil fred. La oss stå sammen og igjen og igjen skape fred.

- [Les biskop Ingeborg Midttømmes appell her](#) (pdf)

Anmoder om å fjerne leiren ved Sofienberg kirke

(13.07.2012)

Siden 6. juli har en rekke representanter fra romfolket bodd i telt og biler rundt Sofienberg kirke i Oslo. Kirkevergen i Oslo Robert Wright og fungerende biskop Olav Dag Hauge innkalte talsmenn for gruppen til et møte 13. juli. Der ble det formidlet at kirken selv ikke har noen løsning på gruppens problemer. Kirken vil arbeide for bedre kontakt mellom romfolket og myndighetene.

- Men kirken vil ikke be om politiassistanse for å rydde området rundt Sofienberg kirke. Alle har vært klare på at dette har vært en svært kortvarig løsning. Vi regner med at de som oppholder seg der, vil innse at dette ikke kan fortsette, sier kirkeverge Robert Wright.

- Kirken har ikke noe sted å sende romfolket når de forlater plassen rundt Sofienberg kirke. Men vi vil formidle tydelig til byrådet i Oslo at denne gruppen må få en konkret oppfølging, sier kirkeverge Robert Wright.

Fungerende biskop Olav Dag Hauge sier at biskopens kontor vil sørge for kontakt mellom politiet i Oslo og representanter fra romfolket.

- Deres historier om uhøvisk og diskriminerende oppførsel fra politiet må luftes direkte overfor politiet. Ellers blir det lett misforståelser, sier Olav Dag Hauge.

For ytterligere kontakt:
Kirkeverge i Oslo, Robert Wright
Tlf: 91 16 17 16

Ønsket om å oppløse leiren ble også formidlet skriftlig til gruppen av romfolk ved Sofienberg kirke. Dette er brevets innhold:

Til de som har tilhold utenfor Sofienberg kirke.

Vi har denne uken hatt dere boende utenfor kirken. Vi har etter beste evne forsøkt å hjelpe dere til rette og formidle deres budskap ut til mediene.

Vi har underveis måttet forholde oss til myndighetene inklusive politiet. Vi har ut fra de råd vi har mottatt, konkludert med å anmode om at dere i dag starter utflytting av området. Vi håper det er ryddet innen lørdag kveld.

Kirken har et engasjement for romfolket som ytterligere vil bli fulgt opp i tiden som kommer.

Vi takker dere for den positive kontakten vi har hatt så langt.

Vennlig hilsen, for kirken i Oslo, Robert Wright, kirkeverge.

22. juli minnegudstjeneste på NETT-TV

(20.07.2012)

Årsdagen markeres spesielt med minnegudstjeneste i Hole kirke ved Utøya og Oslo domkirke.

Gudstjenesten i Oslo domkirke blir direkteendt på NRK1. For å se overføringen følg [lenken](#).

Du kan også følge minnegudstjenesten på [Aftenposten Nett](#) og [VGTV](#).

[22. juli-markering i Den norske kirke](#)

En minnegudstjeneste for lys og håp

(22.07.2012)

English version further down.

Allerede en time før gudstjenesten begynte var det lang kø for å komme inn i domkirken. Flere av de fremmøtte kom til kirken med en rose i hånden. Rundt tusen mennesker var til stede da Til ungdommen, spilt av Geir Inge Lotsberg og Kåre Nordstoga, satte tonen for minnegudstjenesten som ble direktesendt i NRK1.

Kongeparet, prinsesse Märtha Louise, statsminister Jens Stoltenberg og AUF-leder Eskil Pedersen var til stede, sammen med flere statsråder og en rekke stortingsrepresentanter.

Være medmennesker

- Vi har tent lys, løftet roser og holdt rundt hverandre, men mørket hos dere som bærer tyngst, har ikke uten videre blitt lysere av det. Vi vet det, sa [Haugland Byfuglien i sin tale](#).

Hun minnet alle på å være medmennesker i mange dager fremover for dem som fremdeles har sorg og savn.

- Alle dem som reddet liv og alle dem som tok stor risiko for å verne et medmenneske, og alle de som har løftet frem håpet, er lysende eksempler på nestekjærlighet og godhet, sa Haugland Byfuglien i sin preken.

Fremtidshåp

[Biskop Ole Christian Kvarme](#) holdt inngangsordet, og refererte blant annet fra Edvard Hoems sorgsalmes etter 22. juli.

- På nytt slår vi ring rundt alle med sår og savn etter udåden i Regjeringskvartalet og på Utøya, sa Kvarme.

Han trakk frem fremtidshåpet for en beveget menighet.

- Etter 22. juli i fjor ble håp også tent i våre hjerter. Ungdom satte ord på det, en annerledes protest mot ondskapens angrep på liv, mangfold og fellesskap, sa Kvarme.

Personlig hilsen

På årsdagen etter terrorhandlingene på Utøya og i Oslo deltok også [AUF-leder Eskil Pedersen](#) sammen med kongeparet og representanter for regjeringen på minnegudstjenesten. Pedersen ga en personlig hilsen der han blant andre takket kongehuset, det politiske lederskapet og Den norske kirke og andre trossamfunn for støtte i etterkant av terrorhandlingene. [Stortingspresident Dag Terje Andersen](#) holdt også en hilsen.

Minnegudstjeneste i Hole kirke

Også i Hole kirke, som ligger nær Utøya, ble det holdt en vakker minnegudstjeneste med lokale sangkor og Tine Thing Helseth på trompet. Biskop Laila Riksaasen Dahl holdt en preken over Romerne 12, 21, som lyder: La ikke det onde overvinne deg, men overvinn det onde med det gode. - Det er lov til å være sint, men det avgjørende er hva vi tillater at sinnet fører til, sa Riksaasen Dahl.

Kronprinsparet var til stede ved minnegudstjenesten, og kronprins Haakon deltok med tekstlesning. Utenriksminister Jonas Gahr Støre holdt en hilsen til de rundt 500 fremmøtte på vegne av regjeringen, mens generalsekretær i AUF, Tonje Brenna, holdt en personlig hilsen. Kitty Eide, medlem av Støttegruppen, ga også en hilsen.

[Se hele minnegudstjenesten i Oslo domkirke](#) (NRK)

[Program for minnegudstjenesten i Oslo domkirke](#) (PDF)

[Inngangsord ved biskop Ole Christian Kvarme](#) (PDF)

[Preken ved preses Helga Haugland Byfuglien](#) (PDF)

[Program for minnegudstjenesten i Hole kirke](#) (PDF)

[Preken ved biskop Laila Riksaasen Dahl](#) (PDF)

English version:

A Memorial Service of hope

Today, the 22 of July 2012, Norway is commemorating one year since the terror hit Oslo and on the island of Utøya.

In remembrance of the terror attacks in Oslo and Utøya Friday 22 of July last year, there were official Memorial Services in two churches: In Oslo Cathedral and in Hole church, in Vik municipality, near Utøya.

- Kindness and love exist, even in utter darkness. That was our unified answer to the evil that struck the 22 of July last year, said presiding bishop Helga Haugland Byfuglien in her sermon in Oslo Cathedral the 22 of July 2012.

Roses

People were gathering in front of the Cathedral an hour before it commenced. Many brought roses. Around a thousand people were attending the service, as Kåre Nordstoga and Geir Inge Lotsberg, started the service by playing the song Til Ungdommen. A tune which has become a symbol of hope for a better future after the terror attacks.

The King and Queen and Princess Märtha Louise, the Prime Minister Jens Stoltenberg, members of the Government and AUF- leader Eskil Pedersen (the Youth movement of the Norwegian Labour Party) participated.

Lit candles

- We have lit candles, held roses and comforted each other, but the darkness within you who carry the heaviest, has not necessarily become any lighter because of that. We know that, said bishop Haugland Byfuglien. She reminded everyone to take care of the ones struggling with grief and sorrow for many days to come.

- All who saved lives and took great risks helping others and all of them who gave hope, are examples of love and kindness, said Haugland Byfuglien.

Hole Church

The service in Hole church was attended by the Crown prince and Crown princess, as well as the foreign minister, Mr. Jonas Gahr Støre who gave a speech on behalf of the government. The Crown Prince also participated by reading from the Bible. Around 500 people attended the service, which was screened outside.

Vandring med mening

(01.08.2012)

I Agder og Telemark har 23 pilegrimer vandret fra Hovden til Røldal, på fire dagsetapper på om lag to mil.

Lurer du på om alle kom uskadd fram?

Eller om Kristus' svette har noe med Røldalsvannet å gjøre?

[Les mer om turen og se bilder her.](#)

Les mer om pilegrimsvandring og ulike ruter på <http://pilegrimsleden.no/>, www.pilegrim.no eller sjekk samlesiden på kirken.no.

Skuffet, men ikke håpløs

(02.08.2012)

Internasjonal rådgiver Camilla Ravensborg Aschjem i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke var kirkens representant under FN-konferansen. Tor Kristian Birkeland er prosjektleder for Kirkelig fredsplattform og ansatt i Norges kristne råd. Han har trukket i trådene i lengre tid, og vært bakkemannskap hjemme under konferansen. Nå oppsummerer de sammen de viktige ukene i veien mot en mer human verden.

- Jeg må jo si at jeg er skuffet, og mest over USA og Russland. For på konferansens siste dag, da et utkast til avtale ble lagt fram, var USA klar på at dette måtte de ha mer tid på. Og Russland sluttet seg til dette. Der strandet det hele. For uten disse store aktørene, som utgjør to av fem faste medlemmer i FNs sikkerhetsråd, er det jo ingen mulighet for avtale, forteller Aschjem.

Kirkens viktige rolle

I løpet av de fire forhandlingsukene ble mange utkast til en avtale lagt på bordet. Lobbyvirksomhet er en viktig del av prosessen, og de fire delegatene fra Utenriksdepartementet i Norge jobbet kontinuerlig med dette. Kirkens rolle i arbeidet er også av stor betydning, og Kirkenes verdensråd har mobilisert til Arms Trade Treaty-kampanjer i 34 land.

- Gjennom Kirkenes verdensråds koordinerende arbeid er alle verdensdeler representert fra kirkelig side. Vi er en viktig aktør fordi så stor del av befolkningen er medlemmer i kirken, vi representerer mange, og vi har god kontakt med grasrota. Vi skal heller ikke glemme at kirken i mange land har nær kontakt med sine styresmakter, og derfor er påvirkningen viktig, sier Birkeland.

Problemet USA

Det er ingen tvil om at det er USA som både er problemet og løsningen når det gjelder å få på plass en avtale. Selv om det ikke sies høyt, er høstens presidentvalg en viktig faktor. I et land der en svært viktig pressgruppe ikke vil gi slipp på retten til å bære eget våpen, må en president på gjenvalg unngå å legge seg ut med denne delen av befolkningen.

- Det er nesten så det er litt ergerlig at FN-konferansen ble avholdt før presidentvalget 4. november. Uansett utfall av dette valget, vil presidenten de kommende fire årene være mindre redd for å ta upopulære beslutninger enn en som nylig har fått tillit fra borgerne. Og det som er helt tragisk oppe i det hele, er at dette egentlig er en stor misforståelse blant folk i USA. De tror en ATT-avtale handler om retten til å bære våpen og produksjon, men det er feil. Det som skal reguleres, er internasjonal handel med våpen, og det påvirker jo ikke den enkelte amerikaners borgerrettigheter, sier en frustrert Aschjem.

Hva skjer nå?

Nettopp bredden i det kirkelige engasjementet er viktig i tiden fremover. For på konferansens siste dag samlet 90 stater seg om et utkast som kan være grunnlag for videre behandling i FNs organer. Kirkenes oppgave nå, er å overbevise de drøyt hundre nasjonene som ikke stilte seg bak utkastet, slik at de kan påvirke sine ledere til å støtte dette utkastet.

- Vi skal faktisk være litt stolte av å være norske i denne sammenhengen. For det var knapt noen nasjon som var mer kompromissløse enn oss når det gjaldt å komme fram til en god avtale. Det gjør ikke forhandlingene enklere, men mer rettferdige. Og det trenger vi, når vi vet at 2000 mennesker dør hver eneste dag på grunn av våpen. Det er til syvende og sist enkeltmennesker det handler om, de fleste uskyldige ofre. Dette må reguleres, og det bør skje så raskt som mulig, avslutter Birkeland og Aschjem.

Vil du vite mer om Arms Trade Treaty?

[Generell informasjon fra Norges kristne råd.](#)

[Wikipedias artikkel om temaet.](#)

[Bakgrunnsinformasjon fra verdensomspennende Control arms.](#)

[Fredslagets nedlastbare brosjyre.](#)

Kristne tilbud ved semesterstart

(15.08.2012)

Er du ny på studiestedet eller bare ønsker å oppleve fellesskap?
Da er studentmenighetene et godt alternativ.

For lenker til informasjon om lokale tilbud og tjenester ved ditt studiested kan [denne oversikten](#) være til hjelp.

For mer informasjon om Den norske kirkes tilbud til unge mellom 18-30, utforsk nettstedet kirke18-30.no.

Oversikt over studentprestetjenester og studentmenigheter:

(Listen oppdateres fortløpende)

Kristiansand:

[Universitetet i Agder](#)

[Facebook](#)

Stavanger:

[Universitetet i Stavanger](#)

Bergen:

[Universitetet i Bergen](#)

[Studentmenigheten i Bergen](#)

Telemark:

[Høgskolen i Telemark](#)

Oslo:

[Universitetet i Oslo](#)

[Facebook](#)

[Det teologiske Menighetsfakultet](#)

[Facebook](#)

[Høgskolen i Oslo og Akershus](#)

[Handelshøyskolen BI](#)

Ås:

[Universitetet for miljø- og biovitenskap](#)

Hedmark:

[Høgskolen i Hedmark](#)

Oppland:

[Høgskolen i Lillehammer](#)

[Høgskolen i Gjøvik](#)

Volda:

[Høgskolen i Volda](#)

Trondheim:

[Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet \(NTNU\) og Høgskolen i Sør-Trøndelag \(HiST\)](#)

[Facebook](#)

Bodø:

[Universitetet i Nordland](#)

Tromsø:

[Universitetet i Tromsø](#)

[Facebook](#)

Utlandet:

[Sjømannskirken](#)

Har du ikke tilgang til studentprest på ditt studiested kan du kontakte [ditt lokale menighetskontor](#), eller en av nettprestene på [Nettkirken](#).

Studentprestene

Landets studentprester står klare for å lytte til og dele tanker med nye og gamle studenter

Studentprestene er ansatt av Den norske kirke for å være en ressurs for studentene

- Har taushetsplikt og tid
- Har beredskap og varsler hvis det skjer en alvorlig ulykke med dine nærmeste
- Følger opp i forhold til medstudenter hvis en student dør

Her kan du

- Lufte frustrasjoner og problemer, både små og store
- Tenke høyt om studier, tvil og tro og kjærlighet
- Møte et medmenneske
- Hjelp videre til sosionom, psykisk sykepleier, psykolog, psykiater

Offentlig utvalg utreder gravferdsavgifter

(15.08.2012)

I utvalgets mandat inngår blant annet dette i arbeidsoppdraget:

Utvalget skal utrede:

- økonomisk likestilling mellom kremasjon og kistegravlegging
- utvidelse av retten til grav utenfor bostedskommunen
- ordningen med feste av grav
- om det er behov for omlegging av lovfestede eller ulovfestede former for betaling i tilknytning til gravferd

Utvalget skal kartlegge gravferdsmyndighetenes og kommunenes bruk av avgifter, jf.

[gravferdsloven § 21](#). Utvalget skal også vurdere behovet for styrket kunnskap på gravferdsområdet.

Avgiftene under lupen

I henhold til gravferdsloven § 21 kan det kreves avgift for kremasjon, feste av grav og for bruk av gravkapell. Avgiften fastsettes av kommunen etter forslag fra kirkelig fellesting. Avgiftene utgjør i mange kommuner en vesentlig del av det finansielle grunnlaget for gravferdsforvaltningen, men avgiftssatsen varierer betydelig mellom kommunene. Departementet mener at avgiftssystemet kan oppleves uforutsigbart for brukerne av gravferdstjenestene.

Det gjennomføres i dag kremasjon ved 37 % av gravferdene i Norge. Adgangen for det offentlige til å dekke kostnaden ved kremasjon gjennom en særskilt avgift har imidlertid medført at de to gravferdsformene ikke er likestilte i økonomisk forstand. Departementet mener det er grunn til å arbeide for økonomisk likestilling av kistegravlegging og kremasjon.

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet varslet i [Prop. 81 L \(2010–2011\) Endringer i gravferdsloven og enkelte andre lover](#) at man ville vurdere å nedsette et slikt utvalg. Dette fikk bred tilslutning under lovbehandlingen i Stortinget, jf. [Innst. 393 L \(2010–2011\)](#).

Foruten leder Erling Lae, fylkesmannen i Vestfold, har utvalget disse medlemmene Helge Klingberg, pensjonist, Stokke

Trygve Natvig, avdelingsleder, Oslo
Inghild Hareide Hansen, forvaltningssjef, Bergen
Trygve Nedland, spesialrådgiver, Flekkefjord
Anne Line Bretteville-Jensen, forskningsleder, Oslo
Gerd Signe Vigebo, økonomisjef, Vennesla
Cecilie Hansen, ordfører, Sør-Varanger

(Teksten er hentet fra [nettsidene til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet](#))

Sterk link mellom misjon og miljø

(21.08.2012)

KV arbeider nå med et større misjonsdokument som skal ta for seg flere aspekter ved misjon, og bringe nye perspektiver til misjonsforståelsen fram mot den neste KV-generalforsamlingen i Busan i Sør- Korea i 2013.

Det er 30 år siden det forrige dokumentet ble lagt fram, og konteksten for både misjon og evangelisering har endret seg betydelig de siste tre tiårene.

[Følg lenken for direkte tilgang til KVs forslag til nytt misjonsdokument.](#)

Økt migrasjon

- Vi jobber hele tiden med hva misjon skal være, og siden det forrige fellesdokumentet kom i 1989 har det skjedd mye, sier Fykse Tveit.

Han peker blant annet på forhold som økt global migrasjon som en årsak til behovet for et nytt misjonsdokument.

- Våre medlemskirker står overfor et nytt landskap globalt, som gjør det nødvendig å se på hvem det er som tar initiativ til misjon i dag. Det er et behov for å reflektere på nytt, sier KV-generalen.

Nytt misjonsbegrep

- *Har synet på misjon i KV endret seg?*

- Synet på misjonsaktiviteter har endret seg, men jeg tror også det er forandring i selve begrepsforståelsen. Vi merket på misjonskonferansen i Edinburgh 2010 for eksempel at det ikke var noen som betvilte at hvis vi skal drive misjon i dag må vi ha en seriøs tilnærming og dialog med mennesker med en annen tro, sier Fykse Tveit og legger til:

- Og så er det en klar erkjennelse av at man ikke kan delta i misjon hvis man ikke samtidig tar tak i miljøutfordringene.

Sendt

- Hvordan vil du definere misjon?

- I kirkelig sammenheng tenker man på misjon i sammenheng med ordet sendt. Kirkene er sendt av Gud med et oppdrag i verden. Kirken er ikke til for seg selv, men skal dele evangeliet og uttrykke alt som ligger i bønner om at Guds rike skal komme. Det forplikter å skulle realisere det som ligger i troen vår på Guds rike, som rettferdighet, fellesskap og fred i Den hellige ånd. Samtidig er ikke Kirken bare for enkeltpersoner, den skal også være der for fellesskapet, sier Fykse Tveit.

Paradigmeskifte

Flere peker på at det foregår et paradigmeskifte i kristen misjon. Majoriteten av den kristne kirke befinner seg nå i det globale sør og øst, og samtidig har kristne fra andre deler av verden forflyttet seg til den vestlige verden. Det har blant annet ført til et sterkere fokus på at evangelisering og diakoni henger sammen i misjonsoppdraget.

- I hvilken grad ser KV denne tendensen?

- Sammenhengen mellom misjon og diakoni har lang tradisjon i KV, og for mange av våre medlemskirker oppleves det som et kunstig skille mellom de to tingene. De driver kirken og evangeliserer, og tar samtidig et oppgjør med den urettferdigheten de møter lokalt. Denne holdningen har også preget KV. Nå ser vi noe viktig nytt, nemlig at misjon skjer fra «the margins». Altså at de kirkene som tradisjonelt har stått svakest, er dem som sender misjonærer ut i verden. De sterkeste bidragene til inspirasjon til hvordan man skal være kirker i verden, kommer ofte fra dem som har det vanskeligst, sier Fykse Tveit.

Sammenhenger

Også Den norske kirke opplever sterkere bevisstgjøring rundt sammenhengen mellom misjon og miljø.

Kirkemøtet 2012 vedtok at misjonsengasjementet må preges av helhet der disippelskap, etterfølgelse, økumenikk og dialog er sentralt.

Edinburgh 2010-prosessen trekkes fram som en fornyelse av fellesskapet mellom kirkene, og det er en økende bevissthet i det globale økumeniske fellesskapet om sammenhenger mellom misjon, respekt for menneskerettigheter og vern om skaperverket. Kirkemøtet utfordrer for eksempel alle menigheter til å bli «grønne menigheter».

[Kobler misjon og miljø \(kirkeaktuelt.no\)](http://kirkeaktuelt.no)
[100 år siden Edinburgh-møtet \(kirken.no\)](http://kirken.no)

[Ressursnettstedet menighetogmisjon.no](http://Ressursnettstedet.menighetogmisjon.no)

- Urimelig sterk reaksjon på ytringene

(23.08.2012)

I [Vårt Land 21. august](#) etterlyser Kjell Magne Bondevik kirkens stemme i saken der punkbandet Pussy Riot har blitt kjent skyldig i å ha forstyrret offentlig ro og orden, motivert av religiøs hat, etter at de tok seg inn i Vår Frelser-katedralen i Moskva 21. februar og framførte en regimekritisk låt der de blant annet ba jomfru Maria jage bort Vladimir Putin.

Norges Kristne Råd, ved generalsekretær Knut Refsdal, påpeker i en pressemelding at russiske myndigheters reaksjon mot ytringene er overdrevet og urimelig sterk.

- For oss er det viktig at dialogen mellom Den norske kirke og den russisk-ortodokse kirke også foregår i økumeniske fora som Norges Kristne Råd. Som medlem av rådet stiller vi oss samtidig helt og fullt bak uttalelsen. Å verne om menneskerettighetene er uløselig knyttet til vårt arbeid som kirke, både i norsk sammenheng og internasjonalt. Hendelsen i Russland styrker vårt engasjement for å fortsette kampen for ytringsfrihet for alle, sier Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Dette er kirkenes svar til Bondevik, Vårt Land og den norske offentlighet:

"Ytringsfrihet er en av de mest fundamentale menneskerettighetene. La det derfor være helt klart: Som kirke og som kristne er det en selvfølge at vi bryr oss om brudd på menneskerettighetene. I de nasjonale, så vel som internasjonale, økumeniske sammenhengene Norges Kristne Råd er med i, er dette saker som står høyt på agendaen, fordi et slikt engasjement springer rett ut fra kjernen i kristen tro.

Det er lett å forstå at det reageres mot denne form for ytringer i en kirke. Det samme skjedde da Fuck for Forest simulerte sex ved alteret i Oslo domkirke i fjor. Det er respektløst og smakløst. Det er likevel nødvendig å si at russiske myndigheters reaksjon på bandets ytringer er urimelig og overdrevent sterk. Dette skal vi ikke være redde for å si klart og tydelig.

Pussy Riot-saken synliggjør relasjoner mellom staten og den ortodokse kirken i Russland, og tilnærmingene som vi har sett de senere år mellom kirken og de politiske makthaverne gir grunn til alvorlig bekymring. Uheldig sammenblanding av stat og kirke, og respekten for ytringsfrihet og

religionsfrihet er anliggender som Norges Kristne Råd og kirker i Norge forfekter tydelig i vår kontakt med den russisk ortodokse kirke, men også med andre kirker, blant annet i Kirkenes Verdensråd. Det skal vi fortsette med."

Salmekveld heime i stova

(30.08.2012)

Bispedømme i vest, Bjørgvin og Stavanger, har saman utvikla www.salmekveld.no. På heimesida ligg oppmodinga om å vere med å fremje salmesongen i samband med ny salmebok og 75-års jubileum for NOPA (Norsk foreining for komponistar og tekstforfattar). Ein av hovudideane er at kyrkjelyden blir betre kjend med salmane, og då er det enklare å synge høgt i kyrkja når du kan songen frå før av. På salmekveld.no ligg det flust av ressursar til auka salmesongglede!

Salme-jukebox

På nettet kan du klikke deg fram til ein handfull salmar og høyre første vers med solist og piano. Så er det berre å følge på, og synge vidare på eiga hand. Salmane er henta både frå forslag til Norsk salmebok 2013 og Salmer 1997.

Kva skal du velje?

Heimesida har òg satt opp ulike salmepakkar. Her er det lista opp ei rekkje salmeforslag under overskriftene advent, pasjon, vinter, vår, sommar, haust og kveld. Både gamle og nye salmar er med, men salmebok må du halda deg med sjølv.

Bli med heim til biskopen

Heile salmekveld-prosjektet får ei artig opning måndag 3. september. Klokka 19:30 blir det ei direkteoverføring på nettstaden salmekveld.no frå heime hjå biskop Halvor Nordhaug. Der vil biskopen sjølv, domkantor Kjetil Almenning og salmediktar Svein Ellingsen saman med inviterte deltakarar synge salmar - før dei set over til Stavanger-biskopen si stove. Der er Erling Pettersen og domkantor Oddgeir Kjetilstad saman med salmediktar Eyvind Skeie og andre songglade menneske. Og dette vil altså overførast på nett frå klokka 19:30-19:50.

Dei som står bak prosjektet er kulturrådgjevarane Ragna Sofie Grung Moe og Ragnhild Halle, saman med dei nemnte domkantorane i Bjørgvin og Stavanger.

Les meir om det nyskapande arbeidet på www.salmekveld.no

Kirken etterlyser «patent på liv»- debatt

(31.08.2012)

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med å utarbeide mulige tiltak for å redusere uheldige konsekvenser av EUs omstridte patentdirektiv. Da patentdirektivet ble vedtatt i 2003 tok daværende statsminister Kjell Magne Bondevik og statsrådene fra KrF og V dissens. Nå er debatten om «patent på liv» igjen aktuell.

- Behovet for å verne om en norsk restriktiv patentpraksis er på ingen måte blitt mindre. Det er derfor trist å se at det i dag er svært liten oppmerksomhet og debatt om disse spørsmålene i media, sier Lindø.

Uheldige sider

1. september er høringsfristen ut for Justis- og beredskapsdepartementets notat, «Endringer i patentlova; gjennomgang av tiltaka som vart innførte i norsk rett ved gjennomføringa av EUs patentdirektiv». Høringsnotatet drøfter i hovedsak tiltak mot uheldige sider ved det omstridte patentdirektivet fra EU. Direktivet ble gjeldende i Norge i 2004.

Fortsette restriktiv patentpraksis

Kirkerådet er en av høringsinstansene, og skriver i sin høringsuttalelse at det er viktig å fortsette en restriktiv patentpraksis når det gjelder biologisk materiale.

«De viktigste grunnene for å si nei til patent på liv på disse områdene er knyttet til spørsmål om rettferdighet, makt, trusler mot biologisk mangfold, samt generelle etiske overveielser», heter det i høringsuttalelsen fra Kirkerådet.

Etterlyser debatt

Lindø følger opp og etterlyser større debatt fra politikerne, men også fra folk flest.

- Det er på høy tid at vi for eksempel spør oss om vi kan oppfinne biologisk materiale som finnes naturlig, og ta patent på dette, sier Lindø.

Utilgjengelig

Kirkerådsleder Lindø peker spesielt på konsekvenser av lovgivningen for landbruks- og helsesektoren, samt forhold mellom fattige og rike nasjoner og ikke minst store multinasjonale aktørers rolle innenfor helse og landbruk. Han er bekymret for at språkformen til høringsnotatet er såpass tilslørende at konsekvensene ikke fanges opp.

- Vi synes høringsnotatet er vanskelig tilgjengelig for personer som ikke jobber med slike spørsmål til vanlig. Det er svært synd at regjeringen ikke legger bedre til rette for en god debatt i offentligheten om disse viktige problemstillingene, sier Lindø.

[Høringsuttalelse fra Kirkerådet om endringer i patentloven](#) (PDF)

[Sakoversikt fra Justis- og beredskapsdepartementet](#)

[Changemakers nettsider om patenter](#)

Bra damer på Trosopplæringskonferansen

(03.09.2012)

- Gå til <http://trosopplæringskonferansen.no/>

Lytt til og se barnet

Olin er prisbelønt og kjent for sitt sterke engasjement for svake i samfunnet gjennom dokumentarer som *Dei mjuke hendene*, *Ungdommens råskap* og spillefilmen *Engelen*. For tiden jobber hun med tema knyttet til barn og unge som lever på yttersiden av samfunnet. På konferansen vil hun både utfordre og inspirere til å se hva som bor i barnet, og videre lytte til hva barnet har å fortelle oss. 42-åringen fra Sunnmøre sier selv at «det er flamme i hvert barn», det er tanker rundt dette hun vil dele med deltakerne på Norges varemesse 17. oktober.

Ultrarosa konfirmant

Lene Kongsvik Johansen ble for alvor kjent gjennom serien Kongsvik ungdomsskole i fjor. Samme år ble hun kåret til årets morsomste under Komipris-utdelingen. På Lillestrøm vil blant andre Kine dukke opp. 16-åringen Kine er prototypen på ei bertete fjortisjente, med egen rosablogg og store, litt urealistiske forventninger til egne talenter.

Velg et passende dypdykk

Mens programmet på scenen vil legge opp til gode samtaler rundt temaene «hva vil det si å leve i sin dåp?» og «hva er det som gir vekst?», vil seminarprogrammet gå ytterligere i dybden. På konferansen kan man velge mellom 18 seminarer, blant annet disse:

- *Den vanskelige tweensgruppa = lettere enn antatt?* (Om arbeid blant barna mellom 10-14)
- *Muligheter på nett!* (Om «kirkelig» bruk av sosiale medier blant unge)
- *Fra bekymring til handling* (Om hvordan man skal møte barn man mistenker er utsatt for omsorgssvikt)
- *Leir – genial trosopplæring!* (Om erfaringer og praktiske tips for å arrangere vellykket konfirmasjonsleir)

Raskt er rimelig

Ved påmelding innen onsdag 5. september er det billigere å delta på Trosopplæringskonferansen. Konferansen har økt i antall deltakere hvert eneste år. [Påmelding skjer her](#)

Mer om konferansen her

- [Hiphop-gudstjeneste til glede og inspirasjon](#)
- All nødvendig [informasjon om konferansen](#)

Mer stemmerett for 15-åringer

(04.09.2012)

En konsekvens av kirkevalget

I [kirke-loven](#) § 10 heter det at «Menighetsmøtet består av alle stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter fram personlig kan møte.»

Tidligere har et medlem av Den norske kirke fått stemmerett det året man fyller 18. Men i forbindelse med *prøveordningen med stemmerett for 15-åringer*, vil også 15-åringer (det året de fyller 15 år) ha stemmerett ved menighetsmøter. Denne prøveordningen ble benyttet for første gang ved kirkevalgene i 2009 og 2011. Selv om man fortsatt må være 18 for å bli valgt inn i menighetsråd eller bispedømmeråd, ble stemmerettsalderen senket til 15 for tre år siden. Prøveordningen gjelder for hele valgperioden og fram til neste kirkevalg i 2015, og vil i denne perioden da også ha konsekvenser for menighetsmøtets sammensetning.

Ung gudstjenestereform

I forbindelse med gudstjenestereformen, skal alle menighetsråd i løpet av de nærmeste månedene vedta *Lokal grunnordning for hovedgudstjenester*. Her er det viktig at de unge høres, morgendagens kirkegjengere bør være med og påvirke sin gudstjenestehverdag. Med stemmerett også for 15-, 16-

og 17-åringene, er det viktig å invitere de unge kirkemedlemmene til å delta på møtet og si sin mening. Dersom menighetsmøtet bestemmer at det ønsker å avgi en uttalelse, kan også alle som fyller 15 det året gi sin stemme, jf. [Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjenester](#), blant annet punktene 53, 55 og 69.

Fortell det!

Denne endringen i regelverket bør komme tydelig fram når menighetsrådet skal innkalle til et menighetsmøte. For mye av bakgrunnen og ideene til gudstjenestereformen ble initiert av nettopp ungdommen og representanter på Ungdommens kirkemøte. I gudstjenestereformens år er det da ekstra viktig at også de unge er med og får gi uttrykk for sine meninger når ordningen lokalt skal vedtas.

Norsk orgelfestival

(04.09.2012)

Norsk orgelfestival blei skipa for 22 år sidan, og i år, som dei siste 11 åra, er det i Stavanger-området det skjer, frå 7. til 12. september. På festivalen vil det bli halde ei rekkje konsertar og foredrag der innhenta organistar og musikarar deltek.

Mykje å feire

Det er mange jubileum som skal markerast i år; 300-årsjubileum for John Stanley, 200-årsjubileum for Ludvig Mathias Lindeman og 125-årsjubileum for Fartein Valen.

Det vanlege er at ein stad mellom 50 og 100 deltek på festivalen, og blant desse er òg 13 organistspirer som alle er i tenåra. På Norsk orgelfestival er det både meisterklasse-undervisning for dei erfarne og tilpasse undervisning for den neste generasjonen organistar. En stad mellom 50 og 100 deltakarar kjem på festivalen, og eit høgdepunkt er truleg konserten med den sveitsiske professoren Guy Bovet med undervisning etterpå.

Betre organistar med festival

Styreleiar Edgar Hansen er ikkje i tvil om at festivalen er viktig.

- Den betyr kolossalt mykje for orgelmiljøet. Den held nivået oppe blant kantorane, og er ei form for etterutdanning for deltakarane. Vi har jobba mykje med orgelimprovisasjon, og det er viktig for framtida og nyskapinga av orgel- og kyrkjemusikk, seier Hansen.

Festivalen er open for alle, lunsjkonsertane er gratis, medan kveldskonsertane kostar litt.

Festivalen er eit samarbeid mellom Stavanger og Sandnes kyrkjelege fellesråd, med stønad frå Stavanger kommune, Norsk kulturråd, Rogaland fylkeskommune og Stavanger bispedømmeråd.

Les meir om Norsk orgelfestival på www.orgelfestival.no.

Ungdommer til tjeneste

(05.09.2012)

Fredag 28.september starter [Ungdommens kirkemøte \(UKM\)](#) 2012 på Hald Internasjonale senter i Mandal. Delegater fra alle bispedømmer og de fleste kristne ungdomsorganisasjoner tar turen til UKM, som er Den norske kirkes øverste ungdomsdemokratiske organ.

Ungdommens kirkemøte skal i år behandle seks saker. På sakslisten står blant annet: «Bærekraftig forbruk», «Alkohol og rus i kristne miljøer», «Trosfrihet og religiøse minoriteter» og «Ungdomsdemokratiets plass i en ny kirkestruktur». UKM 12 vil bidra med innspill til Kirkemøtesaken om Kirke18-30 med fokus på «preken og forkynnelse» og «refleksjonsspørsmål inn mot strategier for menighetenes arbeid» med denne aldersgruppa.

Et viktig organ

- UKM har gang på gang vist seg som et viktig organ for i kirken, og vi ser med forventning fram mot årets møte, uttaler ungdomsrådgiver Randi Langkaas til kirken.no.

- Både gjennom sakene de selv reiser, og gjennom behandling av sakene vi jobber med i fellesskap i kirken, har UKM vist seg som en viktig bærer av ungdommens stemmer. Det egentlige høydepunktet på UKM er når en tenåring tar ordet i plenum for første gang eller når ungdommene sammen gjør viktige og slagkraftige vedtak i saker som angår kirka.

Tjene der vi er

Årets hovedtema for UKM er #tiltjeneste. Under UKM skal delegatene arbeide videre med fjorårets tema «Rekruttering til kirkelig tjeneste» gjennom bibeltimer og seminar.

- Bakgrunnen for å velge dette temaet er at vi ønsker å arbeide videre med utfordringene UKM ga i fjor. Som kristne er vi kalt til å tjene der hvor vi er, uansett hva vi jobber med. Samtidig er det behov for å utfordre unge mennesker til å velge en tjeneste i kirken. Dette har det blitt jobbet med i bispedømmene siden forrige UKM. Vi skal lære av hverandre og utforske temaet videre på forskjellige måter i løpet av møtet, forteller Langkaas.

Ungdommens kirkemøte varer frem til 2. oktober.

For mer informasjon, kontakt Kirkerådets ungdomsrådgiver Randi Langkaas på tlf. 23 08 12 92 eller randi.langkaas@kirken.no

Sjekk også ut nettsiden til [Ungdommens kirkemøte her.](#)

Fakta om UKM 2012:

- På åpningsdagen av Ungdommens kirkemøte, fredag 28.september, blir det åpningsamling, komitéarbeid og åpningsgudstjeneste i Holum kirke.
- Lørdag 29. september blir det åpningsmøte med seminar om "Toleranse og dialog". Her vil delegatene møte representanter og ledere fra de fleste teologiske fakultetene, de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene, ansatte i kirkelige stillinger, Kirkerådet og Stortinget.
- Søndag 30.september vil UKM delta på gudstjeneste sammen med menigheten i Mandal kirke, og det arbeides videre med sakene i plenum og komite. Mandag 1.oktober blir det en «luftepause» med utflukt til Lindesnes – med innbakt seminar om rekruttering.

Hvem blir ny biskop i sør?

(07.09.2012)

Prost Ludvig Bjerkreim, sokneprest Anne May Grasaas, feltprost Alf Petter Bu Hagesæther, prost Torstein Lalim og prost Stein Reinertsen er de fem personene som er nominert til stillingen i Agder og Telemark bispedømme. Bispedømmerådet har foreslått og intervjuet en rekke kandidater til toppjobben i bispedømmet, og hadde i dag, 7. september, møte der en liste på fem navn ble vedtatt.

Ludvig Bjerkreim

Ble født i 1954, og er i dag prost i Sandnes. Bjerkreim studerte ved Misjonshøgskolen, og har sin teologiske eksamen fra Menighetsfakultetet. Han startet sin kirkelige karriere som organist, og har etter det jobbet som marineprest og kapellan i Evje og Stord. Han var sokneprest i Sola før han ble prost for fire år siden. Bjerkreim har sittet sentralt i Søndagsskolens landsstyre i nesten 20 år, og leder i dag det lokale Prostefaglaget i Stavanger.

Anne May Grasaas

Er født i 1955 og jobber i dag som sokneprest i Trefoldighet menighet i Oslo. Grasaas ble utdannet til teolog ved Det teologiske menighetsfakultet i 2000, og har før det jobbet som misjonsleder, lærer og lektor innenfor Frikirken. 57-åringen har jobbet med ulike nyutviklede prosjekter i Trefoldighetskirken, og har i dag tillitsverv innenfor Kirkens bymisjon og Institutt for sjelesorg.

Alf Petter Bu Hagesæther

Født i 1959 og er i dag feltprost i Forsvaret. Hagesæther er utdannet ved Menighetsfakultetet og ble ordinert i 1985. Han har jobbet innenfor Forsvaret med blant annet ledelse av feltprester de siste 16 årene og har internasjonal erfaring fra arbeidet der. Hagesæther har videreutdanning innen lederutvikling og avsluttet sin doktorgrad i systematisk teologi for to år siden.

Torstein Lalim

Er født i 1958 og jobber i dag som prost i Nedre Romerike. Lalim er utdannet ved Det teologiske fakultet, og har jobbet som prest både innenfor Marinen og fengselsvesenet, i tillegg til prestetjeneste i Bryn, Balsfjord og Bragernes menigheter. Hans forrige jobb var administrerende direktør ved Diakonissehuset

Lovisenberg. 54-åringen har i dag flere diakonale verv, og har tidligere hatt verv innenfor blant annet Presteforeningen og Areopagos.

Stein Reinertsen

Født i 1960 og har vært prost i Mandal siden mars. Reinertsen ble ordinert i 1987 etter utdanning ved Det teologiske menighetsfakultet, og har de siste årene jobbet med to masterstudier. Hans forrige jobb var sykehusprest på Sørlandet, og han har vært sokneprest i Farsund, studentprest på Ås og før det, landssekretær i Norges kristelige student- og skoleungdomslag. 52-åringen har inntil nylig sittet i Kirkerådet og i bispedømmerådet i Agder og Telemark og har hatt en rekke andre

verv.

Kan det bli en annen?

Men det kan likevel hende at den framtidige biskopen ikke blir en av de ovennevnte. Supplerende nominasjon der minst 100 stemmeberettigete fra minst tre ulike prostier foreslår en annen kandidat, vil være med i avstemningsrunden videre. Fristen for tilleggsnominasjon er 28. september.

Veien videre

Proessen videre nå, med eventuelle tilleggskandidater, er at ulike kirkelige instanser og personer skal avggi stemme ved å føre opp tre av de nominerte kandidatene i prioritert rekkefølge.

Når disse har avgitt sin stemme, innen 25. oktober, vil Kirkerådet offentliggjøre denne listen med tre navn. Deretter vil bispedømmerådet og den enkelte biskop uttale seg.

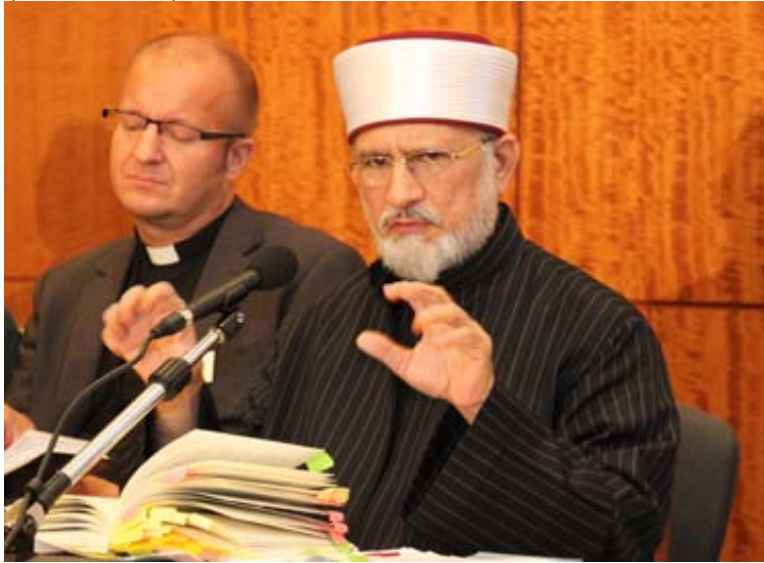
Den endelige tilsetningen skjer i Kirkerådets møte 6.-7. desember, og ny biskop vi trolig være på jobb før april neste år.

Finn utfyllende informasjon om kandidatene på

<http://www.kirken.no/agder/nyhet.cfm?nyhetid=382671>

Felles front mot ekstremisme

(07.09.2012)

Etter invitasjon fra Islamsk Råd Norge deltok en interreligiøs delegasjon på lanseringen av den 600 siders lange fatwaen, som er utarbeidet av Dr. Muhammad Tahir ul Qadri. Uttalelsen er oversatt til norsk, og kan leses i resymeform [her](#).

- For Mellomkirkelig råd for Den norske kirke er det viktig å støtte opp prosesser som fremmer fred, toleranse og menneskeverd. Selv om det kan være sider av Tahir ul Qadris budskap som kan være kontroversielt, er hans tydelige stemme mot ekstremisme, og hans kategoriske fordømmelse av selvmordsbombing, viktig å støtte også fra kirkelige miljøer, sier Tjelle.

Den norske delegasjonen besto i tillegg av Naomi Sender fra Det mosaiske trossamfunn, Ingrid Rosendorf Joys, samfunnskontakt i Oslo katolske bispedømme, Mohammed Bouras fra Islamsk Råd Norge, Mehtab Afsar, generalsekretær for Islamsk Råd Norge, Stein Villumstad, generalsekretær for Religions for Peace og Erik Andersen, politispesialist i Oslo politidistrikt.

Fredelig forståelse

Tahir ul Qadri er en pakistansk lærd og grunnlegger av den internasjonale organisasjonen [Minhaj ul Quran International](#). Den verdensomspennende organisasjonen er kjent for å legge vekt på religiøs moderasjon, interreligiøs dialog og en moderat tolkning av islam.

- Dr. Tahir ul Qadri er en av vår tids mest innflytelsesrike lærde innen islam, og ble blant annet nominert til Nobels fredspris i år. Om budskapet faktisk når frem til de mest radikaliserede er likevel et åpent spørsmål. Ytterliggående grupper som Al Qaida misliker sterkt hans budskap og har satt en høy prislapp på han, sier Tjelle.

Han håper at ul Qadris nye oversettelse av Koranen, som gjenspeiler imamens «fredelige forståelse» av tekstene, kan være et viktig bidrag til videre dialogarbeid.

Fellesuttalelse

I etterkant av 22. juli 2011 utarbeidet Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd Norge en felles uttalelse mot religiøs ekstremisme. I uttalelsen konstateres det at religion eller religiøs retorikk brukes for å begrunne eller legitimere ekstremisme. Religiøse ledere og menigheter oppfordres til å stå frem offentlig med en felles holdning mot religiøs ekstremisme, og til å ta dette opp i sin forkynnelse for å

forebygge ekstremisme i egne rekker. Fellesuttalelsen ble overlevert til ul Qadri i løpet av møtet 6. september.

[Fellesuttalelse mot ekstremisme](#)

Dialogarbeid

Mellomkirkelig råds dialogarbeid med Islamsk Råd Norge har pågått i 20 år, og ble eksplisitt nevnt i [22. juli kommisjonens rapport](#).

Hva er en fatwa?

En juridisk erklæring og vurdering om hva som innen islamsk rettsvitenskap er i overensstemmelse med islamsk lov. Utstedes av en rettslærd, og er formet som et svar på et spørsmål fra en person, gruppe eller institusjon. En fatwa er ikke bindende, bare rettleidende.

Kilde: Store Norske Leksikon

EDAN-møte i Oslo

(10.09.2012)

Onsdag 12. september inntar engasjerte EDAN-koordinatorer og medlemmer av styringsgruppen Oslo for å jobbe for et felles mål om bedre inkludering. Torill Edøy er Europas regionale koordinator for EDAN, og hun mener også det norske samfunnet har en vei å gå.

- Vi trenger en holdningsendring! Når Dagens næringsliv i august skrev på lederplass at man heller bør ansette bærere til rullestolbrukere, fordi det koster for mye å lage rullestoltilpassede leiligheter for studenter, er det jo ren sjikane! Tilpassinger slik at ingen blir ekskludert koster, men det må sette av penger til dette i budsjetter, sier Edøy.

Omsider skjer det noe

Norge skal omsider ratifisere FN-konvensjon om integrering av alle i samfunnet i løpet av 2013. Ett av de viktige målene til EDAN er at også øvrige medlemsland får sine ledere til å signere og ratifisere konvensjonen, slik at det nå blir krav om tilrettelegging for mennesker med funksjonshemming. I konvensjonen forplikter landene seg til ikke å diskriminere eller komme med diskriminerende uttalelser. 15 prosent av verdens befolkning har en form for funksjonsnedsettelse, så dette er en konvensjon som berører titalls millioner mennesker.

Følg med på Blindeforbundets utålmodige digital klokke her: [Tiden går - ratifisering gjenstår](#).

Dobbel diskriminering

Til Oslo kommer gjester fra hele verden, blant annet Fiji, Kuba, Sør-Korea og Nederland. En av de langveisfarende er Micheline Kamba fra Kongo. Hun er bosatt i Paris, men ønsker å starte et eget kvinnenettverk i EDAN.

- Kvinner er mange steder ytterligere diskriminert på grunn av sitt kjønn, i tillegg til funksjonshemmingen. Det er viktig å se disse. EDAN gjør et viktig og ganske enestående økumenisk arbeid, og organisasjonen er den eneste verdensomspennende som driver med både teologisk og politisk arbeid med menneskerettigheter, avslutter Edøy.

På agendaen for tredagersmøtet i Oslo 12.-15. september står blant annet møte med flere kirkeledere og organisasjoner for funksjonshemmede, samt diskusjoner rundt tema for neste års generalforsamling i Kirkenes verdensråd, som EDAN er en del av.

For mer informasjon kontakt Kirkerådets

- rådgiver Torill Edøy, ted@kirken.no
- seniorrådgiver Beate Fagerli, bfa@kirken.no, 23 08 12 74 eller 95 96 31 44

[EDAN](#) er en del av Kirkenes verdensråd, les mer om deres arbeid [her](#).

Veiskille for Kirkenes verdensråd

(10.09.2012)

Sentralkomitéen, som består av 150 kirkeledere fra hele verden og representerer over en halv milliard kristne, var samlet for siste gang før KV's generalforsamling i Busan i Sør-Korea i 2013. Da møtes flere tusen kristne under temaet God of Life - Lead us til Justice and Peace.

- KV kan ikke hvile i glansen av 1960 – 70 tallet da organisasjonen hadde en helt annen økonomi og større stab. Vi må definere utfordringene i dagens verden og diskutere hva som nå er kirkens spesifikke oppdrag og handlingsrom, utdypet Fykse Tveit.

Større perspektiv

Generalsekretæren understreket behovet for kirker som er samlet i arbeidet for å verne om liv, og være kritisk til det som er urettferdig og galt.

- Enhet er et uttrykk for liv og for kjærlighet, det er ikke enstemmighet eller ensporet. Derfor er vi kalt til å søke enhet i kirken utover våre små sirkler og våre egne interesser. Vi trenger det større perspektivet, uansett hvem vi er. Og nettopp derfor kan vi ikke gi oss i våre bestrebelser på å gjøre kirkens enhet synlig. Verden trenger kirker som er forent i kallet til å verne om liv, og å være kritisk til det som er urettferdig og galt når det trengs, sa Fykse Tveit og la til;

- Og ikke minst, vi trenger kirker som deler et felles nattverdbord der vi alle får del i den samme Kristus. Det er oppmuntrende å få positiv respons på det vi prøver å gjøre som KV i så måte, i store og små programmer. Nå gjelder det å ikke bare høste frukter av arbeidet, men også å bli næret av dem, og plante nye frø.

Fornyelse av KV

KV står overfor flere organisatoriske moderniseringsprosesser. Et tegn på KV's økende relevans er at flere pinsekirker nå har søkt om medlemskap, og den gamle motsetningen mellom den økumeniske og den evangelikale bevegelsen er i endring.

- KV står i dag ved et veiskille etter at organisasjonen i flere år har vært på leting etter å finne sin nye rolle i en situasjon med store endringer i det globale økumeniske landskapet og med omfattende finansielle utfordringer, sier Kjetil Aano, Den norske kirkes medlem i sentralkomitéen og leder av Mellomkirkelig råd.

- KVs generalsekretær får nå gjennomslag i sentralkomiteen for en betydelig modernisering av organisasjonens styrende organer, og for å skjerpe fokuset på hva som skal være KVs unike rolle. Det er oppmuntrende å merke hvordan det nå er kommet en ny giv inn i KV, sier Aano.

Fellesskap i misjon

Misjon står frem som et brobyggende tema.

- Dette så vi under hundreårsmarkeringen av misjonskonferansen i Edinburgh i 2010, og det videreføres i det nye misjonsdokumentet som vil bli lagt fram for generalforsamlingen neste år, sier Aano.

KVs dokument viser ulike tilnærminger til misjon i det økumeniske fellesskapet, og også interne spenninger, men samtidig tydeliggjøres en bred enighet om at misjon, forstått både som evangelisering og diakoni, er kirkens primære oppgave.

- Det er interessant å merke seg at Kirkemøtets dokument og vedtak om misjon, er helt i tråd med nyere trender i internasjonal misjonstenkning, ikke minst gjennom vår vektlegging av den globale kirkes felles misjonsansvar, missionale menighetene og sammenhengene mellom misjon og disippelskap, forklarer Aano.

Økumenisk dokument om kirkeforståelse

Til sentralkomitémøtet forelå også dokumentet *The Church – Towards a Common Vision*, som oppsummerer de siste tiårs økumeniske dialoger i rammen av Faith and Order. Man må tilbake til Lima-dokumentet i 1982 for å finne et tilsvarende bredt økumenisk og sentralt dokument om kirkeforståelse.

- Dette er så langt vi har kommet i felles forståelse av kirkens vesen og oppdrag, sier Aano, som er imponert over dokumentets tydeliggjøring av hva det er bred enighet om og hvor dagens utfordringer og konflikter ligger.

Dokumentet utfordrer kirkene til diskusjon i egne rekker gjennom å stille en rekke presise spørsmål. Det handler bl.a. om forståelsen av kirkens organisasjon, forholdet mellom embete, lekfolk og demokratiske styringsorganer og om hvorledes sosialetiske stridsspørsmål utfordrer enigheten. Dokumentet skiller seg ut fra tidligere økumeniske dokumenter ved sitt lett forståelige språk.

- Dette dokumentet bør være obligatorisk lesning for alle som nå arbeider med ny kirkeordning, understreker Aano.

- Det hjelper oss å fastholde Den norske kirkes tilknytning til den globale kirke, samtidig som vi skal

lage en kirkeordning tilpasset vårt samfunn og tradisjon. Dette innholdsrike økumeniske dokumentet, skjerper vår forståelse av hva kirken faktisk er; et verdensvidt fellesskap av døpte som i kraften av Kristi oppstandelse skal vitne om Guds frelsende kjærlighet i ord og handling. Vår utfordring i Norge blir å lage en kirkeordning som på best mulig måte gjør oss i stand til å utføre dette oppdraget, avslutter Aano, som understreker berikelsen som ligger i å være en del av noe større enn den norske folkekirke.

Nyttige lenker til relaterte dokumenter:

[Rapport fra generalsekretær Olav Fykse Tveit](#) (engelsk)

[Together Towards Life, Mission and Evangelism](#) (engelsk)

[Report of the Public Issues Committee](#) (engelsk)

[The Church Towards a Common Vision](#) (engelsk)

Internasjonal høring om blasfemiloven i Pakistan

(14.09.2012)

Høringen organiseres av KVs kommisjon for internasjonale relasjoner (CCIA), og er en oppfølging av KVs arbeid for å støtte religiøse minoriteter i Pakistan som rammes av landets kontroversielle blasfemi lov. Sist ble dette aktualisert da [Rimsha Mahish ble fengslet mistenkt for blasfemi](#).

I tilknytning til høringen er representanter for religiøse minoriteter og sivilsamfunnet i Pakistan mobilisert, sammen med FN ansatte og representanter for internasjonale interesseorganisasjoner som arbeider for rettighetene til religiøse minoriteter i Pakistan.

Økumenisk påvirkningsarbeid

- Høringen har som mål å løfte diskusjonen om den forverrede menneskerettighetssituasjonen for minoriteter i Pakistan og misbruket av blasfemiloven, som nå sier at dødsstraff er obligatorisk for blasfemi. Vi håper å styrke initiativer som har påvirkning på offentligheten og myndigheter ved å involvere økumenisk påvirkningsarbeid for minoriteter som arbeider i landet, sier Mathews George Chunakara, direktør for CCIA.

Voldshandlinger

Siden loven ble innlemmet i Pakistans straffelov har blasfemi-sakene resultert i dødsdommer og voldshandlinger utført av lokale mobber. Det ble foretatt endringer i loven av militærgeneralen Zia-ul-Haq i 1980-årene, men loven blir fremdeles kritisert for å være vag og utydelig.

I samme tidsrom som KV arrangerer høringen, avholder [FNs menneskerettighetsråd møte i Genève](#). Man håper dette vil bidra til økt fokus på rettighetene til religiøse minoriteter.

[Lenke til KVs sider om høringen.](#)

[Uttalelse fra KV om blasfemiloven.](#) (PDF)

Funksjonshemming som forener

(17.09.2012)

Teologen Samuel N. Kabue fra Kenya leder EDAN-nettverket. Han har vært blind siden han var ung, og jobbet for inkludering av mennesker med funksjonsnedsettelse i EDAN-sammenheng siden 1998. Da ble EDAN etablert i forbindelse med Kirkenes verdensråds (KV) samling i Harare. For Kabue innebar dette fulltidsarbeid de siste ni årene.

- Det vi jobber mye med nå, er å få alle FN-landene til å ratifisere FN-konvensjonen om integrering av alle i samfunnet. Mange land har fortsatt ikke gjort det, og det er virkelig ikke bra. Denne konvensjonen er meget god, den sørger for likebehandling av alle og innebærer sånn sett ikke nye rettigheter for noen.

Samuel Kabue fra Kenya er generalsekretær i EDAN og ledet samlingen i Oslo. (Foto: Kirkerådet)

Ønsker verdens støtte

Tredagerssamlingen i Oslo var et viktig møtepunkt for å planlegge KVs neste generalforsamling i Busan i Korea. Som en underkomite i KV, vil representanter være til stede til verdenssamlingen i oktober neste år.

- Vi skal jobbe videre for inkludering! Planen vår er å lage en uttalelse, *a statement*, og få tilslutning til denne blant KVs delegater. Det er langsiktig arbeid å jobbe for likebehandling av alle.

Norge er ikke best i klassen

Det er lett å tenke at Norge med enorme økonomiske ressurser og lang historie med demokrati og likestilling er et utstillingsvindu også når det gjelder inkludering av mennesker med funksjonsnedsettelse. Men sånn er det ikke, slår EDAN-lederen fast.

- Dere har jo ikke samme økonomiske nød og kamp for å overleve her i Norge. Men diskrimineringen er den samme over alt, også i Europa. Inkludering er ett av våre hovedoppdrag, og det står ikke nødvendigvis bedre til her. I flere land er det nedfelt i lovverket at det skal være en viss andel representanter med funksjonsnedsettelse i parlamentet. I mitt hjemland Kenya vil det være krav til dette ved neste valg. Sånn er det ikke her, men kanskje det kommer en gang?

[Bli bedre kjent med EDAN og organisasjonens arbeid her.](#)

Samer om rom

(18.09.2012)

At Samisk kirkeråd avholder et rådsmøte i Tromsø, er ikke uvanlig. Men at de nå er *hjemme i Tromsø*, er nytt. I sommer flyttet sekretariatet til Kræmer brygge i Tromsø, for å være tettere på andre samiske miljø.

Permanent sørsamisk menighet

På dette andre og nest siste kirkerådsmøte i år, behandles flere saker før de skal videre til Kirkerådet. Blant annet skal man evaluere samisk menighet i sørsamisk område, og innstillingen går på at menigheten gjøres permanent. Liturgi for velsignelse av hus og hjem diskuteres og man skal se på forslaget til sørsamisk prøvesalmebok.

Velkommen til alle!

Men det er ikke bare interne saksbehandlinger som skjer i kirkerådet disse to dagene. Torsdag kveld inviteres alle interesserte til Elverhøy kirke for å samtale om hvordan det samiske ivaretas i kirken i nord. Kvelden innledes med en enkel kveldsbønn i kirka kl. 2000 og fortsetter med påfølgende kirkekaffe og samtale i kirkesalen etterpå.

- Vi mener dette er en viktig samtale og håper mange vil komme, både fra det samiske miljøet og fra kirkens ansatte og tillitsvalgte, sier Anne Dalheim, valgt leder av Samisk kirkeråd.

Før mer informasjon:

- Tore Johnsen, generalsekretær, tore.johnsen@kirken.no eller mobil 48991235
- Anne Dalheim, leder, mobil 91234326

- Usmakelig framstilling av profeten Muhammed

(19.09.2012)

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke:

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke forstår godt at muslimer blir opprørt over filmsnutten «Innocence of Muslims» som ble lagt ut på YouTube. Den framstiller profeten Muhammed på en usaklig og usmakelig måte, og det er vanskelig å se at filmens hensikt er noen annen enn å sjikanere profeten, såre muslimer og framstille islam på en ufordelaktig måte. Vi synes det er moralsk forkastelig å framstille islam på en slik måte.

Som troende kan vi kjenne oss igjen når noen krenker det vi holder for hellig. Kristne opprøres også når Jesus og Bibelen latterliggjøres. Vår kultur er full av harselering med kristendommen. Ytringsfrihetens pris er at vi må tåle at våre religiøse skrifter og tradisjoner kritiseres offentlig.

Men kritikk må framføres på en respektfull og saklig måte. Når man omtaler en annens religion, er det en god huskeregel at den andre må kunne gjenkjenne sin religion. Og så er det naturligvis fritt fram i et demokrati å gi offentlig uttrykk også for at en anser en religion for usann. Men også dette må skje respektfullt, og det må være religionen og ikke troende mennesker som kritiseres.

Religionsfriheten verner om enkeltmenneskets rett til å utøve sin religion, men den verner ikke selve religionen fra å bli kritisert. Sunn og kritisk diskusjon i det offentlige om religion er et sunnhetstegn på et velfungerende demokrati. Det må den troende tåle, selv om det kan kjennes ubehagelig og sårende når ens egen religion kritiseres. Tålegrensen vil variere, både ut fra ytringsfrihetens plass i samfunnet og ens egen sårbarhet. Men ingen skal godta å bli hånet og krenket på grunn av sin tro. Ytringsfriheten må forvaltes etisk ansvarlig slik at vi ikke ydmyker og sprer usannheter om andre mennesker. Dette ansvaret har alle som ytrer seg offentlig.

Samtidig er det totalt uakseptabelt å reagere med vold, selv om en kjenner seg grovt krenket. Usakligheter må møtes med argumentasjon og dialog, ikke ukontrollert aggresjon og kriminalitet. Mellomkirkelig råd tar på det sterkeste avstand fra de voldshandlinger vi har sett som reaksjoner på Muhammed-filmen.

Vi må tåle å leve med hverandres ulikheter i dagens pluralistiske samfunn. Dette er fullt mulig dersom vi respekterer hverandre, lytter til hverandre og ikke bygger opp usaklige fiendebilder. Mellomkirkelig råd arbeider sammen med Islamsk Råd Norge for å forebygge religiøs ekstremisme. I en fellesuttalelse fra november 2011 oppfordrer vi religiøse ledere, menigheter og forsamlinger til å ta til orde mot hatefull og truende omtale av andre, ikke minst i media og på internett. Vi

oppfordrer også menighetene til å se etter tidlige varsler i egne rekker, for å oppdage usakligheter og fordømmende omtale av andre som kan utvikle seg til hat og voldelig religiøs ekstremisme.

Berit Hagen Agøy
Generalsekretær Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Relevante lenker:

[Kirkenes verdensråd fordømmer den omstridte Muhammed-filmen](#)

[Islamsk Råd Norge fordømmer filmen og oppfordrer til tålmodighet](#)

[Det Mosaiske Trossamfund i Oslo støtter Islamsk Råd Norge \(IRN\) \(PDF\)](#)

[Fellesuttalelse mot religiøs ekstremisme fra Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke](#)

[Uttalelse fra Oslo katolske bispedømme i forbindelse med filmen «Innocence of Muslims»](#)

Bønndagen for fred

(21.09.2012)

Hver dag drepes 2000 mennesker med håndvåpen. De fattigste rammes hardest. På verdensbasis produseres åtte millioner håndvåpen og tolv milliarder kuler – nok til å drepe hele verdens befolkning to ganger – hvert eneste år.

Vi må kjempe for en mer fornuftig bruk av ressurser.

Norge er blant verdens største våpeneksportører målt per person, og eksporterer militærutstyr til autoritære regimer som bryter grunnleggende menneskerettigheter.

Vi må kjempe for et strengere nasjonalt regelverk for våpeneksport.

FN nærmer seg nå en global våpenhandelsavtale, men sterke krefter arbeider mot avtalen.

Vi må kjempe for at menneskeverd alltid går foran argumenter om arbeidsplasser i våpenindustrien eller staters rett til selvforsvar.

Oppfordring til bønn

Be om at:

- Guds fred skal skinne gjennom deg.
- Gud viser deg hvordan du kan arbeide for fred, blant dine nærmeste og globalt.
- Våre ledere tar kloke beslutninger når de skal arbeide med disse spørsmålene.
- FN-prosessen for en regulert våpenhandel skal bære gode frukter.

Last ned løpeseddel til menigheten [her](#).

Les mer om våpenhandel og FN-prosessen hos [Kirkelig Fredsplattform](#).

Les mer om den internasjonale [Control Arms-kampanjen](#).

[Kirkenes verdensråds nettside om verdens bønndag for fred.](#)

Lyst til å arbeide videre med temaet fred teologisk?

Her finner du [Veier til fred](#), et kontekstuellet bibelstudie om rettferdig fred.

[Norges Kristne Råds nettsider.](#)

Krever støtte til romfolket

(21.09.2012)

På Samisk kirkeråds møte i Tromsø ble følgende uttalelse vedtatt:

- Samisk kirkeråd er svært bekymret for den aktuelle situasjonen for romfolk i Norge. Rådet mener Kirken må fortsette å tale romfolkets sak som utsatt minoritet. Romfolket er medmennesker med krav på respekt og medmenneskelighet, og Kirken må vise dette gjennom sine holdninger og måte å møte romfolk på i menighetenes liv lokalt.
- Samisk kirkeråd forutsetter at lokale og sentrale myndigheter iverksetter tiltak som ivaretar romfolkets krav på verdighet og medmenneskelighet. For Samisk kirkeråd dreier dette seg om enkle tiltak som:
 - oppholds- og overnattingsmuligheter på angitte steder.
 - sikring av et visst minimum av tilbud til sanitære tjenester.
 - etablering av dialog- og kontaktgrupper med språklig og kulturell kompetanse som kan skape basis for kommunikasjon og avklaring også av de krav det norske samfunnet stiller til folk som oppholder seg i vårt land
 - gi støtte til organisasjoner og institusjoner som har erfaring med og motivasjon til å hjelpe utsatte grupper, slik som Bymisjonen og Frelsesarmeen
 - utvikle nettverksbygging og løsningsmodeller mellom kommuner med sammenfallende utfordringer. Vi vet at noen kommuner allerede har satt i verk tiltak på dette feltet.

Samisk kirkeråd mener det også er behov for en tydeliggjøring av det nasjonale ansvaret. Samisk kirkeråd forventer at regjeringens handlingsplan for romfolk fra 2009 følges opp. Det er utviklet egne, europeiske programmer for å møte romfolk på en verdig og støttende måte. Regjeringen bør følge opp og ta nødvendige initiativ slik at Norge knyttes til slike programmer.

Du kan [lese hele uttalelsen her.](#)

Kontaktpersoner for Samisk kirkeråd

Anne Dalheim, valgt leder, 912343 26

Tore Johnsen, generalsekretær, jot@kirken.no, 48 99 12 35

Kirkerådsmøte i september

(25.09.2012)

Den nye biskopen i Agder og Telemark skal ikke tilsettes i dette møtet, det skjer først neste gang Kirkerådet samles, i desember. Men *rutiner for tilsetting* skal behandles nå i slutten av uka.

Det skal også den omfattende saken om *endringer i kirkeloven og valgordning for de kirkelige valg*. De to siste kirkevalgene, i 2009 og 2011, har vært prøveordninger, og nå skal Kirkerådet ta stilling til hva man mener er beste løsning for neste kirkevalg, i 2015. Først i 2014 vil det bli tatt en endelig avgjørelse i saken, siden Stortinget har vært opptatt av at de folkevalgte skal vedta valgordning i samarbeid med Kirkemøtet.

Status for trosopplæringsreformen skal også gjøres opp på møtet. Reformen ble startet for åtte år siden, og skal vært fullfinansiert innen 2014.

Det er andre gang det nyvalgte Kirkerådet møtes, denne gang samles de på Rica Oslo hotell torsdag og fredag 27.-28. september.

[Alle sakspapirene er tilgjengelige her](#)

Kontaktpersoner:

- Svein Arne Lindø, leder i Kirkerådet, svein.lindo@lyse.net, 97 64 65 00
- Jens-Petter Johnsen, direktør i Kirkerådet, jpi@kirken.no, 48 99 12 10
- Trude Evenshaug, kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, tev@kirken.no, 48 99 12 05

Ungdommens kirkemøte i Mandal

(25.09.2012)

Alle bispedømmer er representert gjennom de 46 delegatene og de viktige ungdomsorganisasjonene har også sine talspersoner på femdagerssamlingen på Sørlandet. Ungdommens kirkemøte (UKM) har i år valgt seg tema #tiltjeneste.

Kom og bli kjent med oss!

I år inviterer UKM bredt til åpningsmøte og seminar på lørdagen klokka 12:30, på Buen kulturhus i Mandal. «*Toleranse og dialog*» er tema, og på åpningsmøte vil Bjarne Sveinall, fungerende biskop, Jens-Petter Johnsen, Kirkerådets direktør, Svein Arne Lindø, Kirkerådets valgte leder, Gunnhild Nordgaard Hermstad, leder i Utvalg for ungdomsspørsmål og Dagrun Eriksen, stortingsrepresentant for Kristelig folkeparti delta.

På seminaret umiddelbart etterpå vil Sturla Stålsett, generalsekretær i Kirkens Bymisjon og leder i religionspolitisk utvalg, Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Anne Anita Lillebø, studentprest i Oslo, tidligere prest og leder ved Kirkelig dialogsenter, Dan-Raoul Miranda, medlem i Ung Dialog – et nettverk med unge voksne som arbeider med religionsdialog og Iselin Jørgensen fra Kirkelig dialogsenter delta. Sistnevnte leder seminaret.

Temaene som vil bli tatt opp på seminaret er blant annet disse:

- Hvorfor religionsdialog?
- Hva krever dialogen av enkeltmennesker?
- Hvordan arbeide med trosopplæring for egne barn og ungdom som har venner fra en rekke tros- og livssynsamfunn?
- Hva er forholdet mellom dialog og misjon i Norge i dag?
- Hvordan være majoritetskirke i et samfunn preget av tros- og livssynsmangfold?
- Hvordan være kirke løsrevet fra staten på lik linje med andre tros- og livssynsamfunn?

Engasjert i det mye

Delegatene holder til på Hald internasjonale senter fra fredag 28. september til tirsdag 2. oktober. Her skal en rekke saker behandles, blant annet *Alkohol og rus i kristne miljøer*, *Ungdomsdemokratiets plass i en ny kirkestruktur*, *Bærekraftig forbruk og Trosfrihet og religiøse minoriteter*.

[Mer informasjon om UKM finner du her](#)

Kontaktpersoner

- Gunnhild Nordgaard Hermstad, leder av Utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung)

gunnhild.nordgaard.hermstad@oslo.kirken.no

- Randi Langkaas, ungdomsrådgiver i Kirkerådet, 23 08 12 92 eller 97 17 00 39, rla@kirken.no

Vil du bli ledsager i Palestina og Israel?

(27.09.2012)

Hva er ledsagerprogrammet?

Kirkenes verdensråd startet det økumeniske ledsagerprogrammet i Palestina og Israel (EAPPI) i 2002 etter oppfordring fra kirkeledere i Jerusalem.

I Norge står Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Norges Kristne Råd, KFUK-KFUM Global og Kirkens Nødhjelp bak programmet.

Ledsagerne er øyenvitner som formidler hvordan livet under okkupasjon er.

Programmets overordnede mål er å ledsage palestinere og israelere som med fredelige midler arbeider mot den israelske okkupasjonen av Det palestinske området. Programmet bygger på prinsipper fra folkeretten, menneskerettighetene og resolusjoner fra FN. Over 1000 ledsagere fra over 20 land har deltatt så langt. Norge har sendt over 130 ledsagere siden 2002.

Men nå trenger vi flere!

[Send inn søknadsskjema](#)

Deltakelse innebærer også informasjonsarbeid både under og etter oppholdet. Ledsagerne skal blant annet:

- Gi beskyttelse og besøke utsatt palestinsk sivilbefolkning.
- Støtte opp om aktiviteter til israelsk fredsbevegelse.
- Vise solidaritet med palestinske kirkesamfunn.
- Informere aktivt til nettverk og medier i Norge.

Rekruttering og utreisetidspunkt

Ledsagerprogrammet har til enhver tid ca. 30-35 personer fra ulike land i syv team på Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Ledsagere rekrutteres en til to ganger i året. Utlysningene finner du blant annet på Kirkens Nødhjelps nettsider. Alle ledsagere er ute tre måneder om ganger og har en overlapping på ca to uker med den foregående gruppen. Neste utlysning er i oktober 2012, med søknadsfrist 21. oktober. Vi trenger da til sammen 12 ledsagere (fire ledsagere i hver gruppe) til å reise ut henholdsvis 2. februar 2013, 15. april 2013 (1 av disse til 29. august) og 17. august 2013.

[Les mer.](#)

Eller ta kontakt med koordinator for ledsagerprogrammet i Kirkens Nødhjelp:

Arne Næss-Holm, på telefon 975 01 125 eller e-post arh@nca.no.

[Her finner du bakgrunnsmateriell om Ledsagerprogrammet og situasjonen i Palestina og Israel.](#)

Ungdommens dialogmøte

(29.09.2012)

Et femtital unge mellom 15-30 år er samlet i sørlandsbyen fra fredag til tirsdag for å gjøre vedtak, utforme resolusjoner og gi føringer til Kirke-Norge. Under seminar tema *Toleranse og dialog* ble de unge inspirert til å drive dialogarbeid hjemme, i egne miljø.

Støtt hverandre

Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, var en av de inviterte gjestene til seminaret i Buen kulturhus. Hun driver svært mye med religionsdialog i sitt arbeid, og var opptatt av å formidle at dialog ikke handler om å få noen over på din side.

- Dialog dreier seg ikke om å overbevise, men å sette seg i stand til å se ting fra ulike ståsteder. Målet må ikke være å forkynne, men å se historiene og virkeligheten utfra ulike referanserammer og ståsted. La meg ta eksempelet omskjæring av guttebabyer. Jeg personlig misliker denne praksisen, men ser at det er grunnleggende viktig for jøder og muslimer. Derfor stiller jeg opp for dem og støtter deres krav om å tillate praksisen også i vårt samfunn.

Seminar deltakerne fra venstre: Dan-Raoul Miranda, Anne Anita Lillebø, debattleder Iselin Jørgensen, Berit Hagen Agøy og Sturla Stålsett. (Foto: Kirkerådet)

Offentlig tro

Sturla Stålsett er generalsekretær i Kirkens bymisjon, og leder det regjeringsoppnevnte Tros- og livssynspolitiske utvalget. Utvalget skal legge fram sin utredning innen året er omme.

- Alle har livssyn, men staten har fram til nå definert at noen tror feil. En slik forskjellsbehandling

gir ingen god følelse. Det er viktig med likebehandling av alle, og dette er selvfølgelig tema i vårt arbeid. Men et annet viktig poeng er at tro ikke skal gjemmes bort. Både gjennom tidligere jobber og nå kjenner jeg mye på religionsmangfold, og det er nødvendig med aksept for religion i den norske offentligheten.

Stålsett bruker gjerne begrepet transkultur.

- Det er kanskje et litt fremmed ord, men jeg mener det er dette dialogen handler om. Transkultur er det dynamiske møtet mellom to, der det tredje oppstår som følge av dialogen mellom de to.

Respekt, ikke toleranse

Anne Anita Lillebø er studentprest på Universitetet i Oslo. Hun har jobbet mye med dialog, men liker egentlig ikke ordet *toleranse*.

- Toleranse handler om å *tåle* hverandre, jeg vil heller snakke om respekt for andre og andres meninger. Men jeg vet at dialog kan være krevende. Jeg tror det vanskeligste for meg, har vært dialog med buddhister. Og grunnen til det, er at vi er så forskjellige, da kan det være svært vanskelig å forstå hverandre og finne felles løsninger til for eksempel minneseremonier.

Lillebø er ikke redd for at man skal miste noe av seg selv i religionsdialogen.

- Jeg er ikke så redd for farlig blanding eller utvanning av egen tro når vi har dialog. Min erfaring er at vi i mye større grad lærer noe av hverandre enn at vi mister noe på veien. Vi kan være forbilder for hverandre og kanskje gjøre andres ritualer til våre egne, med eget preg. Kanskje blir vi inspirert til å holde solfester, eller fornye bønneritualene gjennom religionsdialog?

På vei inn til første plenumssamling på UKM 2012 i Mandal. (Foto: Kirkerådet)

Lyttende ateist

Dan-Raoul Miranda var både yngst og trolig mest ulik de andre på scenen; han er ateist, medlem i Humanetisk forbund og med i Ung dialog med utspring i Nansen-skolen. Han ser det som bare positivt å bli utfordret på sin tro.

- Å diskutere mitt livssyn gjør meg bare mer styrket i egen tro. Jeg blir mer reflektert av det, stiller bedre forberedt på dialogmøter og har gjennomtenkte svar. På Religion og samfunn-studiet på Teologisk fakultet går jeg med mange andre ateister, og jeg har ikke behov for å pushe mine oppfatninger på studentene med et annet livssyn. Jeg er mer opptatt av å lytte og få innspill, det er jo sånn jeg utvikler meg.

Lillebø er begeistret for Miranda og hans ståsted.

- Jeg er så glad for alle HEF-ere, dere hjelper meg med å ha et klart språk! Det hender ikke sjelden at vi kristne snakker et stammespråk, og det er så nyttig å ha dere som korrektiver slik at vi får en tydeligere tale.

Ungdommens kirkemøte varer til tirsdag 2. oktober.

For mer informasjon, kontakt ungdomsrådgiver Randi Langkaas på

rla@kirken.no eller 97 17 00 39.

Ungdommens kyrkjemøte utfordrar predikantane i kyrkja

(02.10.2012)

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) har 28. september - 2. oktober vore samla i Mandal. Ei av sakene på møtet handla om preike og forkynning i kyrkja. På fleire tidlegare møte har ein på UKM samtala om korleis kyrkja betre kan nå aldersgruppa mellom 18 og 30. Medlemmene i UKM er i denne aldersgruppa.

KIRKE 18/30

I saka [UKM 08/12 Preike og forkynning](#) utfordrar ungdommane dei som arbeider med forkynning i Den norske kyrkja til å utfordre seg sjølve: - Prøv ut nye måter å formidle på.

UKM foreslår at forkynnarar knytter kontakt med unge i kyrkjelyden som kan komme med innspel til tekst, tematikk og form.

UKM foreslår óg at menneske med ulik erfaring og kompetanse blir utfordra til å preike, særleg i gudstenesta.

Frå møte i den komiteen som førebudde saka "Kyrkje 18-30 Preike og forkynning" på UKM 2012. Desse var med i komiteen: Arnstein Bleiktvedt, Jorund Andersen, Maja Stina Bientie, Målfrid Jakobsen, Anja Kile Holtermann, Brede Tellefsen, Ansten Norheim, Anita R. Døsvik og Sara Moss.

Trusopplæringsreforma i Den norske kyrkja har mobilisert til auka deltaking i kyrkjelege tilbod for born og unge. Men gruppa unge vaksne er dårlege representert i kyrkjelivet.

Ei av sakene på Kyrkjemøtet i Kristiansand i april neste år har overskrifta "Kyrkje 18-30" og handlar om korleis kyrkja kan verte meir relevant, livsnær og tilgjengeleg for denne aldersgruppa.

Fram mot Kyrkjemøtet 2013 arbeider Kyrkjerådet med ei tekstsamling (ein antologi) om kyrkja sitt tilhøve til aldersgruppa mellom 18 og 30. Vedtaket frå Ungdommens kyrkjemøte 2012 blir ein del av antologien.

Sjå óg vedtaket i saka [UKM 09/12 Refleksjonsspørsmål kirke 18-30](#) der UKM 2012 kjem med konkrete innspel til antologien.

Ungdommens kyrkjemøte har på fleire møte vore oppteken av formidling av kristen tro.

- [UKM 05/03 «Hva slags gudstjeneste vil vi ha?»](#)
- [UKM 04/08 «Kyrkje for aldersgruppa 18 -30»](#)
- [UKM 06/09 «Myndig tru, mangfaldig fellesskap»](#)

Utfordringa med å nå aldersgruppa 18-30 har sidan 2009 vore nemnd i [Den norske kyrkja sitt visjonsdokument](#). Då Kyrkjemøtet i 2009 handsama saka «*Myndig tru – mangfaldige fellesskap. Kyrkje med aldersgruppa 18–30 år*» var dette eitt av vedtakspunkta:

Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet innarbeida punktet nedanfor i visjonsdokumentet for Den norske kyrkja under satsingsområdet "Kyrkje for 18–30":

"Aldersgruppa 18–30 skal erfare at kyrkja er relevant, livsnær og tilgjengeleg gjennom relasjonsbyggjing, gode fellesskap og ord og sakrament."

- [Sjå dokument og vedtak frå UKM 2012](#)
- Sjå denne nettsida <http://kirke18-30.no/>

Biskop Haugland Byfuglien til USA

(04.10.2012)

[Den norske lutherske mindekirke i Minneapolis](#) har røtter tilbake til 1922, og er en sentral institusjon i det norsk-amerikanske miljøet i Minnesota.

Det er ca 4,6 millioner amerikanere av norsk avstamning, og mange av disse bor i Midtvesten.

- Det er lange og sterke bånd mellom Norge og USA, både kirkelig og mer allment. Jeg ser frem til å lære mer om det norskættede miljøet i USA, og jeg ser på invitasjonen fra Mindekirken som en kjærkommen anledning til dette, sier biskop Byfuglien.

Gudstjenesten i Mindekirken markerer starten på Leiv Erikson International Festival.

Under sitt ukelange opphold vil biskop Byfuglien også besøke Luther Seminary, som er et av de største teologiske lærestedene tilknyttet [Evangelical Lutheran Church in America \(ELCA\)](#). Hun skal treffe seminarets ledelse, samt preke ved en gudstjeneste og holde et foredrag for lærere og studenter.

Byfuglien vil videre besøke ELCA sitt hovedkvarter i Chicago, og bl.a. samtale med ledende biskop Mark Hanson.

Oppholdet inkluderer også et besøk på Sjømannskirken i New York, samt møte med den norske FN-delegasjonen og Generalkonsulatet i New York.

Kontaktperson:

Generalsekretær i Bispemøtet, Christofer Solbakken, cso@kirken.no, 95 11 99 46.

Merkelig stille om patent på liv

(04.10.2012)

Lederen for Kirkerådet oppfordrer politikere og befolkningen til å komme på banen i ordskiftet.

Kirkerådet leverte i høst en høringsuttalelse til foreslåtte endringer i den norske patentloven, og setter spørsmålsteget ved at noen kan kalle seg oppfinnere av plantesorter eller dyreraser. Denne debatten føres flere steder i Europa, men i Norge er det blitt merkelig stille. Kirkerådet beklager at regjeringen ikke gjør mer for en informert debatt i offentligheten, og sier i sin uttalelse at høringsnotatet er skrevet på en måte som gjør at det vanskelig å få grep på innholdet.

Les hele debattinnlegget som sto på trykk i Vårt Land torsdag 4. oktober 2012 [her](#).

[Samleside for temaet bioteknologi](#)

[Kirken etterlyser "patent på liv"-debatt](#)

[Høringuttalelse fra Kirkerådet](#)

Nyttige lenker:

[EPO - European Patent Organisation](#)

[Saksoversikt fra Justis- og beredskapsdepartementet](#)

Kirken fortsetter som IKT-sinke

(08.10.2012)

- Våre planer for en enhetlig nettsatsing for Den norske kirke står i fare for å stoppe helt opp. I mer enn to år har Kirkerådet og KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon forberedt en felles plattform for kirkens digitale kommunikasjon. Våre planer og kostnadsberegninger er fortløpende oversendt vårt fagdepartement som jo er ansvarlig for hele digitaliseringsprogrammet i offentlig sektor. Derfor er det overraskende og nedslående at kirkens behov for IKT-fornyelse ikke er tilgodesett med en eneste krone i regjeringens budsjettforslag, sier direktøren i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen.

I en pressemelding fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 8. oktober «[Milliardbeløp til digitalisering](#)» lister departementet opp en rekke forslag til bevilgninger på IKT-området i statlig område. Det kirkelige behovet er ikke nevnt.

- Dette er kritisk. Kirken må være til stede der terskelen for å ta kontakt er lavest - og det er på nettet. Over statsbudsjettet fikk vi ingenting til dette for to år siden, ingenting i fjor, ingenting nå. Vi har fått penger til å utrede, men ikke til å realisere, sier Johnsen. Han mener arbeidet med å rydde i kirkens tilstedeværelse på nett er arbeid med kirkeordning i praksis.

- Dette handler om utvikling av en mer enhetlig organisasjon. Og det handler om at folk skal erfare at folkekirken er nærværende, relevant og tilgjengelig – også utenom begrensede åpningstider på kirkekontoret.

- Senest i trontalen sa regjeringen at forvaltningen skal fulldigitaliseres. Staten skal være «på nett med innbyggerne». Kirken med sine 3,8 millioner medlemmer ser ut til å være et unntak, sier direktøren i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen.

Regjeringens digitaliseringsprogram for offentlig sektor («På nett med innbyggerne») ble lagt frem i april. Der var ikke kirken nevnt. Nå sender Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet ut et [forslag til endringer i forvaltningsloven](#). Endringene skal legge til rette for at offentlige virksomheter kan kommunisere digitalt med innbyggerne. Heller ikke i høringsdokumentene om denne lovendringen nevnes kirken med ett ord.

Ingen nye stillinger

- Sentralt i Soria Moria-erklæringen stod penger til flere preste- og diakonstillinger. I inneværende Stortingsperiode har regjeringen bevilget 5 millioner kroner til prestestillinger (2011). Det er 6-8 stillinger, og det dekker ikke på langt nær behovet for kirkelig betjening over hele landet. Det er ikke bevilget en eneste krone til nye diakonstillinger. Regjeringen bryter dermed med sin eget politiske plattform, Soria Moria 2. Behovet for flere diakonstillinger ble også omtalt i Soria Moria 1, sier Jens-Petter Johnsen.

Se også nyhetssak på fra KA kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon: - [Siste budsjett til å oppfylle løfter ble en skuffelse](#) (www.ka.no)

31 millioner mer til trosopplæringsreformen

Når årets statsbudsjett blir vedtatt mangler fortsatt trosopplæringsreformen 115,8 millioner i årlig finansiering for å nå målet fra 2003.

Opptrappingsplanen som fulgte Stortingets vedtak om trosopplæringsreformen i 2003 innebar at man i 2013 skulle nå en årlig finansiering på 250 millioner kroner (2003-kroner).

Kirkerådets beregninger viser at den årlige finansieringen av reformen må opp i 350 millioner kroner for å kompensere for pris- og lønnsvekst siden 2003. I statsbudsjett for 2013 foreslår regjeringen å bevilge 31,2 millioner nye kroner til trosopplæringsarbeidet i Den norske kirke, mot seks millioner i 2012. Det totale tilskuddet vil være på 234,2 millioner kroner i 2013.

- Kirkerådet er skuffet over at statsbudsjettet heller ikke i år innfrir opptrappingsplanen for trosopplæringen. Trosopplæringsreformen kom som en konsekvens av endringene i skolens religionsundervisning. Omfanget av reformen var en direkte effekt av det innholdet som ble tatt ut av det gamle kristendomsfaget. Aldri før har det vært så viktig at barn og unge lærer om religion og livssyn, både eget og andres. Skolen gir kunnskap om andres tro, i trosopplæringen skulle en lære om den tro en tilhører, dette gjelder for alle tros- og livssynssamfunn, sier nestleder i Kirkerådet, Kristin Gunleiksrud.

Både Stortinget og kirken har som mål at alle døpte barn og unge i aldergruppen 0-18 år skal få trosopplæring. Kirkerådet er bekymret for at det fortsatt – nesten ti år etter at reformen ble vedtatt - er bosted som avgjør om en får et slikt tilbud eller ikke. Stortinget har nettopp vedtatt Grunnlovsendringer som blant annet innebærer å styrke Den norske kirke som folkekirke. Trosopplæringsreformen er et viktig redskap i så måte. Men det forutsetter at finansieringen følger planen og oppfyller løftene, sier Gunleiksrud.

Trosopplæringsreformen i Den norske kirke gir barn og unge opplæring i kristen tro, kultur- og tradisjonsformidling og fører samtidig til fornyelse, økt engasjement og deltakelse i norske menigheter, men fortsatt står nærmere en kvart million barn og unge utenfor reformen.

- [Se presentasjonen av Statsbudsjettet 2013 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet](#)

For mer informasjon, kontakt:

Paul Erik Wirgenes, avdelingsdirektør Avdeling for menighetsutvikling Kirkerådet, 489 91 285

Trude Evenshaug, kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, 489 91 205

Glad for økt støtte til menneskerettigheter

(08.10.2012)

Regjeringen foreslår å styrke innsatsen for å fremme menneskerettighetene ved å bevilge 337 millioner kroner til formålet i 2013. Dette er, i følge regjeringen, en økning på om lag 30 prosent fra året før.

- Vi tar dette som et signal på at regjeringen prioriterer kampen for menneskerettigheter, sier Hagen Agøy.

Regjeringen vil særlig prioritere tiltak for å styrke beskyttelse av menneskerettighetsforkjempere og ytringsfriheten, tiltak mot diskriminering og forfølgelse av livssynsminoriteter og seksuelle minoriteter, fremme av barns rettigheter og tiltak i arbeidet mot dødsstraff og tortur.

Nytt prinsippdokument

- Det er svært positivt at fokuset på forfulgte livssynsminoriteter blir skjerpet. Dette er et arbeid som Den norske kirke gjennom Mellomkirkelig råd har opprettholdt over lang tid, sier Hagen Agøy.

Den norske kirke er engasjert i arbeid for menneskerettigheter gjennom blant annet [Det norske dalit-solidaritetsnettverket](#) og [Det norske menneskerettighetsfond](#), og gjennom de internasjonale økumenske organisasjonenes arbeid, særlig i Midtøsten.

- Mellomkirkelig råd holder nå på å ferdigstille et nytt prinsippdokument om Den norske kirkes forståelse av og arbeid med menneskerettigheter, sier Hagen Agøy.

Bispemøte om retten til barn

(12.10.2012)

Bispemøtet arrangeres i Oslo 15.-19. oktober på Voksenåsen hotell. Tirsdag 16. oktober arrangeres Bispemøtets høstseminar i Oslo sentrum, under overskriften "*Retten til barn*". Seminarets innledere er

- Arbeiderpartiets parlamentarisk leder Helga Pedersen, tema *Alle har rett til et (friskt) barn: Revisjon av Bioteknologiloven*
- professor Sturla Eik-Nes, tema *Fostermedisin - den vanskelige balansegangen*
- filosof Einar Øverenget, tema *Rettferdighet – for hvem? Argumentasjonslinjer og verdipostulater*
- biskop Helga H. Byfuglien, tema *Retten til barn – voksnes rett til barn, og barns rett til foreldre*

Bakgrunnen for seminaret er Regjeringens arbeid med revisjon av bioteknologiloven. Regjeringen har sendt ut signaler som tyder på at de vil liberalisere lovgivningen med tanke på fostermedisin og assistert befruktning. Dette reiser viktige etiske spørsmål Bispemøtet ønsker en bred og offentlig debatt om.

Velsignelse, skråstola og kirkeordning

Andre saker som behandles på femdagersmøtet, er liturgien rundt velsignelse av hus og hjem, og forslaget om at diakoner skal bære skråstola. Ny kirkeordning drøftes i to omganger i løpet av møteuka. Bispemøtet skal også ta stilling til hvordan de til neste år skal behandle samlivsutvalgets innstilling om blant annet samlivsformer og samlivsetikk.

Synlige biskoper

Biskopene deltar også på trosopplæringskonferansen på Norges Varemesse på Lillestrøm på onsdag. Dagen etter skal biskopene gå i fakkeltog i solidaritet med forfulgte kristne. Fakkeltog starter klokka 17 ved Oslo domkirke, og arrangeres samtidig i flere norske byer. Stefanusalliansen og Åpne dører er ansvarlige for fakkeltoget.

Det vil bli avholdt pressekonferanse på Voksenåsen hotell fredag 19. oktober klokka 14.

Kontaktperson:

Bispemøtets generalsekretær Christofer Solbakken,

cso@kirken.no

Tlf.: 951 19 946

Bispemøtets høstseminar 2012

TIRSDAG 16. OKTOBER KL. 16.00-19.30, BEST WESTERN JOKUL JOHAN HOTELL

Retten til barn

Bioteknologi er en etal. av de nye. Regjeringen har et langt løft av fremtidig utvalgt til alle og de nærmest av befolkningene også – også til små og, som mulig nye rettigheter. Hva vil være de viktigste utfordringene med bioteknologi og hva er utvalgt til barn, som barn og i utvalgt? Hvordan vil utvalgt forholdet mellom natur og teknologi, og hvordan argumentere vi om etikk og politikk?

Halge H. Bygland
Biskop og presert Bispemøte

Halge Tvedestam
medlem og parlamentarisk leder i Etikkdepartementet

Steinar Eide-Moe
professor, NTNU

Einar Østrem
Biskop

Det er ønsket å være med som i neste steg.

For påmelding, send mail til kirke@kirken.no. Begge rest antall plasser.

DEN NORSKE KIRKE
Bispemøte

- Hvordan skal vi lage barn i det 21. århundre?

(15.10.2012)

På Bispemøtets høstseminar 16. oktober innleder hun til debatt om hvem sine rettigheter som prioriteres dersom eggdonasjon blir tillatt ved lov. Hun har satt opp tre enkle spørsmål som utgangspunkt for sin innledning:

- Har voksne rett til å få barn?
- Har barn rett til å ha foreldre?
- Hvis disse to kommer i konflikt med hverandre, hva må da gis prioritet?

- [Les biskop Helga Haugland Byfugliens innledning her](#) (pdf)

- Dersom eggdonasjon blir tillatt åpner vi for en rekke nye måter å skape barn på. Dette reiser spørsmål om det å få barn er en rettighet. Kirken skal alltid peke på at livet er en gave. Denne gaven er det Gud som gir, - den kan ingen kreve, sier Haugland Byfuglien (bilde).

Stortinget skal i høst evaluere bioteknologiloven. I Arbeiderpartiet legges det til grunn at loven er diskriminerende fordi adgangen til assistert befruktning ikke er lik for menn og kvinner. Sæddonasjon har lenge vært tillatt ved mannlige infertilitet. Ved kvinnelig infertilitet er eggdonasjon ikke lov, pr. i dag.

- Det er ikke ukjent at barn vokser opp uten kjennskap til sin biologiske far. Med eggdonasjon vil også båndet mellom biologisk mor og barn bli borte. En adgang til eggdonasjon kan dessuten bidra til at befruktete menneske-egg blir en handelsvare. Det bør ikke gjøres forhastede vedtak i denne saken, sier Haugland Byfuglien, og legger til:

- Nye teknologiske muligheter kan være et gode for både samfunnet og enkeltindivider. Men uten en etisk debatt kan vi miste av synet de konsekvensene tekniske muligheter fører med seg.

Ved siden av Haugland Byfuglien deltar disse med innledninger på Bispemøtets høstseminar: Parlamentarisk leder Helga Pedersen, professor og fostermedisiner Sturla Eik-Nes og filosof Einar Øverenget.

- Jeg er glad for at disse tre stiller opp på Bispemøtets høstseminar. Det viser at de etiske sidene ved debatten om bioteknologi tas på alvor, sier Bispemøtets preses. Hun utdyper:

- Arbeidet med bioteknologiloven bør ikke bare dreie seg om likestilling og rettigheter, men også om menneskesyn, menneskeverd og identitet. I takt med teknologiens fremskritt bør vi alltid reise spørsmål om hvilke verdigrunnlag den er bygget på, hvilke menneskesyn som legges til grunn. Teknikk og etikk går ikke nødvendigvis hånd i hånd. Ofte kan det være fristende å skyve etikken til side for å gi teknologien fritt spillerom, sier Helga Haugland Byfuglien.

Priv. til red.:

SEMINAR TIRSDAG 16. OKTOBER KL. 16.00-19.30, PÅ BEST WESTERN KARL JOHAN HOTELL

arrangeres Bispemøtets høstseminar i Oslo under overskriften "*Retten til barn*".

Seminarets innledere er

- Arbeiderpartiets parlamentariske leder Helga Pedersen, tema: *Alle har rett til et (friskt) barn: Revisjon av Bioteknologiloven*
- Professor Sturla Eik-Nes, tema: *Fostermedisin - den vanskelige balansegangen*
- Filosof Einar Øverenget, tema: *Rettferdighet – for hvem? Argumentasjonslinjer og verdipostulater*
- Biskop Helga H. Byfuglien, tema: *Retten til barn – voksnes rett til barn, og barns rett til foreldre*

PRESSEKONFERANSE 19. OKTOBER KL. 14.00, PÅ VOKSENÅSEN HOTELL

[Bispemøtet arrangeres i Oslo 15.-19. oktober](#) på Voksenåsen hotell. Det vil bli avholdt pressekonferanse ved avslutningen av Bispemøtet fredag 19. oktober klokken 14.00 på Voksenåsen hotell i Oslo.

Kontaktperson:

Christofer Solbakken

Generalsekretær i Bispemøtet, Den norske kirke

christofer.solbakken@kirken.no

Tlf 95 11 99 46 / 23 08 13 90

www.kirken.no/bm

Fakkeltog i solidaritet med kristne i Egypt, Irak og Syria

(16.10.2012)

Det er Åpne Dører og Stefanusalliansen som arrangerer fakkeltogene, i samarbeid med ulike kirker og organisasjoner.

I Oslo starter man med en samling i Oslo Domkirke kl. 17.00, og fortsetter i fakkeltog til Utenriksdepartementet der utenriksminister Espen Barth Eide mottar årets opprop.

Mange kristne i Midtøsten lever med frykt for morgendagen. Borgerkrigen raser i Syria, Irak er fortsatt rammet av terror, og i Egypt har volden og usikkerheten økt etter revolusjonen i 2011.

Kristne i Syria, Irak og Egypt tilhører verdens eldste kirker. Men usikkerhet og frykt gjør at stadig flere kristne nå forlater Midtøsten. De ber om vår forbønn og støtte for å kunne bli værende i en region som mer enn noen gang trenger et kristent nærvær.

- For mer informasjon, se www.fakkeltog.no og www.stefanus.no

Antisemittismen og kirkens ansvar

(17.10.2012)

Professor dr.theol Torleif Austad skal innlede til debatt. I panelsamtalen deltar representanter fra Det mosaiske trossamfunn og generalsekretærene i Israelsmisjonen og Mellomkirkelig råd, samt redaktøren i avisen Dagen.

- [Se programmet for seminaret](#) (pdf)

- Vi ser at antisemittismen fortsatt er levende i det norske samfunnet, - også blant kristne. Vi vet at kirken gjennom historien ikke har et godt rulleblad når det gjelder å kjempe mot antisemittisme og jødehat. Det er viktig å være krystallklar fra kirkens side når antisemittiske holdninger viser seg i dag, sier Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Nytt materiell til konfirmantundervisning

I Mellomkirkelig råd arbeides det nå med å lage materiell til konfirmantundervisningen for å forebygge antisemittisme og fremmedhat. Noe av bakgrunnen for prosjektet er henvendelser fra Det mosaiske

trossamfunn om hva Den norske kirke gjør for å motvirke antisemittiske holdninger i det norske samfunnet.

- Vi utvikler materialet med et sideblikk til det som også gjøres i skolen. I arbeidet har vi fått gode innspill fra kontaktgruppen mellom Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd Norge og Det Mosaiske Trossamfund. Kirken må støtte alle tiltak som bidrar til å opplyse ungdom om antisemittisme og fremmedhat, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy.

Mellomkirkelig råd samarbeider med [Kirkelig dialogsentor i Oslo](#) om utviklingen av ressursmaterialet.

Flere undersøkelser det siste året har avdekket at antisemittismen lever i det norske samfunnet. I en rapport fra Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter "[Antisemittisme i Norge?](#)" (mai 2012) er dette dokumentert.

Rapporten er basert på en spørreundersøkelse utført av TNS Gallup til 1522 nordmenn i november 2011. Der kom det frem at 12,5 prosent av befolkningen har utpregede fordommer mot jøder. I europeisk sammenheng er utbredelsen av antisemittiske forestillinger relativt liten i Norge, men enkelte forestillinger er sterkere til stede hos oss. Hele 26 prosent mener for eksempel det er riktig at *"Jøder ser på seg selv som bedre enn andre"*.

1700 samlet om trosopplæring

(17.10.2012)

• Se <http://www.trosopplæringskonferansen.no/>

Heid Leganger-Krogstad snakket om at barn er nysgjerrige på religion i en tid der det er religiøse referanser over alt. (Foto: Robert Dreier T. Holand)

Professor på Menighetsfakultetet Heid Leganger-Krogstad var invitert for å snakke om barn i dagens populærkultur. Hun var opptatt av hvor uredde dagens barn er.

- De er nysgjerrige på religion i en tid der det er religiøse referanser over alt. Der andre aktører forteller om tiden som går i sirkel og at man har flere liv, må vi være tydelige på at den kristne grunnfortellingen er lineær, den har en begynnelse og en slutt. Livet er ikke tilfeldig, men her og nå.

Hun mener kirken har en viktig rolle i å bekrefte foreldrene.

- Det er foreldrene som er ekspertene, de skal stille og støtte sine små barn og de skal grensesette sine ungdommer. Trosopplærerne skal være håndsekkere, dere skal bygge en himmel over alt dette. For det er hverdagskristendommen som er viktigst!

Heder til Suldal

Dåpsopplæringsprisen 2012 går til trosopplæringsarbeidet i Suldal. Juryens begrunnelse er denne:

Prisvinnar i år har organisert eit systematisk tilbod om trusopplæring som kombinerer lokale tiltak i kvar grend og felles samlingar for alle kyrkjelydane i kommunen. I samband med dei ulike fasetiltaka, vert det orientert om og invitert til det kontinuerlege arbeidet. Slik er det blitt utvikla eit godt samvirke mellom fasetiltak og kontinuerleg arbeid. Juryen framhever at vinnaren av prisen har fått til ei overkommeleg og smart organisering av trusopplæringa i ei kommune med små einingar og store fysiske avstandar. Juryen har også vektlagt at arbeidet er godt forankra i sokneråd og utval for trusopplæring. Vinnaren av Dåpsopplæringsprisen 2012 er trusopplæringsarbeidet i Suldal fellesrådsområde.

Direktøren i IKO - Kirkelig pedagogisk senter, Eigil Morvik overrakte Dåpsopplæringsprisen 2012 til Turid Børtveit Skjelstad som representerer menighetene i Suldal. (Foto: Robert Dreier T. Holand)

Turid Børtveit Skjelstad er eneste ansatte trosopplæringsmedarbeider i Suldal, ett fellesrådsområde med seks menigheter og ingen sentrale trosopplæringsmidler. Hun kom alene på scenen, nesten litt fortumlet over å ha fått prisen.

- Jeg fikk vite først på fredag at vi var nominert, samtidig med at jeg fikk vite at vi hadde vunnet. Det var et lite sjokk, ja. Jeg tror at nøkkelen til at vi får til et godt arbeid i Suldal, er at vi trekker inn mange frivillige. Og en ting jeg har lært meg, er at jeg må være konkret i utfordringen. Folk svarer mye lettere ja når det er en konkret oppgave de vet de mestrer, og jeg er også opptatt av å få med de som ikke er så ofte i kirken.

Prisen er 20 000 kroner og et litografi av Helge Bøe. Hva pengene skal brukes til, nei det har ikke vinneren rukket å tenke på.

- Det hadde jo vært gøy å samle alle som bidrar til en fest, men jeg tenker det blir noe annet. Jeg tror nok ikke det blir vanskelig å finne et godt formål i det lokale arbeidet for dømte i Suldal.

Se *De Andre* – se barna

Margreth Olin på scenen under Trosopplæringskonferansen 17. oktober. (Foto: Robert Dreier T. Holand)

Helt alene på scenen, men med magisk tilstedeværelse, stod filmskaper Margreth Olin. Regissøren har produsert filmen *De Andre* som har premiere 26. oktober. Hovedmålet med filmen er å vekke oss til å se enkeltmennesket, og dette gjør hun ved å lage dokumentarfilm om enslige mindreårige asylsøkere med begrenset oppholdstillatelse. Disse menneskene sendes tilbake til sitt hjemland når de er 18 år.

- Jeg er her på trosopplæringskonferansen fordi jeg ønsker å nå ut til så mange som mulig. Et nøkkelord er nestekjærlighet. Det er et ord kirken bruker ofte. Med denne filmen håper jeg på en lydhørhet i landet, lik den som kom etter 22. juli. Disse unges stemmer, disse mindreårige som kommer fra en virkelighet vi ikke klarer å fatte, de må høres. Det er dette jeg vil at alle skal ta inn over seg, og målet er at vi som stat gir et omsorgstilbud, ikke bare et botilbud til barna. Og så må politikerne sørge for at terskelen for å få opphold på humanitært grunnlag senkes, sa Margreth Olin.

[Se Vårt Lands videoreportasje fra konferansen og hip-hop-gudstjenesten.](#)

Se hip-hop-gudstjenesten fra Trosopplæringskonferansen 2012 (YouTube)

Ber menighetene markere 70-års dagen for jøde-deportasjonen

(19.10.2012)

- Materiell til gudstjenestene 25. november 2012
>> [MS Word](#) >> [PDF](#)

Den norske kirkes biskoper oktober 2012. (Klikk på bildet for større utgave)

I Bispemøtets uttalelse "*Kirkens forhold til jødene under okkupasjonen 1940-1945*" heter det blant annet:

Kirken forholdt seg taus til Politidepartementets kunngjøring av 20. januar 1942 om at alle jøder i Norge måtte melde seg til politiet for å få en rød «J» i sine legitimasjonspapirer. Det kirkelige lederskap valgte også å tie da Quisling-styret den 12. mars 1942 gjeninnførte forbudet mot jøders adgang til riket i Grunnlovens § 2.

Bispemøtet ber menighetene om å huske 70-årsdagen for deportasjonen av norske jøder 26. november 1942 når gudstjenestene 25. november 2012 skal gjennomføres. Bispemøtet vil i forkant av denne dato sende ut en tekst som kan benyttes i kunngjøringene og i forbønnen.

Bispemøtet ønsker videre at det til Kirkemøtet i 2014 forberedes en sak som inkluderer et oppgjør med Grunnlovens "jødeparagraf".

- Se protokoll fra Bispemøtet [BM 037/12 Kirken og jødene](#)

Oppmerksomhet om etikk og bioteknologi

Biskopenes høstseminar 16. oktober hadde overskriften *Retten til barn* og handlet om etiske problemstillinger i forbindelse med revisjonen av bioteknologiloven.

- Det er ikke etisk forsvarlig å tilrettelegge for at flere barn skal vokse opp uten biologisk tilknytning til mor eller far. Det sa preses i Den norske kirkes bispemøte, Helga Haugland Byfuglien på høstseminaret.

Bispemøtet vil følge opp arbeidet på dette området på sitt møte i februar 2013.

- [Les innlegget fra Helga Haugland Byfuglien på seminaret 16. oktober](#)

Å tro er en menneskerett

Bispemøtet deltok sammen med om lag 700 andre i et fakkeltog for trosfrihet i Oslo den 18. oktober. Arrangementet som startet i Oslo Domkirke og sluttet på 7. juni plassen utenfor Utenriksdepartementet, fokuserte på de kristnes situasjon i Midtøsten og spesielt i landene Egypt, Syria og Irak.

I en uttalelse om trosfrihet "*Å tro er en menneskerett*" sier Bispemøtet blant annet: Bispemøtet har drøftet flere saker som understreker betydningen av kampen for trosfrihet. Vi har mye å lære av historien og kirkens unnfalighet overfor antisemittismen i norsk historie. Antisemittismen utfordrer oss fortsatt. Bispemøtet har også berørt situasjonen for asylsøkende troskonvertitter som sendes tilbake til land hvor kristne og andre tros- og livssynsminoriteter forfølges. Vi er kjent med saker som avdekker våre utlendingsmyndigheters manglende respekt og forståelse for troskonvertitter og deres spesielle sårbarhet.

I denne sammenheng vil Bispemøtet også vise til det viktige arbeidet som Amnesty International gjør for mennesker som er offer for undertrykkelse på grunn av sin overbevisning. Bispemøtet anbefaler årets TV-aksjon på det varmeste.

- Les Bispemøtets uttalelse [Å tro er en menneskerett](#)

Kirkeordning: Gjennomgang av ansvarfordelingen mellom kirkens nasjonale organer

Bispemøtet ønsker gjennomgang av ansvars- og oppgavefordelingen mellom Den norske kirkes nasjonale organer.

I et vedtak fra Bispemøtet 15.-19. oktober peker biskopene blant annet på at kompetansefordelingen mellom Bispemøtet og Kirkerådet må gjennomtenkes nærmere. I vedtaket heter det blant annet:

- Bispemøtet skal virke for samordning av de gjøremål som er tillagt den enkelte biskop. Ut fra det ansvar biskopene er gitt gjennom Tjenesteordning for biskoper, bør Bispemøtet ha saksansvar overfor Kirkemøtet i slike saker. Det vil bl.a. gjelde saker som omhandler kirkens lære og liturgi.

- Se protokoll fra Bispemøtet [BM 031/12 Kirkeordning](#)

Liturgimyndighet: Behov for rolleavklaring om saksgangen i liturgisaker

Bispemøtet drøftet 15.-19. oktober også liturgisaker og pekte på at Bispemøtets rolle i saksbehandling av liturgisaker blir tydeliggjort.

Bispemøtet hadde fått oversendt fra Kirkerådet et forslag om liturgi for velsignelse av hus og hjem til læremessig uttalelse.

Bispemøtet drøftet om det var behov for en liturgi eller en liturgisk veiledning, men Bispemøtet hadde ikke læremessige innvendinger til at ordningen fastsettes som en liturgi.

- Se protokoll fra Bispemøtet [BM 038/12 Liturgisaker](#)

Se filmen, se De Andre

(22.10.2012)

Dette er tema for Margreth Olins siste dokumentarfilm, *De Andre*, som har premiere 26. oktober. På Trosopplæringskonferansen 17. oktober holdt filmskaperen seminar for flere hundre medarbeidere i Den norske kirke. Budskapet om nestekjærighet gjør at filmens budskap er særdeles relevant for kirkens medarbeidere.

- Vi kan ikke la være å bry oss om disse menneskene. Vi må begynne å behandle disse barna som våre egne! Jeg påkaller deres og andres nestekjærighet i denne saken. Det jeg ønsker meg er lydhørhet i offentligheten, lik den stillheten som var etter 22. juli, jeg vil at disse unges stemme skal høres!

En av guttene som forteller sin historie i premiereklare De Andre (Bildet er hentet fra nettstedet nestekjaerlighet.no)

Usynlige barn

De unge som Margreth Olin forteller om i den nye filmen, er tenåringer hun har møtt på flyktningmottak gjennom tre år. Unge som ikke har en framtid i eget hjemland, men som heller ikke kan tro på et voksenliv i Norge. Ifølge Olin bryter norske styresmakter systematisk med FNs barnekonvensjon når disse unge mellom 15-18 år ikke får omsorgstilbud, kun botilbud. En for høy terskel for å gi opphold på humanitært grunnlag må senkes, fremholder regissøren.

- Dette er mennesker som nesten er usynlige i samfunnet. De lever i randsonen fram til de er 18, da mister de retten til opphold, skolegang og jobb. De som bestemmer dere skjebne, møter dem aldri. Men nå som jeg har blitt kjent med dem, *må* jeg fortelle deres historie.

Ikke samme verdi

I sin historiefortelling tar hun utgangspunkt i egen oppvekst og i egne barns kår. For det er ikke tvil om at samfunnet behandler disse asylbarna som mindre verdifulle enn andre barn i Norge.

- Hele velferdssystemet er bygd på tanken om at voksne skal trygge barns liv og utvikling, og et hvert liv er et mål i seg selv. Men dette står i kontrast til det politiske målet om å kontrollere og regulere innvandring. Unge mennesker er sårbare, uansett bakgrunn. Det er nesten så de skulle bære et skilt der det står «Trå varsomt, jeg er under ombygging».

Denne gangen holder det ikke bare med en film, sier Margreth Olin til kirkelige medarbeidere på Lillestrøm. (Foto: Robert Dreier T. Holand)

Ufattelige skjebner

I dokumentasjonen av livene til blant annet Goli fra Kurdistan, Hassan og Husein fra Afghanistan, ble hun kjent med liv som er uendelig fjerne fra norsk virkelighet. Og lot kamera gå.

- Jeg tror nesten ikke vi nordmenn klarer å forholde oss til disse unges skjebne, deres smertefulle opplevelser og virkelighet i hjemlandet. Når Hussein har opplevd å se familien sin bli slaktet ned, endres jo alt. Jeg synes det var umulig å stille spørsmål til en som har vært gjennom noe slikt, så jeg satte opp kamera og sa han kunne fortelle sin historie uten spørsmål, og jeg ville bevare den for fremtiden. Og det er viktig å dele en slik stor sorg som han har, for den blir mindre når den bæres av flere.

Alle kan bidra

Olin ber konferansedeltakerne om å støtte de to oppropene på <http://nestekjaerlighet.no/>:

1) Politikken med å gi midlertidige oppholdstillatelser til enslige asylsøkende barn, for så å tvangsreturnere dem til ofte konflikthjemland når de fyller 18 år, må opphøre.

2) Barnevernet må overta omsorgsansvaret for enslige asylsøkende barn mellom 15 og 18 år, for å sikre at alle barn som befinner seg på norsk jord møter et minimum av omsorg.

Margareths første møte med mindreårige asylsøkere skjedde for første gang for 11 år siden. Tre års filming og arbeid tett på ungdommenes skjebner har beveget henne mer enn noen annen historie hun har laget.

- Av og til lager jeg bare film, andre ganger må jeg gjøre litt mer. Dette er en sånn gang.

Katolsk-lutherske samtaler i Roma

(25.10.2012)

- Vi var med på messen på Petersplassen på dagen 50 år etter Det andre vatikankonsil åpnet, og starten på det som kalles «Troens år» i Den katolske kirke, sier Einar Tjelle, assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

[Det andre Vatikankonsil](#) var et kirkemøte for Den katolske kirke, som ble holdt i Vatikanet fra 1962 til 1965. Det ble innkalt av pave Johannes XXIII for å bringe Den katolske kirke i « takt med samtiden».

- Det andre Vatikankonsil var en banebrytende begivenhet, som også har vært av avgjørende betydning for økumenisk arbeid, men også gitt viktige diakonale impulser og åpenhet mot verden blant annet i form av dialog med andre religioner, sier Tjelle

Økumeniske gjester

Pave Benedikt hadde invitert flere økumeniske gjester, med blant annet den økumeniske Patriarken Bartholomeus og den anglikanske erkebiskopen Rowan Williams av Canterbury. Kirkenes verdensråd og Det lutherske verdensforbund var også representert.

Utdrag av [Pavens](#) og [Den økumeniske patriarkens](#) taler.

Fra konflikt til fellesskap

- Vår samtalegruppe, som oppstod på 70-tallet, er også et indirekte resultat av konsilet, med biskop Andreas Aarflot og biskop Willem Nicolaysen Gran som viktige foregangsmenn, sier Tjelle.

- Under besøket i Det pavelige råd for enhet, drøftet vi en helt ny tekst, «From Conflict to Communion», som Den internasjonale katolsk-lutherske kommisjonen i disse dager gjør ferdig. Professor Turid Karlsen Seim har vært med fra norsk side. Denne viser med tydelighet at vi er et helt annet sted i dag enn før konsilet, sier Tjelle.

Disse offisielle samtaleene som har pågått siden konsilet vil også farge det kommende reformasjonsjubileet på en helt annen måte enn tidligere.

- Biskop Kvarme holdt en hilsen og understreket de viktige båndene vi har både i den lutherske familien og i den verdensvide kirke, og i samtale med kirkens synodepresident Christiane Groeben fikk vi et innblikk i hvordan det er å være minoritetskirke i Italia, forteller Tjelle.

Samtalegruppa besøkte også Det pavelige enhetsrådet. F.v. Jo Neve, fra Oslo katolske bispedømme, Matthias Türk, sekretær for Det pavelige enhetsråd, Åse M. Cameron, teolog ved MF, og Lars-Erik Rikheim, Oslo katolske bispedømme.

St. Egidio

- Vi besøkte også St.Egidio, som er en katolsk lekmannsorganisasjon som ble grunnlagt i Roma i 1968, på sett og vis også et resultat av Det andre Vatikankonsil, sier Tjelle.

St.Egidio er i stor grad basert på frivillig arbeid og er både en misjons- og dialogorganisasjon som har et stort internasjonalt engasjement, og arbeider blant fattige, flyktninger og andre sårbare grupper. Omsorg og arbeid for fattige, bønn, misjon og internasjonalt freds- og dialogarbeid kjennetegner organisasjonen. Den har over 50.000 medlemmer og arbeider i over 70 land i verden. Hovedfokuset er på Afrika og det globale Sør.

- Det er imponerende å høre om alt hva disse får til, fra arbeid med rom-folk og fattige i Italias bakgater, til avanserte bidrag i demokrati og fredsprosesser rundt om i verden, sier Tjelle.

Samtalegruppe

Samtalegruppe Den katolsk-lutherske samtalegruppa møtes to ganger i året for å utveksle informasjon og erfaringer fra kirkene, og for sammen å drøfte teologiske og økumeniske spørsmål. Den ledes av Oslo-biskopene Bernt Eidsvig og Ole Christan Kvarme. Sekretær er Einar Tjelle, assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Øvrige medlemmer er: Åse M B Cameron, Anne-May Grasaas, Trond Skard Dokka, Einar Vegge, Jo Neve, Arne Kirsebom, Lars Erik Rikheim, Else- Britt Nilsen.

[Kronikk av biskop Ole Christian Kvarme publisert i Vårt Land oktober 2012.](#)

Reinertsen, Bjerkreim og Grasaas går videre

(29.10.2012)

- [Anne-May Grasaas fikk størst oppslutning blant biskopene](#)
- [Agder og Telemark bispedømmeråd vil ha Stein Reinertsen til biskop](#)

Når Kirkerådet 7. desember tilsetter Olavs Skjeveslands etterfølger som biskop i sør, står valget mellom de tre som fikk størst oppslutning i denne avstemningsrunden. Til sammen har 334 stemmebrettigede instanser og ansatte satt opp tre navn i prioritert rekkefølge.

- [Se stemmefordelingen her](#) (pdf)

Agder og Telemark bispedømmeråd la fram [listen med de fem nominerte kandidatene](#) 7. september. Den kirkelige avstemningen har pågått i perioden 1.-25. oktober. Disse har avgitt sine stemmer:

- menighetsrådene i Agder og Telemark bispedømme,
- prester i offentlig kirkelig stilling i Agder og Telemark bispedømme,
- vigslede kateketer, diakoner og kantorer i offentlig kirkelig stilling i Agder og Telemark bispedømme,
- prostene i de øvrige bispedømmer,
- professorer i teologiske fag ved de teologiske fakultetene og ledere av praktisk-teologiske utdanninger ved Det praktisk-teologiske seminar, Det teologiske Menighetsfakultet, Misjonshøgskolen og Kirkelig utdanningscenter i nord.

Kirkerådet sender nå melding om utfallet av avstemningen til Agder og Telemark bispedømmeråd og til biskopene med anmodning om å uttale seg om hvem av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli utnevnt. Biskopene grunngir sin uttalelse.

For første gang skal Kirkerådet tilsette biskop. Kirkemøtet har i mange år ønsket at det skal legges større vekt på stemmeresultatet blant annet ved at en av de tre med flest stemmer skal tilsettes. [Kirkemøtet 2012 vedtok i nytt regelverk](#) at Kirkerådet ved tilsetting av biskop må velge en av de tre med flest stemmer. Samtidig vedtok Kirkemøtet at førstestemmer gis vekting lik 1, andrestemmer lik 2/3 og tredjestemmer lik 1/3.

For å sikre lokal innflytelse i prosessen teller stemmer fra menighetsrådene 1/3, prester og andre i vigslede stillinger i det aktuelle bispedømmet 1/3 og nasjonale stemmer 1/3 (proster og teologiske professorer).

Vektingen med utgangspunkt i fordeling av 100 "poeng", gir dette resultatet:

1. Stein Reinertsen 25,65 %

2. Ludvig Bjerkreim 22,55 %
3. Anne-May Grasaas 20,35 %
4. Torstein Lalim 15,76 %
5. Alf Petter Bu Hagesæther 15,05 %

-
- Se også [Kirkerådet skal tilsette biskoper](#).
(Nyhetsmelding fra www.kirken.no 16. april 2012 da Kirkemøtet vedtok ny ordning for nominasjon og tilsetting av biskoper i Den norske kirke).
-

Kontaktperson:

Assisterende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg

gerd.karin.roseg@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 40 / 48 99 12 40

- Vær takknemlig for 70-tallets politiske vekkelse

(30.10.2012)

Under jubileumshelgen for samisk kirkeliv i Tromsø 9.-11. november er Kristiansen koordinator for et [kirkehistorieseminar på Universitetet i Tromsø](#). Der skal han selv foredra under overskriften «*Fra religionsskiftet til den første samiske presten – og litt videre*».

Jubileumshelgen tar utgangspunkt i at det er 250 år siden vigslingen av [den første samiske prest i Norge, Anders Porsanger](#). 11. november er det dessuten 20 år siden Samisk kirkeråd ble opprettet av Kirkemøtet.

Interesse og respekt

- I dag deltar samer i kirkens arbeid på egne premisser. Eller man avviser kirken og søker tilbake til den religiøse praksis som fantes i tidligere tiders samiske samfunn, sier Kristiansen. Han tror samers interesse for gamle religiøse tradisjoner er økende, og med det respekten for den gamle samiske religionen.

- Men det betyr ikke at man forsøker å vekke noaidevirksomheten (sjamanvirksomheten, red.anm.) til live igjen. Samers forhold til religion og kirke ikke er annerledes enn det som gjelder for nordmenn flest, sier Kristiansen. Han peker samtidig på at teologisk pluralisme er en selvsagt del av dagens kirkebilde:

- Nå kan alle kan heve sine stemmer og hevde sin legitime rett til å bli hørt og respektert i kirken, sier han.

Usynliggjøring

I tiden rundt Anders Porsangers død i 1780 endret holdningene seg til det samiske, ikke minst innen kirken. Biskopene i Nidaros (som fram til 1804 omfattet hele Nord-Norge) sluttet den gang opp om at samene skulle lære seg norsk og bli nordmenn som alle andre.

- De to Trondhjemsbiskopene Markus Bang (biskop 1773-1789) og Johan Schønheyder (biskop 1788-1803) var begge danske av fødsel og lite velvillig innstilt til det samiske. Bang sørget å få Seminarium Lapponicum nedlagt, - en skole som ble startet i Trondheim i 1752 med formål å utdanne lærere som kunne undervise samene på deres eget språk, forteller Kristiansen. Han refererer følgende sitat fra biskop Schønheyder, skrevet i 1790:

«Siden det Kongelige Reskript af 3. november 1774 hvorved Seminarium Lapponicum blev ophævet,

er det og bør være vedtaget, at det er spildt og forgieves Arbeide, at give Lapperne Underviisning i Christendommen og øvrige dermed forbunden Dyrkelse i deres eget Sprog. Thi Sproget selv er aldeles ubrugt og uvant til aandelige Ideer, indskrænket til de sandselige og faa Ting hvormed disse uopdragne Mennesker i deres indskrænkede Brug af Naturen og Menneskelighedens Kræfter, behielpe sig.»

- Slike holdninger innen kirken gjorde at det tok lang tid etter Anders Porsanger før kirken på nytt fikk en samisk prest i sine rekker. Den neste jeg har vært i stand til å finne, var Haldor Jenssen fra Evenesmark i Ofoten som ble født 100 år etter Porsangers død, forteller Roald Kristiansen.

- - - -

Priv. til red.:

Programmet for jubileumshelgen for samisk kirkeliv består av tre arrangementer:

- [Samisk kirkehistorieseminar 9.-10. november](#) (arr.: Universitetet i Tromsø og Samisk kirkeråd)

Påmeldingsfrist: mandag 5. november

- Kulturkveld i Grønnåsen kirke 10. november (arr.: Samisk kirkeråd)

- Nasjonal jubileumsgudstjeneste 11. november i Tromsø domkirke (arr.: Nord-Hålogaland biskop og Samisk kirkeråd)

Kontaktpersoner:

Tore Johnsen, generalsekretær i Samisk kirkeråd - Den norske kirke

tore.johnsen@kirken.no

Tlf: 23 08 12 35, mob: 48 99 12 35

Roald Kristiansen, førsteamanuensis i religionsvitenskap - Universitetet i Tromsø

roald.kristiansen@uit.no

Tlf: 77 64 55 33, mob: 95 75 50 24

Fredspris til Bakkevig

(06.11.2012)

Denne prisen deles ut til personer som har fremmet fredelig forsoning mellom arabere og israelere og mellom muslimer, kristne og jøder. Det er sjette gangen prisen deles ut.

[The Holy Land Christian Ecumenical Foundation](#) (HCEF) er en stiftelse dannet av amerikanske kirkeledere som arbeider for solidaritet med kristne i Det hellige land og forståelse og dialog mellom religiøse samfunn der.

Presidenten i The Holy Land Christian Ecumenical Foundation, Rateb Rabie (bilde), skriver blant annet dette i et gratulasjonsbrev til Trond Bakkevig:

- Vi er inspirert av at du fordømmer alle som bruker religion og religiøse tekster for å skape hat og konflikt. Vi applauderer og hyller din utrettelige innsats for å legge til rette for fredelig forsoning mellom de tre trosretningene. I ditt arbeid og gjennom dine mange kontakter med politiske og religiøse ledere i Midt-Østen, viser du deg som en visjonær humanist, både lokalt og internasjonalt.

- Jeg føler meg beæret særlig når jeg ser hvem som tidligere har fått prisen. Jeg er også glad for den begrunnelsen som er gitt. Denne stiftelsen gjør et viktig arbeid for å støtte kirkene i Det hellige land, samtidig som de gjør en stor broggerinnsats i USA. Det er viktig siden holdningene i USA er avgjørende for å få til fred i dette urolige hjørnet av verden, sier fredsprisvinneren.

Siden 1996 har Trond Bakkevig arbeidet med dialog mellom kristne, muslimer og jøder i Palestina og Israel.

Han leder og tilrettelegger for tiden arbeidet i [Council of Religious Institutions of the Holy Land](#) som består av de viktigste religiøse institusjonene i Israel og de palestinske områdene.

Trond Bakkevig er også styreleder for [Norsk Ressurscenter for Fredsbygging](#) (NOREF) som Utenriksdepartementet etablerte i 2008. Senteret skal være et bindeledd mellom forskning på internasjonale spørsmål og praktisk politikk.

Kongen utnevnte i 2011 Trond Bakkevig til kommandør av St. Olavs Orden «*for samfunnsgavnlig virke.*»

Bakkevig ble i 1996 utnevnt til «Canon» ved den anglikanske Cathedral of the Holy Cross i Gaborone i Botswana. Tittelen ble tildelt for hans arbeid og engasjement i det sørlige Afrika.

- [Norsk Ressursenter for Fredsbygging \(NOREF\)](#)
- [The Council of the Religious Institutions of the Holy Land](#)
- [Holy Land Christian Ecumenical Foundation](#)

Finnes det kristen smak?

(08.11.2012)

Moderne rom er ikke hellige

I Åssiden kirke møtte konferansedeltakerne to herrer som i ulik grad provoserte, professor i idéhistorie Trond Berg Eriksen og kunsthistoriker og forfatter Tommy Sørbø. Særlig sistnevnte var lite imponert over moderne kirkebygg og utsmykking.

-Jeg er i tvil om moderne arkitektur i det hele tatt kan skape hellige rom. Det moderne skremmer bort mange, og tilhengerne av disse nye uttrykkene bruker gjerne ord som harry og snakker nedlatende om disse fantastisk dekorerte kirkene fra midten av forrige århundre. Det er en utbredt skepsis til ornamentikk i kirkerommet i dag. Så mens man før tilba kunsten eller religionen, er det i dag kunstneren man tilber. Er det en sunn utvikling?

Tommy Sørbø er engasjert når han snakker om hvordan han mener norske kirker bør se ut. (Foto: Kirkerådet)

Hans eget valg

Sørbø forteller om hans egen opplevelse da han skulle gifte seg for halvannet år siden.
-Soknemessig tilhørte vi en moderne kirke, men ønsket ikke å ha seremonien der. Vi gikk for en eldre kirke, for den historiske atmosfæren passer best til oss moderne kulturkristne mennesker. Jeg synes kirken skal ta inn over seg at det er dette mange ønsker seg for de store seremoniene. I dag snakker man gjerne om funksjonelle kirkerom, men det ordet blir feil. Bare det å bruke millioner av kroner på å dyrke noe som er usynlig, er jo ikke funksjonelt!

En smakssak

Trond Berg Eriksen snakket gjerne om smak, under tema *God smak, dårlig smak, kristen smak*.
-Man kan faktisk diskutere smak og behag, selv om noen mener det ikke er mulig. For å støtte meg på Aristoteles tanker om dette, sa han det slik at for at noe skal være *umulig*, må det først ha vært *mulig*. Og da er det jo nettopp det – *mulig*.

Eriksen brukte vinsmaking som eksempel.

-Innenfor kunsten å bedømme en god vin, er det noen som har definert hva som er bra og hva som ikke er det. Dette sett med regler gjør det mulig å diskutere smak. Og god og dårlig smak finnes altså, også innenfor kirkekunst.

Trond Berg Eriksen mener at smak absolutt kan diskuteres, det finnes både god og dårlig smak. (Foto: Kirkerådet)

Professoren har noen tanker om hvilke retning kirken bør gå i sin visuelle utforming.

-Kirken må ikke praktisere estetiske koder som er fremmedgjørende på grupper av befolkningen. Når det gjelder motsetningene mellom elitisme og dårlig smak, er elitismen ofte langt verre enn dårlig smak, eller såkalt kitsch. Kitsch er reklamens språk, og det er klart mer forførende enn tankevekkende. Elitismen kan nok skremme vekk mange.

Idéhistorikeren mener videre at kirken skal være bevisst sine kulturelle uttrykk.

-Kunst for kunstens skyld har ingen plass i kultrommet eller i gudstjenesten. Kunsten må ha et budskap og spille en rolle. Det er lett å begeistres av kunst i kirken, men det er et potensiale for kunstkritikk i kristendommen som man ikke lar komme ut.

Alt det omkringliggende

Trond Berg Eriksen var opptatt av at blikket og bevisstheten også skal gå utenfor det hellige kirkerommet.

-Jeg synes nok ofte at det er lavere krav til såkalt kristen estetikk enn ellers i billedverden. Men det store problemet er hva som er utenfor selve kirkerommet. Omgivelsene utenfor står i kontrast til det

hellige rommet, ofte med trafikkstøy og andre forstyrrende elementer. Det er heller ikke uvanlig at inngangen til kirken områdene innenfor kirkens yttervegger, men før kirkerommet, er lite helhetlig og estetisk utformet. Jeg tror dette gjør noe med hele stemningen i gudshuset, avsluttet Eriksen.

Noen av [foredrag som ble holdt på konferansen, er tilgjengelige her.](#)

Justin Welby Englands nye erkebiskop

(09.11.2012)

Erkebiskopen av Canterbury er også åndelig overhode for det verdensvide fellesskap av anglikanske kirker som omfatter omkring 80 millioner medlemmer.

Justin Welby har i 20 år gradvis oppnådd mer sentrale stillinger i Den engelske kirke, og ble i fjor biskop i Durham. Men han startet sin yrkeskarriere i oljeindustrien. Etter 11 år i selskapene Elf Aquitaine og Enterprise Oil PLC, bestemte han seg mot slutten av 1980-tallet for å bli prest. I sin teologiutdannelse fordypet han seg blant annet i etisk analyse av internasjonalt nærings- og finansliv.

En bok han skrev på bakgrunn av sin teologiske avhandling, har tittelen "*Can Companies Sin?*" ("*Kan selskaper synde?*")

- Den norske kirke har gode og nære relasjoner til den anglikanske kirken, både gjennom sterke historiske bånd til de britiske øyer, og i nyere tid også gjennom Porvoo-samarbeidet. Dette er et kirkelig samarbeid mellom nordiske og baltiske lutherske kirker og anglikanske kirker på de britiske øyer. Vi er svært glade for at Biskop Justin Welby nå blir ny erkebiskop, og vi ser fram til å samarbeide med ham, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy.

Den ferske erkebiskopen har gjennom 20 års tjeneste i Den engelske kirke blant annet vært opptatt av å skape fellesskap mellom etniske og kulturelle grupper i menighetene. Han har vært aktiv på den internasjonale kirkelige arena, spesielt i freds- og forsoningsarbeid i Midt-Østen, Kenya og Nigeria.

Generalsekretær i Kirkenes verdensråd, Olav Fykse Tveit berømmer i sin gratulasjon til Justin Welby den nye erkebiskopens engasjement i Nigeria. Tveit henviser til at Welbys fredsarbeid spesielt har pekt på veier for å løse religiøse konflikter.

Welby overtar ansvaret som erkebiskop når Rowan Williams (62) går av i desember. Williams skal bruke de nærmeste årene i en stilling ved Universitetet i Cambridge.

- [Les mer om den nye erkebiskopen i Church of England](#)
- [Nettsidene til Church of England](#)

- Det kan ta år å bli forstått

(11.11.2012)

Festgudstjenesten i Tromsø domkirke avsluttet jubileumshelgen for samisk kirkeliv i Tromsø 9.-11. november. Utgangspunktet for jubileumshelgen var at det er 250 år siden vigslingen av den første samiske prest i Norge, Anders Porsanger. Samtidig ble 20-års jubileet for Samisk kirkeråd markert.

Tore Johnsen på prekestolen i Tromsø domkirke sammen med kirketolk Ravdna Turi Henriksen.

Enslig svale

I sin preken omtalte Johnsen Anders Porsanger som en enslig svale.

- En enslig svale gjorde ingen sommer. I stedet kom en lang fornorskingsvinter. Mon tro hva Anders Porsanger tenkte på slutten av sitt liv? Kanskje er historiker Aage Solbakk i nærheten av noe når han skriver: *De«godtok samer som tjenere, men ikke som ledere,»* sa Tore Johnsen.

Han la til noe som preget mange av bidragene under seminaret om samisk kirkehistorie på Universitetet i Tromsø 9. og 10. november:

- Det kan ta år å bli forstått. Og det kan ta år å forstå.

- *Preken ved jubileumsgudstjenesten i Tromsø domkirke 11. november, ved generalsekretær i Samisk kirkeråd, Tore Johnsen.*
 - >> [Okta spálfu ii daga geasi](#) - nordsamisk
 - >> [En svale gjør ingen sommer](#) - norsk

Taushetskultur

Et 70-talls forskere, prester og andre interesserte fikk med seg 10 foredrag i løpet av historieseminarer. Førsteamanuensis i religionsvitenskap ved Universitetet i Tromsø, Roald Kristiansen, var tilrettelegger for seminarer. Han la i sitt foredrag vekt på taushetskulturen som har preget både samer og nordmenn.

- Etter Anders Porsanger finner vi ikke en samisk prest på 100 år. Tausheten om samisk opphav preget forholdet mellom samer og nordmenn på en svært negativ måte. Og det var ikke bare samene som ble tause. Det gjaldt i like stor grad nordmenn, sier Kristiansen.

En av bidragsyterne var Hallgeir Elstad som er professor i historie og religionsvitenskap ved Universitetet i Oslo og i Tromsø. Han tok for seg Eivind Berggrav som var biskop i Hålogaland bispedømme i årene 1928-1937.

Eivind Berggrav regnes gjerne som den største norske kirkelederen i det 20. hundreåret. Hans rolle i motstanden mot naziregimet under andre verdenskrig er en av grunnene til det.

Romantisk

- Eivind Berggrav var ikke rasist, men han hadde et romantisk syn på samene, sier Elstad.

Professor Hallgeir Elstad

Eivind Berggravs bok "*Spennings land*", som kom ut da han forlot Hålogaland for å bli biskop i Oslo, var en bestselger i 1937. I boken reflekterer Berggrav over moderniseringens følger for den samiske livsform. - Samene er ferdige den dagen fjellet er sivilisert, skrev Berggrav.

Elstad sier at Berggrav fant mye av den samiske kulturen eksotisk og fremmed: - Han så det hele som en utenforstående. Samene var på mange måter "de andre".

Fra venstre: Biskop Tor Jørgensen, Berit Frøydis Svineng Johnsen, Tore Johnsen og Einar Niemi.

Professor Einar Niemi, - en nestor innen samisk historie, deltok også på seminaret. Han støtter Elstads oppfatning. Niemi mener forestillingen om samer som naive naturmennesker generelt preget store deler av det prestskapet som var Berggravs samtidige.

Sentimentalitet og stereotypier

- I Berggravs bok "*Spennings land*" finner vi en sentimentalitet og en rekke stereotype forestillinger om det samiske folk som naive naturmennesker, sier Niemi.

Kjell Skog, pensjonert sokneprest i Tromsøysund menighet, mener prester i Den norske kirke helt opp til 1970-tallet var preget av sentimentale og romantiske oppfatninger av samene.

- De kom sørfra og sa at de ble så inderlig glade i folket nordpå. Men vi trodde ikke på dem når de

sa at det var med sorg de dro sørover igjen etter noen år, sier Skog.

Ved avslutningen av seminaret lørdag oppsummerte generalsekretær Tore Johnsen i Samisk kirkeråd i en positiv tone:

Kirken har gjennom historien mange ganger vært en motspiller mot samene. I dag er imidlertid kirken et helt annet sted. Den norske kirke har de siste årene vært en samfunnsinstitusjon som tydelig har vågd å uttale seg i kontroversielle spørsmål til fordel for samiske interesser.

Min påstand er at det i dag ligger mer til rette enn noen gang for at samer skal innta en tydelig posisjon i sitt eget kirkeliv. Vi er i en prosess hvor kirken i stadig større grad gjøres til en samisk arena, sa Johnsen.

- [Samisk kirkeråd - Et historisk tilbakeblikk og veien framover.](#)

Ved Samisk kirkeråds generalsekretær Tore Johnsen, 10. november 2012. (pdf)

Kongens sølv til Synnøve Brevik

Ordfører Rune Kjølstad i Røyken i Buskerud overrakte 10. november HM Kongens fortjenestemedalje i sølv til Synnøve Brevik. Hun var den første generalsekretæren i Samisk kirkeråd for Den norske kirke. Rådet ble opprettet i 1992, og hun ledet rådets sekretariat i 14 år. Synnøve Brevik bor i Røyken kommune, men etter avtale med arrangørene av 20-års jubileet for Samisk kirkeråd i Tromsø 9.-11. november, skjedde overrekkelsen der.

Synnøve Brevik var invitert som æresgjest til jubileet og ante på forhånd ikke noe om at hun skulle motta Kongens æresbevisning i Grønnåsen kirke i Tromsø i nærvær av en rekke ledere innen samisk kirkeliv. Røykens ordfører Kjølstad tok turen til Tromsø for å overrekke utmerkelsen.

Kongens Fortjenstmedalje til Synnøve Brevik

(11.11.2012)

Brevik var den første generalsekretæren i Samisk kirkeråd for Den norske kirke. Rådet ble opprettet i 1992, og hun ledet rådets sekretariat i 14 år.

Synnøve Brevik bor i Røyken kommune, men etter avtale med arrangørene av 20-års jubileet for Samisk kirkeråd i Tromsø 9.-11. november, skjedde overrekkelsen der.

Synnøve Brevik var invitert som æresgjest til jubileet og ante på forhånd ikke noe om at hun skulle motta Kongens æresbevisning i Grønnåsen kirke i Tromsø i nærvær av en rekke ledere innen samisk kirkeliv.

Røykens ordfører Kjølstad tok turen til Tromsø for å overrekke utmerkelsen.

Synnøve Brevik mottok 10. november HM Kongens Fortjenstmedalje i sølv.

Anne-May Grasaas fikk størst oppslutning blant biskopene

(20.11.2012)

Når Kirkerådet 7. desember tilsetter Olavs Skjeveslands etterfølger som biskop i sør, står valget mellom de tre som fikk størst oppslutning i den kirkelige avstemningsrunden. I september/oktober satte 334 stemmeberettigede instanser og ansatte opp tre navn i prioritert rekkefølge [ut fra listen på fem nominerte kandidater](#).

Avstemningen blant menighetsråd og viglede tilsatte i Agder og Telemark bispedømme, samt de teologiske professorer og prostene i resten av landet, viste at prost i Mandal, Stein Reinertsen, fikk størst oppslutning. Like bak fulgte prost i Sandnes, Ludvig Bjerkreim og sokneprest i Trefoldighet menighet i Oslo, Anne-May Grasaas.

- [Se oppsummeringen av stemmegivningen her](#)

Nå har de 12 biskopene uttalt seg om hvem av disse tre de vil anbefale blir tilsatt. Åtte av biskopene har altså anbefalt Anne-May Grasaas og fire Stein Reinertsen.

I [Agder og Telemark bispedømmeråds møte 13. november](#) var det avstemning blant de 10 medlemmene om biskopkandidatene. Der fikk Stein Reinertsen 7 stemmer på førsteplass mens Anne-May Grasaas fikk 3 stemmer på førsteplass.

Kirkerådets arbeidsutvalg skal nå ha intervju med de tre kandidatene før det samlede Kirkerådet 7. desember tilsetter den nye biskopen i Agder og Telemark bispedømme.

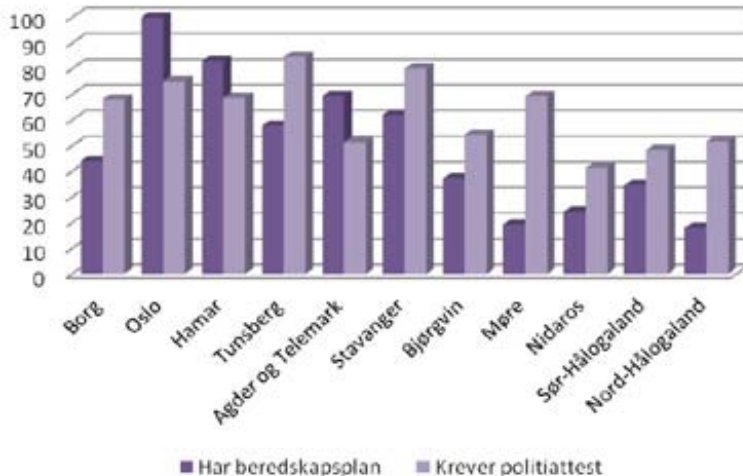
Det er første gang at en biskop i Den norske kirke ikke tilsettes av kongen i statsråd. Ved endringen av Grunnloven 22. mai i år ble myndigheten til å tilsette biskoper overført til Kirkerådet.

- [Regler om nominasjon mv. ved tilsetting av biskoper](#)

- Holdninger er viktig

(20.11.2012)

Sammenlikning beredskapsplan og politiattest, etter bispedømme

- Se også <http://www.kirken.no/overgrep>

– Dette er alvorlige tall, som viser at Den norske kirkes fremdeles har en jobb å gjøre både på forebyggings- og håndteringsstadiet, sier Marit Halvorsen Hougsnæs, direktør i KAs arbeidsgiveravdeling.

Bedre forebygging

– På den annen side viser kartleggingen en nedgang i antall saker totalt sett, som betyr at det forebyggende arbeidet har hatt effekt. Det er vi selvsagt glade for, sier Hougsnæs.

Fra 1. januar fikk kirken mulighet til å be om politiattest for frivillige og ansatte som jobber med barn og unge, og over 60 % av bispedømmerådene og fellestrådene har allerede fått dette på plass. Instanser innenfor Den norske kirke arbeider for at dette også skal gjelde for medarbeidere som jobber med andre svake grupper, som eldre og mennesker med utviklingshemming.

Innsamlet materiale viser at samtlige bispedømmer og halvparten av fellestrådene har vedtatt beredskapsplaner som skal sørge for at eventuelle saker håndteres riktig. Antall beredskapsplaner i fellestrådene har økt kraftig siden forrige telling.

Holdninger er avgjørende

Den norske kirke skal være et trygt sted å være, og gode holdninger er nødvendig.

– Vi vet at overgrep skjer, og ethvert overgrep er ett for mye. Det er jo også mørketall her som vi aldri får oversikt over. Det avgjørende er å skape gode holdninger og rutiner. Jeg mener dette er det viktigste arbeidet vi gjør når det gjelder forebygging av seksuelle overgrep og krenkelser, avslutter Solveig Fiske, biskop i Hamar.

- [Rapport fra kartleggingen med flere tall, tabeller og konklusjoner.](#)

For ytterligere kommentarer:

Forhandlingssjef/advokat Ingrid B. Tenfjord, KA: ingrid.tenfjord@ka.no, tlf. 23 08 14 23

Seniorrådgiver Guro Hellgren, Kirkerådet: gkh@kirken.no, tlf. 23 08 12 61

Be om varig og rettferdig fred i Israel og Palestina

(23.11.2012)

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke drøftet den aktuelle situasjonen i Gaza og Israel på sitt rådsmøte 22.-23. november 2012, og kom med følgende uttalelse:

Mellomkirkelig råd uttrykker stor sorg over all lidelsen og alle de sivile livene som har gått tapt i krigen. Vi er glad for den inngåtte våpenhvilen og håper at begge partene respekterer den.

Mellomkirkelig råd vil videreformidle oppfordringen Det lutherske verdensforbund har sendt ut til sine medlemskirker om å be for alle de sårede og sørgende etter de siste dagers krigshandlinger og om klokskap og fredsvilje hos de politiske lederne på alle sider i konflikten.

Vi oppfordrer menighetene i Den norske kirke til å bruke adventstiden i år til forbønn for befolkningen i Israel og Palestina. Vi ber om særlig omtanke og forbønn for vår søsterkirke Den evangeliske lutherske kirke i Jordan og Det hellige land. Biskop Munib Younan ber om at adventtidens håp må levendegjøres i landet der Frelseren ble født, og han oppfordrer sine trossøsken i våre menigheter til å stå sammen med hans kirke i bønn og solidaritet.

Mellomkirkelig råd ber norske myndigheter gjøre alt de kan for at det legges internasjonalt press på både Israel og palestinske myndigheter for å få til en politisk løsning som kan legge grunnen for varig og rettferdig fred. Det er et akutt behov for en bred fredsavtale mellom Israel og palestinerne på både Vestbredden og i Gaza. Dagens politiske situasjon og destruktive voldsspiral gir bare mer næring til ekstremisme, terrorisme, intoleranse og langvarig fiendskap.

Mellomkirkelig råd vil gjenta at den økonomiske blokaden av Gaza må oppheves, og at Israel må avslutte okkupasjonen av palestinske områder. Mellomkirkelig råd mener at Israel må forholde seg til Hamas som forhandlingspartner og at Hamas på sin side må anerkjenne staten Israel og stanse rakettskytingen for at en rettferdig og varig fred skal bli mulig.

«Fredens Gud, la det regne på oss med fred ifra deg. Fredens Gud, fyll mitt hjerte, fyll det med kjærlighet og fred.»

Salme 74 i Syng håp

[Uttalelse fra Det lutherske verdensforbund.](#)

- Også kirken var unnfallende

(26.11.2012)

Slik uttrykker biskopene seg [i en uttalelse](#) i anledning 70-års dagen for deportasjonen av norske jøder med skipet M/S Donau. Ved Akershuskaia var det tidlig på morgenen 26. november, på dagen 70 år etter at M/S Donau la fra kai, en markering der blant andre biskop Ole Chr M Kvarme talte.

Bispemøtet sendte 14. november ut oppfordring til menighetene om å markere 70-års minnet i gudstjenestene. Under gudstjenestene i Den norske kirke 25. november ble denne bønnen bedt i mange kirker:

- Hellige Gud, himmelske Far, i dag minnes vi deportasjonen av norske jøder under annen verdenskrig. Vi minnes dem som for 70 år siden ble ført ut av landet, opplevde tortur og overgrep, og endte sine liv i dødsleirene. Den gang var det mange som så, men var unnfalne og sviktet, også i vår kirke. Herre, vi ber deg: Se i nåde til oss, så vi bedre å forstår det vi ser rundt oss, og handler annerledes i dag. Gi oss styrke til å stå opp mot antisemittisme og andre former for rasisme i vår egen tid.

Biskop Ole Chr M Kvarmes tale ved minneseremonien for deportasjonen av norske jøder i 1942 på Akershuskaia 26. november 2012

Denne novembermorgen minnes vi de norske jødene som for 70 år siden ble deportert og sendt til fornedrelse, tortur og død i Auschwitz. Vi minnes dem i ærbødighet og hedrer deres minne. Det er en minnedag som også vekker oss opp fra likegyldighet.

Deportasjonen skjedde, ikke fordi de hadde forbrutt seg mot lov og orden, men ene og alene fordi de var jøder. Mange nordmenn bistod nazistene i deres storaksjon, enda flere var likegyldige.

I dag erkjenner vi at også vår kirke var unnfallende i sitt forhold til jødene før og under okkupasjonen, til tross for kunnskap om det som skjedde i Det tredje rike. Først etter at alle jødiske menn over 15 år var arrestert 26. oktober samme år, ble det reagert. Men kirkens protest mot forfølgelsen og overgrepet kom for sent.

Minnedager vender blikket bakover. Et kritisk oppgjør med det som den gang skjedde, hjelper oss

samtidig til bedre å forstå og handle i vår egen tid. På denne minnedagen stiller vi oss derfor sammen med norske jøder, og vi vekkes fra likegyldighet til årvåkenhet og engasjement mot alle former for antisemittisme.

Minnet om de deporterte som endte sine liv i nazistenes dødsleirer, utfordrer oss i dag til å stå opp for det grunnleggende menneskeverdet. Når antisemittiske strømninger og holdninger gjør seg gjeldende i vårt samfunn, kreves ny årvåkenhet og et oppgjør som positivt kan bygge den frihet og det samhold vi ønsker. Som kirke vil vi i dag også uttrykke at vi verdsetter den jødiske tradisjon og synagogens bidrag til det større fellesskap.

Det er med denne erkjennelse og vilje vi minnes deportasjonen, hedrer dem som ble fratatt sine liv, og lyser Guds fred over deres minne.

Uttalelse fra Bispemøtet i Den norske kirke, vedtatt i møte 15.-19. oktober 2012

Kirkens forhold til jødene under okkupasjonen 1940-1945

Den nazistiske storaksjonen mot de norske jødene for 70 år siden kaster fortsatt mørke skygger innover vårt folk. I dag erkjenner vi at også kirken var unnfallende i sitt forhold til jødene før og under okkupasjonen, og at den var for sent ute med sin protest mot antisemittismen og jødeforfølgelsen.

Høsten 1942 ble om lag 40 % av jødene her i landet arrestert, deportert og tilintetgjort. Dette skjedde ikke fordi jødene hadde forbrutt seg mot lov og rett, men ene og alene fordi de var jøder. Til grunn for aksjonen lå en ideologisk og politisk rasisme som gikk ut på at den ariske rase skulle overta verdensherredømmet, og at jøder og andre ikke-ariske folkegrupper skulle utryddes.

Den norske kirke må ta sin del av ansvaret for folkemordet som rammet norske jøder under okkupasjonen. I årene før krigen var en på ledende kirkelig hold i Norge kjent med antisemittismen og jødeforfølgelsen som bredte seg i Tyskland, uten at det til å begynne med førte til noen samlet kirkelig opposisjon i vårt land.

Da Den norske kirke for alvor tok opp kampen mot tyskernes og Nasjonal Samlings kirkepolitikk i begynnelsen av 1941, begynte en med å fremholde kirkens ansvar for retten, spesielt knyttet til menneskeverdet og rettssikkerheten. Det gav kirken en plattform for kritikk av rettskrenkelsene i samfunnet. Da departementet sommeren 1941 foreslo å forby ekteskap mellom nordmenn og jøder og mellom nordmenn og samer, protesterte biskopene. Biskop Eivind Berggrav argumenterte med at rasebiologiske teorier og forføyninger som frakjenner enkelte folk menneskeverd, er i åpenbar strid med den kristne tro. Det bidro til at forslaget om endring av ekteskapsloven ble lagt til side inntil videre og først ble vedtatt i desember 1942.

Likevel må vi erkjenne at kirken ikke var særlig opptatt av de norske jødernes truede situasjon i krigens to første år. Enkelte prester og aktive menighetslemmer viste omsorg for jøder som ble sjikanert, mistet sine jobber og fikk sine boliger beslaglagt. Men dette var ikke blant de temaer som stod høyt på kirkens dagsorden. Kirken forholdt seg taus til Politidepartementets kunngjøring av 20. januar 1942 om at alle jøder i Norge måtte melde seg til politiet for å få en rød «J» i sine legitimasjonspapirer. Det kirkelige lederskap valgte også å tie da Quisling-styret den 12. mars 1942 gjeninnførte forbudet mot jødernes adgang til riket i Grunnlovens § 2. I forarbeidene til bekjennelseserklæringen Kirkens Grunn, som lå til grunn for prestenes nedleggelse av sine statlige

embeter påskedag 1942, hadde en tatt inn en protest mot denne endringen av Grunnloven. Men en valgte til slutt å droppe protesten av taktiske grunner. En ville unngå at rikskommissær Terboven og ministerpresident Quisling gjorde felles sak mot kirken.

Da den sivile motstandsbevegelsen, som kirken var en del av, i september 1942 ble varslet om at tyskerne planla en aksjon mot jødene i Norge, ble det ikke slått alarm. Først etter at alle jødiske menn over 15 år ble arrestert den 26. oktober samme år, reagerte kirken. I et skarpt brev til Quisling, datert 10. november 1942, protesterte kirken ved Den midlertidige kirkeledelse med støtte av biskopene, de teologiske fakulteter, de frivillige kristelige organisasjoner og de fleste andre kirkesamfunn i Norge. Kirken oppfordret ministerpresidenten til å stanse jødeforfølgelsen og til å stoppe det rasehatet som spres i folket. Kirkeledelsen fremhevet at alle mennesker ifølge Guds ord har samme menneskeverd og samme menneskerett. Det ble også vist til at da Jesus kom til verden, «lot han seg føde i et jødisk hjem av en jødisk mor». Brevet, som på folkemunne gikk under navnet «Hebreerbrevet», vakte betydelig oppsikt både i vårt land og i utlandet. Det ble lest opp i de fleste norske kirker og fikk betydelig utbredelse i folket. I Norge var kirken den eneste institusjon som kom med en kollektiv protest mot behandlingen av jødene.

Men protesten kom for sent til å få noen betydning for den videre opptrapping av jødeforfølgelsen i landet. Den 26. november ble alle jødiske kvinner og barn arrestert, også denne gang godt hjulpet av norsk politi. Samme dag kunne det tyske skipet D/S «Donau» seile til Tyskland og Polen med 532 jøder om bord for å bli tilintetgjort. Senere ble ytterligere 240 norske jøder deportert. Bare noen ytterst få overlevde.

Det forferdelige som skjedde med jødene den gang, også i vårt land, er en alvorlig påminnelse om å være på vakt mot ideologiske krefter som truer menneskeverdet og alle menneskers likeverd. Kirken har et særlig ansvar for å slå ring om religiøse minoriteter og andre utstøtte grupper som trues av undertrykkelse og forfølgelse. Det kristne menneskesyn forplikter kirken til å ta opp kampen mot antisemittismen og andre former for rasisme der slike holdninger kommer til overflaten både i vårt land, i Europa og andre land. Det utfordrer oss i dag til fornyet bevissthet, årvåkenhet og handling.

(Vedtatt i Bispemøtet 15.-19. oktober 2012)

Alternative kirkebudsjett

(27.11.2012)

Høyre viser i sitt forslag til statsbudsjett 2013 til at Den norske kirke er i gang med omfattende strukturendringer som et resultat av grunnlovsendringene vedtatt av Stortinget 21. mai 2012:

IKT i kirken

«Som et ledd i dette har Kirken på oppdrag fra regjeringen gjennomført et forprosjekt for å få på plass en helhetlig bruk av IKT i kirken. Regjeringen har ikke fulgt opp dette med midler til investering, og Høyre styrker derfor bevilgningene til investering i IKT i kirken.» Høyre foreslår at det bevilges 10 millioner til IKT i kirken, mens KrF foreslår 20 millioner kroner til det samme.

Vedlikehold av kirker

Det er store etterslep i vedlikeholdet og brannsikringen av norske kirkebygg. Venstre og KrF vil øke rammen for rentefrie lån til vedlikehold og oppgradering av kirkebygg med 1 milliard kroner. Også FrP vil bevilge 100 millioner til ivaretagelse av kirkebygg. KrF foreslår i tillegg at det bevilges 15 millioner til sentrale tiltak for kirkebygg.

Folkekirke for alle

FrP foreslår at bevilgningene til prestedtjeneste og trosopplæring i Den norske kirke økes med 60 millioner kroner, og begrunner dette slik:

«Den norske kirke er av stor betydning for mange nordmenn. Det kom klart til syne i forbindelse med folkets bearbeidelse av sorg og sjokk forårsaket av hendelsen i Oslo og på Utøya 22. juli 2011. Fremskrittspartiet mener at en styrking av bevilgningene til Den norske kirke er nødvendig for at Kirken skal kunne opprettholde statusen som en folkekirke for alle.»

Prester og trosopplæring

Også KrF foreslår en raskere opptrapping av trosopplæringsreformen, nærmere bestemt en påplussing på 50 millioner. Partiet vil også styrke prestedtjenesten med 30 millioner kroner. KrF styrker i tillegg Sjømannskirkens budsjett med 14 millioner kroner til flere årsverk. KrF foreslår også at Oslo og Nidaros domkirker får to millioner kroner hver til å ivareta nasjonale funksjoner samt styrking av gravferdsforvaltningen.

Både Høyre og KrF vil reversere tapet andre trossamfunn enn Den norske kirke får når staten innlemmer utenlandsboende kirkemedlemmer i beregningsgrunnlaget for trossamfunnenes statsstøtte.

Kirkeledere diskuterte tjæresand med Ola Borten Moe

(27.11.2012)

- Vi er svært glade for at vi fikk et møte med Olje- og energidepartementet (OED), og fremført våre synspunkter om Den norske kirkes klimaengasjement og tjæresand-saken, sier Tore Johnsen, generalsekretær i Samisk kirkeråd.

Kritiserte Den norske kirke

Bakgrunnen for møtet var at Ola Borten Moe i mai i år kritiserte Den norske kirke for at den engasjerte seg i sosiale spørsmål, og særlig tjæresandsaken. Dette skjedde etter at et samlet [Kirkemøte i april vedtok å kreve Statoil ut av tjæresandprosjektene i Canada.](#)

- Vi er enige med statsråden i at det ikke er Den norske kirkes oppgave å drive partipolitikk, men det vi imidlertid understreket i dagens møte er at Kirken har et trosgrunnlag som forplikter oss til engasjement for skaperverket, sier Svein Arne Lindø, leder for Kirkerådet.

Urfolks rettigheter krenkes

Lederen for Kirkerådet synes det var nyttig å diskutere Den norske kirkes klare standpunkt mot tjæresand med statsråden.

- Vi knyttet vårt engasjement til tre begrunnelser. For det første handler det om verdens klima, for det andre om store miljø- og naturødeleggelser i regionen, og for det tredje om at urfolks grunnleggende rettigheter krenkes, sier Lindø.

Videre dialog

I løpet av møtet tok statsråden initiativ til flere møter mellom Den norske kirke og OED.

- Vi registrerte i møtet at avstanden mellom hvilke perspektiver og fakta som vektlegges er stor. I selve samtalen ser jeg ingen endring på dette, men det ble åpnet for videre dialog. Det er positivt, så gjenstår det å se hva som kommer ut av dette, sier Tore Johnsen.

Se også

[Krever Statoil ut av tjæresand](#)

Den norske kirke følger klimatoppmøtet i Qatar

(28.11.2012)

Tjelle følger forhandlingene i Doha sammen med flere andre norske delegater, blant annet Leif Christian Andersen som representerer Stavanger bispedømme i Mellomkirkelig råd, Ingrid Næss-Holm fra Kirkens Nødhjelp og Yavoz Karaboga fra styret i Islamsk Råd Norge.

Qatar utslippsversting

- Ferske rapporter tilsier at vi styrer mot en gjennomsnittlig økning av temperaturen på 4 grader, dobbelt så høyt som 2-gradersmålet som landene ble enige om i København i 2009. Det er mulig å snu denne farlige trenden, men det haster og vi må alle være med å bidra, sier Tjelle.

Under åpningsmøte overtok Qatar presidentskapet etter Sør-Afrika. Qatar er det landet i verden som slipper ut mest CO2 per år.

Det tilsier et økologisk fotavtrykk som er fire ganger høyere enn verdensgjennomsnittet.

- Det blir spennende å se hva ledervervet og vertskapsrollen har å si for både Qatar og de arabiske nabolandenes rolle, sier Tjelle.

Ny klimaavtale

Delegater fra hele verden jobber nå for å forhandle frem en rettferdig og juridisk forpliktende ny klimaavtale. Denne avtalen skal forplikte alle land og være ferdig innen 2015, men først tre i kraft i 2020.

- Det sentrale spørsmålet er hvor forpliktende avtalen blir, men også hva man gjør med "utslippsgapet" frem til 2020, sier Tjelle.

Den nåværende Kyoto-avtalen går ut ved årsskiftet. Nå skal en ny fremforhandles, som skal være frem til den nye, globale klimaavtalen trer i kraft.

- Det kritisk her er at flere viktige land har droppet ut, sier Tjelle.

Etisk tydelig stemme

Den norske kirke har forpliktet seg til å jobbe for klimarettferdighet gjennom det felleskirkelige Skaperverk og Bærekraft- prosjektet.

- Det er oppmuntrende å treffe mange kirkelige og trosbaserte aktører også her i Doha, både

gjennom Det lutherske verdensforbund og ACT Alliance, som er Kirkens Nødhjelps internasjonale paraplyorganisasjon, sier Tjelle og legger til:

- Vi trenger både en etisk tydelig stemme inn i forhandlingene, kirkelige aktører som kan være med å påvirke politikerne til modige valg. Og vi trenger forbønn. Både for forhandlingene disse ukene, for de som er rammet av tørke og flom, og for klodens framtid.

Humanitær krise i Øst-Kongo

(30.11.2012)

Tirsdag 20. november inntok opprørsgruppen M23 Goma, en millionby i Øst-Kongo. Mennesker har måtte flykte fra flyktningleirer hvor de har vært bosatt de siste månedene. Rundt 140 000 mennesker har blitt drevet på flukt, ifølge FNs kontor for samordning av humanitære aktiviteter (OCHA).

- For mange familier er dette andre gang på kort tid at de har blitt drevet på flukt. Det er dårlig tilgang på sanitet og rent drikkevann i områder utenfor byen Goma, og det er allerede bekreftet tilfeller av kolera, forteller Gunnarshaug Rosland.

Hun er nå tilbake i Bukavu etter å ha vært noen dager i Rwanda mens de verste urolighetene pågikk.

Kvinner og barn spesielt utsatt

- Sikkerhetssituasjon er svært usikker og i konstant forandring. Det er vanskelig å få en ordentlig oversikt over hva som foregår, fordi ryktene florerer, og både opprørsgrupper og regjeringshæren har begått overgrep og voldtekt, sier Gunnarshaug Rosland.

- Hvordan har utviklingen den siste tiden påvirket Kirkens Nødhjelps arbeid?

- Den humanitære situasjonen for mennesker på flukt er nå akutt. Folk mangler mat, medisiner og ikke minst rent vann. Vi trapper derfor opp vårt nødhjelpsarbeid i området rundt Goma. Vi vurderer også å gå inn med akutt hjelp i selve byen, sier Gunnarshaug Rosland.

På grunn av den krevende sikkerhetssituasjonen er Kirkens Nødhjelp for tiden avskåret fra noen av prosjektområdene sine.

- Vi følger tett opp med både partnere og Kirkens Nødhjelps- ansatte, og vi har bedt partnere om å innstille aktiviteter i områder som ikke er trygge, sier hun.

Trist utvikling

- Dette er en veldig trist utvikling for Kongo, hvor den forsiktige utviklingen vi har sett de siste årene nå stagnerer igjen. Jeg frykter at den humanitære situasjonen kommer til å forverres betraktelig om konflikten eskaleres, og er mest bekymret for sikkerheten til kvinner, barn og mennesker som lever med nedsatt funksjonsevner, sier Gunnarshaug Rosland.

Støtt arbeidet

- På hvilken måte kan vanlige menighetsmedlemmer støtte dere i situasjonen?

- Kirkens Nødhjelp og det kongolesiske folk trenger all støtte vi kan få i denne vanskelige

situasjonen. Det er viktig å spre informasjon om hva som skjer, og vi må ikke glemme konflikten når den ikke lenger får oppmerksomhet i nyhetsbildet, oppfordrer Madel Gunnarshaug Rosland.

[Vær med å gi håp til Kongo gjennom å støtte Kirkens Nødhjelps arbeid.](#)

Lese- og skriveopplæring i Øst-Kongo. Foto: Kirkens Nødhjelp

Glemt konflikt

Konflikten i Øst Kongo Konflikten i Øst Kongo blir ofte omtalt som en glemt konflikt, og den har pågått siden folkemordet i Rwanda i 1994. Kirkens Nødhjelp har vært i Øst-Kongo siden den gang, og jobber sammen med lokale partnere for å møte de akutte behovene i forbindelse med de siste ukers hendelser.

Kirkens Nødhjelps innsats i Øst-Kongo er todelt: Beskyttelse av kvinner og styrking av deres rolle i beslutningsprosesser, samt arbeid for å sikre rent vann og gode sanitærforhold. Blant annet bygger organisasjonen latriner og dusjanlegg i landsbyer og leirer for internt fordrevne i områdene rundt Goma. Organisasjonen har to sentre (Goma og Bukavu) som jobber med kvinner som har vært utsatt for overgrep.

- Vi jobber også mer langsiktig, med de grunnleggende årsakene til problemene. Blant annet jobber vi med religiøse ledere i forhold til holdningsendring, og styrking av kvinners rolle i freds- og beslutningsprosesser, sier Madel Gunnarshaug Rosland.

[Les mer i VG](#)

[Les mer på Kirken Nødhjelps hjemmesider](#)

Kirkerådet tilsetter for første gang biskop

(03.12.2012)

Atle Sommerfeldt som ble utnevnt til biskop i Borg bispedømme i oktober i fjor, var den siste i den århundrelange rekken av biskoper utnevnt av Kongens kirkestyre. Kirkemøtet fastsatte i april 2012 nye [regler om nominasjon og tilsetting av biskoper](#). Den nye biskopen i Agder og Telemark bispedømme er den første som tilsettes etter dette regelverket.

Ny biskop i Agder og Telemark bispedømme presenteres på en pressekonferanse i Oslo fredag 7. desember kl. 11.00.

Kirkerådet skal gjøre sitt valg mellom prost i Mandal, Stein Reinertsen, sokneprest i Trefoldighet menighet i Oslo, Anne-May Grasaas og prost i Sandnes, Ludvig Bjerkreim.

- [Se vedtaket fra Agder og Telemark bispedømmeråd 7. september om nominasjon av fem kandidater](#)
- [Se oppsummering av avstemningsrunden 1.-25. oktober, - og avstemning i Agder og Telemark bispedømmeråd og blant biskopene.](#)

Regler for kirkevalg

På møtet i Kirkerådet denne uken drøftes dessuten endringer i reglene for kirkevalg. Ved kirkevalgene i 2009 og 2011 var det direktevalg av medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Disse valgene ble gjennomført som preferansevalg. Etter høring blant de elleve bispedømmerådene foreslår Kirkerådets administrasjon at fremtidige valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet gjennomføres enten som flertallsvalg med prioritert kandidatliste, eller som forholdstallsvalg.

- [Se Forslag om enklere valgordning i kirken](#)

Ny kirkeordning underveis

I Den norske kirke pågår nå grunnleggende drøftinger av hvordan kirkens ordninger bør endres som konsekvens av endringene i kirke/stat-relasjonen. Saken "*Den norske kirkes ordning etter 2013*" blir en viktig sak på Kirkemøtet til våren. Det arbeides særlig med overdragelse av det statlige arbeidsgiveransvaret til kirkelige organ og etablering av Den norske kirke som rettssubjekt.

Nesten 800 menigheter/kirkelige fellestråd har svart på spørsmål i Kirkerådets refleksjonsdokument

"Kirkeordning etter 2013" som ble sendt ut i juni 2012. Dette var ikke en formell høring om den fremtidige kirkeordningen, men innspillene vil påvirke saksfremlegget til Kirkemøtet 2013 i denne saken. På kirkerådsmøtet denne uken tar man stilling til formen på det dokumentet som skal legges på Kirkemøtets bord.

- [Se http://www.kirken.no/kirkeordning](http://www.kirken.no/kirkeordning)
-

- [Saksdokumentene til møtet i Kirkerådet 6.-7. desember](#)
-

Priv. til red.:

Pressekonferanse med ny biskop 7. desember

Leder i Kirkerådet, Svein Arne Lindø presenterer den nye biskopen i Agder og Telemark på en pressekonferanse i Krypten i Oslo domkirke fredag 7. desember kl. 11.00.

Sakslisten til møtet i Kirkerådet 6.-7. desember:

KR 47/12 Referatsaker
KR 48/12 Orienteringssaker
KR 49/12 Kirkemøtet 2013 – Saksliste, valg og oppnevninger
KR 50/12 Forslag til endringer i kirkeloven og i valgordning for de kirkelige valg (demokratireformen)
KR 51/12 Den norske kirkes ordning etter 2013
KR 52/12 Skråstola for diakoner
KR 53/12 Liturgi for velsignelse av hus og hjem
KR 54/12 Kyrkje 18-30
KR 55/12 Særskilte prekenteekster 2014-2015
KR 56/12 Tilsetting av biskop i Agder og Telemark
KR 57/12 Videre organisering av Liturgisk senter
KR 58/12 Nemnd for gudstjenesteliv – forlengelse av oppnevningsperiode
KR 59/12 Dokumenter til økumeniske generalforsamlinger
KR 60/12 Statsbudsjettet 2014 – Satsningsområder for Den norske kirke
KR 61/12 Kirkens beredskapsarbeid
KR 62/12 Evaluering av Sør-samisk menighet
KR 63/12 Tilleggs-gavefondet – oppnevning til styret
KR 64/12 Oppnevning av delegat fra Den norske kirke til KEKs generalforsamling 2013
KR 65/12 Oppnevning av medlemmer til styret i Norges Kristne Råd 2013-2015

Kontaktpersoner:

Leder i Kirkerådet. Svein Arne Lindø

E-post: svein.lindo@lyse.net

Tlf.: mobil 97 64 65 00

Direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen

E-post: jens.petter.johnsen@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 10

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug

E-post: trude.evenshaug@kirken.no

Tlf: 23 08 12 05 / 48 99 12 05

Dom mot Norge i Strasbourg

(04.12.2012)

- Dommen i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen er svært gledelig. Norske asyl- og innvandringsmyndigheter bør tolke den som en kraftig korreks på norsk returpraksis, sier Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd.

4. desember falt kjennelsen i Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Domstolen finner enstemmig at en utvisning vil innebære brudd på [artikkel 8 i menneskerettighetskonvensjonen](#).

Søskenparet har bodd i Norge siden 1989, bortsett fra tre og et halvt år da de gikk på skole i Pakistan. De har fått medhold to ganger i Oslo tingrett, men tapte i Borgarting lagmannsrett høsten 2008 på punktet om tilbakekallelse av bosetningstillatelsen. Saken deres har gått i det norske rettssystemet i elleve år.

Etter endelig vedtak i 2009 om at de skulle utvises fra Norge, søkte de i april 2009 tilflukt i Holmlia kirke. Her bodde de på et rom på åtte kvadratmeter. I juni 2010 fikk søsknene beskjed om at Utlendingsnemnda hadde utsatt beslutningen om å sende dem ut av Norge, og de kunne forlate kirkeasylet.

Søskenparet brakte saken inn for Den europeiske menneskerettighetsdomstolen, og nå er altså resultatet klart.

- [Se TV2s oppslag om saken](#)
- [Se nettsiden til Den europeiske Menneskerettighetsdomstolen](#)

Bønn til Ugandas president

(06.12.2012)

Slik uttrykker preses i Den norske kirkes bispemøte, Helga Haugland Byfuglien og generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy seg i [et brev til Ugandas president](#), Kaguta Yoweri Museveni. Bakgrunnen er at et lovforslag om å innføre dødsstraff for homofile, er på trappene i Uganda.

Et liknende lovforslag ble fremmet i 2009, men ble den gang stoppet av president Museveni.

- Vi er dypt bekymret over utviklingen i Uganda og en del andre afrikanske land. Når vi dessuten vet at kristen teologi og kirkelig engasjement ligger bak, blir det spesielt viktig for oss å vise at vi tar avstand fra argumentasjonen, sier Berit Hagen Agøy.

I et brevet til president Museveni skriver Haugland Byfuglien og Hagen Agøy blant annet

- Uavhengig av hva vi mener er rett og galt fra et trospektiv, mener vi at landets lover må gi beskyttelse for alle mennesker, særlig de som er utsatt, og begrense enkeltpersoner og gruppers misbruk av makt.

Norges Kristne Råd har også engasjert seg mot lovforslaget og har sendt et liknende brev til Ugandas statsminister Amama Mbabazi.

[Brev til Ugandas president, Kaguta Yoweri Museveni](#) (pdf)

[Brev til Ugandas statsminister fra Norges kristne råd](#)

[Se nettsidene til Ugandas parlament](#)

Stein Reinertsen biskop i Agder og Telemark

(07.12.2012)

>> [Last ned bilde av Stein Reinertsen](#) (1,4 mb) (Foto: Øystein Ramstad)

- Dette er en historisk dag for Den norske kirke. For første gang siden reformasjonen har kirkens eget valgte nasjonale organ tilsatt en biskop. Vi har arbeidet lenge for at vi som trossamfunn selv skal få ansette våre ledere. På denne merkedagen gratulerer vi oss selv som kirke, og vi gratulerer staten og det norske samfunnet, sa leder i Kirkerådet, Svein Arne Lindø på pressekonferansen etter Kirkerådets vedtak 7. desember.

Våren 2012 endret Stortinget grunnloven, avviklet kirkelig statsråd og bestemte at biskoper og proster skal tilsettes av kirkelige organer. Kirkemøtet fastsatte i april 2012 nye [regler om nominasjon og tilsetting av biskoper](#). Reinertsen er den første som tilsettes etter dette regelverket.

Stein Reinertsen vigsles til sin biskoptjeneste i Kristiansand domkirke 27. januar.

Brennende engasjert leder

Svein Arne Lindø mener tilsettingen av Stein Reinertsen tilfører Bispemøtet verdifull kompetanse og erfaring, og bidrar til å styrke bredden i kirkens lederskap.

- I Reinertsen får Agder og Telemark bispedømme en mild, varm og brennende engasjert åndelig leder. Reinertsen er radikal i sin tilnærming til viktige samfunnsetiske spørsmål. Han har særlig utfordret oss som kirke og som samfunn gjennom sitt arbeid med inkludering av innvandrere i menighetens liv, sier Lindø.

I tillegg til Reinertsens utdanning og yrkeserfaring, har Kirkerådet lagt vekt på hans lederkompetanse, personlige egnethet, teologiske kompetanse, og kommunikasjonsevner. Kirkerådet vurderer det slik at Reinertsen på en god måte fyller de kravene som stilles til en biskop på alle disse fire feltene.

- En stor gave

Lederen i Agder og Telemark bispedømmeråd, Jan Olav Olsen, kommenterer tilsettingen av Stein Reinertsen slik:

- Agder og Telemark bispedømme har fått den biskopen vi har bedt om, og det er vi glade og takknemlige for. Vi hadde tre kompetente kandidater, og bispedømmet ville ha tatt imot hvem som helst av disse med tillit og begeistring. At vår favoritt nå er rettelig kalt, ser vi som en stor gave.

Stein Reinertsen ble ordinert i 1987 og har blant annet arbeidet som landssekretær Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag, studentprest, forlagssjef (i Credo Forlag) og sokneprest i Farsund. Siden mars i år har han vært prost i Mandal prosti.

Stein Reinertsen har engasjert seg spesielt i hvordan fremmedspråklige kan bli integrerte i menigheten. Kirken som møteplass for nye landsmenn er temaet for hans masterstudium.

Reinertsen har også erfaring som leder av det palliative temaet (lindrende enhet) ved Sørlandet sykehus avdeling Flekkefjord.

Dobbelt lyttende

I Reinertsens selvpresentasjon som kandidat til biskop i Agder og Telemark, skriver han blant annet:

- Jeg vil arbeide for gode relasjoner på alle plan. For meg handler kristen tro om en relasjon mellom Gud og meg. Slik bør kirken også være relasjonell i betydningen av at vi bygger gode relasjoner i alle de sammenhenger vi står i. Det gjelder i forhold til lokalsamfunnet og deres institusjoner, i forholdet mellom kirke og bedehus og til de kristne organisasjonene og til andre kirkesamfunn.

Han peker på evnen til å lytte som en av kirkens hovedutfordringer.

- Vi trenger å utvikle en dobbelt lyttende holdning: På den ene siden må vi lytte til den tiden vi lever i, til det som skjer i samfunnet og til menneskene. Vi må kjenne, elske og skape gode relasjoner til de vi møter. På den andre siden må vi lytte til Guds ord. Hva er det Gud vil si oss i dag? Kjennskapet må gå både «oppover» og «utover», skriver Stein Reinertsen.

Han uttrykker håp om at kirken må klare å stå samlet på tross av uenighet og store variasjoner:

- Uenighet er ofte stimulerende og kan bringe oss videre som enkeltmennesker og kirke, så lenge vi har en grunnleggende respekt for hverandre.

Stein Reinertsen gratuleres av leder i Kirkerådet Svein Arne Lindø

Stein Reinertsen gratuleres av preses i Bispemøtet, Helga Haugland Byfuglien.

Stein Reinertsen gratuleres av leder i Agder og Telemark bispedømmeråd, Jan Olav Olsen.

Kontaktpersoner:

Leder i Kirkerådet, Svein Arne Lindø

Tlf.: 97 64 65 00

E-post: svein.lindo@lyse.net

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug

Tlf: 48 99 12 05

E-post: trude.evenshaug@kirken.no

Klimakampen fortsetter tross skuffende avtale

(12.12.2012)

Sammen med Yavuz Karaboga, styrerepresentant for Islamsk Råd Norge, representerte Tjelle Samarbeidsrådet for tros- og livssyn (STL) på FNs klima-toppmøte COP 18 i Doha i begynnelsen av desember,

Utfordre maktmisbruk

- Som kirke har vi et særlig ansvar å tale de utsattes og sårbares sak, utfordre maktmisbruk, og å ta vare på skaperverket. Derfor var vi også representert i Doha sammen med mange andre økumeniske stemmer. Men det skuffende forhandlingsresultatet vil ikke hjelpe noe særlig på hverken utslippsreduksjoner, eller få på plass penger som virkelig monner til utsatte lands tilpasning, sier Tjelle.

Økt nærvær

De siste årene har det vært et økt nærvær av trosbaserte organisasjoner på de årlige klimatoppmøtene. I fjor ble det under COP17 i Durban lansert en egen «Interfaith Declaration on Climate Change», som sammen med sterke appeller fra religiøse ledere var med å påvirke utfallet av konferansen.

STLs Rådsmøte besluttet tidligere i år å engasjere seg i klima- og miljøspørsmålet, som et av fem prioriterte sosial-etiske tema.

-Klimaendringene vi ser i vår tid rammer særlig utsatte og fattige mennesker, men er en ond spiral som til syvende og sist rammer oss alle, sier Yavuz Karaboga.

Avgjørende

- Ødelegger vi Guds skaperverk, skader vi også vårt levebrød og til syvende og sist oss selv. Skal vi basere vår framtid på kunstig mat? Disse forhandlingene kan bidra til et stabilt klima framover, noe som er avgjørende for oss alle, påpeker Karaboga. Einar Tjelle hadde flere møter med mennesker som er direkte rammet av klimaendringene i dag.

- Jeg traff Salomon fra Mekane Yesu kirken i Etiopia, som er dypt bekymret for tørken som stadig oftere rammer Øst-Afrika. Og fra Papa New Guinea, traff jeg igjen LVFs rådsmedlem som er bekymret for både regnskogens framtid og økt havnivå. Katolske representanter fra Fillipinene måtte forhandle med tårer i øynene mens enda en tyfon herjet landet. Når disse lider, lider vi med. Deres kamp er vår kamp. Det handler ikke bare om vår egen framtid, men vår alles felles framtid, sier Tjelle.

Berømmer

Til tross for det nedslående resultatet av forhandlingen påpeker Tjelle betydningen av den norske deltakelsen.

- Jeg vil berømme Norges forhandlingsleder Henrik Harboe og miljøvernminister Vegard Solhjell for å bidra konstruktivt i en uhyre vanskelig forhandlingssituasjon. Norge var en pådriver til å få på plass en ny forpliktelsesperiode for Kyoto-avtalen. Jeg håper også Norge fortsetter å bidra konstruktivt til den rettferdig og juridisk bindende klimaavtale for alle nasjoner, som etter planen skal være ferdigforhandlet i 2015. Dette må vi også som kirker og trossamfunn mobilisere bredt i forhold til, sier Tjelle.

Tros- og livssynssamfunn kan hjelpe

- Tiden er knapp, og innsatsen for å redusere betydelig klimautslippene er langt fra god nok. Men vi må ikke gi opp håpet. Dette er noe tros- og livssynssamfunn kan hjelpe folk til å se. Vi må tro på at vi sammen kan bidra for klodens beste, avslutter Yavuz Karaboga.

[Det lutherske verdensforbund oppfordrer til større kirkedeltakelse i kampen for klimarettferdighet](#)

Ros for bruk av lulesamisk i Bådåddjo (Bodø)

(13.12.2012)

Skiltet som kom opp for to år siden, er stjålet to ganger og dette er femte gangen det tagges. I [et brev](#) til ordfører Ole-Henrik Hjartøy i Bodø gir Samisk kirkeråd ros til byens tiltak for å støtte opp om bruken av lulesamisk. Leder i rådet, Anne Dalheim, uttrykker i brevet beklagelse over at et skilt vekker harme:

- Vi må stå opp mot slik hets, sier Anne Dalheim.

>> [Se sak om dette på www.nrk.no](http://www.nrk.no)

Samisk kirkeråd hadde nylig møte i Bodø. Da ble det for første gang feiret en full gudstjeneste med en nylig godkjent lulesamisk liturgi i Bodin kirke.

- Sør-Hålogaland bispedømme har et særskilt ansvar for nettopp denne språkgruppen. Derfor var det naturlig at vi benyttet den nye liturgien ved gudstjenesten i Bodø, sier Dalheim.

I brevet til ordføreren i Bodø roser Samisk kirkeråd kommunens planlagte kulturprogram i tilknytning til samefolkets dag 6. februar. - Vi er glade for at kirken er en naturlig del av samarbeidet om denne kulturuka, heter det i brevet.

>> [Les brevet her](#) (pdf)

Sápmi og kirka – på nye veier med historisk bagasje

Søndag 16. desember kl 19.45 sender NRK2 et program i forbindelse med [jubileumshelga for samisk kirkeliv 9.-11. november](#). Programmet har tittelen "*Sápmi og kirka – på nye veier med historisk bagasje*"

NRK presenterer programmet slik:

”Sápmi er på vei inn i kirka med samisk liturgi, samisk språk og kultur. Veien har vært lang,

preget av taushet, fortielse og fornorskning. 250 år etter første samiske prest og 20 år etter opprettelsen av samisk kirkeråd, feires samisk kirkehelg i Tromsø Domkirke med sterke, historiske tilbakeblikk”

Trosopplæringsmidler til 208 nye menigheter

(18.12.2012)

Kristine Aksøy er Kirkerådets seksjonsleder for barn, unge og trosopplæring. Hun er ikke fornøyd med at det fortsatt mangler 115 millioner til trosopplæring til alle landets døpte barn omfattes av reformen, men gleder seg likevel over at 15 nye prostier får midler i denne omgang.

-Det er godt å være i gang igjen etter fjorårets svært lave tildeling. Nå kan flere menigheter endelig få støtte til å drive trosopplæring, for det er en tålmodighetsprøve for dem som har ventet i ti år på disse pengene.

Ivrig og tålmodig

I påvente av å komme med blant dem som får midler, har mange menigheter likevel lagt et godt grunnlag.

-Vi ser at det er mye fint samarbeid rundt omkring, både med organisasjoner og foreldre. Sammen skaper kirken og samarbeidspartnerne mange gode tidsavgrensede tiltak for de mellom 0-18 år, og det eksisterende barne- og ungdomsarbeid gir et verdifullt tilbud til de døpte.

Aksøy beskriver det som en tålmodighetsprøve å vente på midler.

-Det både *oppleves* og det *er* urettferdig når menigheter fortsatt står utenfor ordningen. Reformen har ambisiøse målsetninger, og de som venter på penger får til mye underveis. Men det sliter på både motivasjon og tålmodighet når vi fortsatt er langt unna lik mulighet for trosopplæring for alle døpte.

Skedsmo fellesråd, som omfattet menighetene Skedsmo, Lillestrøm og Strømmen, var tidlig samkjørt, på den måten fikk de mest ut av sine begrensede midler. Ett årsverk og noen driftsmidler ga oppstart til det Skedsmo sokn og de har i dag mange tilbud til sine døpte.

Om att og om att

Heidi Sveås er kateket i Skedsmo menighet, og hun er særlig fornøyd med at barna kommer igjen når de først har deltatt på et trosopplæringstiltak.

-Jeg tenker at det viser at det vi gjør er en suksess. Selv om vi ikke har noe for hvert oppvekstår, viser det at det vi gjør er populært, og barn og unge kommer tilbake for nye opplevelser i

menigheten. Best oppslutning har vi om 4- og 6-årsbok, her kommer omtrent 20 prosent av kullet. Det høres kanskje ikke så mye ut, men når kullet er på 200 barn, blir det mange barn!

Også gutta er med!

En annen suksess Skedsmo kan skilte med, er at de tiltrekker seg like mange gutter som jenter.

-Vi har vært bevisste og valgt aktiviteter som appellerer like mye til gutta som til jentene. Det skal ikke bare handle om finmotorikk når ungene kommer til kirken, vi vil aktivisere hele kroppen, og jobbe i ulike rammer som appellerer også til guttene. For eksempel Green kids er et egenutviklet opplegg der vi jobber med miljøverntiltak, det slår an hos alle.

Kan mamma spille orgel???

Frivillige medarbeidere er en viktig ressurs i Skedsmo. Et stort korps av fjorårskonfirmanter og eldre er med som ungdomsledere. Foreldre hjelper også til, og nøkkelen til å få god hjelp fra dem og andre støttespillere, er gjerne å trekke dem inn i barnas opplevelser.

-Foreldrene er jo en kjemperessurs! Så når vi for eksempel er på oppdagelsesferd i kirken, og barn og foreldre ser på orgelet sammen, utfordrer jeg gjerne foreldrene til å spille, for det kan ikke jeg selv!

Hull å fylle

Skedsmo har hatt delfinansiering av trosopplæringsarbeidet siden 2005, og mangler omtrent to tredjedelers finansiering for å komme i mål. Heidi er begeistret når hun får vite at hennes sokn får tildeling i 2013. Og når det nå blir opptrapping av trosopplæringsmidler til Skedsmo, er hun ikke tvil; hullene må fylles og de må jobbe videre med å nå flere barn og unge med på opplæringen.

-Stort sett når vi jo de fleste aldersgruppene, men vi har per i dag ikke noe til treåringer, femåringer, sjuåringer, niåringer og de som er mellom 11-14. Og det er viktig å få på plass! Friske midler er rett og slett fantastisk, menigheten trenger flere krefter som kan drive praktisk utadrettet arbeid og bygge relasjoner. Det er supert at det vår tur i år!

- [Her finner du oversikten over prostier og menigheter som får tildeling.](#)
- Kontaktperson Kristine Aksøy, kaa@kirken.no, 23 08 12 88 eller 91 71 30 42

Bildespesial: Yrende ungdomsarbeid i Thailand

(20.12.2012)

Pastor Boonmee og hans kone Pai har startet et unikt arbeid for barn og ungdommer i den lille byen. Det lille kirkesenteret i Fahuan huser i dag et voksende barne- og ungdomsarbeid.

Hver lørdag kommer rundt 120 unge for å oppleve det unike tilbudet. - Dette er ikke barmhjertighetsarbeid, men hjelp til selvhjelp. Det er nytt for dem å tenke slik, men det gir dem en selvtillit som hjelper dem videre, sier han.

Ungdomsgudstjenester

Gudstjenestene er sterkt preget av de unge. De leder takkebønn, musikk og sang, og fremfører gjerne egenkoreograferte danser. Salawot Bawi (19) fra landsbyen ChingRai, har vært et aktivt medlem av menighetens lovsangkor i ett år. Han har lært seg selv å spille gitar, og er nå helt sentral i menighetens band.

Han snakker ofte med sine buddhistiske venner om engasjementet sitt, men selv om mange av dem har lyst til å bli med i kirken, tør de ikke på grunn av redsel for reaksjoner fra familie og venner. I det buddhistiske Thailand er det ikke uproblematisk å konvertere til kristendommen, eller å ha nær kontakt med kristne.

Program

Boonmee Jaruphong har derfor som mål at arbeidet til menigheten skal nå hele lokalsamfunnet, ikke bare menighetens medlemmer. Derfor er det for det meste buddhistiske barn som kommer. På lørdagene blir ikke møtt med forkynnelse, men opplysnings- og utviklingsarbeid.

Programmet er delt i fire deler: 1. Praktisk undervisning (eks. sport, reparasjoner og frisør opplæring), 2. Mat og helse, 3. Undervisning i etikk, moral og kristendom, og 4. Samfunnsdeltakelse.

Ny diakonitenkning

Pastorparet er tydelig på at kirken skal drive et arbeid som ikke er rent barmhjertighetsarbeid, men at menneskene skal støttes slik at de blir i stand til å håndtere sine egne liv.

Paret arbeider både for å forankre programmet i lokalbefolkningen, og å få gjennomslag i kirken for denne måten å tenke diakoni på. I forhold til å forankre programmet i landsbyen ble de først kjent med innbyggerne, opparbeidet tillit, og ble kjent med utfordringene landsbyen hadde.

Deretter fulgte en prosess med møter med ungdom og foreldre som var interesserte, og en gjennomgang av behovene. Dette dannet grunnlaget for barne- og ungdomsarbeidet, som nå vokser.

NMS' partnerkirke

Foreløpig drives arbeidet med støtte fra eksterne midler gjennom den internasjonale hjelpeorganisasjonen Compassion. Menigheten er en av omlag 20 menigheter under Den evangelisk lutherske kirke i Thailand (ELCT).

Menigheten er også Det norske misjonsselskaps (NMS) partnerkirke. Samarbeid Menighet og Misjon (SMM) og Kateketforeningen arrangerte i november 2012 en studietur til Thailand, Laos og Kambodsja med fokus på trosopplæring og misjon. Delegasjonen fikk i den sammenheng besøke menigheten i Fahuan.

Konsultasjon om ny valgordning

(01.02.2013)

I arbeidet med nye valgordninger i kirken er ønsket om forenkling et viktig hensyn. Et forslag om forenkling av de kirkelige valg var ute på høring i 2012 (se nedenfor).

Kirkemøtet skal i april 2013 vedta hvilke valgordninger som skal benyttes ved Kirkevalget 2015. De nye valgreglene vedtas på Kirkemøtet 2014.

Valgordningskonsultasjon 1. februar 2013

Kirkerådet arrangerte valgordningskonsultasjon 1. februar 2013. Ved siden av medlemmene i Kirkerådet deltok andre medlemmer av bispedømmerådene og ansatte ved bispedømmekontorene. Det som ble drøftet var forholdet mellom flertallsvalg og forholdstallsvalg og ulike opptellingsmåter for flertallsvalg.

- Notat fra Kirkerådets administrasjon
[Opptellingsmåte ved flertallsvalg. Forhold mellom ordning for flertallsvalg og forholdstallsvalg](#)
 - [Innlegg fra dr. philos. Bernt Aardal statsviter og valgforsker tilknyttet Institutt for samfunnsforskning og Universitetet i Oslo](#)
-

Til Kirkerådets møte 6.-7. desember 2012:

- KR 50/12 Forslag til endringer i kirke_loven og i valgordning for de kirkelige valg (demokratireformen) [Saksdokument](#) (pdf)
 - [Sammenfatning av høringen](#) (pdf)
-

>> [Høringssvarene](#)

Nye valgordninger foreslås på bakgrunn av erfaringene fra kirkevalgene 2009 og 2011. Da var det i Den norske kirke forsøk med direktevalg av medlemmer til bispedømmeråd/Kirkemøte. Dette valget

ble gjennomført som preferansevalg, noe som viste seg å skape problemer. Over 9 prosent av de avgitte stemmene ved bispedømmerådsvalet 2011 ble forkastet, - de fleste fordi stemmeseddelen ble levert urettet, noe valgordningen ikke tillot.

1. oktober 2012 sendte Kirkerådet forslaget ut på høring til bispedømmerådene. Høringen omfatter dessuten de av kirkedepartementets forslag til endringer i Kirke-loven som angår kirkelige valg. Høringsfristen var 20. november 2012.

- [Høringsbrev: Forslag til endringer i kirke-loven og i valgordning for de kirkelige valg](#)
 - [Høringsnotat: Forslag til endringer i kirke-loven og i valgordning for de kirkelige valg](#)
 - [Brev fra Fornyings-, administrasjons- og kirke-departementet til Kirkerådet 11. sept. 2012
Regler for kirkevalg - forslag til endringer](#)
 - [Vedlegg 1: Høringsskjema – forslag til endringer i kirke-loven og i valgordning for de kirkelige valg](#)
 - [Vedlegg 2: Bakgrunn](#)
-

Høringssvar

(Kirkerådets høring henvendte seg primært til bispedømmerådene)

[Oslo bispedømmeråd](#)

[Borg bispedømmeråd](#)

[Hamar bispedømmeråd](#)

[Tunsberg bispedømmeråd](#)

[Agder og Telemark bispedømmeråd](#)

[Stavanger bispedømmeråd](#)

[Bjergvin bispedømmeråd](#)

[Møre bispedømmeråd](#)

[Nidaros bispedømmeråd](#)

[Sør-Hålogaland bispedømmeråd](#)

[Nord-Hålogaland bispedømmeråd](#)

Andre som har levert høringssvar:

[Bergen kirkelige fellestråd](#)

[Bodø kirkelige fellestråd](#)

[Eikefjord sokneråd](#)

[Kinn kyrkjelege fellestråd](#)

[Midtre Namdal kirkelige fellestråd](#)

[Molde kirkelige fellestråd](#)

[Sandefjord kirkelige fellestråd](#)

[Østerås menighetsråd](#)

[Ålesund kirkelige fellestråd](#)

[Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo](#)